

MAŁOPOLSKIE OBSERWATORIUM POLITYKI SPOŁECZNEJ

POTENCJAŁ MAŁOPOLSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH CZĘŚĆ II

Małopolskie
Obserwatorium
Polityki
Społecznej

Regionalny Ośrodek
Polityki Społecznej
w Krakowie

POTENCJAŁ MAŁOPOLSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

CZĘŚĆ II
RAPORT Z BADAŃ ILOŚCIOWYCH

KRAKÓW 2010

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Publikacja powstała na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie w ramach projektu „Małopolskie Obserwatorium Polityki Społecznej – Etap I”.

Wydawca:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie
ul. Piastowska 32
30-070 Kraków
www.rops.krakow.pl

Koncepcja badania:

dr Ewa Bogacz – Wojtanowska, Katedra Badań Społeczeństwa Obywatelskiego ISP UJ

Redakcja:

Zespół Małopolskiego Obserwatorium Polityki Społecznej
obserwatorium@rops.krakow.pl

Projekt okładki:

Robert Krzeszowiak

Zdjęcie na okładce:

© Carsten Reisinger - Fotolia.com

Druk oraz skład publikacji:

Drukarnia UNIDRUK
ul. Bronowicka 117
30-121 Kraków

ISBN 978-83-60242-40-7

Nakład: 150 egz.

Publikacja dostępna jest także w wersji elektronicznej pod adresem:

www.politykaspoleczna.obserwatoria.malopolska.pl

Kopiowanie i rozpowszechnianie może być dokonane z podaniem źródła.

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie.

Szanowni Państwo,

Małopolskie Obserwatorium Polityki Społecznej z przyjemnością oddaje w Państwa ręce raport z części II badania pn. „Potencjał małopolskich organizacji pozarządowych”.

Tym z Państwa, którzy wzięli udział w badaniu, pragniemy serdecznie podziękować za poświęcenie czasu i zaangażowanie. Państwa przemyślenia przekazane w trakcie realizacji badania były niezwykle cenne i stały się podstawą raportu, który wykorzystany zostanie w tworzeniu strategii wsparcia małopolskich organizacji pozarządowych.

Szczególne podziękowania kierujemy pod adresem Pani Małgorzaty Pyki Koordynator współpracy z organizacjami pozarządowymi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, Pana Jacka Kwiatkowskiego Dyrektora Wydziału Programów i Projektów Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej – Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji w Krakowie oraz zespołu Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie za cenne konsultacje.

Zespół Małopolskiego Obserwatorium Polityki Społecznej

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	5
1.1 Realizacja badania	6
1.2 Charakterystyka badanej próby	7
2. SZCZEGÓŁOWE WYNIKI BADAŃ	8
2.1 Podstawowe dane o małopolskich organizacjach pozarządowych biorących udział w badaniu	8
2.2 Zasoby ludzkie małopolskich organizacji pozarządowych	13
2.2.1 Podsumowanie	33
2.3 Kondycja ekonomiczna sektora pozarządowego w Małopolsce.....	34
2.3.1 Podsumowanie	41
2.4 Kapitał intelektualny małopolskich organizacji pozarządowych.....	42
2.4.1 Podsumowanie	48
2.5 Potencjał organizacyjny i zarządczy sektora pozarządowego w Małopolsce.....	49
2.5.1 Podsumowanie	62
2.6 Potencjał kooperacyjny małopolskich organizacji pozarządowych	63
2.6.1 Podsumowanie	99
2.7 Budowanie relacji z otoczeniem oraz wizerunku trzeciego sektora w Małopolsce	101
2.7.1 Podsumowanie	110
2.8 Obszary profesjonalizacji małopolskich organizacji pozarządowych	111
2.8.1 Podsumowanie	119
2.9 Potencjał zakorzenienia małopolskich organizacji pozarządowych	120
2.9.1 Podsumowanie	125
2.10 Otoczenie trzeciego sektora w Małopolsce.....	125
2.10.1 Podsumowanie	137
3. Spis wykresów	138
4. Spis tabel	142

1. WPROWADZENIE

Niniejsze opracowanie prezentuje wyniki II części badań społecznych pn. „Potencjał małopolskich organizacji pozarządowych” (część badania o charakterze ilościowym), które zostały zrealizowane na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie.

Badanie zostało przeprowadzone na przełomie 2009/2010 roku przez firmę PBS DGA Spółka z o. o. w ramach i na potrzeby projektu „Małopolskie Obserwatorium Polityki Społecznej – Etap I” realizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu VII Promocja integracji społecznej, Działania 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej, Poddziałania 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Głównym celem projektu jest efektywna polityka społeczna w województwie małopolskim, natomiast jednym z celów szczegółowych projektu jest prowadzenie badań i analiz będących pogłębioną diagnozą wybranych aspektów sytuacji społecznej w regionie.

Badanie zrealizowano metodą bezpośrednich wywiadów (face to face) w oparciu o kwestionariusz badawczy wśród losowo wybranych małopolskich organizacji pozarządowych. Kwestionariusz badawczy został tak skonstruowany, aby wyróżnić 8 kluczowych obszarów, tj.:

- potencjał ludzki,
- potencjał finansowy/ekonomiczny,
- potencjał intelektualny,
- potencjał organizacyjny i zarządczy,
- potencjał kooperacyjny,
- potencjał wizerunku,
- potencjał zakorzenienia,
- potencjał profesjonalizacji,

w ramach których można scharakteryzować potencjał małopolskich organizacji pozarządowych, a tym samym uzyskać odpowiedzi na poniższe pytania badawcze:

1. Jak kształtują się zasoby ludzkie małopolskich organizacji pozarządowych (wolontariuszy, członków i pracowników), w jaki sposób organizacje próbują je formować oraz jak oceniają ich cechy i właściwości?
2. Jaka jest kondycja ekonomiczna sektora pozarządowego w Małopolsce ze szczególnym uwzględnieniem barier w pozyskiwaniu środków na działalność organizacji?
3. Czym charakteryzuje się i w czym szczególnie się przejawia kapitał intelektualny organizacji pozarządowych, związany z niematerialnymi zasobami organizacji?
4. Jak kształtują się cele organizacji pozarządowych, obszary działania oraz kluczowe wartości przyświecające ich osiągnięciu?
5. W jaki sposób zarządza się organizacjami pozarządowymi w ramach realizacji kluczowych funkcji zarządzania, ze szczególnym uwzględnieniem roli ciał zarządzających organizacją?

6. Jaka jest zdolność organizacji do kooperowania z innymi organizacjami trzeciego sektora, jak również budowania ustawowych i pozaustawowych form współpracy z sektorem publicznym i innymi sektorami?
7. W jaki sposób organizacje budują swoje relacje z otoczeniem w celu kształtowania swojego wizerunku?
8. Jaki jest stopień zakorzenienia organizacji pozarządowych w społecznościach lokalnych – w jaki sposób i jak „głęboko” służą one lokalnym społecznościom, czy może większość organizacji jest skupiona na działaniach ponadlokalnych?
9. W jaki sposób i w jakich obszarach profesjonalizują się małopolskie organizacje pozarządowe?
10. Czym charakteryzuje się zdaniem liderów organizacji pozarządowych współczesne otoczenie małopolskich organizacji, w którym prowadzą swoją aktywność – jakie są kluczowe motory rozwojowe i bariery zlokalizowane w otoczeniu utrudniające rozwój organizacji?

Realizacja badania „Potencjał małopolskich organizacji pozarządowych” w założeniu, w odniesieniu do całości postępowania badawczego miała umożliwić osiągnięcie następujących celów:

- ✓ diagnoza potencjału organizacji pozarządowych województwa małopolskiego w kluczowych wymiarach: kapitału ludzkiego, ekonomicznego (finansowego), intelektualnego, ukształtowanych celów organizacyjnych i umiejętności zarządzania, zdolności do kooperacji, umiejętności budowania wizerunku, zakorzenienia w społeczności lokalnej i profesjonalizacji oraz lokalnego kontekstu funkcjonowania organizacji pozarządowych;
- ✓ poznanie barier i ograniczeń, które mogą powodować problemy z rozwojem organizacji pozarządowych w województwie małopolskim i wykorzystaniem ich potencjału w świadczeniu usług społecznych, obserwacji i ocenie życia publicznego oraz zaspakajaniu potrzeb mniejszości;
- ✓ rozpoznanie opinii małopolskich organizacji pozarządowych na temat społecznego, kulturowego, politycznego i ekonomicznego otoczenia trzeciego sektora, warunkującego właściwe wykorzystanie potencjału organizacji.

1.1. Realizacja badania

W trakcie realizacji badania (w dniach 10 grudnia 2009 r. – 11 stycznia 2010 r.) przeprowadzono 408 ważnych bezpośrednich wywiadów kwestionariuszowych (face to face). Badanie zostało poprzedzone pilotażem, w celu weryfikacji narzędzia badawczego. Kwestionariusz zbudowano w oparciu o listę wskaźników uzupełnioną o informacje, które dostarczyła przeprowadzona uprzednio część jakościowa badań (zogniskowane wywiady grupowe – FGI).

Bezpośredni wywiad kwestionariuszowy (face to face), to indywidualna rozmowa ankietera z respondentem odbywająca się najczęściej w miejscu zamieszkania lub pracy respondenta. Ankieter zadaje pytania zgodnie z kwestionariuszem wywiadu oraz osobiście wypełnia kwestionariusz, ściśle z odpowiedziami udzielanymi przez respondenta. Zaletą bezpośredniego wywiadu kwestionariuszowego jest między innymi możliwość zadania dodatkowych pytań ankieterowi przez respondenta, bądź rozwiania wątpliwości w sytuacji niezrozumienia sformułowanego pytania, co byłoby niemożliwe w przypadku zastosowania ankiety.

1.2. Charakterystyka badanej próby

Badaniem zostali objęci przedstawiciele małopolskich organizacji pozarządowych, czyli zgodnie z Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r., podmioty niebędące jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych i nie działające w celu osiągnięcia zysku; osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej utworzone na podstawie przepisów ustawy, w tym w szczególności fundacje i stowarzyszenia. Bezdyskusyjnie do trzeciego sektora w Polsce zalicza się także:

- związki stowarzyszeń;
- organizacje o określonej strukturze powoływane oddzielnymi aktami prawnymi, takie jak komitety społeczne;
- osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania;
- organizacje powoływane przez odrębne ustawy takie jak: Związek Ochotniczej Straży Pożarnej, Polski Czerwony Krzyż, Polski Związek Łowiecki, Polski Związek Działkowców, Polski Komitet Pomocy Społecznej itp.;
- stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego;
- organizacje samorządu gospodarczego i zawodowego (w skład których wchodzi kółka rolnicze i koła gospodyń wiejskich, cechy, izby gospodarcze i inne, oprócz organizacji w których członkostwo jest obowiązkowe z racji wykonywanego zawodu takie jak izby lekarskie czy rady adwokackie).

Do organizacji pozarządowych w Polsce nie zalicza się:

- partii politycznych;
- związków zawodowych i organizacji pracodawców;
- samorządów zawodowych, w których członkostwo jest obowiązkowe;
- fundacji, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego;
- fundacji utworzonych przez partie polityczne;
- klubów sportowych będących spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej (Dz. U. z 2001 r. Nr 81, poz. 889, z późn. zm.);
- szkół wyższych i placówek badawczych.

W ramach realizacji badania bezpośrednimi respondentami byli przedstawiciele organizacji pozarządowych, tj. prezesi organizacji, członkowie zarządów lub wytypowane przez nich osoby działające lub pracujące w organizacji co najmniej 1 rok.

Z tak określonej populacji, 8 300 małopolskich organizacji pozarządowych¹ pobrano losowo próbę podstawową 563 organizacji przy zakładanym przedziale ufności 95% i błędzie oszacowania 4%. Poza próbą zasadniczą dokonano losowania próby rezerwowej w celu osiągnięcia minimalnego poziomu responsywności – 70%. Pobrana w ten sposób próba jest reprezentatywna dla województwa małopolskiego.

Ostatecznie przeprowadzono 408 ważnych bezpośrednich wywiadów kwestionariuszowych (face to face), co stanowi 72,5% założonej próby 563 organizacji.

¹ Baza danych organizacji pozarządowych w województwie małopolskim opracowana przez Ośrodek Statystyki Organizacji Non-Profit Urzędu Statystycznego w Krakowie, na zlecenie Małopolskiego Obserwatorium Polityki Społecznej w Krakowie.

2. SZCZEGÓŁOWE WYNIKI BADAŃ

W niniejszym raporcie dane zostały przedstawione w formie wykresów i tabel zawierających rozkłady częstości analizowanych zmiennych. Dla każdej zmiennej dokonano analizy wyników w podziale na:

- podregion, z którego wywodzi się organizacja
- posiadanie statusu organizacji pożytku publicznego
- zasięg terytorialny działania organizacji
- miejsce siedziby organizacji

Oczywiście nie wszystkie zmienne gwarantują wystarczającą reprezentatywność dla podkategorii. W niektórych przypadkach liczebności w poszczególnych grupach były na tyle niskie, że trudno na ich bazie przeprowadzać analizę ilościową. W tych przypadkach wynik ma charakter jakościowy, tzn. dostarcza nam poglądowych informacji, ale nie może być automatycznie ekstrapolowany na całą populację. Dane o bardzo niskich liczebnościach nie zostały zamieszczone, podobnie jak te, które nie pokazywały istotnych różnicowań. W całym raporcie braki danych nie są brane pod uwagę, a prezentowane rozkłady częstości poszczególnych zmiennych liczone są od udzielonych odpowiedzi na poszczególne pytania.

2.1. Podstawowe dane o małopolskich organizacjach pozarządowych biorących udział w badaniu

Poniższe zestawienia prezentują podstawowe charakterystyki małopolskich organizacji pozarządowych objętych badaniem, takie jak: liczbę organizacji pozarządowych w podziale na podregiony województwa małopolskiego, zasięg terytorialny działania poszczególnych organizacji trzeciego sektora, status prawny organizacji, założycieli organizacji, okres powstania, status organizacji pożytku publicznego oraz lokalizację siedziby organizacji.

Małopolskie organizacje pozarządowe zostały podzielone na 5 grup w oparciu o subregionalny podział Małopolski, to znaczy wyróżniono organizacje trzeciego sektora zlokalizowane w obrębie następujących podregionów: miasto Kraków, krakowskiego, oświęcimskiego, tarnowskiego oraz nowosądeckiego. Podregiony województwa małopolskiego odzwierciedla zamieszczona poniżej Mapa 1, na której w celach poglądowych zaznaczono granice poszczególnych powiatów.

Blisko 1/3 organizacji pozarządowych biorących udział w badaniu wywodzi się z podregionu miasto Kraków, 20,8% z podregionu nowosądeckiego, niewiele mniej z podregionu krakowskiego (17,9%) oraz oświęcimskiego (17,2%) – Tabela 1. Najmniej liczną grupę stanowią organizacje pochodzące z podregionu tarnowskiego – 13,0%.

Mapa 1. Małopolska w podziale na podregiony.

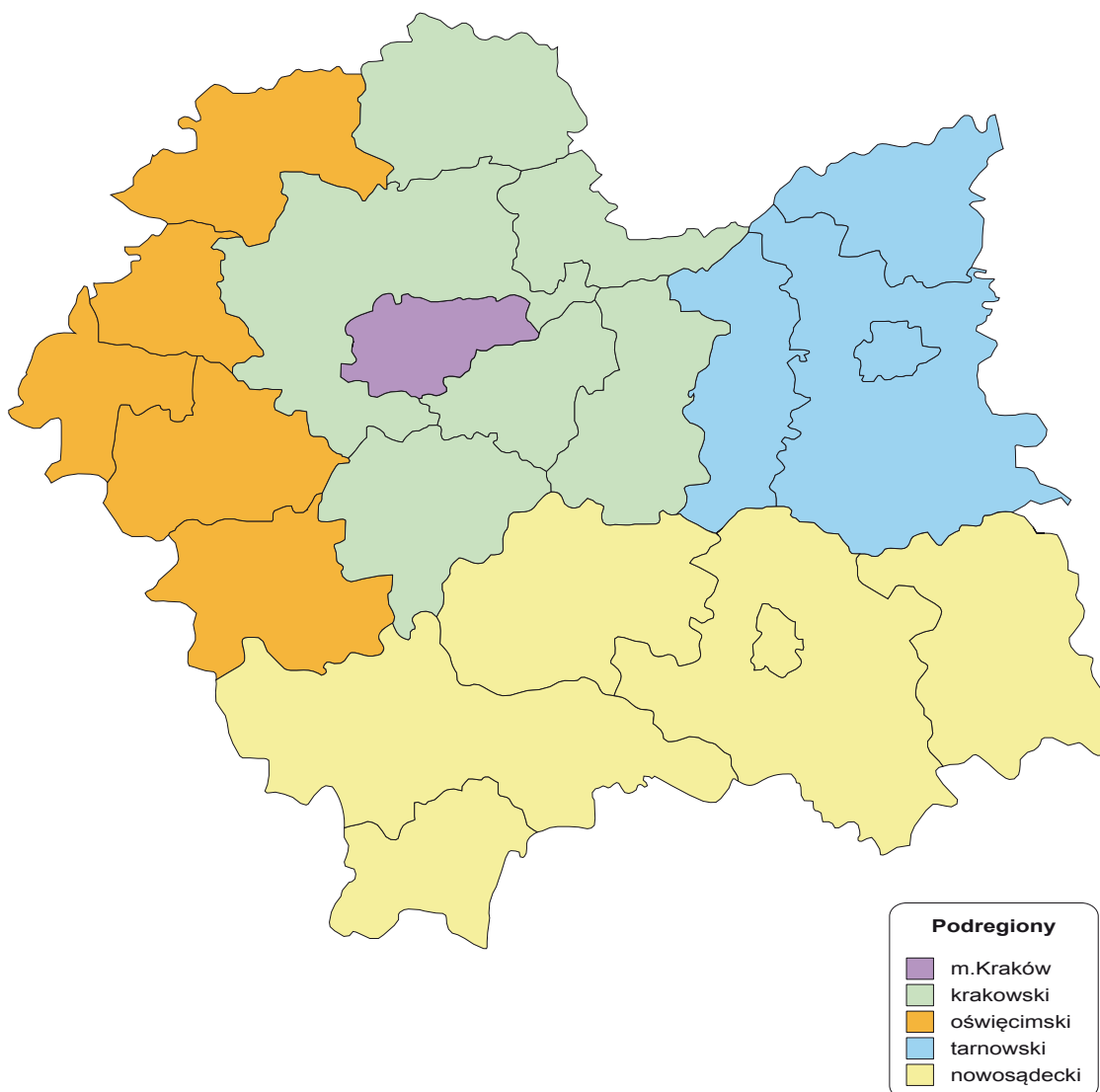
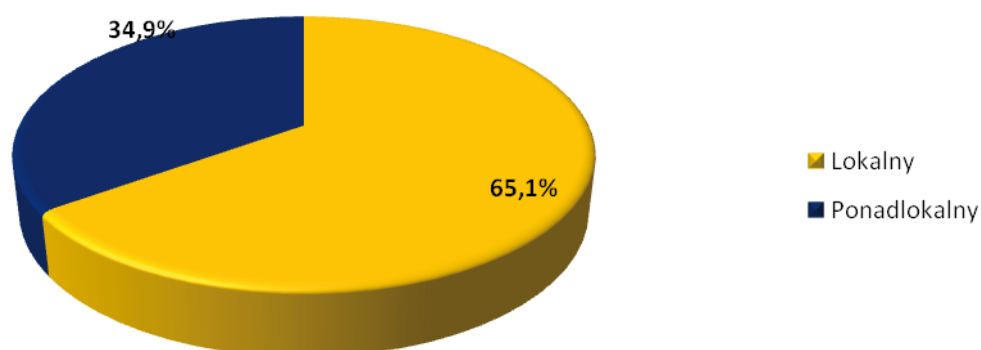

Tabela 1. Liczba małopolskich organizacji pozarządowych biorących udział w badaniu a podregiony województwa małopolskiego – zestawienie. (N=408)

Podregiony	Liczba organizacji pozarządowych	%
Miasto Kraków (powiat m. Kraków)	127	31,1%
Krakowski (powiaty: bocheński, krakowski, miechowski, myślenicki, proszowicki, wielicki)	73	17,9%
Oświęcimski (powiaty: chrzanowski, olkuski, oświęcimski, suski, wadowicki)	70	17,2%
Tarnowski (powiaty: brzeski, dąbrowski, tarnowski oraz powiat m. Tarnów)	53	13,0%
Nowosądecki (powiaty: gorlicki, limanowski, nowosądecki, nowotarski, tatrzański oraz powiat m. Nowy Sącz)	85	20,8%
Ogółem	408	100,0%

Dwie na trzy spośród małopolskich organizacji pozarządowych uczestniczących w badaniu działa lokalnie, pozostałe organizacje (34,9%) świadczą usługi ponadlokalnie. Definiując zasięg terytorialny działania na poziomie lokalnym oraz ponadlokalnym przyjęto, iż do kategorii organizacji świadczących swoje usługi lokalnie zaliczają się te spośród nich, które działają na poziomie własnej miejscowości, gminy, kilku gmin lub powiatu. Natomiast, organizacje trzeciego sektora obejmujące swoim zasięgiem od kilku powiatów, poprzez Małopolskę, kilka województw, Polskę, na zagranicy kończąc włączono do grupy organizacji działających ponadlokalnie.

Wykres 1. Zasięg terytorialny działania małopolskich organizacji pozarządowych biorących udział w badaniu. (N=408)

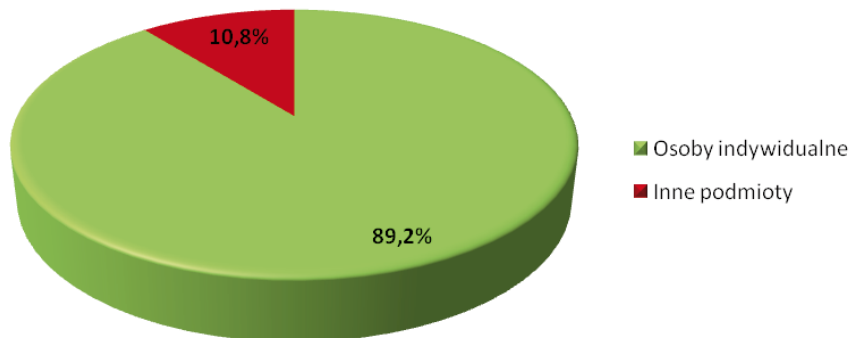
Strukturę próby według określonego statusu prawnego organizacji prezentuje zamieszczony poniżej Wykres 2. Jak można zauważyć zdecydowana większość (81,9%) organizacji objętych badaniem to stowarzyszenia, czyli dobrowolne, samorządne, trwałe zrzeszenia o celach niezarobkowych, które samodzielnie określają swoje cele, programy działania i struktury organizacyjne oraz uchwalają akty wewnętrzne dotyczące ich działalności, a swoją działalność opierają na pracy społecznej swoich członków, choć do prowadzenia swych spraw mogą zatrudniać pracowników (art. 2 Prawo o stowarzyszeniach). Organizacje pozarządowe posiadające odmienny od stowarzyszenia status prawny, tj. fundacje, związki stowarzyszeń, organizacje powstałe na mocy umowy Państwo - Kościół oraz inne, były reprezentowane w próbie przez stosunkowo niewielką liczbę jednostek. Z tego powodu w niniejszym raporcie nie zostały zaprezentowane dane w rozbiciu na status prawny organizacji, gdyż wnioski wyprowadzane z takich zestawień byłyby niemiarodajne.

Wykres 2. Status prawny małopolskich organizacji pozarządowych biorących udział w badaniu. (N=408)

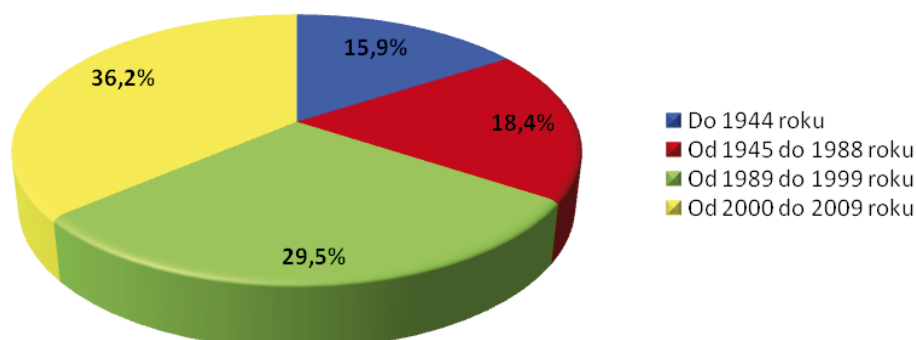
9 na 10 organizacji sektora pozarządowego w Małopolsce uczestniczących w zrealizowanym badaniu, to organizacje założone przez osoby indywidualne, podczas gdy zaledwie 1 na 10 organizacji pozarządowych została utworzona przez inny podmiot, co obrazuje zamieszczony poniżej Wykres 3. W grupie podmiotów innych niż osoby indywidualne znajdują się między innymi: zagraniczne organizacje pozarządowe, inne krajowe organizacje pozarządowe, instytucje publiczne, firmy/spółki komercyjne oraz inne osoby prawne.

Wykres 3. Założyciele małopolskich organizacji pozarządowych biorących udział w badaniu. (N=390)

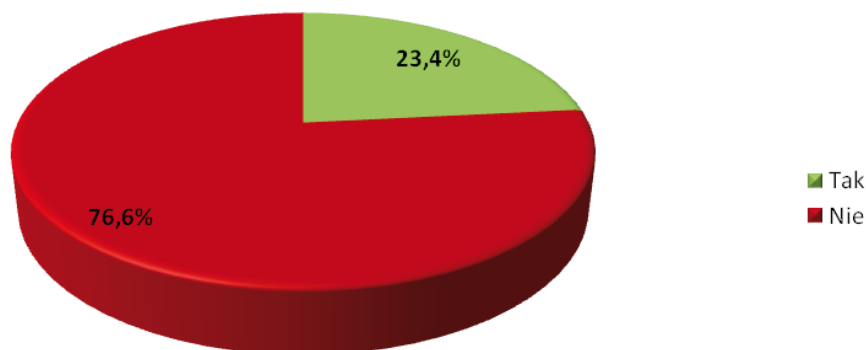
Struktura próby małopolskich organizacji pozarządowych według okresu ich powstania przedstawia się następująco: blisko 2/3 organizacji uczestniczących w badaniu zostało utworzonych po 1989 r., w tym 36,2% organizacji, które udzieliły odpowiedzi na pytanie o rok założenia, powstało w latach 2000-2009, co być może wiąże się z pojawieniem się po 2004 r. możliwości pozyskania środków unijnych na prowadzoną przez organizacje działalność. W latach 1945 – 1988 powstało nieco ponad 18% organizacji biorących udział w badaniu, podczas gdy przed 1945 rokiem została utworzona co szósta spośród uczestniczących w badaniu organizacji sektora pozarządowego w Małopolsce.

Wykres 4. Okres powstania małopolskich organizacji pozarządowych biorących udział w badaniu. (N=403)

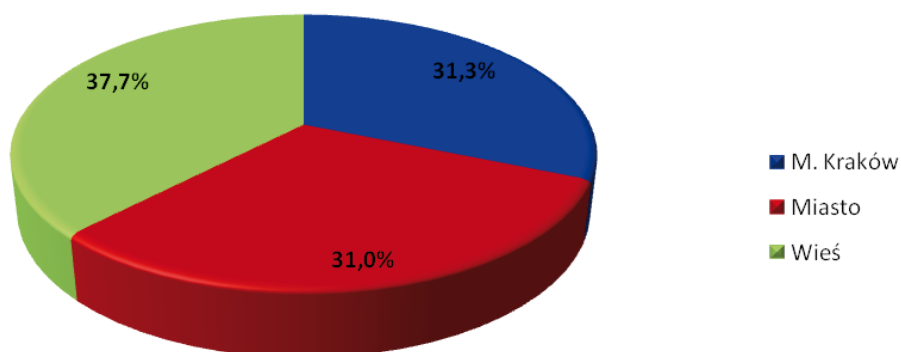
Niemal co czwarta spośród 406 badanych małopolskich organizacji trzeciego sektora (23,4%) figuruje w rejestrze organizacji pożytku publicznego. Zdecydowana większość, bo aż 76,6% organizacji pozarządowych, które uczestniczyły w badaniu, jednak nie należy do grona organizacji posiadających status pożytku publicznego.

Wykres 5. Status organizacji pożytku publicznego wśród biorących udział w badaniu. (N=406)

Analizując poszczególne cechy małopolskich organizacji pozarządowych, należy wziąć pod uwagę nie tylko podregion, z którego wywodzi się każda z nich, ale również miejsce, gdzie znajduje się siedziba organizacji. Biorąc pod uwagę rozkład zmiennej „lokalizacja siedziby małopolskich organizacji pozarządowych” w próbie, można stwierdzić, iż większość organizacji uczestniczących w badaniu (62,3%), swoje siedziby ma zlokalizowane w miastach, z czego połowa (31,3%) w samym Krakowie – Wykres 6. Tymczasem na wsi zlokalizowanych jest 37,7% organizacji, które uczestniczyły w badaniu.

Wykres 6. Lokalizacja siedziby małopolskich organizacji pozarządowych biorących udział w badaniu. (N=406)

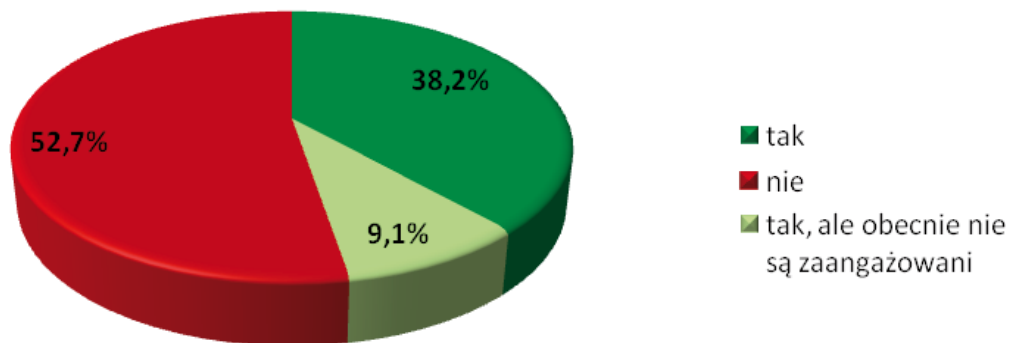
2.2. Zasoby ludzkie małopolskich organizacji pozarządowych

Pierwsza część wywiadu kwestionariuszowego dotyczyła zagadnień związanych z potencjałem ludzkim małopolskich organizacji pozarządowych. Celem tego modułu tematycznego było nie tylko ustalenie, jakimi kadrami dysponują organizacje pozarządowe z Małopolski, ale także określenie ich potencjalnego zapotrzebowania na rozwój zasobów ludzkich.

Potencjał ludzki organizacji trzeciego sektora w Małopolsce, szacowano w badaniu na podstawie wymienionych poniżej wskaźników:

- korzystanie z usług wolontariuszy, źródła ich rekrutacji oraz pożądane cechy wolontariuszy,
- charakterystyka wolontariuszy (w tym udział w grupie wolontariuszy specyficznych kategorii społecznych, takich jak: matki powracające na rynek pracy, osoby niepełnosprawne i osoby w wieku emerytalnym),
- główne motywy organizacji, jakimi się kierują angażując wolontariuszy w prowadzone działania,
- zatrudnianie pracowników w organizacji,
- potrzeba zatrudnienia nowych pracowników i wolontariuszy oraz powody ewentualnego braku takiego zapotrzebowania,
- posiadanie wizji/strategii rozwoju wolontariatu w organizacji,
- główne bariery w pozyskiwaniu nowych pracowników i wolontariuszy przez organizacje pozarządowe.

Wykres 7. Korzystanie z usług wolontariuszy przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=408)

Jak wskazują wyniki zrealizowanego badania, wśród małopolskich organizacji pozarządowych prawie połowa, tj. 47,3% korzysta z usług wolontariuszy, w tym organizacje, które korzystają z wolontariuszy, ale w momencie przeprowadzania badania, nie angażowały ich w prowadzone przez siebie działania – Wykres 7. Natomiast, blisko 53% organizacji trzeciego sektora w Małopolsce deklaruje, iż nie korzysta z pomocy wolontariuszy.

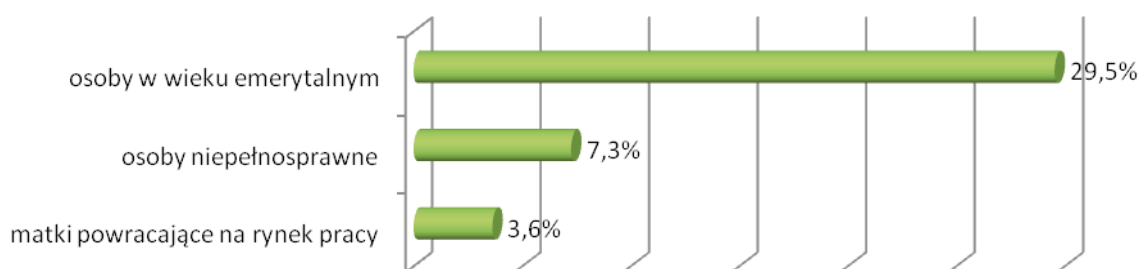
Organizacji korzystających z usług wolontariuszy, które w trakcie prowadzonego badania angażowały ich w prowadzone działania, najwięcej jest w podregionie oświęcimskim (50%), krakowskim (45,2%) oraz mieście Kraków (44,1%). W pozostałych dwóch podregionach wskaźnik ten jest znacznie niższy i wynosi około 21% - 25% (Tabela 2.). W podregionie oświęcimskim zauważyć można największy odsetek organizacji, które mimo, iż posiadają wolontariuszy, to w chwili realizacji badania nie korzystały z ich pomocy. Prawie co czwarta oświęcimska organizacja wskazała tę odpowiedź, przy średniej w granicach 6% w pozostałych podregionach. Jak można zauważyć, to czy dana organizacja korzysta z usług wolontariuszy wiąże się również z zasięgiem terytorialnym działania organizacji. Okazuje się, że organizacje działające lokalnie rzadziej korzystają z pomocy wolontariuszy niż organizacje działające na większym obszarze. Podobną tendencję można zaobserwować także w odniesieniu do siedziby organizacji – wraz ze wzrostem wielkości miejscowości, w których organizacje pozarządowe mają własne siedziby, rosną odsetki tych organizacji, które angażują wolontariuszy. Dodatkowo, małopolskie organizacje pozarządowe zlokalizowane na terenach wiejskich, stosunkowo najrzadziej korzystają z usług wolontariuszy w ogóle (czyli tych, którzy w trakcie realizacji badania byli zaangażowani w prace organizacji łącznie z tymi nie uczestniczącymi wówczas w działaniach prowadzonych przez organizację, a wykonujących prace na ich rzecz). Tylko 39,2% organizacji z Małopolskich wsi korzysta z pomocy wolontariuszy w ogóle, podczas gdy już 50% organizacji zlokalizowanych w Krakowie oraz 54% organizacji, których siedziby znajdują się w małych i średnich miastach województwa małopolskiego angażuje wolontariuszy w realizowane przez siebie działania.

Tabela 2. Korzystanie z usług wolontariuszy przez małopolskie organizacje pozarządowe.

		Tak	Tak, ale obecnie nie są zaangażowani	Nie	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	44,1%	6,3%	49,6%	127
	Oświęcimski	50,0%	22,9%	27,1%	70
	Krakowski	45,2%	8,2%	46,6%	73
	Tarnowski	20,7%	3,8%	75,5%	53
	Nowosądecki	24,7%	5,9%	69,4%	85
Zasięg działania	Lokalny	32,3%	9,1%	58,6%	263
	Ponadlokalny	49,0%	9,2%	41,8%	141
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	44,1%	6,3%	49,6%	127
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	39,7%	14,3%	46,0%	126
	Wieś	32,0%	7,2%	60,8%	153

Organizacje, które korzystają z pomocy wolontariuszy zostały zapytane, czy wśród współpracujących z nimi wolontariuszy są: matki powracające na rynek pracy, osoby niepełnosprawne oraz osoby w wieku emerytalnym. Okazuje się, iż 40,4% spośród wszystkich organizacji korzystających z wolontariatu, angażuje w swoje prace osoby, które można zaliczyć do jednej z wyżej wymienionych kategorii i najczęściej są to osoby w wieku emerytalnym (blisko 30% organizacji korzysta z pomocy osób w wieku emerytalnym jako wolontariuszy) – Wykres 8. Tylko 3,6% (tj. 7 organizacji spośród 408 uczestniczących w badaniu) małopolskich organizacji pozarządowych ma w swoich szeregach matki powracające na rynek pracy działające w oparciu o wolontariat, a niewiele więcej, bo 7,3% angażuje wolontariuszy niepełnosprawnych.

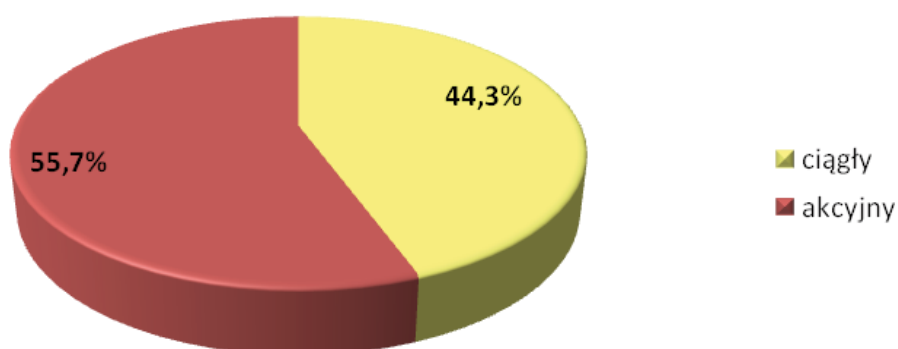
Wykres 8. Małopolskie organizacje pozarządowe korzystające z usług wybranych grup wolontariuszy (% organizacji).

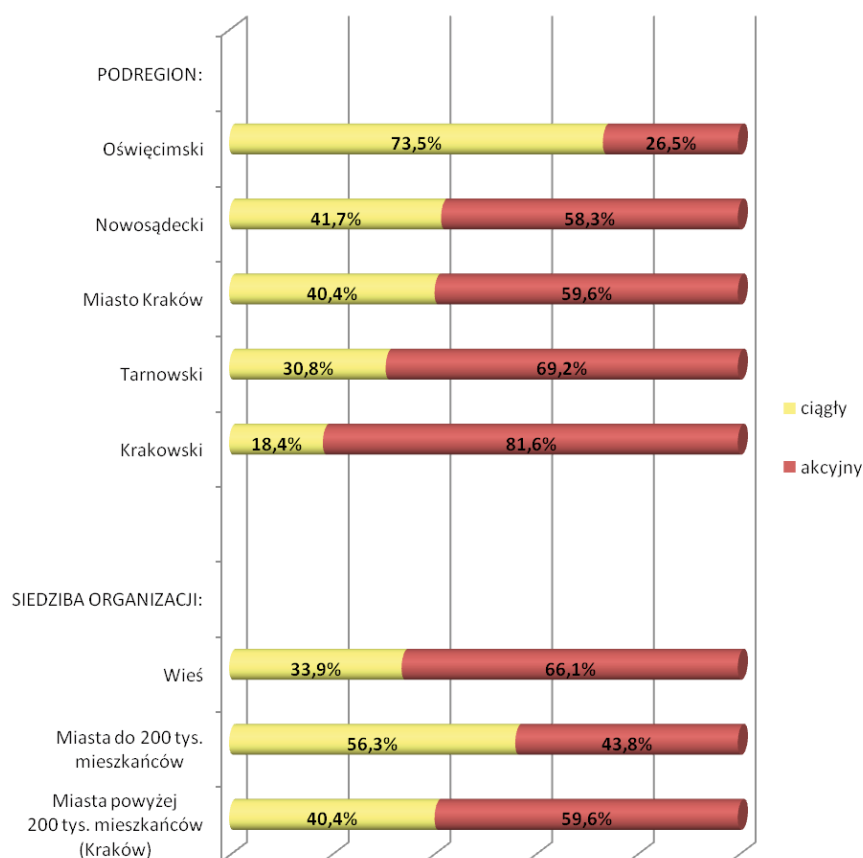
Organizacje pozarządowe korzystające z usług wolontariuszy poproszono również o wskazanie, jaki typ wolontariatu jest zazwyczaj przez nie prowadzony. Okazuje się, iż nieco większa liczba małopolskich organizacji prowadzi wolontariat akcyjny (55,7%) – Wykres 9. Natomiast organizacje, które korzystają w sposób ciągły

z pomocy wolontariuszy stanowią nieco powyżej 44% trzeciego sektora na terenie województwa małopolskiego. Analizując podregiony, z których wywodzą się małopolskie organizacje można zauważyć, iż tendencja do częstszego prowadzenia wolontariatu akcyjnego, niż ciągłego utrzymuje się we wszystkich podregionach województwa, z wyjątkiem podregionu oświęcimskiego, gdzie akcyjny typ wolontariatu deklaruje niespełna 27% organizacji pozarządowych – Wykres 10. Biorąc pod uwagę wolontariat ciągły, najczęściej jest on prowadzony przez organizacje z podregionu oświęcimskiego (73,5%), najrzadziej zaś przez organizacje z podregionu krakowskiego (18,4%). Ponadto, wolontariat ciągły prowadzą najczęściej organizacje, których siedziby znajdują się w małych i średnich miastach (do 200 tys. mieszkańców) województwa małopolskiego – 56,3%, najrzadziej natomiast te z organizacji, które zlokalizowane są na obszarach wiejskich (33,9%).

Wykres 9. Typ wolontariatu małopolskich organizacji pozarządowych. (N=176)

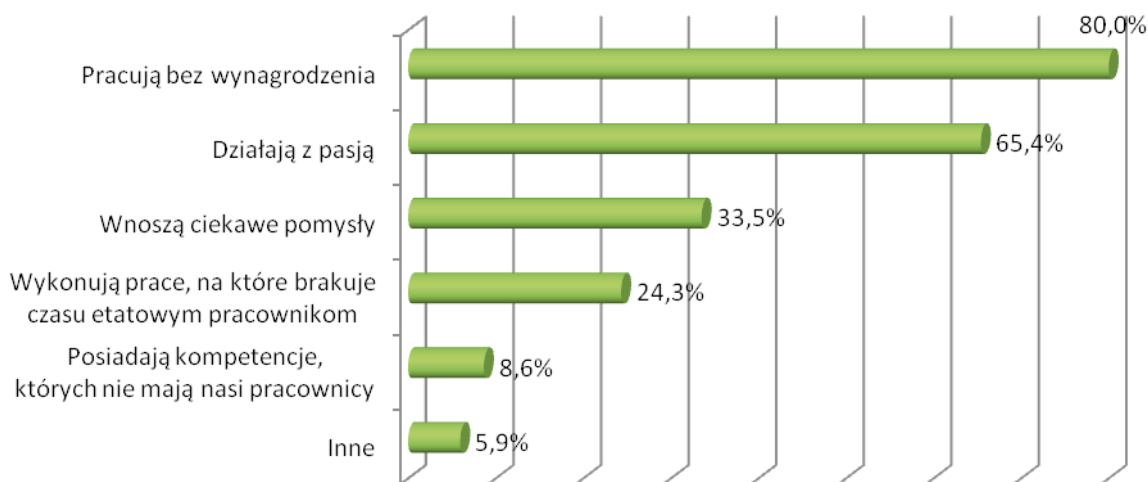
Wykres 10. Typ wolontariatu małopolskich organizacji pozarządowych.

Kolejnym zagadnieniem poruszonym w badaniu, było określenie powodów, dla których organizacje korzystają z pracy wolontariuszy podczas realizacji swoich zadań. Zamieszczony poniżej Wykres 11 przedstawia główne motywy angażowania wolontariuszy, jakie wskazywały badane organizacje. Spośród wyszczególnionych powodów, dla których wolontariusze są włączani w działania prowadzone przez małopolskie organizacje pozarządowe, w zasadzie wyłaniają się dwa dominujące motywy. Pierwszy z nich wiąże się bezpośrednio z finansami – aż 80% respondentów jako główny powód angażowania wolontariuszy wskazuje na fakt, iż pracują oni bez wynagrodzenia. Druga dominująca przyczyna angażowania wolontariuszy wiąże się z kolei z osobowościowymi cechami tych osób i jest to „działanie z pasją”. Ten powód wskazuje niemal 2/3 organizacji pozarządowych z Małopolski. W dalszej kolejności, korzystając z pracy wolontariuszy, organizacje kierują się takimi przesłankami, jak: ciekawe pomysły wnoszone przez wolontariuszy (33,5%), wykonywanie prac, na które brakuje czasu etatowym pracownikom organizacji (24,3%), posiadanie przez wolontariuszy kompetencji, których nie mają pracownicy organizacji (8,6%).

Najczęściej pracę bez wynagrodzenia jako powód angażowania wolontariuszy wskazywały organizacje z podregionu krakowskiego (94,7%) i oświęcimskiego (94%), najrzadziej zaś organizacje z terenu podregionu nowosądeckiego (62,5%) i miasta Kraków (65%) – Tabela 3. Analizując dominujący powód angażowania wolontariuszy przez małopolskie organizacje pozarządowe ze względu na zasięg działania oraz siedzibę organizacji, częściej argument pracy wolontariuszy bez wynagrodzenia wymieniały organizacje działające na obszarze lokalnym oraz te, których siedziby mieszczą się na wsiach.

Wykres 11. Główne cele (powody) angażowania wolontariuszy przez małopolskie organizacje pozarządowe.

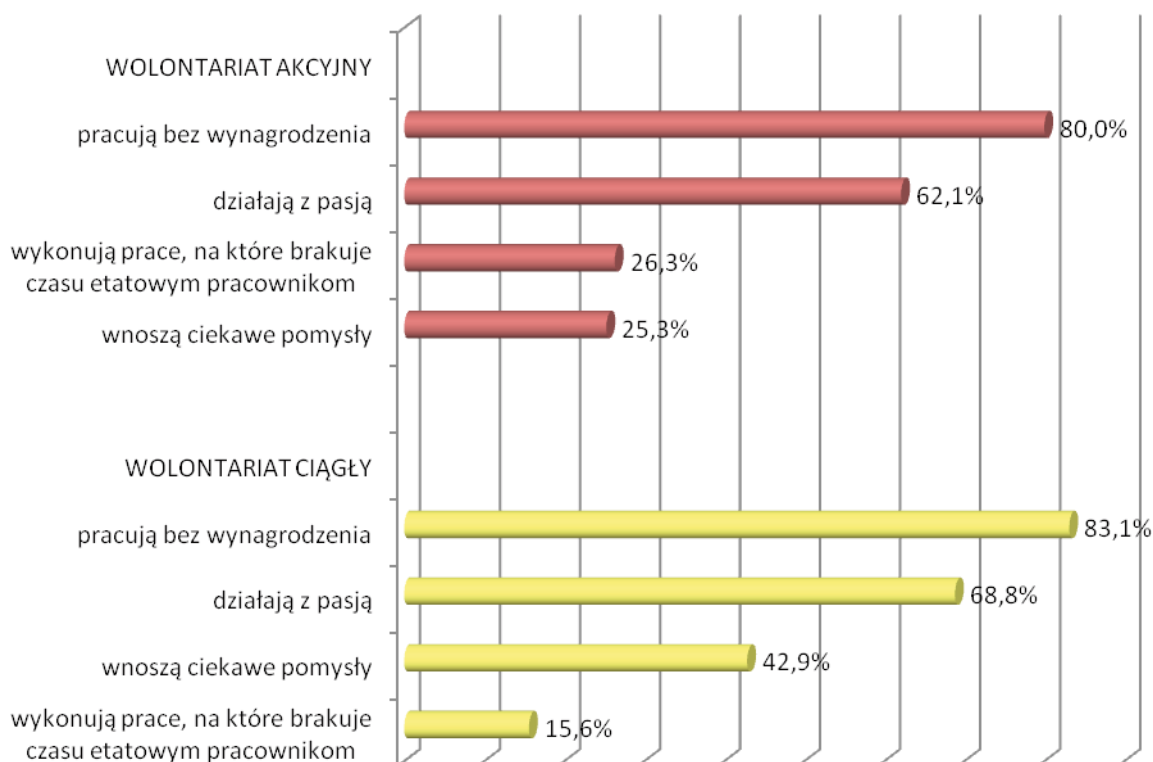
Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Tabela 3. Główne cele (powody) angażowania wolontariuszy przez małopolskie organizacje pozarządowe.

		Pracują bez wynagrodzenia	Działają z pasją	Wnoszą ciekawe pomysły	Wykonują prace, na które brakuje czasu etatowym pracownikom	Posiadają kompetencje, których nie mają nasi pracownicy	Inne	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	65,0%	61,7%	35,0%	38,3%	13,3%	11,7%	60
	Oświęcimski	94,1%	82,4%	52,9%	5,9%	3,9%	0,0%	51
	Krakowski	94,7%	63,2%	7,9%	7,9%	2,6%	2,6%	38
	Tarnowski	83,3%	50,0%	25,0%	33,3%	8,3%	8,3%	12
	Nowosądecki	62,5%	50,0%	33,3%	50,0%	16,7%	8,3%	24
Zasięg działania	Lokalny	87,6%	62,9%	34,3%	21,0%	6,7%	1,9%	105
	Ponadlokalny	69,2%	69,2%	33,3%	29,5%	11,5%	10,3%	78
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	65,0%	61,7%	35,0%	38,3%	13,3%	11,7%	60
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	84,6%	66,2%	38,5%	24,6%	9,2%	4,6%	65
	Wieś	89,8%	69,5%	25,4%	10,2%	3,4%	1,7%	59

Wśród organizacji, które przeważnie prowadzą ciągły typ wolontariatu (Wykres 12.), poza dwoma zasadniczymi przyczynami angażowania wolontariuszy (pracą bez wynagrodzenia oraz działaniem z pasją), na znaczeniu zyskują ciekawe pomysły wnoszone przez zaangażowanych wolontariuszy – 42,9% wskazań w porównaniu do 33,5% wskazań wszystkich organizacji. Odwrotna sytuacja ma miejsce w przypadku małopolskich organizacji pozarządowych preferujących wolontariat akcyjny, które w mniejszym stopniu niż ogół organizacji oraz organizacje prowadzące wolontariat ciągły doceniają kreatywność wolontariuszy, wskazując tę cechę osobowości jako jeden z powodów angażowania ich w prowadzone działania (25,3%).

Wykres 12. Główne cele (powody) angażowania wolontariuszy przez małopolskie organizacje pozarządowe prowadzące różne typy wolontariatu (ciągły i akcyjny).

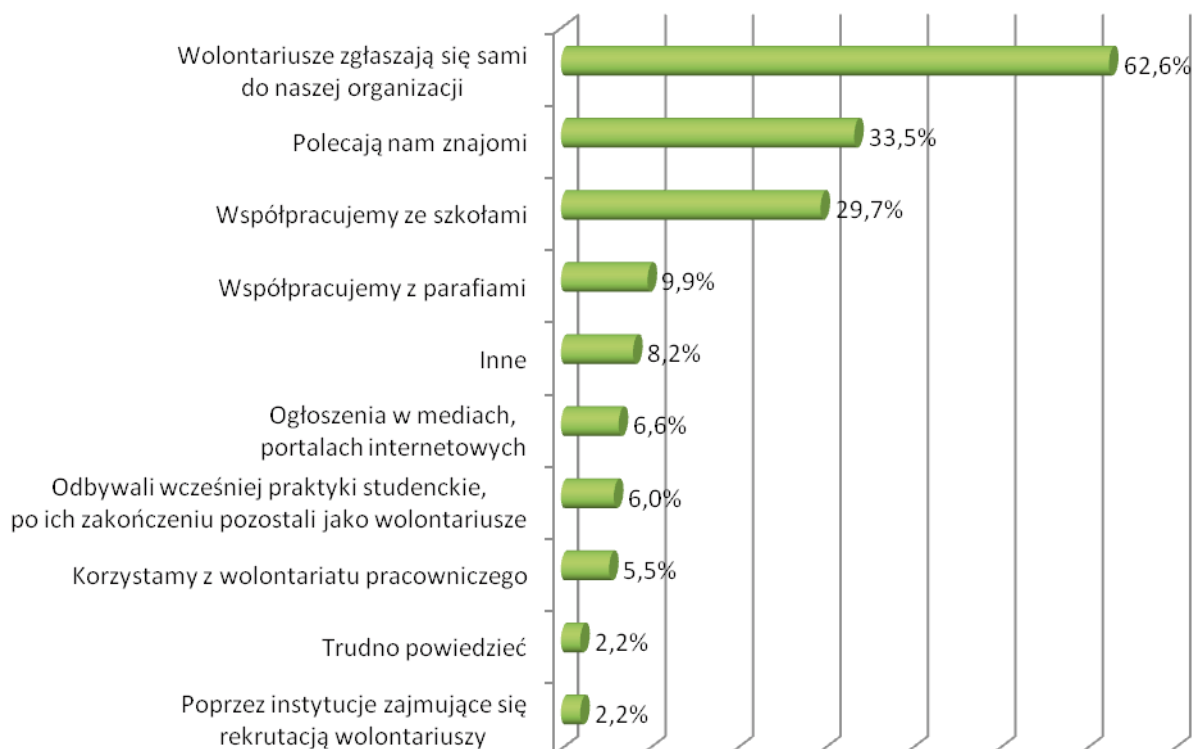

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Niewątpliwie istotną kwestią są również sposoby pozyskiwania wolontariuszy przez małopolskie organizacje pozarządowe. Dlatego też wszystkie organizacje biorące udział w badaniu, które korzystają z usług wolontariuszy poproszono o wskazanie głównych źródeł ich rekrutacji.

Najczęściej udzielaną odpowiedzią na pytanie o źródło pozyskiwania wolontariuszy było wskazanie, iż osoby chętne do pomocy zgłaszają się do organizacji z własnej inicjatywy – Wykres 13. Odpowiedź taką deklaruje blisko 63% organizacji trzeciego sektora w Małopolsce. Stosunkowo często organizacje korzystają jeszcze z dwóch innych źródeł rekrutacji wolontariuszy, mianowicie polecenia przez znajomych (33,5%) oraz współpracy ze szkołami (niecałe 30% badanych). Niespełna 10% małopolskich organizacja włącza parafie w prowadzone przez siebie działania rekrutacyjne, 6,6% ogłasza się w mediach oraz na portalach internetowych, 6,0% organizacji przekonuje do wolontariatu osoby, które wcześniej odbyły u nich praktyki studenckie, a 5,5% organizacji trzeciego sektora w Małopolsce korzysta z wolontariatu pracowniczego. Najmniej, bo zaledwie 2,2% organizacji pozyskuje swoich wolontariuszy poprzez instytucje zajmujące się rekrutacją. Natomiast w kategorii „inne” (8,2% wskazań) znajdują się członkowie własnych rodzin oraz członków organizacji pracujących nieodpłatnie na jej rzecz.

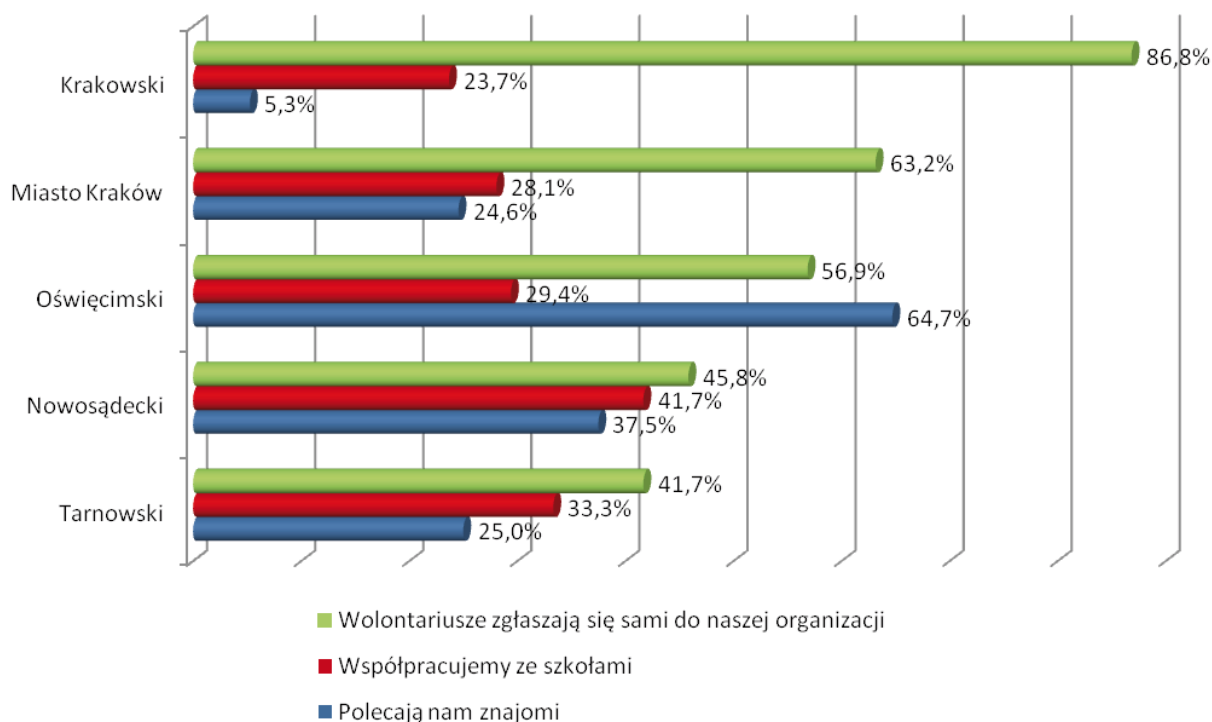
Wykres 13. Główne źródła rekrutacji wolontariuszy małopolskich organizacji pozarządowych.

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

We wszystkich subregionach województwa z wyjątkiem podregionu oświęcimskiego, najczęściej wskazywanym przez respondentów źródłem pozyskiwania wolontariuszy było samodzielne zgłaszanie się do organizacji osób chętnych do pomocy, podobnie jak w przypadku rozkładu odpowiedzi wszystkich organizacji województwa małopolskiego. Odpowiednio: w podregionie krakowskim – 86,8% wskazań, podregionie miasto Kraków – 63,2%, podregionie nowosądeckim – 45,8% oraz podregionie tarnowskim – 41,7%. Mimo, iż w podregionie oświęcimskim ponad połowa badanych organizacji wskazała również na samodzielne zgłaszanie się wolontariuszy, to polecenie nowych osób chętnych do wolontariatu przez znajomych, jest tam najczęściej spotykaną praktyką. Prawie 65% organizacji z podregionu oświęcimskiego w ten sposób pozyskuje swoich wolontariuszy. Jeżeli chodzi o wykorzystywanie współpracy ze szkołami do rekrutacji wolontariuszy, to najczęściej korzystają z tego sposobu organizacje z terenu nowosądeczczyzny (blisko 42%), najrzadziej z podregionu krakowskiego (23,7%).

Wykres 14. Główne źródła rekrutacji wolontariuszy małopolskich organizacji pozarządowych wg podregionów.

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Niezależnie od faktu korzystania, bądź nie korzystania przez organizacje z usług wolontariuszy, wszystkie badane małopolskie organizacje pozarządowe zostały zapytane o potencjalne zapotrzebowanie na nowe osoby chętne do świadczenia pracy w ramach wolontariatu.

Aż 7 na 10 małopolskich organizacji pozarządowych nie widzi potrzeby angażowania nowych wolontariuszy, podczas gdy tylko w 3 na 10 organizacji istnieje zapotrzebowanie na osoby, które wspomogą działania członków i pracowników organizacji w oparciu o wolontariat – Wykres 15. Najczęściej (Tabela 4.) w organizacjach wywodzących się z podregionu oświęcimskiego oraz tych, które działają ponadlokalnie (odpowiednio 42,9% i 41,4%) istnieje zapotrzebowanie na nowych wolontariuszy. Najmniejszą potrzebę pozyskania nowych osób, chętnych do pracy bez wynagrodzenia, mają organizacje z podregionu nowosądeckiego (jedynie 16,5% wskazań).

Wykres 15. Zapotrzebowanie na nowych wolontariuszy wśród małopolskich organizacji pozarządowych. (N=406)

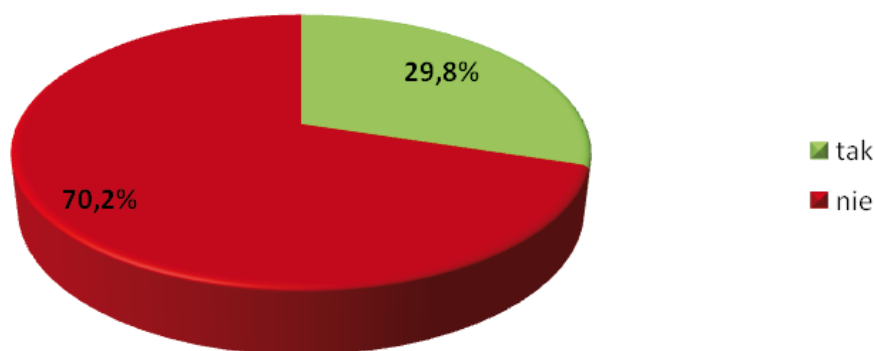
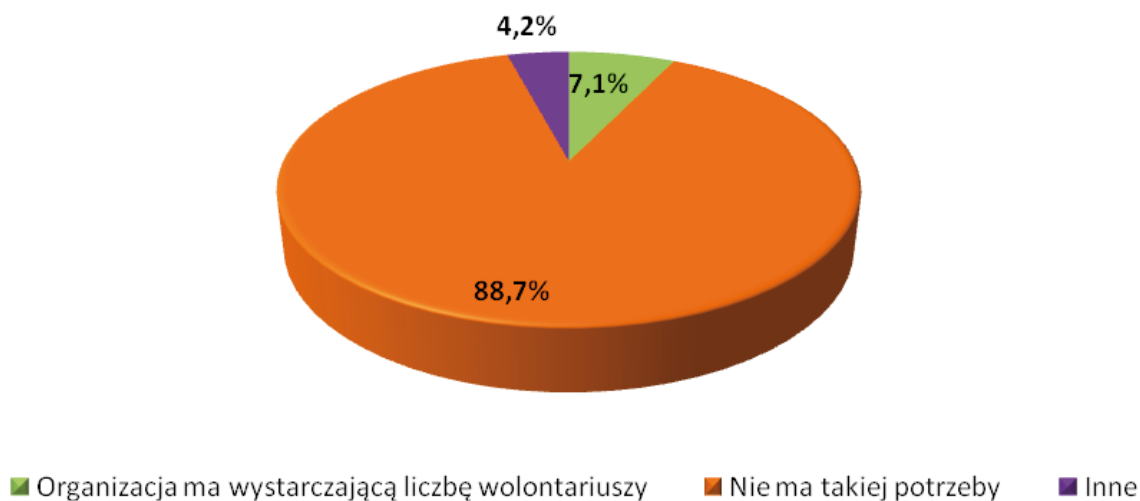

Tabela 4. Zapotrzebowanie na nowych wolontariuszy wśród małopolskich organizacji pozarządowych.

		Tak	Nie	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	33,3%	66,7%	126
	Oświęcimski	42,9%	57,1%	70
	Krakowski	32,9%	67,1%	73
	Tarnowski	21,2%	78,8%	52
	Nowosądecki	16,5%	83,5%	85
Zasięg działania	Lokalny	23,7%	76,3%	262
	Ponadlokalny	41,4%	58,6%	140

Te organizacje, które zadeklarowały brak zapotrzebowania na nowych wolontariuszy (70,2% spośród wszystkich organizacji biorących udział w badaniu) zostały zapytane również, jakie są tego powody. Zdecydowana większość z nich na pytanie, dlaczego nie istnieje zapotrzebowanie na nowych wolontariuszy, nie odczuwa takiej potrzeby – blisko 89% wskazań (Wykres 16.). Dodatkowe 7,2% organizacji reprezentujących trzeci sektor w Małopolsce twierdzi, iż organizacja w chwili obecnej posiada w swoich szeregach wystarczającą liczbę wolontariuszy. Na pozostałe odpowiedzi wskazała minimalna ilość respondentów (4,2%). W kategorii „inne” znajdują się m.in. następujące wskazania: „organizacja nie będzie rozwijać swojej działalności, by zwiększać liczbę wolontariuszy”, czy też „organizacja kończy, bądź ogranicza swoją działalność”.

Wykres 16. Powody braku zapotrzebowania na nowych wolontariuszy wśród małopolskich organizacji pozarządowych. (N=265)

Natomiast te spośród małopolskich organizacji pozarządowych, które deklarowały zapotrzebowanie na nowych wolontariuszy (29,8% wszystkich organizacji biorących udział w badaniu), zostały poproszone o wskazanie trudności w pozyskiwaniu tychże osób do współpracy.

Kluczowa bariera w pozyskiwaniu wolontariuszy, która została wskazana przez organizacje to brak chętnych (37,2%) – Wykres 17. Co piąta małopolska organizacja pozarządowa podstawowy problem w zjednywaniu sobie nowych wolontariuszy upatruje w braku kandydatów z odpowiednimi kwalifikacjami, a także w braku kandydatów z odpowiednimi predyspozycjami. Należy podkreślić, iż nieco ponad 12% organizacji sektora pozarządowego w Małopolsce nie ma żadnych problemów, czy też trudności w pozyskiwaniu osób chętnych do pracy na zasadach wolontariatu.

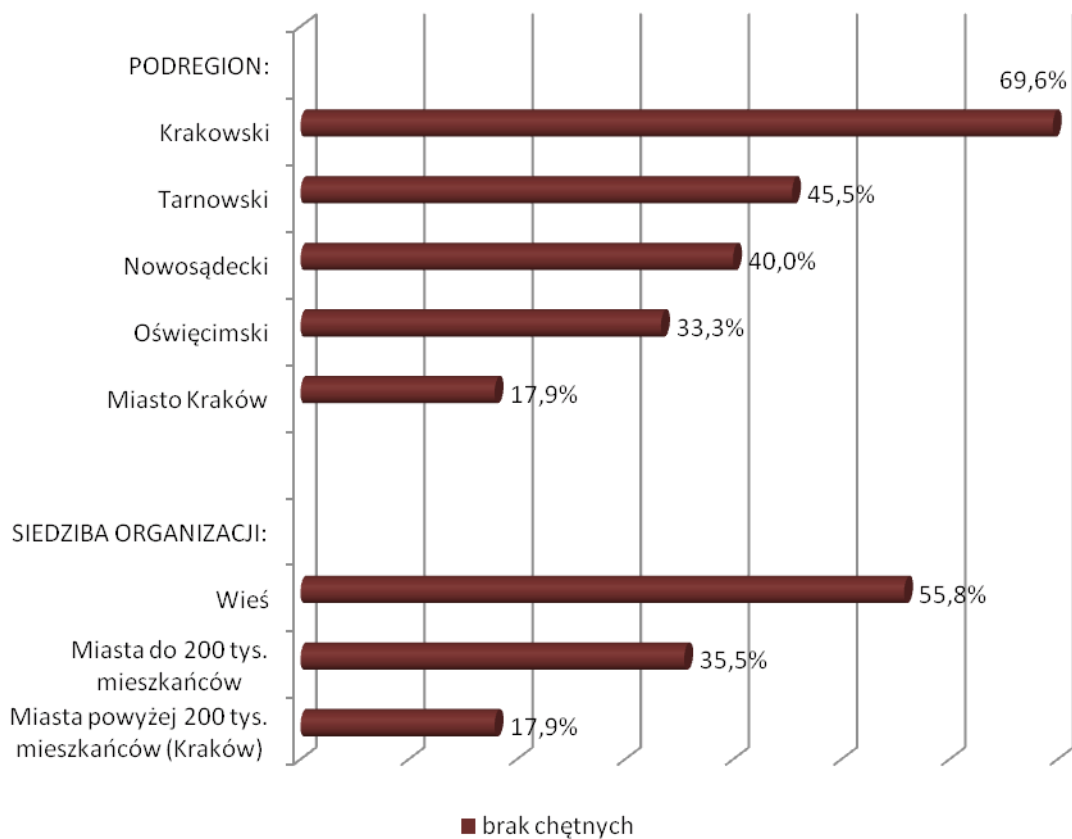
Analizując „brak chętnych”, jako zasadniczą i najczęściej wskazywaną przez organizacje barierę w pozyskiwaniu nowych wolontariuszy, w oparciu o subregionalny podział województwa małopolskiego można stwierdzić, iż najczęściej borykają się z tym problemem organizacje z podregionu krakowskiego (69,6%) – Wykres 18. Najrzadziej zaś, uskarżają się na brak chętnych organizacje z miasta Krakowa (17,9%). W podregionach: tarnowskim, nowosądeckim i oświęcimskim, niedobór osób chętnych do pracy wolontaryjnej wskazuje odpowiednio 45,5%, 40,0% i 33,3% organizacji. Znacznie częściej na tę barierę zwracają uwagę organizacje mieszczące się na wsi (55,8%), niż w mieście (miasta do 200 tys. mieszkańców – 35,5%, miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków) – 17,9%).

Wykres 17. Główne bariery w pozyskiwaniu nowych wolontariuszy przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=113)

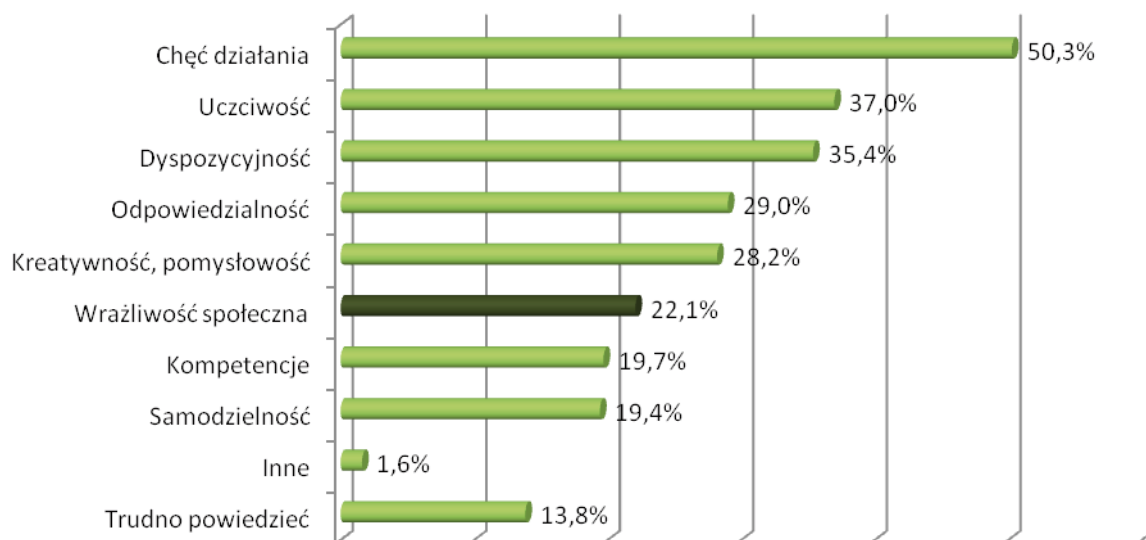
Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Wykres 18. Brak chętnych – podstawowa bariera w pozyskiwaniu nowych wolontariuszy przez małopolskie organizacje pozarządowe wg podregionów oraz miejsca siedziby organizacji.

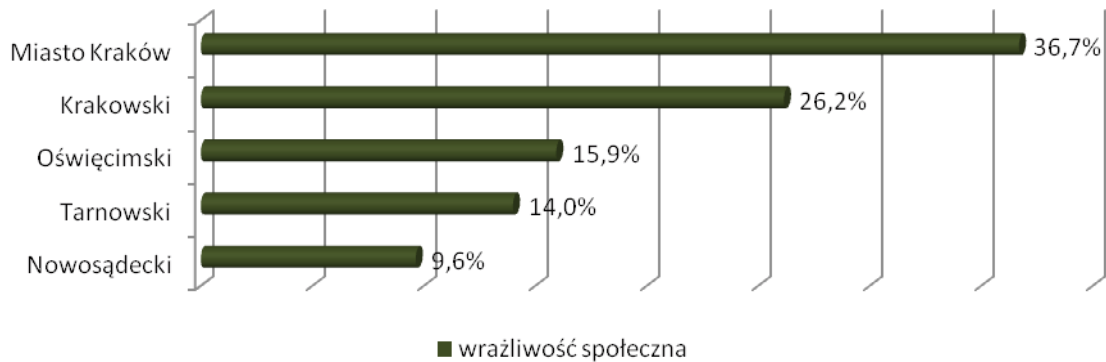
W badaniu, przedstawiciele małopolskich organizacji pozarządowych zostali poproszeni także o przedstawienie najbardziej pożądanых cech i umiejętności potencjalnych wolontariuszy. Najczęściej w tym kontekście jest wskazywana przez organizacje trzeciego sektora w Małopolsce chęć działania wolontariuszy – połowa badanych organizacji udzieliła takiej odpowiedzi (Wykres 19.). Dla przedstawicieli organizacji biorących udział w badaniu ważna jest również uczciwość (37%) współpracujących z nimi wolontariuszy oraz dyspozycyjność (35,4%) tych osób. 28,2% małopolskich organizacji pozarządowych chętnie skorzysta z kreatywności potencjalnych wolontariuszy, natomiast najrzadziej są wymieniane: samodzielność (19,4%) oraz ich kompetencje (19,7%). Należy dodać, iż prawie 13,8% badanych przedstawicieli małopolskich organizacji pozarządowych nie potrafi wskazać pożądanых cech i umiejętności potencjalnych wolontariuszy. W przypadku cechy „wrażliwość społeczna”, ciekawe zróżnicowanie można zauważyć przyglądając się podregionom (Wykres 20). Średnio na tę cechę wskazało 22,1% respondentów, ale już w podregionie miasto Kraków było to prawie 37% odpowiedzi, przy niespełna 10% wskazań organizacji z podregionu nowosądeckiego.

Wykres 19. Cechy i umiejętności wolontariuszy pożądane przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=376)

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Wykres 20. Wrażliwość społeczna – pożądana cecha wolontariusza wg podregionów.

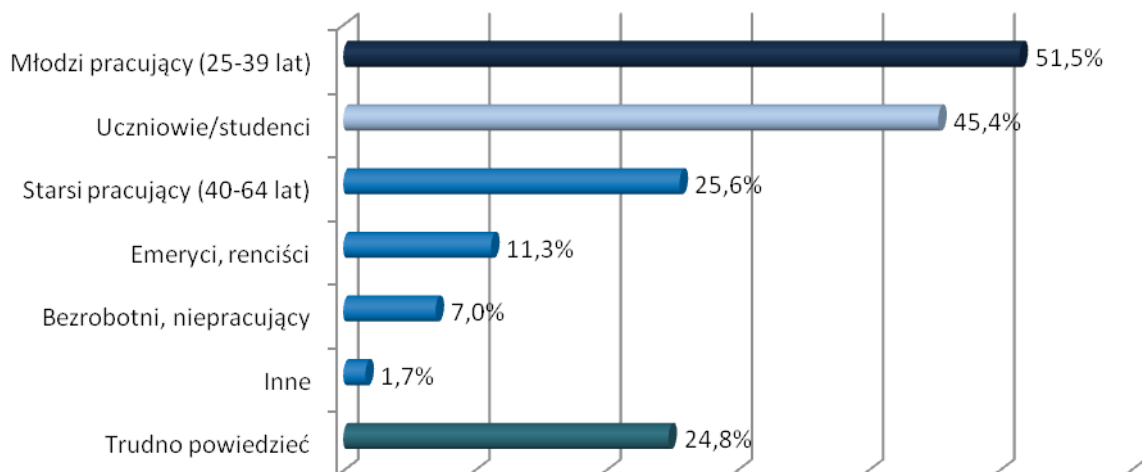

Poza pożądanymi cechami i umiejętnościami wolontariuszy, istotna jest również informacja na temat preferowanych przez małopolskie organizacje pozarządowe grup społecznych, z których mają się wywodzić chętni do pracy na zasadach wolontariatu oraz czy organizacje wybierają wolontariuszy według płci.

Zdaniem przedstawicieli małopolskich organizacji, najbardziej pożądaną jako wolontariusze grupą społeczną są młodzi pracujący, czyli osoby w wieku 25 – 39 lat (51,5% wskazań) oraz uczniowie i studenci (45,4%) – Wykres 21. Na drugim biegunie znajdują się emeryci i renciści (11,3%) oraz bezrobotni i niepracujący (7%). Co czwarta organizacja chętnie skorzysta z pomocy osób pracujących powyżej 40 roku życia. Interesującym wydaje się także fakt, iż również co czwarta małopolska organizacja nie potrafi wskazać grupy społecznej, z której mieliby się wywodzić pracujący dla niej wolontariusze.

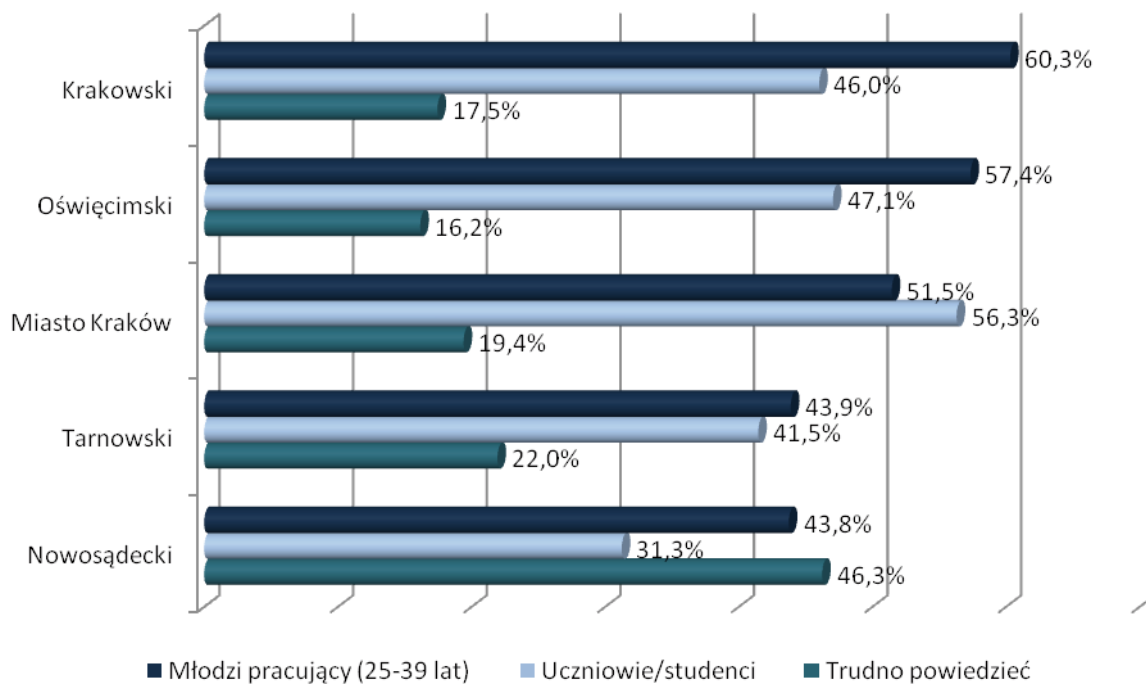
Biorąc pod uwagę „młodych pracujących” (Wykres 22.) – najczęściej wskazują na nich przedstawiciele organizacji z podregionu krakowskiego (60,3%), najrzadziej z podregionów: nowosądeckiego i tarnowskiego (odpowiednio 43,8% i 43,9%). Natomiast uczniowie i studenci częściej znajdują uznanie wśród organizacji wywodzących się z Krakowa (56,3%), niż z pozostałych podregionów (od 31,3% do 47,1%). Największy problem z określeniem najbardziej pożądanym grup społecznych w roli wolontariuszy, mają organizacje z terenu nowosądeckizny – prawie połowa z nich nie potrafiła wskazać preferowanej grupy.

Wykres 21. Grupy społeczne najbardziej pożądanego jako wolontariusze przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=355)

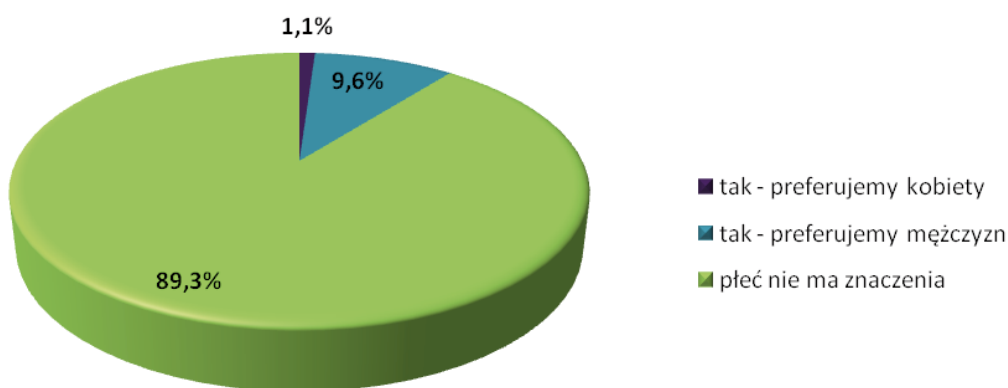
Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Wykres 22. Uczniowie/studenci, młodzi pracujący oraz „trudno powiedzieć” a podregion – zestawienie preferencji organizacji dotyczących wolontariuszy.

Dla ogromnej większości organizacji pozarządowych z terenu Małopolski (blisko 90%) płeć nie ma żadnego znaczenia w przypadku osób, które organizacje chciałyby mieć w swoich szeregach jako wolontariuszy. Niespełna 10% organizacji pozarządowych stwierdziło w tym kontekście, że preferuje mężczyzn, natomiast 1,1%, że kobiety.

Wykres 23. Czy płeć ma znaczenie w przypadku osób poświadczonych jako wolontariusze? (N=375)

Sekwencja pytań dotyczących wolontariatu została zamknięta zapytaniem o posiadaną wizję, strategię rozwoju wolontariatu w danej małopolskiej organizacji pozarządowej. Jak widać na zamieszczonym poniżej Wykresie 24., blisko 3/4 małopolskich organizacji pozarządowych (73,4%) nie posiada wizji, czy też strategii rozwoju wolontariatu w swojej organizacji. Strategią taką może się pochwalić jedynie 11,5% badanych.

Mimo, iż generalnie tylko 11 organizacji na 100 deklaruje wizję rozwoju wolontariatu własnej organizacji, te spośród małopolskich organizacji, które posiadają taki plan najczęściej wywodzą się z podregionu oświęcimskiego (17,1%) – Tabela 5. Najmniej liczną grupę organizacji mogących pochwalić się własną strategią rozwoju wolontariatu stanowi tarnowski trzeci sektor (jedynie 2,0% wskazań). Częściej również na temat posiadanej strategii dotyczącej przyszłości wolontariatu w organizacji mówią organizacje posiadające status pożytku publicznego (19,1%), niż go nieposiadające (9,2%). W przypadku zasięgu działania oraz miejsca, gdzie mieści się siedziba organizacji – częściej wizją rozwoju wolontariatu mogą się pochwalić organizacje działające ponadlokalnie (18,2%) oraz te zlokalizowane w miastach (do 200 tys. mieszkańców oraz powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków) – odpowiednio: 15,6% i 14,3%).

Wykres 24. Posiadanie wizji/strategii rozwoju wolontariatu przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=383)

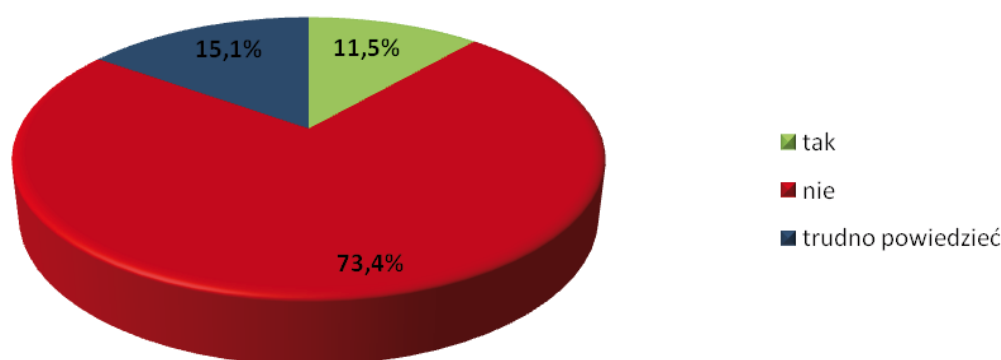

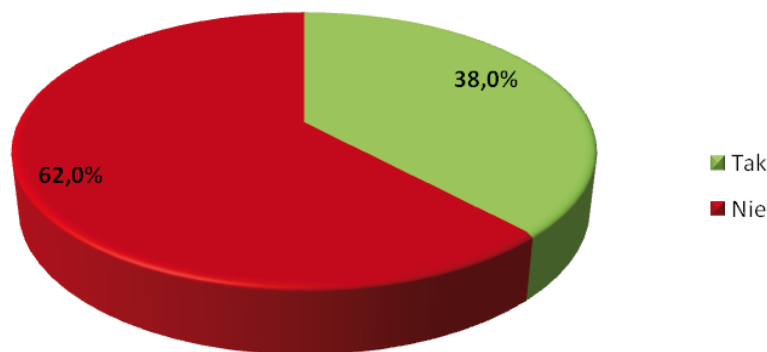
Tabela 5. Posiadanie wizji/strategii rozwoju wolontariatu przez małopolskie organizacje pozarządowe.

		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	14,3%	69,6%	16,1%	112
	Oświęcimski	17,1%	71,4%	11,4%	70
	Krakowski	11,8%	76,5%	11,8%	68
	Tarnowski	2,0%	77,6%	20,4%	49
	Nowosądecki	8,3%	75,0%	16,7%	84
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	19,1%	71,9%	9,0%	89
	Nie	9,2%	73,8%	17,0%	294
Zasięg działania	Lokalny	7,7%	76,2%	16,1%	248
	Ponadlokalny	18,2%	68,2%	13,6%	132
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	14,3%	69,6%	16,1%	112
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	15,6%	69,7%	14,8%	122
	Wieś	6,1%	79,6%	14,3%	147

Kolejny blok pytań pozwalający na określenie potencjału ludzkiego małopolskich organizacji pozarządowych dotyczy pracowników zatrudnianych przez organizacje.

Większość organizacji trzeciego sektora w Małopolsce nie zatrudnia pracowników (62,0%) – Wykres 25. Biorąc pod uwagę dwa kryteria – pierwsze: posiadanie pracowników, drugie: korzystanie z usług wolontariuszy, sytuacja małopolskich organizacji pozarządowych przedstawia się nieco lepiej w przypadku korzystania z pomocy wolontariuszy. Jak prezentowano wcześniej w niniejszym opracowaniu (Wykres 7.), prawie połowa organizacji z województwa małopolskiego korzysta z usług wolontariuszy (47,3%), podczas gdy pracowników zatrudnia 38,0% spośród małopolskich organizacji pozarządowych.

Wykres 25. Zatrudnianie pracowników przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=408)

Jak się okazuje, organizacje z województwa małopolskiego nie koniecznie są zainteresowane pozyskiwaniem pracowników – niespełna 1/5 z nich deklaruje zapotrzebowanie na nowych pracowników (Wykres 26.). W zdecydowanej większości (82%) w organizacjach sektora pozarządowego w Małopolsce nie istnieje potrzeba zatrudniania nowych pracowników.

Częściej zapotrzebowanie na nowych pracowników deklarują organizacje zlokalizowane w Krakowie (21,4%), podregionie nowosądeckim (20%) oraz podregionie tarnowskim (19,6%); rzadziej zaś organizacje z podregionu krakowskiego i oświęcimskiego (odpowiednio 12,3% i 14,3%) (Tabela 6.). Zapotrzebowanie na nowych pracowników deklaruje prawie co 4 organizacja posiadająca status pożytku publicznego, oraz tylko co 6 nie posiadająca takiego statusu. Analizując zasięg terytorialny działań prowadzonych przez organizacje w kontekście zapotrzebowania na nowych pracowników, okazuje się, iż organizacje działające ponadlokalnie, prawie dwa razy częściej wskazują potrzebę zatrudnienia nowych pracowników w porównaniu do organizacji działających lokalnie. Tendencja ta zostaje zachowana również w przypadku siedziby organizacji – wśród organizacji funkcjonujących na terenach wiejskich takie zapotrzebowanie deklaruje jedynie 11,3% mieszczących się tam organizacji, podczas gdy w miastach do 200 tys. mieszkańców i w Krakowie jest ich około dwa razy więcej (odpowiednio 23% i 21,4%).

Wykres 26. Zapotrzebowanie na nowych pracowników wśród małopolskich organizacji pozarządowych. (N=405)

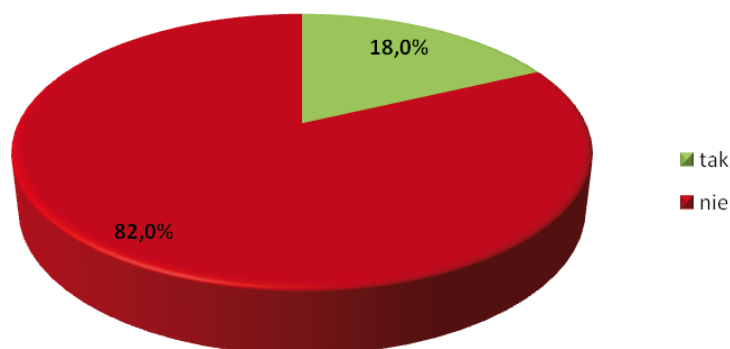

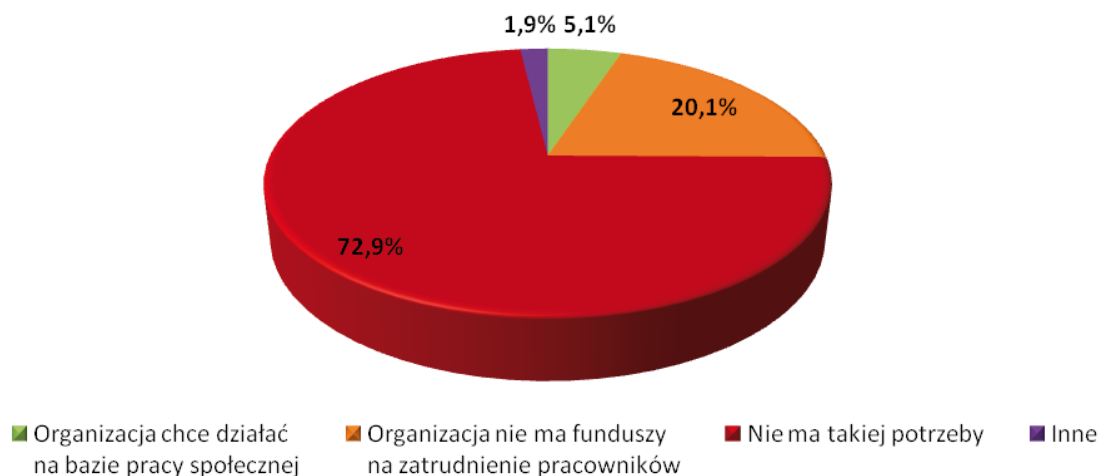
Tabela 6. Zapotrzebowanie na nowych pracowników wśród małopolskich organizacji pozarządowych.

		Tak	Nie	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	21,4%	78,6%	126
	Oświęcimski	14,3%	85,7%	70
	Krakowski	12,3%	87,7%	73
	Tarnowski	19,6%	80,4%	51
	Nowosądecki	20,0%	80,0%	85
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	23,7%	76,3%	93
	Nie	16,5%	83,5%	310
Zasięg działania	Lokalny	13,8%	86,2%	261
	Ponadlokalny	26,4%	73,6%	140
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	21,4%	78,6%	126
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	23,0%	77,0%	126
	Wieś	11,3%	88,7%	151

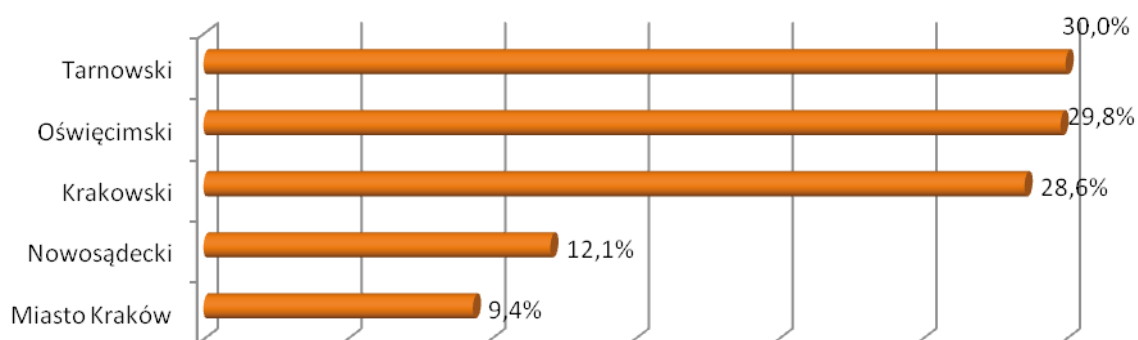
Podobnie jak w przypadku zapotrzebowania na nowych wolontariuszy, organizacje, które wskazały brak zainteresowania nowymi pracownikami, zapytano o powody takiego stanowiska. Większość (72,9%) organizacji, które zadeklarowały brak zapotrzebowania na nowych pracowników, tłumaczy to po prostu brakiem takiej potrzeby – Wykres 27. Tylko co piąta małopolska organizacja boryka się z problemem niedoboru funduszy niezbędnych do zatrudnienia nowego pracownika, a co dwudziesta organizacja chce działać na bazie pracy społecznej.

Najczęściej na brak funduszy na zatrudnienie kadr uskarżają się organizacje z podregionu tarnowskiego (30%), oświęcimskiego (29,8%) i krakowskiego (28,6%) (Wykres 28.). Najrzadziej zaś powód ten wymieniają respondenci reprezentujący organizacje z Krakowa (9,4%). Stosunkowo niewiele organizacji z podregionu nowosądeckiego (12,1%) wskazało brak funduszy jako dominujący powód braku zapotrzebowania na nowych pracowników.

Wykres 27. Powody braku zapotrzebowania na nowych pracowników wśród małopolskich organizacji pozarządowych. (N=314)

Wykres 28. Brak funduszy na nowych pracowników a podregion.

Następnie respondentów, którzy zadeklarowali potrzebę zatrudnienia nowych pracowników poproszono o wskazanie problemów, z którymi organizacje borykają się najczęściej w trakcie rekrutowania tych osób do pracy. Główną i zdecydowanie najczęściej wskazywaną barierą w pozyskiwaniu pracowników przez małopolskie organizacje pozarządowe są – co nie jest specjalnym zaskoczeniem – wysokie koszty pracy (Wykres 29). Problem ten zgłosiło ponad 70% badanych organizacji z grupy 73 organizacji chętnych do zatrudnienia nowych pracowników. Około 22% organizacji wskazuje również na niechęć potencjalnych pracowników do pracy ze względu na niską stawkę, jaką mogą im zaoferować. Niespełna 18% podkreśla, iż na rynku brakuje kandydatów mających odpowiednie kwalifikacje, a 15,1% organizacji, że w ogóle nie ma chętnych do pracy w organizacjach pozarządowych.

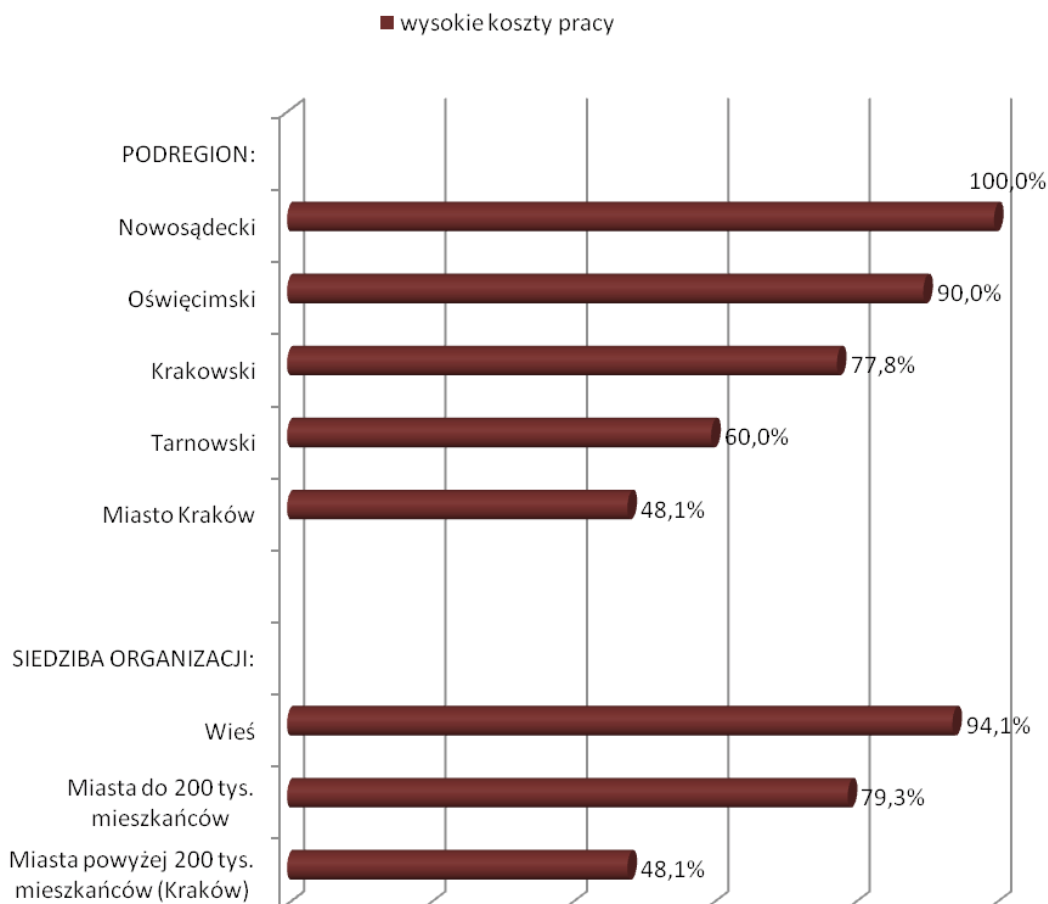
Wszystkie organizacje z podregionu nowosądeckiego (100%) wskazują na wysokie koszty pracy, jako główną barierę w pozyskiwaniu nowych pracowników (Wykres 30.). Dla niewielu mniej, bo aż dla 9 na 10 organizacji z podregionu oświęcimskiego wysokie koszty pracy są również podstawowym problemem w pozyskiwaniu pracowników. Najrzadziej na tę barierę wskazują organizacje z Krakowa (48,1%). Najczęściej też o wysokich kosztach utrzymania pracownika mówią reprezentanci małopolskich organizacji, których siedziby mieszczą się na wsi – 94%. Odsetek takich wskazań maleje wraz ze wzrostem wielkości miejsca, gdzie znajduje się siedziba organizacji.

Wykres 29. Główne bariery w pozyskiwaniu nowych pracowników przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=73)

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Wykres 30. Wysokie koszty pracy – główna bariera w pozyskiwaniu nowych pracowników przez małopolskie organizacje pozarządowe.

2.2.1 Podsumowanie

- Niespełna połowa (47,3%) małopolskich organizacji pozarządowych korzysta z pomocy wolontariuszy, w tym aż 72,9% organizacji z podregionu oświęcimskiego, 53,4% organizacji z podregionu krakowskiego oraz 50,4% organizacji Krakowa. Organizacje, które mają swoje siedziby w miastach (małych i średnich – 54,0% oraz dużych – Kraków 50,4%) częściej korzystają z usług świadczonych przez wolontariuszy niż organizacje zlokalizowane na wsiach (39,2%). Podobny charakter zależności można zauważyć w odniesieniu do zasięgu działania organizacji – organizacje działające ponadlokalnie częściej korzystają z pomocy wolontariuszy realizując swoje działania (58,2%) niż organizacje działające lokalnie (41,4%).
- Nieco ponad połowa organizacji (55,7%) preferuje wolontariat akcyjny, w tym aż 81,6% organizacji z podregionu krakowskiego. Natomiast wolontariat ciągły prowadzi 44,3% spośród małopolskich organizacji pozarządowych, w tym aż 73,5% organizacji z podregionu oświęcimskiego. W odniesieniu do wielkości miejscowości, w której znajduje się siedziba organizacji można zauważyć, iż organizacje ze wsi, blisko dwa razy częściej wybierają typ wolontariatu akcyjny (66,1%) niż wolontariat ciągły (33,9%).
- Zdaniem większości organizacji z województwa małopolskiego, istnieją dwa dominujące powody angażowania wolontariuszy. Pierwszym z nich jest praca wykonywana przez wolontariuszy na rzecz organizacji bez wynagrodzenia – tak uważa zdecydowana większość organizacji, bo aż 80,0%. Drugą równie ważną przyczyną dla blisko 2/3 organizacji jest działanie wolontariuszy z pasją. Tendencja ta uwidacznia się bez względu na posiadanie statusu organizacji pożytku publicznego, miejsce siedziby organizacji oraz zasięg terytorialny jej działania, przy czym w przypadku organizacji preferujących wolontariat ciągły na znaczeniu zyskuje wnoszenie ciekawych pomysłów przez wolontariuszy.
- Ponad połowa małopolskich organizacji pozarządowych rekrutuje wolontariuszyz osób, które same zgłosiły się do organizacji z propozycją współpracy w ramach wolontariatu (62,6%), w tym aż 86,8% organizacji z podregionu krakowskiego. 1/3 organizacji angażuje wolontariuszy z polecenia znajomych, najczęściej są to organizacje z podregionu oświęcimskiego (aż 64,7%), a 29,7% organizacji dzięki współpracy ze szkołami i są to względnie najczęściej organizacje z podregionu nowosądeckiego (41,7%). Żadne z pozostałych źródeł rekrutacji wolontariuszy wskazanych przez organizacje, nie przekroczyło 10%.
- Niespełna 30% organizacji pozarządowych z Małopolski odczuwa potrzebę angażowania nowych wolontariuszy, w tym 42,9% organizacji z podregionu oświęcimskiego. Częściej są to organizacje działające ponadlokalnie (41,4%) niż działające lokalnie (23,7%). Zdaniem organizacji, w których istnieje zapotrzebowanie na nowych wolontariuszy, zasadniczą barierę angażowania wolontariuszy do pracy, stanowi brak osób chętnych do pracy w charakterze wolontariusza (37,2%), przy czym najczęściej o tym problemie mówiły organizacje z podregionu krakowskiego (aż 69,6%) oraz organizacje mające swoje siedziby na wsiach (55,8%).
- Najbardziej pożądanymi przez organizacje grupami społecznymi, z których mają się wywodzić wolontariusze są „młodzi pracujący” – osoby w wieku 25-39 lat (51,5%) oraz uczniowie/studentki (45,4%). Natomiast najistotniejszą cechą potencjalnego wolontariusza jest jego chęć działania – takiego zdania była połowa małopolskich organizacji.
- Zaledwie 11,5% małopolskich organizacji pozarządowych posiada strategię rozwoju wolontariatu. Częściej są to organizacje zlokalizowane w miastach (do 200 tys. mieszkańców – 15,6%; Kraków – 14,3%) niż na wsiach (6,1%). Podobny charakter zależności można zauważyć w odniesieniu do zasięgu działania organizacji – im jest on większy, tym częściej organizacje mogą się pochwalić wizją rozwoju wolontariatu, oraz w odniesieniu do posiadania statusu organizacji pożytku publicznego – organizacje będące organizacjami pożytku publicznego częściej mają plan rozwoju wolontariatu

niż organizacje nie należące do tego grona.

- Niespełna 40% organizacji pozarządowych z Małopolski zatrudnia pracowników. Jedynie 18% organizacji zgłasza zapotrzebowanie na nowych pracowników i względnie częściej są to organizacje pożytku publicznego (23,7%) niż organizacje nie posiadające statusu pożytku publicznego (16,5%). Organizacja działające ponadlokalnie częściej widziałyby nowych pracowników w swoich szeregach (26,4%) niż organizacje o lokalnym zasięgu działania (13,8%). Również organizacje wywodzące się z małopolskich miast częściej zgłaszają zapotrzebowanie na nowych pracowników niż organizacje zlokalizowane na wsi.
- Aż 82% organizacji trzeciego sektora w Małopolsce nie potrzebuje nowych pracowników. Jako główny powód braku zapotrzebowania na nowych pracowników organizacje te wskazują po prostu „brak takiej potrzeby” (aż 72,9%).
- Zdaniem zdecydowanej większości (71,2%) małopolskich organizacji pozarządowych, deklarujących potrzebę zatrudnienia nowych pracowników, głównym problemem w pozyskiwaniu pracowników są zbyt wysokie koszty pracy, w tym aż 100% organizacji z podregionu nowosądeckiego i 90% z podregionu oświęcimskiego wskazuje na tę barierę. Wraz ze wzrostem wielkości miejscowości, w której organizacja ma siedzibę, następuje spadek liczby organizacji wskazujących na problem wysokich kosztów pracy – organizacje zlokalizowane na wsi (aż 94,1% wskazań), organizacje z miast do 200 tys. mieszkańców (79,3%), organizacje z Krakowa (48,1%).

2.3 Kondycja ekonomiczna sektora pozarządowego w Małopolsce

Celem poniższego bloku tematycznego badania było zdiagnozowanie potencjału ekonomicznego organizacji trzeciego sektora w województwie małopolskim. Założono przy tym, że potencjał ten można określić przy pomocy następujących wskaźników:

- ocena płynności finansowej,
- ocena trudności z regulacją zobowiązań finansowych przez organizację,
- prowadzenie działalności gospodarczej przez organizację.

Rzetelna ocena potencjału ekonomicznego małopolskich organizacji pozarządowych wymagała również wskazania podstawowych źródeł ich finansowania w tym środków z funduszy UE, administracji rządowej i samorządowej oraz źródeł prywatnych (sponsoring), a także zidentyfikowania głównych barier w pozyskiwaniu funduszy na działalność organizacji. W podsumowaniu modułu badani poproszeni zostali o wypowiedzenie się na temat potrzeby tworzenia nowych mechanizmów finansowania organizacji pozarządowych.

Na początku tego bloku tematycznego dla zdiagnozowania kondycji ekonomicznej małopolskich organizacji pozarządowych, respondentów zapytano o ocenę płynności finansowej ich organizacji, możliwości regulowania zobowiązań, a także prowadzenie działalności gospodarczej.

Sytuacja finansowa małopolskich organizacji pozarządowych w ich opinii przedstawia się dość stabilnie, aż 86% organizacji uznało, że ich organizacja nie ma problemu z zachowaniem płynności finansowej. Na problemy z utrzymaniem płynności finansowej wskazuje tylko co dziesiąta organizacja (10,6%) – Wykres 31.

Analizując tę sytuację przez pryzmat podregionów, aż 97,1% organizacji wywodzących się z podregionu oświęcimskiego, 91,6% organizacji z podregionu nowosądeckiego oraz 87,1% organizacji z Krakowa deklaruje płynność finansową swoich organizacji. Nieco mniej organizacji, bo około 76%-77% pochodzących

z podregionów krakowskiego i tarnowskiego zachowuje płynność finansową.

Wykres 31. Posiadanie płynności finansowej przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=398)

Także zobowiązania organizacji, według ich przedstawicieli, są regulowane bez większych problemów – wskazuje tak 9 na 10 organizacji z Małopolski – Wykres 32. Przeciwnego zdania jest jedynie 7,3% organizacji.

W przypadku analizy uwzględniającej podział województwa na pięć podregionów, najkorzystniejsza sytuacja pod tym względem jest ponownie w podregionie oświęcimskim – 97,1% organizacji reguluje swoje zobowiązania bez większych problemów oraz w podregionie nowosądeckim (95,2%). Relatywnie najstabiliej radzą sobie w tym względzie organizacje z podregionu tarnowskiego – 82,4% wskazań na brak problemów z regulacją zobowiązań na bieżąco.

Wykres 32. Regulacja zobowiązań małopolskich organizacji bez większych problemów. (N=397)

Natomiast tylko nieliczne organizacje spośród przedstawicieli małopolskiego trzeciego sektora przejawiają aktywność gospodarczą – 16,1% organizacji deklaruje, że prowadzi działalność gospodarczą (Wykres 33.). Porównując poszczególne podregiony Małopolski (Tabela 7.) – najczęściej działalność gospodarczą prowadzą organizacje z terenu Krakowa i podregionu oświęcimskiego (odpowiednio 24,2% i 21,4%), podczas gdy organizacje wywodzące się z podregionów nowosądeckiego oraz krakowskiego (odpowiednio 6,0% i 8,7%) wykazują się najmniejszą aktywnością gospodarczą. Zauważyć można także zależność między zasięgiem działania organizacji oraz miejscem jej siedziby, a aktywnością w sferze prowadzenia działalności gospodarczej. Organizacje, które swoimi działaniami obejmują szerszy, ponadlokalny obszar, częściej prowadzą działalność gospodarczą (23,7%) niż organizacje działające lokalnie (11,8%). Również organizacje, których siedziby znajdują się w Krakowie (24,2%), częściej są aktywne gospodarczo niż organizacje zlokalizowane na wsiach (12,2%) oraz w małych i średnich miastach (12,8%).

Wykres 33. Prowadzenie działalności gospodarczej przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=398)

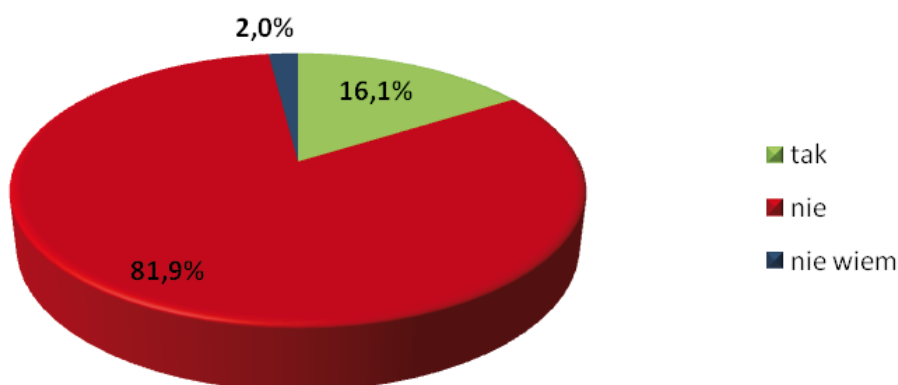

Tabela 7. Prowadzenie działalności gospodarczej przez małopolskie organizacje pozarządowe.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	24,2%	73,4%	2,4%	124
	Oświęcimski	21,4%	78,6%	0,0%	70
	Krakowski	8,7%	88,4%	2,9%	69
	Tarnowski	16,0%	80,0%	4,0%	50
	Nowosądecki	6,0%	92,9%	1,2%	84
Zasięg działania	Lokalny	11,8%	85,1%	3,1%	255
	Ponadlokalny	23,7%	76,3%	0,0%	139
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	24,2%	73,4%	2,4%	124
	Miasto do 200 tys. mieszkańców	12,8%	87,2%	0,0%	125
	Wieś	12,2%	84,4%	3,4%	147

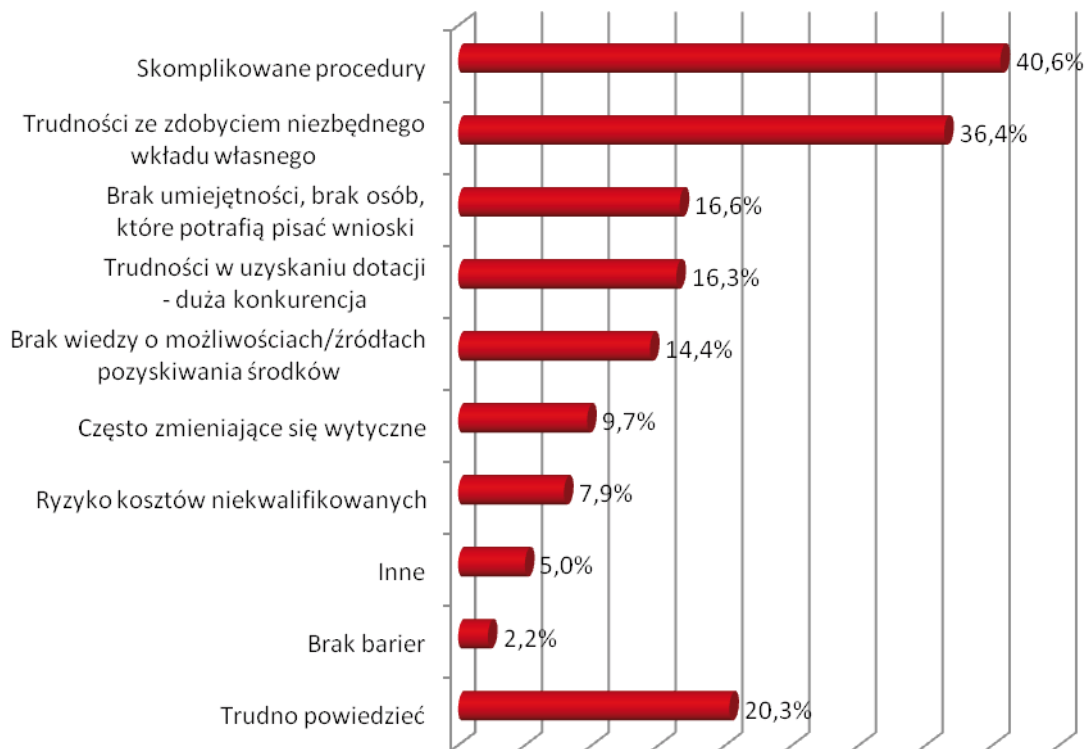
Przedstawiciele małopolskich organizacji pozarządowych uczestniczący w badaniu zostali zapytani także o istniejące bariery w pozyskiwaniu środków na działalność organizacji. Ze względu na źródło pochodzenia środków finansowych wyróżniono:

- fundusze unijne,
- środki budżetów administracji rządowej i samorządowej,
- środki prywatne, np. sponsoring itp.

Wśród głównych barier w pozyskiwaniu środków ze źródeł unijnych reprezentanci organizacji wskazują najczęściej dwa elementy: po pierwsze – skomplikowane procedury (40,6%), po drugie – trudności ze zdobyciem wkładu własnego (36,4%) – Wykres 34. Kolejną grupę przeszkód w pozyskiwaniu środków z funduszy strukturalnych, które uzyskały podobną do siebie ilość wskazań, tj. między 14,4% a 16,6% stanowią: brak umiejętności lub osób potrafiących pisać wnioski aplikacyjne o dofinansowanie (16,6%), trudności w uzyskaniu dotacji ze względu na dużą konkurencję (16,3%) oraz brak wiedzy o możliwościach lub źródłach pozyskiwania środków (14,4%). Należy dodać, iż aż 20,3% badanych nie potrafi wskazać barier w pozyskiwaniu środków ze źródeł UE na działalność organizacji, które reprezentują. Do grupy tej należą głównie organizacje, które nie starały się nigdy o tego typu środki.

Trudności ze zdobyciem niezbędnego wkładu własnego najsilniej są akcentowane w podregionie oświęcimskim, w którym jako główną barierę wymieniło je 61,4% organizacji (Tabela 8.). Na skomplikowane procedury również najczęściej wskazywały organizacje z podregionu oświęcimskiego – około 49% wszystkich wskazań na ten problem w grupie organizacji z tego terenu.

Wykres 34. Główne bariery w pozyskiwaniu środków na działalność małopolskich organizacji pozarządowych – ze źródeł UE. (N=404)

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

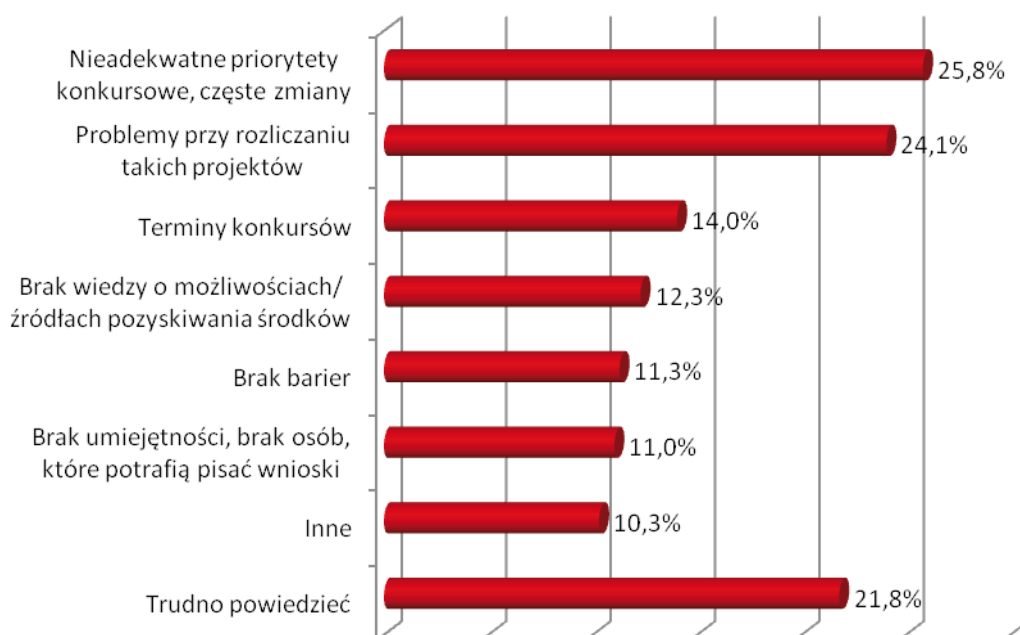
Tabela 8. Główne bariery w pozyskiwaniu środków na działalność małopolskich organizacji pozarządowych – ze źródeł UE.

		Skomplikowane procedury	Trudności ze zdobyciem niezbędnego wkładu własnego	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	36,6%	31,7%	123
	Oświęcimski	48,6%	61,4%	70
	Krakowski	41,1%	26,0%	73
	Tarnowski	35,8%	28,3%	53
	Nowosądecki	42,4%	36,5%	85

Problemów ze zdobywaniem funduszy ze źródeł rządowych i samorządowych nie ma 11,3% organizacji pozarządowych w Małopolsce. Natomiast pozostałe organizacje jako główne bariery w pozyskiwaniu środków z tych źródeł, najczęściej wskazują na dwa elementy: nieadekwatne priorytety konkursowe i ich częste zmiany (25,8%) oraz problemy przy rozliczaniu takich projektów (24,1%) – Wykres 35. Następną grupę przeszkód w pozyskiwaniu funduszy rządowych i samorządowych na działalność organizacji, które uzyskały zbliżoną ilość wskazań (11,0% - 14,0%) stanowią: nieadekwatne terminy konkursów (14,0%), brak wiedzy o możliwościach/źródłach pozyskiwania środków (12,3%) oraz brak umiejętności, brak osób potrafiących pisać wnioski konkursowe (11,0%). Podobnie jak w przypadku barier w pozyskiwaniu środków ze źródeł UE, aż 21,8% małopolskich organizacji pozarządowych nie potrafi wskazać podstawowych problemów w pozyskiwaniu środków ze źródeł administracji rządowej oraz samorządowej i najczęściej są to organizacje, które nie korzystają z tego typu środków. Natomiast w skład kategorii „inne” (ok. 10% wskazań) w dużej części wchodzi trudności związane z brakiem finansowego „wkładu własnego”, wymaganego dla przyznania środków.

Najczęściej wybierana bariera (nieadekwatne priorytety konkursowe, częste zmiany), szczególnie akcentowana jest przez organizacje z podregionu oświęcimskiego (45,7%), zaś najmniejsze znaczenie ma dla organizacji z podregionu tarnowskiego - tylko około 11% wskazań (Tabela 9.). Natomiast problemy z rozliczaniem projektów, najczęściej wymieniają organizacje z podregionu krakowskiego (37%), najrzadziej (podobnie jak w przypadku kategorii pierwszej) organizacje z podregionu tarnowskiego (12,8%).

Wykres 35. Główne bariery w pozyskiwaniu środków na działalność małopolskich organizacji pozarządowych – ze źródeł administracji rządowej i samorządowej. (N=399)

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

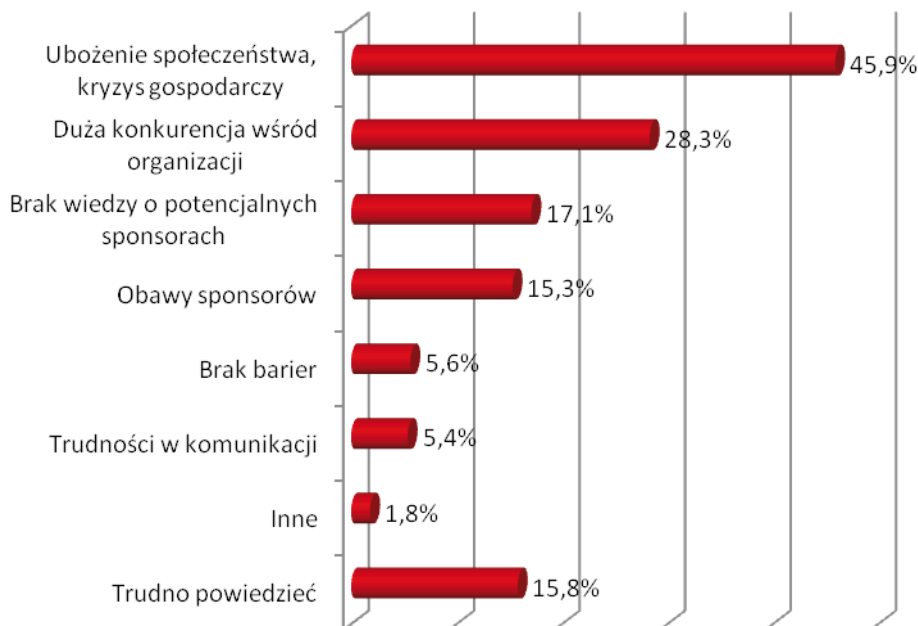
Tabela 9. Główne bariery w pozyskiwaniu środków na działalność małopolskich organizacji pozarządowych – ze źródeł administracji rządowej i samorządowej.

		Nieadekwatne priorytety konkursowe, częste zmiany	Problemy przy rozliczaniu takich projektów	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	30,6%	19,4%	124
	Oświęcimski	45,7%	22,9%	70
	Krakowski	15,1%	37,0%	73
	Tarnowski	10,6%	12,8%	47
	Nowosądecki	20,0%	27,1%	85

Jako główną barierę w pozyskiwaniu środków na działalność organizacji ze źródeł prywatnych małopolskie organizacje pozarządowe wskazują najczęściej ubożenie społeczeństwa, kryzys gospodarczy (45,9%) – Wykres 36. Szczególnie wyraźnie można zaobserwować ten problem w podregionie oświęcimskim, gdzie wskazuje na niego aż 78,6% organizacji (Tabela 10.). Spora część organizacji (28,3%) podkreśla także dużą konkurencję wśród małopolskich organizacji pozarządowych zabiegających o sponsorów i najczęściej są to przedstawiciele organizacji z Krakowa (35,8%), najrzadziej zaś z podregionu tarnowskiego (17,4%). Warto zaznaczyć również, że prawie co szósta organizacja wskazuje na brak wiedzy o potencjalnych sponsorach, a niemal co siódma na obawy sponsorów.

Grupę organizacji, które nie potrafiły udzielić odpowiedzi na pytanie o główne bariery w pozyskiwaniu środków ze źródeł prywatnych stanowią, analogicznie do wyżej wymienionych źródeł, w znacznej mierze organizacje, które nie starały się o tego typu środki.

Wykres 36. Główne bariery w pozyskiwaniu środków na działalność małopolskich organizacji pozarządowych – ze źródeł prywatnych. (N=392)

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Tabela 10. Główne bariery w pozyskiwaniu środków na działalność małopolskich organizacji pozarządowych – ze źródeł prywatnych.

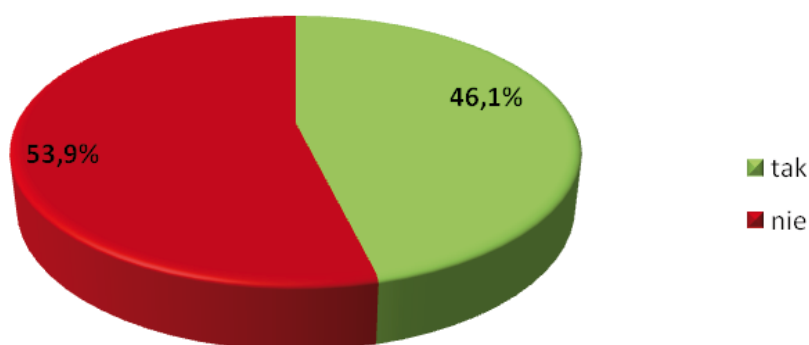
		Ubożenie społeczeństwa, kryzys gospodarczy	Duża konkurencja wśród organizacji	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	35,0%	35,8%	124
	Oświęcimski	78,6%	22,9%	70
	Krakowski	40,0%	25,7%	73
	Tarnowski	41,3%	17,4%	47
	Nowosądecki	42,2%	30,1%	85

Na zakończenie bloku tematycznego dotyczącego kondycji ekonomicznej małopolskich organizacji pozarządowych, zapytano respondentów o potrzebę stworzenia nowych mechanizmów finansowania organizacji. W środowisku małopolskich organizacji pozarządowych, zdania na temat zasadności tworzenia nowych mechanizmów finansowania sektora pozarządowego są podzielone. 46,1% organizacji uważa, że powinny zostać stworzone nowe mechanizmy, podczas gdy przeciwny pogląd wyraża 53,9% organizacji – Wykres 37.

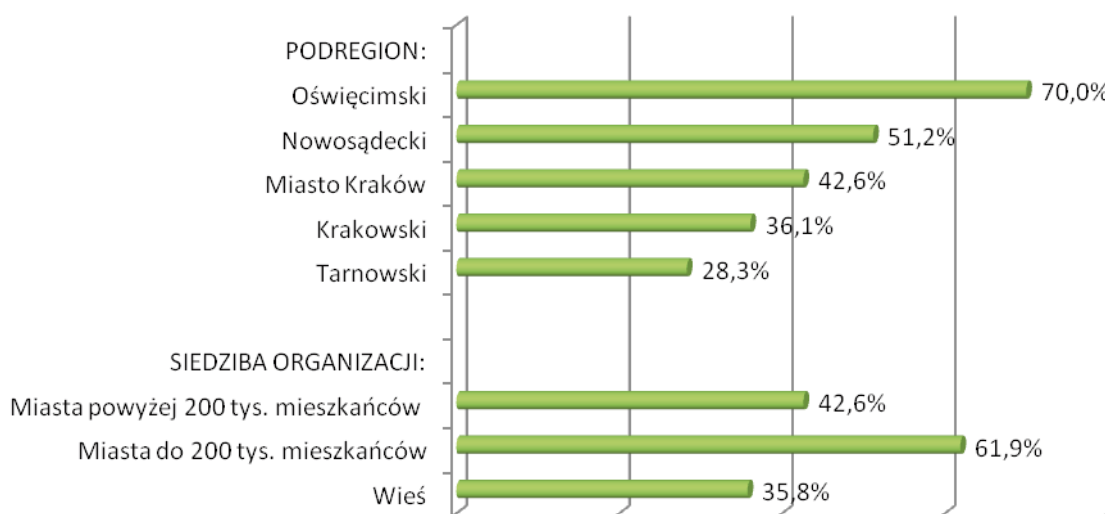
Najczęściej twierdzący głos w tej kwestii prezentują przedstawiciele organizacji z podregionu oświęcimskiego (70,0%), najrzadziej z podregionu tarnowskiego (28,3%) (Wykres 38.). Analizując potrzebę stworzenia nowych mechanizmów finansowania organizacji w oparciu o pozostałe podregiony, okazuje się, iż nieco ponad połowa organizacji z podregionu nowosądeckiego (51,2%), blisko 43% organizacji z podregionu miasto Kraków oraz 36,1% organizacji z podregionu krakowskiego uważa, że powinny zostać wypracowane alternatywne do obecnie istniejących mechanizmy finansowania ich organizacji. Generalnie, organizacje

zlokalizowane w miastach częściej wyrażają pogląd, iż należałoby stworzyć nowe mechanizmy finansowania organizacji, niż organizacje z terenów wiejskich. Takiego zdania jest nieco ponad 60% organizacji mających swoje siedziby w małych i średnich miastach, 42,6% organizacji mieszczących się w Krakowie i 35,8% organizacji zlokalizowanych na wsi.

Wykres 37. Potrzeba tworzenia nowych mechanizmów finansowania małopolskich organizacji pozarządowych. (N=401)

Wykres 38. Potrzeba tworzenia nowych mechanizmów finansowania małopolskich organizacji pozarządowych.

2.3.1. Podsumowanie

- Zdecydowana większość (86,4%) małopolskich organizacji pozarządowych nie ma problemów z zachowaniem płynności finansowej, w tym aż 97% organizacji z podregionu oświęcimskiego, 91,6% organizacji z podregionu nowosądeckiego oraz 87,1% organizacji z Krakowa.
- Ogromna większość przedstawicieli sektora pozarządowego w Małopolsce, bo aż 90,2% swoje zobowiązania finansowe reguluje bez większych problemów, w tym aż 97,1% organizacji wywodzących się z podregionu oświęcimskiego, 95,2% organizacji z podregionu nowosądeckiego oraz 90,1% organizacji z podregionu krakowskiego.

- Pośród małopolskich organizacji pozarządowych mało liczną grupę (jedynie 16%) stanowią te z nich, które prowadzą własną działalność gospodarczą. Częściej są to organizacje z Krakowa (24,2%) oraz podregionu oświęcimskiego (21,4%) niż organizacje wywodzące się z pozostałych podregionów Małopolski. Organizacje, które działają na szerszym, ponadlokalnym terenie także częściej przejawiają aktywność gospodarczą (23,7%) niż organizacje działające lokalnie (11,8%). Odnosząc się do miejsca, gdzie organizacje mają swoje siedziby, można zauważyć, iż organizacje zlokalizowane w Krakowie częściej prowadzą działalność gospodarczą (24,2%) niż organizacje z miast do 200 tys. mieszkańców (12,8%) oraz z terenów wiejskich (12,2%).
- Zdaniem organizacji istnieją dwie dominujące bariery w pozyskiwaniu środków na działalność ze źródeł Unii Europejskiej. Pierwsza z nich to skomplikowane procedury – takie zdanie ma 40,6% małopolskich organizacji, względnie najczęściej są to organizacje z podregionu oświęcimskiego. Drugim, równie ważnym problemem dla 36,4% organizacji są trudności związane ze zdobyciem wkładu własnego, w tym dla ponad połowy (61,4%) organizacji z podregionu oświęcimskiego jest to główna bariera.
- W opinii małopolskich organizacji pozarządowych można mówić o dwóch zasadniczych barierach w pozyskiwaniu środków finansowych na działalność organizacji ze źródeł administracji rządowej i samorządowej. Pierwszą z nich są nieadekwatne priorytety konkursowe i częste ich zmiany – z czym najczęściej borykają się organizacje z podregionu oświęcimskiego (45,7%), drugą – problemy przy rozliczaniu takich projektów, na co najczęściej wskazują organizacje z podregionu krakowskiego (37,0%).
- Zdaniem prawie połowy (45,9%) organizacji pozarządowych z województwa małopolskiego główną barierą w pozyskiwaniu środków finansowych na działalność organizacji ze źródeł prywatnych jest ubożenie społeczeństwa, kryzys gospodarczy, w tym aż 78,6% organizacji z podregionu oświęcimskiego jest takiego zdania.
- Wśród małopolskich organizacji pozarządowych zdania na temat zasadności tworzenia nowych mechanizmów finansowania trzeciego sektora są podzielone. Za tworzeniem mechanizmów finansowania innych niż dotychczasowe optuje 46,1% organizacji, w tym aż 70,0% z podregionu oświęcimskiego. Organizacje, które mają swoje siedziby w miastach częściej uważają, iż powinny zostać stworzone nowe mechanizmy finansowania sektora pozarządowego niż organizacje zlokalizowane na wsi.

2.4. Kapitał intelektualny małopolskich organizacji pozarządowych

Kolejny blok tematyczny, w ramach badania potencjału trzeciego sektora w województwie małopolskim, dotyczył zagadnień związanych z potencjałem intelektualnym organizacji. Za podstawowe i wymierne wskaźniki kapitału intelektualnego, którym dysponują poszczególne organizacje pozarządowe uznano:

- liczbę projektów stworzonych przez członków, pracowników i wolontariuszy w latach 2004-2008,
- liczbę zrealizowanych w organizacjach innowacyjnych wdrożeń rozumianych jako wypracowanie modeli i rozwiązań przejmowanych przez inne organizacje non-profit i instytucje publiczne w latach 2004-2008,
- liczbę przygotowanych ekspertyz w latach 2004-2008,
- liczbę zgłoszonych wniosków w celu otrzymania środków ze źródeł publicznych w latach 2004-2008,
- liczbę posiadanych patentów, znaków handlowych i praw autorskich w latach 2004-2008.

Na tej podstawie próbowano wskazać, które organizacje cechują się dużym poziomem innowacyjności oraz wykazują największą aktywność w kreowaniu pomysłów, czy projektów.

Nieco ponad połowa wszystkich organizacji (53%) wskazuje, iż ich członkowie, pracownicy czy też wolontariusze w latach 2004-2008 nie zainicjowali żadnego projektu, 17,5% organizacji deklaruje stworzenie od 1 do 4 projektów, około 8,9% organizacji – od 5 do 9 projektów, a 20,5% organizacji – 10 i więcej projektów (Wykres 39.).

Największą liczbę projektów wykonanych przez osoby zaangażowane w prace organizacji deklarują organizacje z Krakowa – 34,7% trzeciego sektora z tego podregionu w okresie 2004-2008 zainicjowało 10 lub więcej projektów (Tabela 11.). Natomiast prawie 70% organizacji z podregionu krakowskiego, 60% z oświęcimskiego, 56% z tarnowskiego i 51% z nowosądeckiego przyznaje, iż kadry, którą dysponowały w okresie tym, nie udało się stworzyć ani jednego projektu.

Wykres 39. Liczba projektów stworzonych przez członków, pracowników, wolontariuszy małopolskich organizacji pozarządowych, w latach 2004-2008. (N=395)

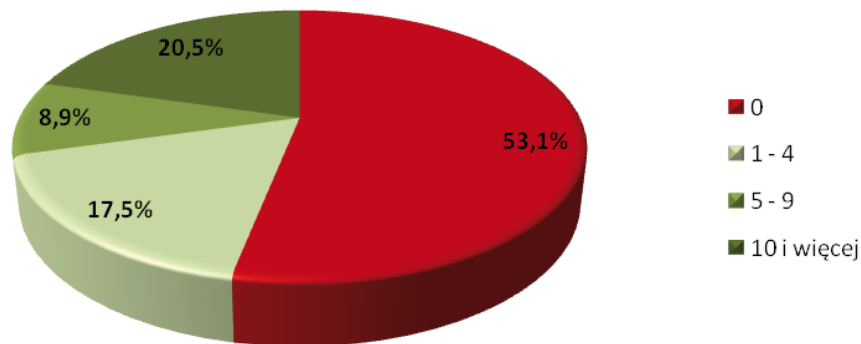

Tabela 11. Liczba projektów stworzonych przez członków, pracowników, wolontariuszy małopolskich organizacji pozarządowych, w latach 2004-2008.

		0	1 - 4	5 - 9	10 +	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	41,1%	11,3%	12,9%	34,7%	124
	Oświęcimski	60,3%	7,4%	11,8%	20,6%	68
	Krakowski	69,1%	22,1%	4,4%	4,4%	68
	Tarnowski	56,0%	20,0%	6,0%	18,0%	50
	Nowosądecki	50,6%	29,4%	5,9%	14,1%	85

Także innowacyjne wdrożenia rozumiane jako modelowe sposoby rozwiązywania problemów społecznych, które mogłyby być przejmowane przez inne organizacje non-profit i instytucje publiczne, w latach 2004-2008 nie były udziałem większości małopolskich organizacji pozarządowych – tj. aż 9 na 10 organizacji nie

opracowało ani jednego nowatorskiego rozwiązania problemów społecznych) – Wykres 40. Niespełna 6% organizacji pozarządowych zrealizowało od 1 do 4 takich wdrożeń w omawianym okresie, a zaledwie 1,0% organizacji – od 5 do 9. Ponad 10 innowacyjnych wdrożeń w sferze problemów społecznych zrealizowało, między rokiem 2004 a 2008, jedynie niecałe 3% organizacji z Małopolski, przy czym najwyższą aktywność w tej sferze można zaobserwować przede wszystkim w Krakowie (Tabela 12.) – blisko 5% wszystkich organizacji z podregionu miasto Kraków przeprowadziło 10 i więcej projektów nowatorskich rozwiązań społecznych.

Wykres 40. Liczba zrealizowanych innowacyjnych wdrożeń przez małopolskie organizacje pozarządowe, w latach 2004-2008. (N=395)

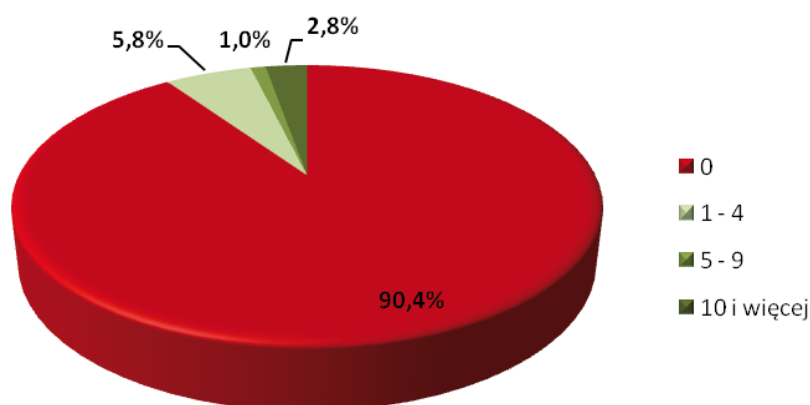

Tabela 12. Liczba zrealizowanych innowacyjnych wdrożeń przez małopolskie organizacje pozarządowe, w latach 2004-2008.

		0	1 - 4	5 - 9	10 +	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	82,9%	12,2%	0,0%	4,9%	123
	Oświęcimski	95,7%	1,4%	1,4%	1,4%	69
	Krakowski	94,2%	1,4%	1,4%	2,9%	69
	Tarnowski	89,8%	6,1%	2,0%	2,0%	49
	Nowosądecki	94,1%	3,5%	1,2%	1,2%	85

Podobnie, jak w przypadku realizacji innowacyjnych wdrożeń, małopolskie organizacje pozarządowe w latach 2004-2008 również w zdecydowanej większości (92,6%) nie przygotowywały ekspertyz – Wykres 41. Niespełna 4% organizacji opracowało w tym okresie od 1 do 4 ekspertyz, zaledwie 1,8% organizacji od 5 do 9 i tylko 2% spośród wszystkich organizacji udało się przygotować ponad 10 ekspertyz. Tu również ilością przygotowanych ekspertyz wyróżniały się organizacje z Krakowa (4,1%) oraz także organizacje wywodzące się z podregionu tarnowskiego (4,1%) – Tabela 13.

Wykres 41. Liczba przygotowanych ekspertyz przez małopolskie organizacje pozarządowe, w latach 2004-2008. (N=394)

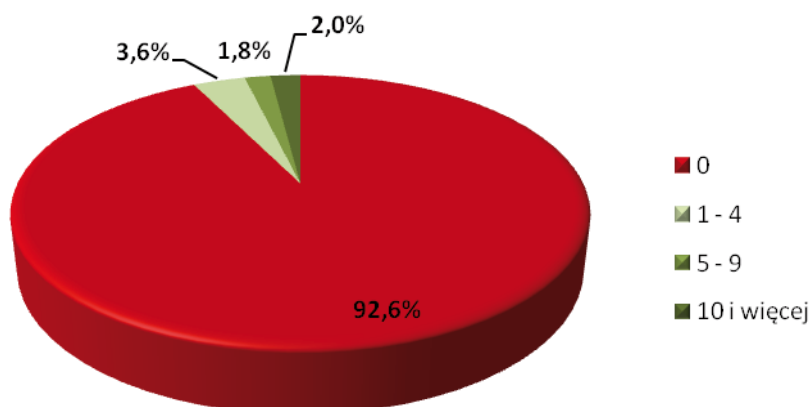

Tabela 13. Liczba przygotowanych ekspertyz przez małopolskie organizacje pozarządowe, w latach 2004-2008.

		0	1 - 4	5 - 9	10 +	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	89,3%	5,7%	0,8%	4,1%	122
	Oświęcimski	95,7%	1,4%	2,9%	0,0%	69
	Krakowski	95,7%	1,4%	1,4%	1,4%	69
	Tarnowski	91,8%	2,0%	2,0%	4,1%	49
	Nowosądecki	92,9%	4,7%	2,4%	0,0%	85

Liczba złożonych wniosków w celu otrzymania środków ze źródeł publicznych przez małopolskie organizacje pozarządowe w latach 2004-2008 także nie prezentuje się imponująco, choć można zauważyć tu większą inicjatywę w porównaniu do wcześniej wymienionych sfer aktywności organizacji. Co prawda, blisko połowa trzeciego sektora w Małopolsce, we wskazanym przedziale czasowym nie ubiegała się w ogóle o środki ze źródeł publicznych, ale już co czwarta organizacja złożyła przynajmniej jeden wniosek w tym celu (od 1 do 4 wniosków) – Wykres 42. Dodatkowo ponad 7% organizacji zgłosiło od 5 do 9 wniosków, a prawie 18% przygotowało 10 i więcej tego typu wniosków aplikacyjnych.

W tej sferze aktywności organizacji pozarządowych również organizacje reprezentujące podregion miasto Kraków działają prężniej niż organizacje z pozostałych podregionów – 1/4 organizacji z Krakowa złożyła 10 i więcej wniosków aplikacyjnych, podczas gdy w innych podregionach średnio było to 14,7% organizacji – Tabela 14. Należy jednak zauważyć, iż w Krakowie istnieje spory odsetek organizacji (aż 55,6%), które w ogóle nie zgłosiły wniosków o dotacje w latach 2004-2008, podczas gdy w podregionie nowosądeckim takich organizacji jest 34,1%. Krakowowi w niewielkim stopniu w liczbie złożonych wniosków ustępują – 10 i więcej – te z badanych organizacji, które wywodzą się z podregionu tarnowskiego (18,4%), czy oświęcimskiego (17,6%).

Wykres 42. Liczba wniosków zgłoszonych przez małopolskie organizacje pozarządowe w celu otrzymania środków ze źródeł publicznych w latach 2004-2008. (N=394)

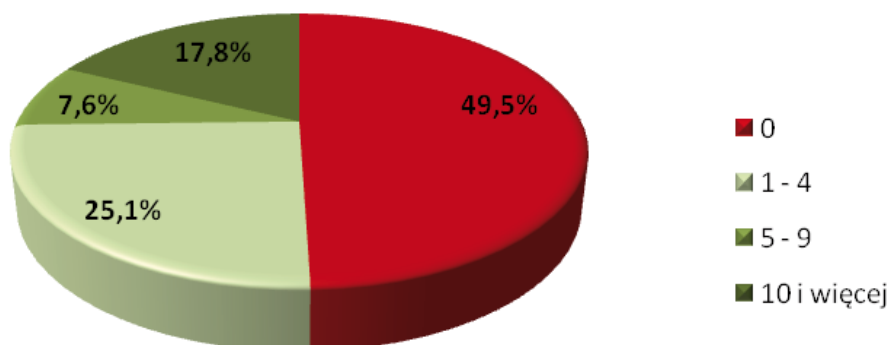

Tabela 14. Liczba wniosków zgłoszonych przez małopolskie organizacje pozarządowe w celu otrzymania środków ze źródeł publicznych w latach 2004-2008.

		0	1 - 4	5 - 9	10 +	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	55,6%	14,5%	4,8%	25,0%	124
	Oświęcimski	63,2%	7,4%	11,8%	17,6%	68
	Krakowski	42,6%	41,2%	7,4%	8,8%	68
	Tarnowski	51,0%	18,4%	12,2%	18,4%	49
	Nowosądecki	34,1%	45,9%	5,9%	14,1%	85

Ze względu na to, iż jedynie 11 spośród 408 przedstawicieli małopolskich organizacji pozarządowych biorących udział w badaniu, w latach 2004 – 2008 weszło w posiadanie patentów, znaków handlowych lub praw autorskich, wyniki te nie zostały omówione szczegółowo.

Interesująco przedstawiają się rozkłady procentowe przyjętych wskaźników kapitału intelektualnego małopolskich organizacji pozarządowych, gdy zestawia się je w podziale na organizacje korzystające i nie korzystające z pomocy wolontariuszy (Tabela 15.). Otóż okazuje się, że w każdej z wyróżnionych kategorii „produktów” (projekty, wnioski, ekspertyzy, innowacyjne wdrożenia) można zauważyć następującą zależność – odsetki organizacji, które w ogóle nie wytworzyły omawianych produktów są niższe wśród organizacji współpracujących z wolontariuszami niż wśród organizacji nie korzystających z usług wolontariuszy średnio o 11%.

Generalnie rzecz ujmując, większa skuteczność organizacji pozarządowych w zakresie opracowanych w latach 2004-2008 omawianych produktów, która potencjalnie może być wynikiem współpracy z wolontariuszami, ujawnia się w górnych przedziałach ilości stworzonych projektów, wniosków i innowacyjnych wdrożeń (5-9 oraz 10 i więcej). Wyjątek stanowi liczba przygotowanych przez organizacje ekspertyz, gdzie odnotowano odwrotną zależność.

Tabela 15. Korzystanie z usług wolontariuszy przez małopolskie organizacje pozarządowe a kapitał intelektualny organizacji.

		Czy organizacja posiada wolontariuszy?		
		Tak + tak, ale obecnie nie są zaangażowani	Nie	Liczba ogółem
Liczba projektów stworzonych przez członków, pracowników, wolontariuszy w latach 2004-2008	0	41,9%	58,1%	210
	1 - 4	42,0%	58,0%	69
	5 - 9	60,0%	40,0%	35
	10 i więcej	59,3%	40,7%	81
Liczba realizowanych przez organizację innowacyjnych wdrożeń w latach 2004-2008	0	46,2%	53,8%	357
	1 - 4	39,1%	60,9%	23
	5 - 9	100,0%	0,0%	4
	10 i więcej	72,7%	27,3%	11
Liczba przygotowanych ekspertyz w latach 2004-2008	0	47,4%	52,6%	365
	1 - 4	57,1%	42,9%	14
	5 - 9	28,6%	71,4%	7
	10 i więcej	25,0%	75,0%	8
Liczba zgłoszonych wniosków w celu otrzymania środków ze źródeł publicznych w latach 2004-2008	0	43,6%	56,4%	195
	1 - 4	41,4%	58,6%	99
	5 - 9	56,7%	43,3%	30
	10 i więcej	62,9%	37,1%	70

Podobną zależność jak w przypadku organizacji współpracujących i nie współpracujących z wolontariuszami, zauważyć można między organizacjami posiadającymi i nie posiadającymi pracowników, a liczbą wytworzonych przez nie produktów (Tabela 16.). Możliwość nie wytworzenia ani jednego projektu, ekspertyzy, innowacyjnego wdrożenia, czy też wniosku aplikacyjnego przez organizacje posiadające pracowników, spada średnio o 38% względem organizacji, które pracowników nie zatrudniają. Zasadniczo, wyższa efektywność małopolskich organizacji pozarządowych w zakresie ilości stworzonych w latach 2004-2008 projektów, innowacyjnych wdrożeń oraz ekspertyz występuje wśród organizacji zatrudniających pracowników, niż tych, które ich nie mają w swoich „szeregach”. Wyjątek stanowi jedynie kategoria związana ze zgłaszaniem wniosków w celu otrzymania środków ze źródeł publicznych, gdzie w przedziałach 1-4 oraz 5-9 zależność jest odwrotna, czyli wyższe odsetki złożonych wniosków aplikacyjnych występują wśród organizacji nie zatrudniających pracowników niż zatrudniających pracowników.

Tabela 16. Zatrudnianie pracowników przez małopolskie organizacje pozarządowe a kapitał intelektualny organizacji.

		Czy organizacja posiada pracowników?		
		Tak	Nie	Liczba ogółem
Liczba projektów stworzonych przez członków, pracowników, wolontariuszy w latach 2004-2008	0	25,8%	74,2%	209
	1 - 4	30,4%	69,6%	69
	5 - 9	62,9%	37,1%	35
	10 i więcej	60,5%	39,5%	81
Liczba realizowanych przez organizację innowacyjnych wdrożeń w latach 2004-2008	0	33,1%	66,9%	356
	1 - 4	65,2%	34,8%	23
	5 - 9	75,0%	25,0%	4
	10 i więcej	90,9%	9,1%	11
Liczba przygotowanych ekspertyz w latach 2004-2008	0	33,8%	66,2%	364
	1 - 4	71,4%	28,6%	14
	5 - 9	85,7%	14,3%	7
	10 i więcej	75,0%	25,0%	8
Liczba zgłoszonych wniosków w celu otrzymania środków ze źródeł publicznych w latach 2004-2008	0	32,0%	68,0%	194
	1 - 4	29,3%	70,7%	99
	5 - 9	30,0%	70,0%	30
	10 i więcej	65,7%	34,3%	70

2.4.1. Podsumowanie

- Blisko połowa (46,9%) małopolskich organizacji pozarządowych w latach 2004-2008 opracowała różne projekty. 20,5% organizacji może się pochwalić liczbą 10 i więcej projektów stworzonych przez swoich członków, pracowników, czy wolontariuszy, w tym najczęściej są to organizacje z Krakowa (34,7%).
- Ogromna większość, bo aż 90,4% organizacji pozarządowych, w latach 2004-2008 nie zrealizowała innowacyjnych wdrożeń czyli modelowych sposobów rozwiązywania np. problemów społecznych. Niespełna 10% organizacji wykazało aktywność w tej sferze, w tym najwięcej z podregionu miasto Kraków – 4,9% organizacji z Krakowa przeprowadziło 10 i więcej innowacyjnych wdrożeń.
- Aż 92,6% organizacji pozarządowych z Małopolski w latach 2004-2008 nie opracowywało ekspertyz. Wśród organizacji, które zrealizowały takie zadanie (7,4%), organizacje z Krakowa (4,1%) oraz podregionu tarnowskiego (4,1%) wyróżniły się ilością przygotowanych ekspertyz (10 i więcej).
- Połowa (50,5%) organizacji, w latach 2004-2008 zgłosiła wnioski w celu otrzymania środków ze źródeł publicznych – co czwarta małopolska organizacja złożyła przynajmniej jeden taki wniosek (od 1

do 4 wniosków), a 18% organizacji zgłosiło 10 lub więcej tego typu wniosków, w tym 25% organizacji z Krakowa, 18,4% z podregionu tarnowskiego i 17,6% organizacji z podregionu oświęcimskiego.

- Zasadniczo, wyższa efektywność małopolskich organizacji pozarządowych mierzona ilością stworzonych w latach 2004-2008 projektów, innowacyjnych wdrożeń, zgłoszonych wniosków oraz ekspertyz występuje wśród organizacji zatrudniających pracowników, niż tych, które ich nie mają w swoich „szeregach” oraz wśród organizacji współpracujących z wolontariuszami, niż tych nie korzystających z ich usług.

2.5. Potencjał organizacyjny i zarządczy sektora pozarządowego w Małopolsce

W poniższym module znajduje się opis tej części badania, która odnosiła się do funkcjonowania małopolskich organizacji pozarządowych oraz sposobu ich zarządzania. Określenie głównych obszarów praktycznych działań organizacji było ważne dla oceny zdolności organizacji pozarządowych do wyznaczania konkretnych, mierzalnych i osiągalnych celów, jak również umiejętnego zarządzania organizacją dla skutecznej realizacji tych celów. Potencjał organizacyjny wiąże się ściśle ze sposobem zarządzania organizacją, ten zaś wyraża się w potencjale zarządczym organizacji pozarządowych. Dlatego też istotne było określenie codziennej roli zarządów i ich bieżących działań na rzecz organizacji.

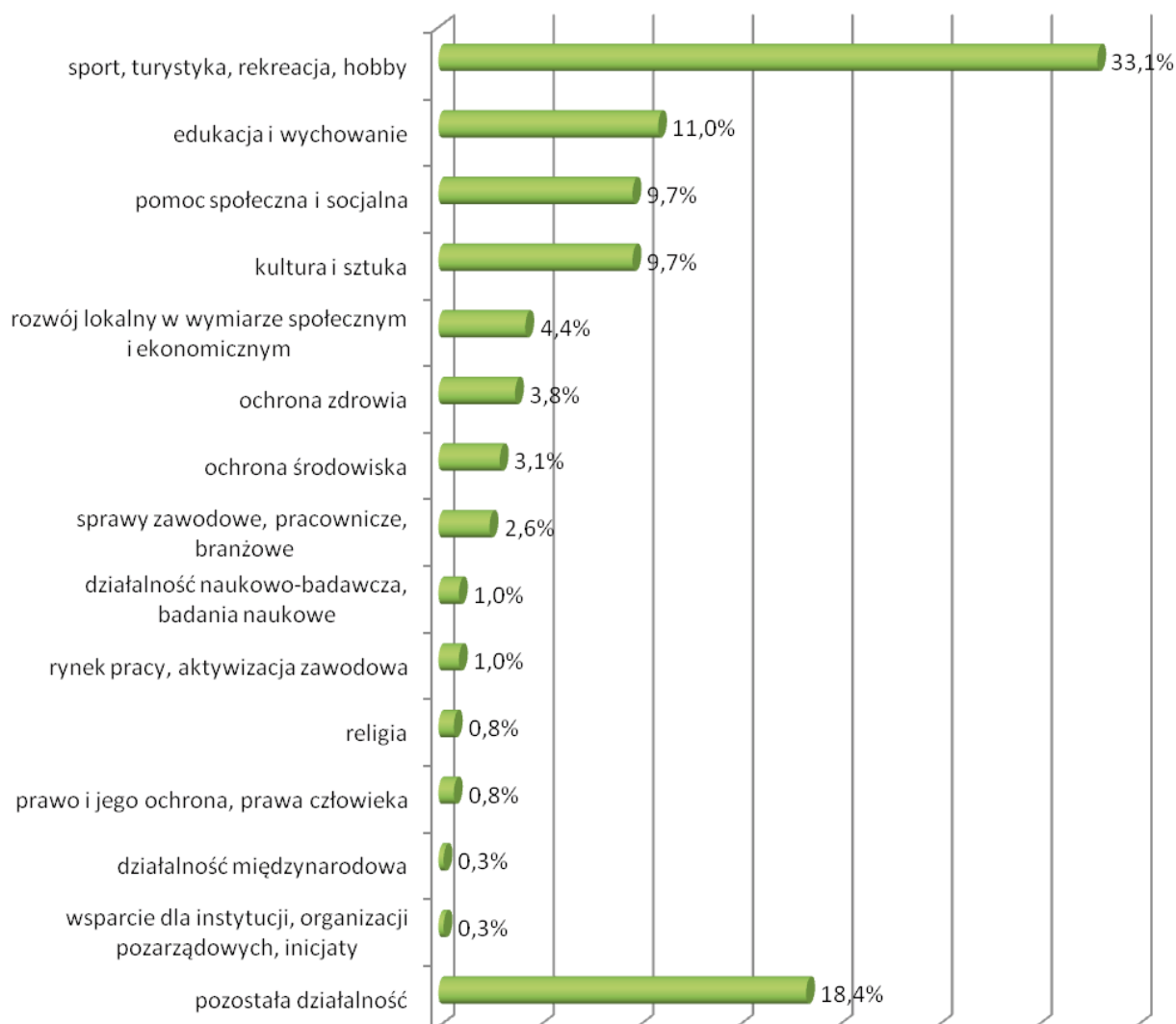
Drugą częścią omawianego modułu tematycznego była ocena infrastruktury organizacyjnej, polegająca na ustaleniu czy organizacja posiada:

- oddziały terenowe,
- zespoły/grupy zadaniowe,
- inne, pozastatutowe, wewnętrzne dokumenty regulujące zasady działania organizacji,
- stałe biuro,
- dostęp do komputera,
- dostęp do Internetu,
- formalną strategię rozwoju,

oraz czy dokonuje oceny/ewaluacji wyników swoich działań.

Małopolskie organizacje pozarządowe zdecydowanie najczęściej wskazują sport, turystykę, rekreację i hobby (33,1%) jako kluczowy obszar prowadzonych przez siebie działań – Wykres 43. Trzy inne pola, w obrębie których trzeci sektor z Małopolski stosunkowo często realizuje swoje działania to: edukacja i wychowanie (11,0%), pomoc społeczna i socjalna (9,7%) oraz kultura i sztuka (9,7%). Natomiast pozostałe obszary praktycznych działań organizacji, takie jak rozwój lokalny w wymiarze społecznym i ekonomicznym, ochrona zdrowia, ochrona środowiska, sprawy zawodowe, pracownicze, branżowe, działalność naukowo-badawcza, rynek pracy, aktywizacja zawodowa, religia, prawo i jego ochrona, prawa człowieka, działalność międzynarodowa oraz wsparcie dla instytucji, organizacji znajdują się w polu zainteresowań niewielkiej liczby organizacji pozarządowych (wskazania między 0,3% a 4,4%). Ponadto, w kategorii „pozostała działalność” znajdują się głównie organizacje, które zasadniczo zajmują się ochroną przeciwpożarową i ratownictwem.

Wykres 43. Kluczowe obszary (pola) praktycznych działań małopolskich organizacji pozarządowych. (N=390)

Kolejną istotną kwestią, o którą zostały zapytane małopolskie organizacje pozarządowe – to rola Zarządu według praktyki działania. Jak wynika z przeprowadzonego badania, nieco ponad 2/3 sektora pozarządowego w Małopolsce deklaruje, iż podstawową funkcją Zarządu w ich organizacjach jest bieżące administrowanie organizacją (Wykres 44.). Na planowanie działań organizacji wskazuje 56,3% trzeciego sektora, a na organizację pracy w organizacji 41,2%. Nieco ponad 39% organizacji twierdzi, że podstawową rolą ich Zarządu jest reprezentowanie organizacji na zewnątrz. Bieżące administrowanie organizacją, jako zasadnicza rola Zarządu, najczęściej charakteryzuje organizacje wywodzące się z podregionu nowosądeckiego (84,5%), najrzadziej zaś przez organizacje z podregionu tarnowskiego (50,0%), dla większości których, to planowanie działań organizacji jest podstawową rolą Zarządu w praktyce (70,8%) – Tabela 17. Natomiast aż 40,0% trzeciego sektora z podregionu oświęcimskiego, za podstawową rolę Zarządu swojej organizacji uznaje pozyskiwanie środków na jej działalność, podczas gdy odsetki takich wskazań wśród przedstawicieli pozostałych podregionów wynoszą od 15,9% do 22,4%. Interesujące wydaje się także, iż odsetki wskazań kategorii „wytyczanie ścieżek rozwoju organizacji” jako zasadnicza rola Zarządu mieszczą się w przedziale od 9,5% do 18,8%.

Wykres 44. Podstawowa rola Zarządu w małopolskich organizacjach pozarządowych wg praktyki działania. (N=396)

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Tabela 17. Podstawowa rola Zarządu w małopolskich organizacjach pozarządowych wg praktyki działania.

		Bieżące administrowanie organizacją	Planowanie działań organizacji	Organizacja pracy w organizacji	Motywowanie do pracy członków, pracowników i wolontariuszy organizacji	Kontrola osiągnięcia celów organizacji	Wytaczanie ścieżek rozwoju organizacji	Reprezentowanie organizacji na zewnątrz	Pozyskiwanie środków na działalność organizacji	Inne	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	72,8%	60,8%	46,4%	12,8%	18,4%	18,4%	42,4%	22,4%	0,0%	125
	Oświęcimski	64,3%	45,7%	30,0%	17,1%	8,6%	18,6%	55,7%	40,0%	0,0%	70
	Krakowski	58,0%	62,3%	36,2%	24,6%	23,2%	18,8%	26,1%	15,9%	0,0%	69
	Tarnowski	50,0%	70,8%	29,2%	16,7%	12,5%	10,4%	18,8%	18,8%	0,0%	48
	Nowosądecki	84,5%	45,2%	53,6%	15,5%	9,5%	9,5%	44,0%	16,7%	4,8%	84

Zarządy małopolskich organizacji z reguły spotykają się na posiedzeniach raz w miesiącu lub częściej (41,1%) – Wykres 45. Organizacji, których Zarządy obradują rzadziej niż raz w miesiącu, ale częściej niż raz na kwartał działa w Małopolsce prawie 25%, podczas gdy 34,7% przedstawicieli trzeciego sektora deklaruje kwartalną bądź rzadszą częstotliwość spotkań członków swoich Zarządów. Częste spotkania Zarządów są domeną organizacji z powiatu oświęcimskiego – 57,4% organizacji z tego terenu deklaruje, iż zebrania

Zarządów odbywają się raz w miesiącu lub częściej (Tabela 18.). Na przeciwnym biegunie sytuują się organizacje z podregionu tarnowskiego – tylko 14,0% analogicznych wskazań i aż 64,0% wskazań kategorii „raz na kwartał lub rzadziej”. Stosunkowo częściej spotykają się Zarządy organizacji działających ponadlokalnie (47,8%) niż tych działających lokalnie (37,3%). Tendencja ta utrzymuje się również, jeżeli uwzględni się miejsce siedziby organizacji – w miastach do 200 tys. mieszkańców w posiedzeniach Zarządu odbywających się raz w miesiącu lub częściej uczestniczy 50,0% organizacji, w miastach powyżej 200 tys. mieszkańców, tj. Krakowie 45,8%, zaś na wsi jedynie 29,0% organizacji pozarządowych.

Wykres 45. Częstotliwość spotkań Zarządów małopolskich organizacji pozarządowych. (N=389)

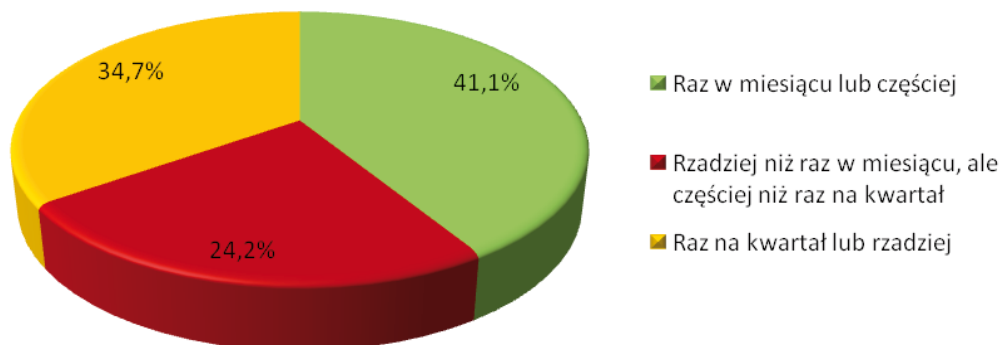

Tabela 18. Częstotliwość spotkań Zarządów małopolskich organizacji pozarządowych.

		Raz w miesiącu lub częściej	Rzadziej niż raz w miesiącu, ale częściej niż raz na kwartał	Raz na kwartał lub rzadziej	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	45,8%	21,7%	32,5%	120
	Oświęcimski	57,4%	16,2%	26,5%	68
	Krakowski	40,3%	40,3%	19,4%	67
	Tarnowski	14,0%	22,0%	64,0%	50
	Nowosądecki	38,1%	22,6%	39,3%	84
Zasięg działania	Lokalny	37,3%	26,6%	36,1%	252
	Ponadlokalny	47,8%	20,1%	32,1%	134
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	45,8%	21,7%	32,5%	120
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	50,0%	13,9%	36,1%	122
	Wieś	29,0%	35,2%	35,9%	145

Tak, jak już zostało wspomniane na wstępie omawianego bloku tematycznego, aby ocenić istniejącą infrastrukturę organizacyjną, badane organizacje zostały poproszone o zadeklarowanie, które z poniżej wymienionych elementów są dla nich charakterystyczne:

- oddziały terenowe,
- zespoły/grupy zadaniowe,
- inne, pozastatutowe, wewnętrzne dokumenty regulujące zasady działania organizacji,
- stałe biuro,
- dostęp do komputera,
- dostęp do Internetu,
- formalna strategia rozwoju,
- dokonywana ocena/ewaluacja wyników działania organizacji.

Zdecydowana większość, bo aż 92,4% małopolskich organizacji pozarządowych nie posiada oddziałów terenowych – Wykres 46. Jedynie 7,6% sektora pozarządowego jest w posiadaniu takich placówek w terenie i najczęściej są to organizacje wywodzące się z podregionu miasto Kraków – 15,0% z nich posiada oddziały terenowe, podczas gdy organizacje z podregionu krakowskiego nie tworzą swoich komórek w terenie (Tabela 19.). Częściej oddziały terenowe są w posiadaniu organizacji pożytku publicznego (14,7%), niż organizacji nie należących do tego grona (5,5%), a fakt posiadania placówek terenowych przez daną organizację koreluje także z zasięgiem działania organizacji oraz wielkością miejsca, w którym znajduje się siedziba organizacji. Otóż okazuje się, iż swoje przedstawicielstwa terenowe częściej posiadają organizacje działające ponadlokalnie (17,7%) niż lokalnie (2,3%), a prawdopodobieństwo wystąpienia takich oddziałów zwiększa się wraz z wielkością miejscowości, w której organizacja jest zlokalizowana – im większa miejscowość, tym wyższe odsetki organizacji posiadających swoje jednostki w terenie (wieś – 0,0% wskazań, miasta do 200 tys. mieszkańców – 9,5% wskazań, Kraków – 15,0% wskazań).

Wykres 46. Posiadanie oddziałów terenowych przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=408)

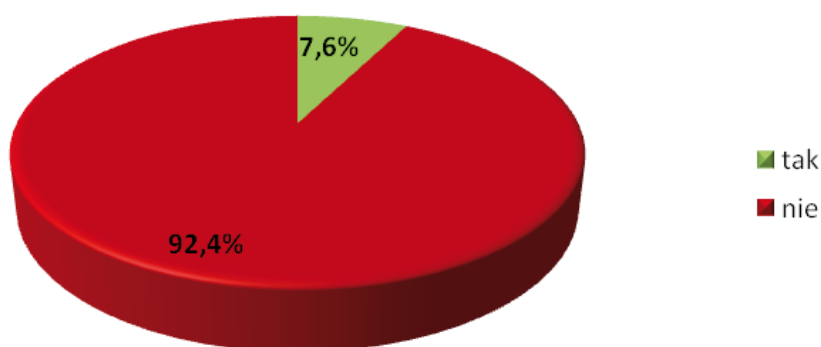

Tabela 19. Posiadanie oddziałów terenowych przez małopolskie organizacje pozarządowe.

		Tak	Nie	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	15,0%	85,0%	127
	Oświęcimski	7,1%	92,9%	70
	Krakowski	0,0%	100,0%	73
	Tarnowski	3,8%	96,2%	53
	Nowosądecki	5,9%	94,1%	85
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	14,7%	85,3%	95
	Nie	5,5%	94,5%	311
Zasięg działania	Lokalny	2,3%	97,7%	263
	Ponadlokalny	17,7%	82,3%	141
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	15,0%	85,0%	127
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	9,5%	90,5%	126
	Wieś	0,0%	100,0%	153

Większość organizacji (prawie 70%) z terenu województwa małopolskiego nie dysponuje grupami, czy zespołami zadaniowymi – Wykres 47. Tego typu zespoły funkcjonują w około 1/3 spośród wszystkich organizacji trzeciego sektora i najczęściej dotyczy to organizacji pochodzących z Krakowa (43,5%) – Tabela 20. Najmniej liczną grupę organizacji z działającymi zespołami zadaniowymi stanowią organizacje z podregionu nowosądeckiego (18,8%). Grupy zadaniowe relatywnie częściej występują także w organizacjach pożytku publicznego (38,9%) niż w organizacjach nie posiadających takiego statusu (26,9%). Natomiast, analizując zasięg działania organizacji oraz lokalizację ich siedzib w kontekście funkcjonowania zespołów zadaniowych, można zaobserwować następującą prawidłowość: im większe miasto i zasięg prowadzonych działań, tym częściej występują grupy zadaniowe (wieś – 15,0%, miasta do 200 tys. mieszkańców – 34,1% wskazań, Kraków – 43,5% wskazań; zasięg działań lokalny – 19,8%, ponadlokalny – 47,5% wskazań).

Wykres 47. Funkcjonowanie grup, zespołów zadaniowych w małopolskich organizacjach pozarządowych. (N=405)

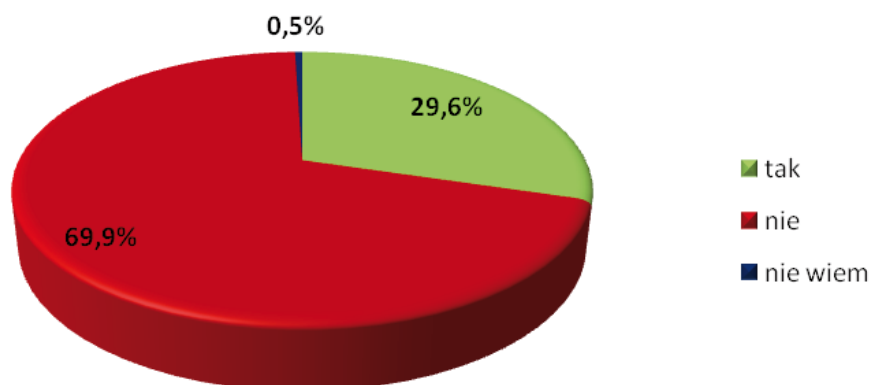

Tabela 20. Funkcjonowanie grup, zespołów zadaniowych w małopolskich organizacjach pozarządowych.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	43,5%	56,5%	0,0%	124
	Oświęcimski	22,9%	77,1%	0,0%	70
	Krakowski	23,3%	76,7%	0,0%	73
	Tarnowski	32,1%	67,9%	0,0%	53
	Nowosądecki	18,8%	78,8%	2,4%	85
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	38,9%	58,9%	2,1%	95
	Nie	26,9%	73,1%	0,0%	308
Zasięg działania	Lokalny	19,8%	79,8%	0,4%	262
	Ponadlokalny	47,5%	51,8%	0,7%	139
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	43,5%	56,5%	0,0%	124
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	34,1%	65,9%	0,0%	126
	Wieś	15,0%	83,7%	1,3%	153

Warto przyjrzeć się także rozkładowi procentowemu zmiennej „funkcjonowanie grup, zespołów zadaniowych w małopolskich organizacjach pozarządowych”, gdy zestawimy ją w podziale na organizacje korzystające i nie korzystające z usług wolontariuszy oraz zatrudniające i nie zatrudniające pracowników (Tabela 21.). Jak można zauważyć, zatrudnienie pracowników, jak również korzystanie z pomocy wolontariuszy sprzyja

funkcjonowaniu grup zadaniowych wśród małopolskich organizacji pozarządowych. W organizacjach, które deklarują korzystanie z usług wolontariuszy częściej występują grupy, bądź zespoły zadaniowe, niż w tych, które nie współpracują z wolontariuszami w ogóle. Analogiczna sytuacja ma miejsce w przypadku organizacji zatrudnionych i nie zatrudniających pracowników – wspomniane grupy, czy zespoły zadaniowe dwa razy częściej funkcjonują w organizacjach zatrudniających niż nie zatrudniających pracowników (odpowiednio: 44,4% względem 20,3%).

Tabela 21. Posiadanie wolontariuszy i/lub pracowników a funkcjonowanie grup/zespołów zadaniowych.

		Czy w organizacji funkcjonują grupy, zespoły zadaniowe?			
		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Organizacja korzysta z usług wolontariuszy	Tak + tak, ale obecnie nie są zaangażowani	34,6%	64,9%	0,5%	191
	Nie	25,2%	74,3%	0,5%	214
Organizacja zatrudnia pracowników	Tak	44,4%	54,9%	0,7%	153
	Nie	20,3%	79,3%	0,4%	251

W co czwartej organizacji wywodzącej się z terenu Małopolski funkcjonują inne, pozastatutowe dokumenty regulujące zasady działania organizacji – Wykres 48. Najczęściej występują one w organizacjach pochodzących z Krakowa (45,6%), najrzadziej w tych z podregionów: krakowskiego oraz nowosądeckiego (odpowiednio: 15,3% i 15,5%) – Tabela 22. Niewiele więcej wskazań – 17,1%, potwierdzających posiadanie innych niż statut dokumentów wewnętrznych regulujących zasady działania organizacji, dotyczy organizacji z podregionu oświęcimskiego. Podobnie, jak w przypadku wcześniej omawianych elementów infrastruktury organizacyjnej, w tym wypadku również organizacje posiadające status pożytku publicznego, działające ponadlokalnie oraz te zlokalizowane w miastach, częściej posługują się innymi niż tylko statut dokumentami wewnętrznymi, które także regulują zasady ich działania.

Wykres 48. Funkcjonowanie innych, pozastatutowych wewnętrznych dokumentów regulujących zasady działania organizacji wśród małopolskich organizacji pozarządowych. (N=403)

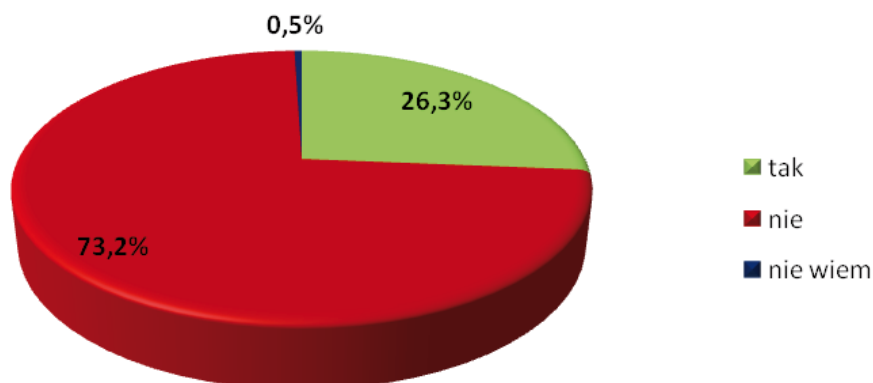

Tabela 22. Funkcjonowanie innych, pozastatutowych wewnętrznych dokumentów regulujących zasady działania organizacji wśród małopolskich organizacji pozarządowych.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	45,6%	54,4%	0,0%	125
	Oświęcimski	17,1%	82,9%	0,0%	70
	Krakowski	15,3%	84,7%	0,0%	72
	Tarnowski	25,0%	73,1%	1,9%	52
	Nowosądecki	15,5%	83,3%	1,2%	84
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	38,3%	60,6%	1,1%	94
	Nie	22,8%	76,9%	0,3%	307
Zasięg działania	Lokalny	18,1%	81,2%	0,8%	260
	Ponadlokalny	41,7%	58,3%	0,0%	139
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	45,6%	54,4%	0,0%	125
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	27,8%	71,4%	0,8%	126
	Wieś	8,7%	90,7%	0,7%	150

60% małopolskich organizacji pozarządowych posiada stałe biura – Wykres 49. Największą liczbę organizacji dysponujących stałymi biurami zanotowano w podregionie oświęcimskim (75,7%), natomiast najmniejszą w podregionie krakowskim (27,4%) – Tabela 23. Częściej stałe biura posiadają organizacje legitymujące się statusem pożytku publicznego (68,1%), niż organizacje nie należące do tego grona (58,2%). Zasięg działania oraz wielkość miejscowości, w której znajduje się siedziba organizacji również determinują fakt posiadania stałego biura przez małopolskie organizacje. Sektor pozarządowy działający ponadlokalnie (79,4%) częściej jest w posiadaniu stałych biur, niż organizacje działające lokalnie (50,0%). Ponadto, organizacje zlokalizowane w miastach częściej dysponują stałymi biurami niż organizacje z terenów wiejskich.

Wykres 49. Posiadanie stałego biura przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=407)

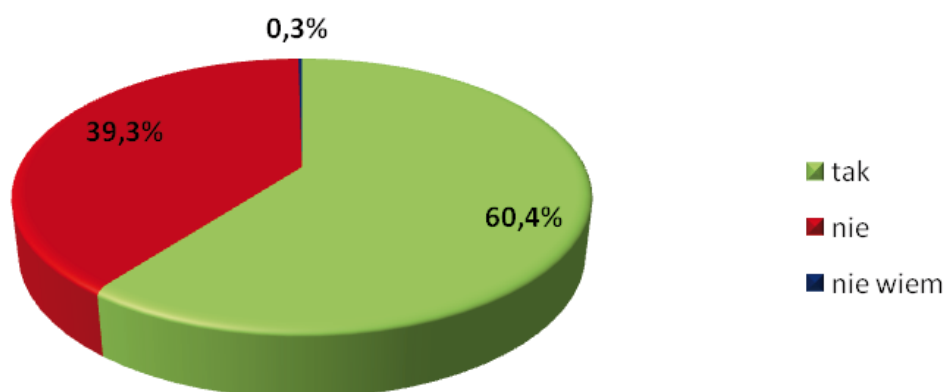

Tabela 23. Posiadanie stałego biura przez małopolskie organizacje pozarządowe.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	69,0%	31,0%	0,0%	126
	Oświęcimski	75,7%	24,3%	0,0%	70
	Krakowski	27,4%	72,6%	0,0%	73
	Tarnowski	60,4%	37,7%	1,9%	53
	Nowosądecki	63,5%	36,5%	0,0%	85
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	68,1%	31,9%	0,0%	94
	Nie	58,2%	41,5%	0,3%	311
Zasięg działania	Lokalny	50,0%	49,6%	0,4%	262
	Ponadlokalny	79,4%	20,6%	0,0%	141
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	69,0%	31,0%	0,0%	126
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	73,8%	26,2%	0,0%	126
	Wieś	42,5%	56,9%	0,7%	153

Dostęp do komputera deklarują trzy na cztery małopolskie organizacje pozarządowe – Wykres 50. Na tle całego województwa, najkorzystniej pod tym względem prezentują się organizacje z Krakowa (87,4%) oraz podregionu oświęcimskiego (84,3%), natomiast najmniej korzystnie wypada podregion krakowski, gdzie tylko 57,5% organizacji ma dostęp do komputera – Tabela 24. Podobnie, jak w przypadku posiadania stałego biura, dostęp do komputera częściej deklarują organizacje działające ponadlokalnie (aż 90,8%) niż organizacje, które kierują swoje działania do społeczności lokalnych (66,9%). Również organizacje, których siedziby znajdują się w miastach (do 200 tys. mieszkańców – 90,5%, Kraków – 87,4%) częściej korzystają z komputera niż organizacje zlokalizowane na terenach wiejskich (53,6%).

Wykres 50. Dostęp do komputera wśród małopolskich organizacji pozarządowych. (N=408)

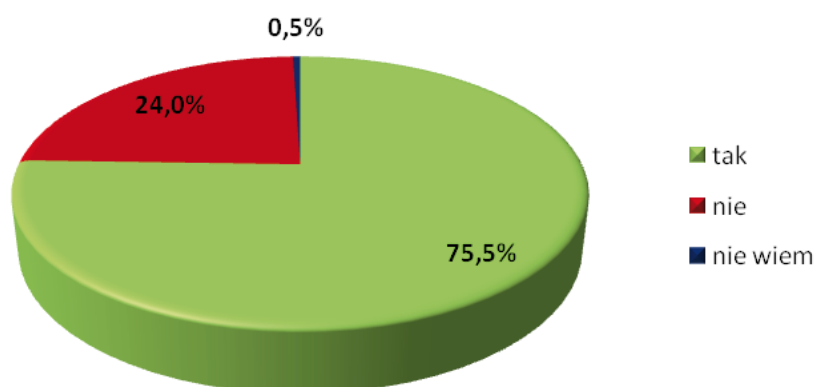

Tabela 24. Dostęp do komputera wśród małopolskich organizacji pozarządowych.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	87,4%	12,6%	0,0%	127
	Oświęcimski	84,3%	15,7%	0,0%	70
	Krakowski	57,5%	42,5%	0,0%	73
	Tarnowski	64,2%	34,0%	1,9%	53
	Nowosądecki	72,9%	25,9%	1,2%	85
Zasięg działania	Lokalny	66,9%	32,3%	0,8%	263
	Ponadlokalny	90,8%	9,2%	0,0%	141
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	87,4%	12,6%	0,0%	127
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	90,5%	7,9%	1,6%	126
	Wieś	53,6%	46,4%	0,0%	153

Siedem na dziesięć małopolskich organizacji pozarządowych (70,3%) ma możliwość korzystania z sieci internetowej – Wykres 51. Ponownie najkorzystniej pod tym względem przedstawia się sytuacja w Krakowie, gdzie prawie 90% organizacji ma dostęp do Internetu, podczas gdy w podregionie tarnowskim i krakowskim tylko co druga organizacja (Tabela 25.). Około dwukrotnie częściej, możliwość korzystania z Internetu posiadają organizacje mieszczące się w miastach (do 200 tys. mieszkańców – 84,1% oraz powyżej 200 tys. mieszkańców – 88,2%), niż organizacje zlokalizowane na wsi (44,4%). Ponadto, organizacje obejmujące swoim zasięgiem działania obszar ponadlokalny częściej mają dostęp do sieci internetowej (85,8%), w porównaniu z tymi działającymi lokalnie (61,6%).

Wykres 51. Dostęp do Internetu wśród małopolskich organizacji pozarządowych. (N=408)

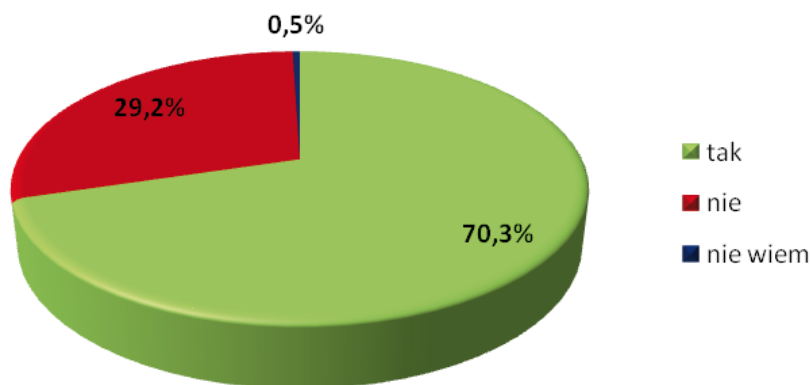

Tabela 25. Dostęp do Internetu wśród małopolskich organizacji pozarządowych.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	88,2%	11,8%	0,0%	127
	Oświęcimski	77,1%	22,9%	0,0%	70
	Krakowski	53,4%	46,6%	0,0%	73
	Tarnowski	49,1%	49,1%	1,9%	53
	Nowosądecki	65,9%	32,9%	1,2%	85
Zasięg działania	Lokalny	61,6%	37,6%	0,8%	263
	Ponadlokalny	85,8%	14,2%	0,0%	141
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	88,2%	11,8%	0,0%	127
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	84,1%	14,3%	1,6%	126
	Wieś	44,4%	55,6%	0,0%	153

Niespełna 30% organizacji pozarządowych posiada formalną strategię rozwoju – Wykres 52. Nie posiada jej 69,6% organizacji, natomiast 1,2% badanych nie potrafiło udzielić informacji w tym zakresie. Analizując odpowiedzi respondentów przez pryzmat podregionów można zaobserwować, iż najwyższy odsetek organizacji posiadających formalną strategię rozwoju zlokalizowanych jest w Krakowie (44,1%), natomiast najniższy w podregionie nowosądeckim (14,1%) – Tabela 26. Ponadto, organizacje zlokalizowane na wsi oraz działające lokalnie rzadziej mówią o posiadanej przez nie formalnej strategii rozwoju.

Wykres 52. Posiadanie formalnej strategii rozwoju przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=408)

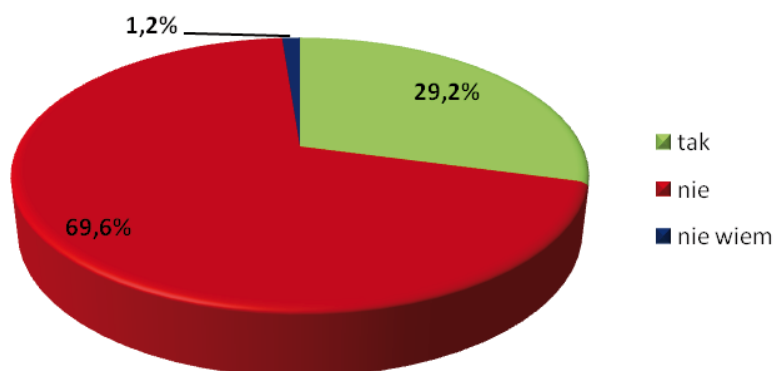

Tabela 26. Posiadanie formalnej strategii rozwoju przez małopolskie organizacje pozarządowe.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	44,1%	55,1%	0,8%	127
	Oświęcimski	21,4%	78,6%	0,0%	70
	Krakowski	26,0%	74,0%	0,0%	73
	Tarnowski	32,1%	60,4%	7,5%	53
	Nowosądecki	14,1%	85,9%	0,0%	85
Zasięg działania	Lokalny	24,7%	74,1%	1,1%	263
	Ponadlokalny	36,2%	62,4%	1,4%	141
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	44,1%	55,1%	0,8%	127
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	29,4%	67,5%	3,2%	126
	Wieś	16,3%	83,7%	0,0%	153

Około 2/3 małopolskich organizacji pozarządowych dokonuje oceny/ewaluacji wyników swoich działań – Wykres 53. Najczęściej postępują w ten sposób organizacje z podregionu oświęcimskiego (75,7%) oraz z Krakowa (71,7%) – Tabela 27. Z kolei najrzadziej ma to miejsce w przypadku organizacji z podregionu tarnowskiego (49,1%). Częściej oceniają własną działalność organizacje posiadające status organizacji pożytku publicznego (74,7%), w stosunku do 60,8% organizacji nieposiadających tego statusu. Z perspektywy zasięgu działania oraz siedziby organizacji, częściej ewaluacji swoich działań dokonują organizacje obejmujące swoim działaniem obszar ponadlokalny oraz te, których siedziby znajdują się w miastach.

Wykres 53. Dokonywana ocena/ewaluacja wyników działania wśród małopolskich organizacji pozarządowych. (N=408)

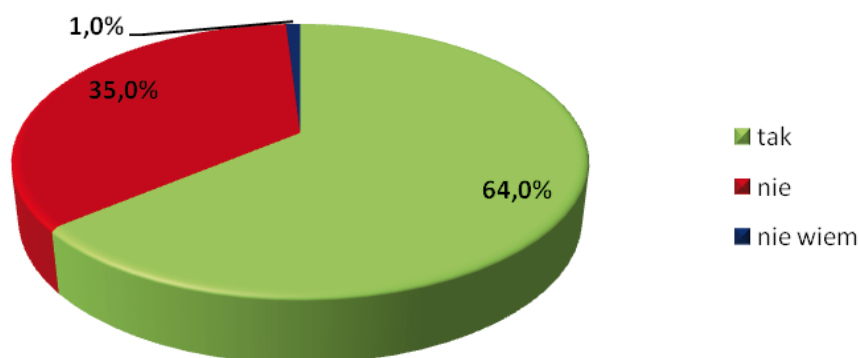

Tabela 27. Dokonywana ocena/ewaluacja wyników działania wśród małopolskich organizacji pozarządowych.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	71,7%	28,3%	0,0%	127
	Oświęcimski	75,7%	24,3%	0,0%	70
	Krakowski	52,1%	46,6%	1,4%	73
	Tarnowski	49,1%	45,3%	5,7%	53
	Nowosądecki	62,4%	37,6%	0,0%	85
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	74,7%	24,2%	1,1%	95
	Nie	60,8%	38,3%	1,0%	311
Zasięg działania	Lokalny	55,1%	43,3%	1,5%	263
	Ponadlokalny	80,1%	19,9%	0,0%	141
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	71,7%	28,3%	0,0%	127
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	70,6%	27,8%	1,6%	126
	Wieś	51,6%	47,1%	1,3%	153

2.5.1. Podsumowanie

- Ponad połowa małopolskich organizacji pozarządowych deklaruje, iż podstawową rolą ich Zarządów w praktyce jest bieżące administrowanie organizacją (68,4%) oraz planowanie jej działań (56,3%).
- 41,1% Zarządów małopolskich organizacji pozarządowych spotyka się na posiedzeniach raz w miesiącu lub częściej, w tym 57,4% organizacji z powiatu oświęcimskiego i tylko 14,0% organizacji z podregionu tarnowskiego. Częste spotkania Zarządu są relatywnie częściej domeną Zarządów or-

organizacji działających ponadlokalnie (47,8%) niż lokalnie (37,3%) oraz zlokalizowanych w miastach (do 200 tys. mieszkańców – 50,0%, Kraków – 45,8%) niż na wsi (29,0%)

- Ponad 90% małopolskich organizacji pozarządowych nie posiada oddziałów terenowych.
- Zespoły/grupy zadaniowe funkcjonują w około 1/3 spośród wszystkich organizacji trzeciego sektora w regionie i najczęściej są to organizacje z Krakowa (43,5%), najrzadziej organizacje z podregionu nowosądeckim (18,8%). Im większe miasto, w którym znajduje się siedziba organizacji oraz zasięg prowadzonych przez organizację działań, tym częściej występują grupy zadaniowe. Stosunkowo więcej jest ich także w organizacjach pożytku publicznego. Ponadto zatrudnianie pracowników, jak również korzystanie z pomocy wolontariuszy sprzyja funkcjonowaniu grup zadaniowych w małopolskich organizacjach pozarządowych.
- Około 1/4 organizacji sektora pozarządowego, wywodzących się z terenu Małopolski, deklaruje funkcjonowanie innych, pozastatutowych dokumentów regulujących zasady działania ich organizacji. Najczęściej dokumenty takie występują w organizacjach krakowskich (45,6%), częściej w organizacjach pożytku publicznego i tych działających ponadlokalnie oraz zlokalizowanych w miastach.
- Niespełna 1/3 organizacji pozarządowych posiada formalną strategię rozwoju. Najczęściej są to organizacje z Krakowa (44,1%), działające ponadlokalnie (36,2%) oraz mieszczące się w miastach.
- Blisko 2/3 organizacji dokonuje oceny/ewaluacji wyników swoich działań – najczęściej organizacje z podregionu oświęcimskiego (75,7%) oraz z Krakowa (71,7%). Częściej oceniają własną działalność także organizacje pożytku publicznego, działające ponadlokalnie oraz te, których siedziby znajdują się w miastach.
- 60% organizacji posiada stałe biura. Największą liczbę organizacji dysponujących stałymi biurami zanotowano w podregionie oświęcimskim (75,7%), najmniejszą w podregionie krakowskim (27,4%).
- 75,5% organizacji posiada dostęp do komputera. Najkorzystniej pod tym względem prezentują się organizacje z Krakowa (87,4%) oraz podregionu oświęcimskiego (84,3%), działające ponadlokalnie (90,8%) oraz organizacje pozarządowe z miast.
- Siedem na dziesięć małopolskich organizacji pozarządowych korzysta z Internetu, w tym aż 88,2% organizacji z Krakowa. Ponadto dostęp do Internetu deklarują częściej organizacje zlokalizowane w miastach oraz obejmujące swoim zasięgiem działania obszar ponadlokalny (85,8%).

2.6. Potencjał kooperacyjny małopolskich organizacji pozarządowych

Kolejny zespół zagadnień, który podjęty został w badaniu, dotyczył potencjału kooperacyjnego małopolskich organizacji pozarządowych. Przyjęto, iż wymiernymi wyznacznikami zdolności trzeciego sektora do współdziałania z innymi przedstawicielami sektora pozarządowego, jak również instytucjami publicznymi będą poniższe wskaźniki:

- I. Korzystanie z form współdziałania z administracją publiczną wynikających z Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie², tj.:
 - skuteczne pozyskiwanie środków ze źródeł publicznych (samorządowych, rządowych, zagranicznych, z Funduszy Strukturalnych UE),

² Zgodnie z brzmieniem ustawy obowiązującym w czasie realizacji badania.

- uczestnictwo w wymianie informacji z instytucjami publicznymi (rządem, instytucjami państwowymi, Urzędem Wojewódzkim, Urzędem Marszałkowskim, samorządem lokalnym),
- udział w konsultacjach projektów aktów normatywnych administracji publicznej,
- uczestnictwo w zespołach doradczych i konsultacyjnych prowadzonych przez administrację publiczną.

II. Uczestnictwo w innych (pozaustawowych) formach współpracy, tj.:

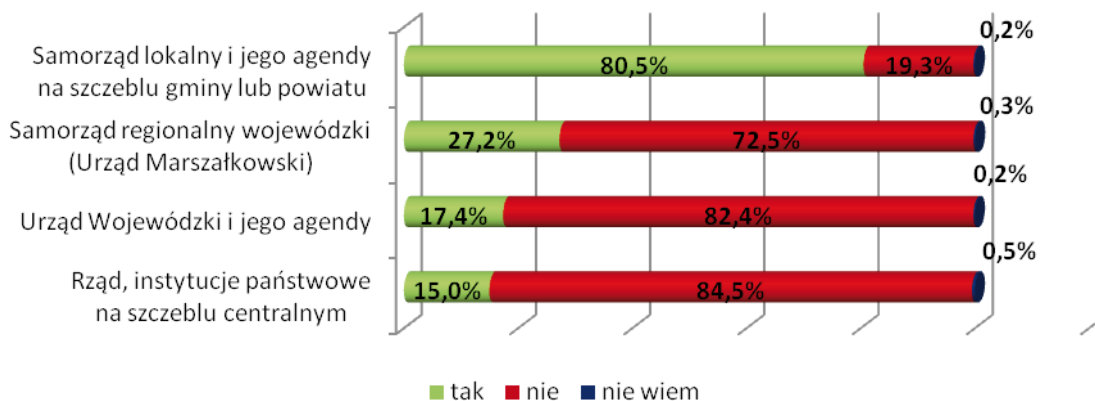
- członkostwo w organizacjach parasolowych, federacjach, sieciach współpracy organizacjach pośredniczących lub infrastrukturalnych.

Ważnym elementem w tej części badania było również wskazanie głównych barier hamujących możliwości współpracy organizacji pozarządowych z organizacjami wewnątrz trzeciego sektora i instytucjami poza nim.

Badani przedstawiciele małopolskich organizacji pozarządowych zostali poproszeni również o wskazanie, w jakich obszarach zadaniowych chcieliby nawiązać współpracę z administracją publiczną w przyszłości.

Zasadnicza większość (8 na 10) małopolskich organizacji współpracuje przede wszystkim z władzami samorządowymi i ich agendami na szczeblu gminy lub powiatu (80,5%) – Wykres 54. Ponad 27% organizacji deklaruje także współpracę z wyższym szczeblem administracji publicznej, tj. samorządem regionalnym. Zaledwie 17,4% organizacji kooperuje z administracją państwową na szczeblu regionalnym, tj. Urzędem Wojewódzkim i jego agendami, zaś jedynie 15,0% z instytucjami państwowymi na szczeblu centralnym.

Wykres 54. Współpraca organizacji z poszczególnymi szczeblami administracji publicznej – zestawienie.

Szczegółowy obraz współpracy małopolskich organizacji pozarządowych z administracją publiczną wszystkich szczebli prezentują poniższe tabele (28-31).

80,5% małopolskich organizacji pozarządowych współpracuje z administracją na szczeblu lokalnym. Nie bez znaczenia pozostaje tutaj fakt, iż w większości przypadków są to organizacje o lokalnym zasięgu działania (88,5%), zorientowane na realizację zadań w wymiarze własnej miejscowości, gminy, bądź powiatu, przy czym najchętniej współpracę tego typu prowadzą organizacje z podregionu nowosądeckiego (96,4%), krakowskiego (91,8%) i oświęcimskiego (90,0%) – Tabela 28. Ponadto organizacje współpracujące z samorządem lokalnym częściej zlokalizowane są na terenach wiejskich (90,1%) oraz w małych lub średnich miastach (90,4%).

Tabela 28. Współpraca małopolskich organizacji pozarządowych z samorządem lokalnym i jego agendami na szczeblu gminy lub powiatu.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	58,7%	41,3%	0,0%	126
	Oświęcimski	90,0%	10,0%	0,0%	70
	Krakowski	91,8%	8,2%	0,0%	73
	Tarnowski	78,8%	19,2%	1,9%	52
	Nowosądecki	96,4%	3,6%	0,0%	84
Zasięg działania	Lokalny	88,5%	11,5%	0,0%	262
	Ponadlokalny	66,2%	33,8%	0,0%	139
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	58,7%	41,3%	0,0%	126
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	90,4%	8,8%	0,8%	125
	Wieś	90,1%	9,9%	0,0%	152

Mimo, iż większość organizacji w województwie małopolskim nie współpracuje z samorządem regionalnym (72,5%), to jednak nieco ponad 27% organizacji prowadzi tego typu współpracę. Najczęściej z samorządem regionalnym współpracę podejmują organizacje wywodzące się z Krakowa (prawie 38%), najrzadziej trzeci sektor z podregionu oświęcimskiego (około 17%) – Tabela 29. Dwa razy częściej z samorządem na szczeblu wojewódzkim kooperują organizacje o szerszym zasięgu działania – ponadlokalnym (42,0%), niż te, których przedsięwzięcia są skierowane lokalnie (19,1%). W grupie organizacji współpracujących z samorządem regionalnym częściej też można spotkać organizacje pożytku publicznego oraz mające swoje siedziby w miastach.

Tabela 29. Współpraca małopolskich organizacji pozarządowych z samorządem regionalnym, wojewódzkim (Urząd Marszałkowski).

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	37,6%	62,4%	0,0%	125
	Oświęcimski	17,1%	82,9%	0,0%	70
	Krakowski	27,4%	72,6%	0,0%	73
	Tarnowski	23,1%	75,0%	1,9%	52
	Nowosądecki	22,6%	77,4%	0,0%	84
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	36,2%	63,8%	0,0%	94
	Nie	24,4%	75,3%	0,3%	308
Zasięg działania	Lokalny	19,1%	80,9%	0,0%	262
	Ponadlokalny	42,0%	58,0%	0,0%	138
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	37,6%	62,4%	0,0%	125
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	32,8%	66,4%	0,8%	125
	Wieś	13,8%	86,2%	0,0%	152

Biorąc pod uwagę współpracę organizacji z terenu Małopolski z Urzędem Wojewódzkim i jego agendami, można zauważyć, iż odsetek organizacji pozarządowych współpracujących z administracją rządową na szczeblu wojewódzkim jest jeszcze mniejszy i wynosi jedynie 17,4%. Zdecydowana większość małopolskiego sektora pozarządowego nie współdziała z administracją publiczną na szczeblu wojewódzkim.

Stosunkowo najczęściej z Urzędem Wojewódzkim i jego agendami współpracują organizacje z Krakowa i okolic, tj. podregionu krakowskiego (odpowiednio – 24,8% i 20,5%) – Tabela 30. Z perspektywy zasięgu działania oraz miejsca siedziby, zdecydowanie częściej organizacje funkcjonujące ponadlokalnie oraz z miast (niezależnie od ich wielkości), kooperują z administracją rządową na szczeblu wojewódzkim. Relatywnie częściej na taką współpracę wskazują też organizacje posiadające status pożytku publicznego, niż organizacje nie należące do tego grona.

Tabela 30. Współpraca małopolskich organizacji pozarządowych z Urzędem Wojewódzkim i jego agendami.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	24,8%	75,2%	0,0%	125
	Oświęcimski	11,4%	88,6%	0,0%	70
	Krakowski	20,5%	78,1%	1,4%	73
	Tarnowski	11,8%	88,2%	0,0%	51
	Nowosądecki	11,9%	88,1%	0,0%	84
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	26,6%	72,3%	1,1%	94
	Nie	14,7%	85,3%	0,0%	307
Zasięg działania	Lokalny	9,9%	89,7%	0,4%	262
	Ponadlokalny	30,7%	69,3%	0,0%	137
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	24,8%	75,2%	0,0%	125
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	23,4%	76,6%	0,0%	124
	Wieś	6,6%	92,8%	0,7%	152

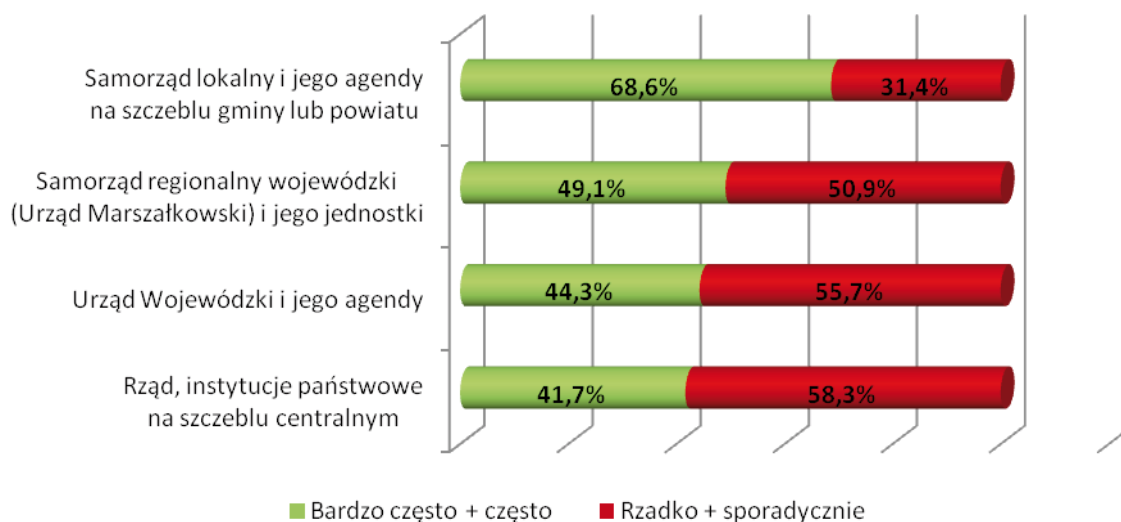
Podobnie jak w przypadku współpracy trzeciego sektora z samorządem regionalnym oraz regionalną administracją państwową, zdecydowana większość organizacji nie współpracuje również z rządem i instytucjami na szczeblu centralnym (84,5%). Zaledwie 15,0% organizacji pozarządowych prowadzi tego rodzaju kooperację.

Organizacje, które najczęściej deklarują, iż doświadczyły współpracy z centralną administracją rządową pochodzą z Krakowa (22,0%), podczas gdy najniższy odsetek takich wskazań jest wśród organizacji wywodzących się z podregionu tarnowskiego (7,8%) – Tabela 31. Ponadto zdecydowanie częściej współpracę tę podejmują organizacje działające na rynku ponadlokalnym (29,4% względem 7,3% organizacji działających lokalnie) oraz zlokalizowane w miastach (Kraków – 22,0% i inne miasta województwa – 22,6% względem organizacji ze wsi – 3,3%).

Tabela 31. Współpraca małopolskich organizacji pozarządowych z rządem, instytucjami państwowymi na szczeblu centralnym.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	22,0%	77,2%	0,8%	123
	Oświęcimski	11,4%	88,6%	0,0%	70
	Krakowski	12,3%	87,7%	0,0%	73
	Tarnowski	7,8%	90,2%	2,0%	51
	Nowosądecki	14,3%	85,7%	0,0%	84
Zasięg działania	Lokalny	7,3%	92,7%	0,0%	261
	Ponadlokalny	29,4%	69,1%	1,5%	136
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	22,0%	77,2%	0,8%	123
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	22,6%	76,6%	0,8%	124
	Wieś	3,3%	96,7%	0,0%	152

Wykres 55. Częstotliwość współpracy małopolskich organizacji pozarządowych z poszczególnymi szczeblami administracji publicznej – zestawienie

Częstotliwość współpracy małopolskich organizacji pozarządowych z administracją publiczną różnych szczebli spada wraz ze wzrostem szczebla administracji – im wyższy poziom administracyjny, tym rzadziej organizacje z nim współdziałają – Wykres 55. Jak się okazuje, ponad 2/3 organizacji pozarządowych deklarujących współpracę z administracją publiczną najniższego szczebla, tj. samorządem lokalnym, określa częstotliwość tej współpracy jako częstą lub bardzo częstą, podczas gdy niespełna 1/3 organizacji opisuje ją jako rzadką lub sporadyczną. Prawie połowa organizacji kooperujących z Urzędem Marszałkowskim i jego agendami, robi to często lub bardzo często. Natomiast, z administracją państwową na szczeblu regionalnym i centralnym, częsty lub bardzo częsty charakter współpracy deklaruje odpowiednio 44,3% oraz 41,7% organizacji współpracujących z administracją na tych poziomach.

Szczegółowy rozkład częstotliwości współpracy organizacji z administracją publiczną wszystkich szczebli został zaprezentowany poniżej (wykresy 56-59).

Prawie połowa organizacji współpracujących z samorządem gminnym lub powiatowym deklaruje, że robi to często, dodatkowe 19,7% ocenia swoje współdziałanie jako bardzo częste – Wykres 56. Grupę organizacji, które współpracują bardzo często i często z samorządem lokalnym stanowią najczęściej organizacje z podregionów: nowosądeckiego (76,6%), oświęcimskiego (74,6%) oraz krakowskiego (71,6%), w tym aż 32,8% organizacji z podregionu krakowskiego podkreśla bardzo częsty charakter omawianej współpracy – Tabela 32. Ponadto, w gronie organizacji często i bardzo często kooperujących z samorządem lokalnym i jego agendami nieco częściej znajdują się organizacje pożytku publicznego, trzeci sektor działający ponadlokalnie oraz organizacje zlokalizowane w miastach do 200 tys. mieszkańców. Natomiast, co piąta małopolska organizacja deklaruje, iż współpracuje rzadko z administracją publiczną na szczeblu lokalnym, a niespełna 10% organizacji określa swoją współpracę jako sporadyczną.

Wykres 56. Częstotliwość współpracy małopolskich organizacji pozarządowych z samorządem lokalnym i jego agendami na szczeblu gminy lub powiatu.

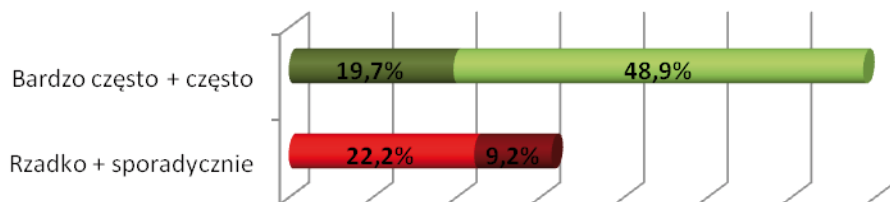
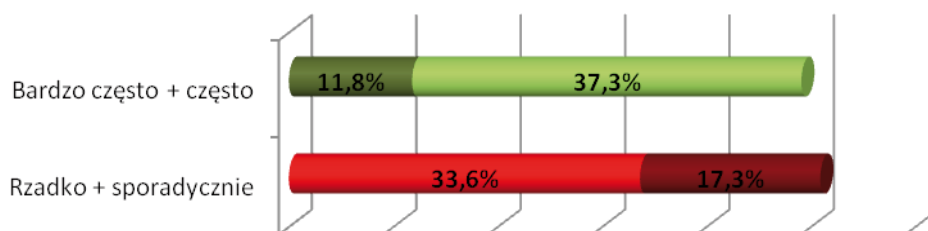

Tabela 32. Częstotliwość współpracy małopolskich organizacji pozarządowych z samorządem lokalnym i jego agendami na szczeblu gminy lub powiatu.

		Bardzo często	Często	Rzadko	Sporadycznie	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	12,2%	44,6%	27,0%	16,2%	74
	Oświęcimski	15,9%	58,7%	19,0%	6,3%	63
	Krakowski	32,8%	38,8%	20,9%	7,5%	67
	Tarnowski	10,0%	50,0%	22,5%	17,5%	40
	Nowosądecki	23,5%	53,1%	21,0%	2,5%	81
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	23,2%	54,9%	14,6%	7,3%	82
	Nie	18,5%	46,9%	24,7%	9,9%	243
Zasięg działania	Lokalny	16,9%	47,2%	27,3%	8,7%	231
	Ponadlokalny	27,2%	52,2%	9,8%	10,9%	92
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	12,2%	44,6%	27,0%	16,2%	74
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	26,5%	49,6%	16,8%	7,1%	113
	Wieś	18,4%	50,0%	24,3%	7,4%	136

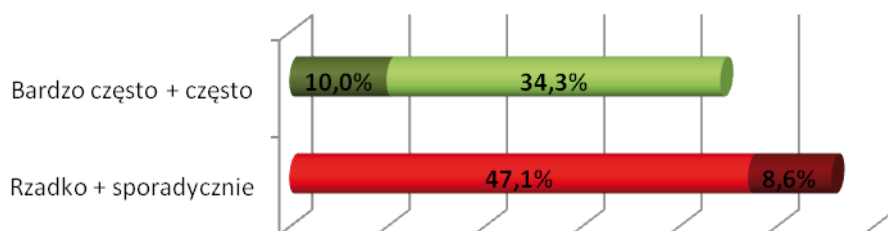
Spośród 27,2% organizacji współpracujących z samorządem regionalnym (wojewódzkim) i jego jednostkami, prawie 38% organizacji wskazuje, iż są to kontakty częste, a 11,8% określa je jako bardzo częste – Wykres 57. Natomiast, co druga małopolska organizacja z grona organizacji prowadzących omawianą współpracę, współdziała rzadko (33,6%) lub sporadycznie (17,3%) z administracją samorządową na szczeblu regionalnym.

Wykres 57. Częstotliwość współpracy małopolskich organizacji pozarządowych z samorządem regionalnym, wojewódzkim (Urzędem Marszałkowskim) i jego jednostkami.

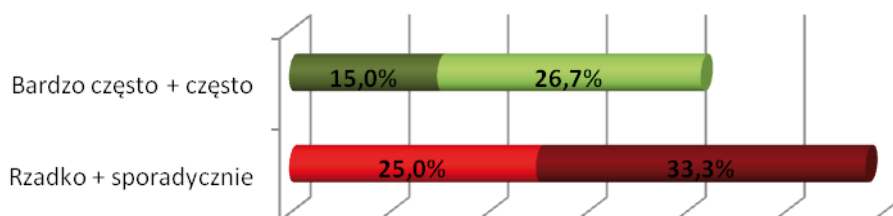
W przypadku kontaktów trzeciego sektora z Urzędem Wojewódzkim i jego agendami, czyli przedstawicielstwem administracji państwowej w regionie można zauważyć, iż nieco ponad połowa organizacji (55,7%) deklaruje, że kontakty te są rzadkie lub sporadyczne (odpowiednio: 47,1% i 8,6% wskazań) – Wykres 58. Na częstą współpracę z administracją rządową na szczeblu wojewódzkim (dotyczy organizacji współdziałających z omawianym szczeblem administracji publicznej) wskazuje 1/3 sektora pozarządowego, a o bardzo częstych kontaktach mówi 10,0% organizacji.

Wykres 58. Częstotliwość współpracy małopolskich organizacji pozarządowych z Urzędem Wojewódzkim i jego agendami.

Organizacje współpracujące z rządem i instytucjami państwowymi na szczeblu centralnym, najczęściej deklarują, iż robią to sporadycznie – 33,3% wskazań – Wykres 59. Dodatkowo ¼ organizacji współpracujących z administracją na szczeblu centralnym, współdziała rzadko. Do częstego współdziałania z władzami centralnymi lub ich administracją przyznaje się 26,7% organizacji, a do bardzo częstych kontaktów 15,0% małopolskich organizacji.

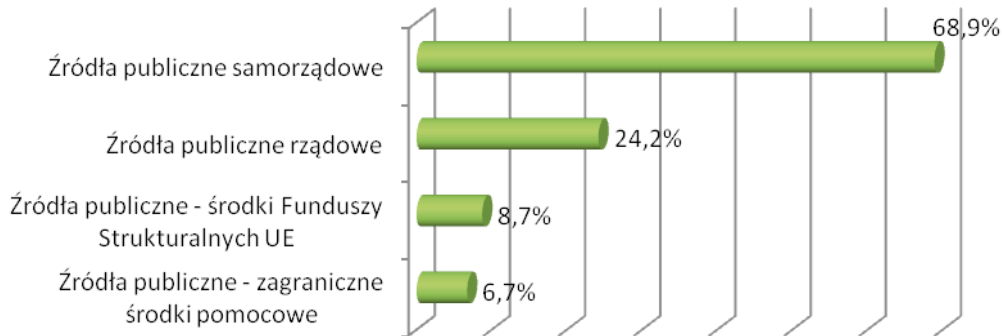
Wykres 59. Częstotliwość współpracy małopolskich organizacji pozarządowych z rządem, instytucjami państwowymi na szczeblu centralnym.

Zgodnie z *Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*³ istnieje kilka form współdziałania administracji z organizacjami pozarządowymi. Formy te, zasadniczo mogą mieć postać współpracy finansowej lub pozafinansowej. Finansowy charakter współpracy polega na otrzymywaniu przez organizacje środków ze źródeł publicznych. Dlatego też, w tej części badania małopolskie organizacje pozarządowe zostały poproszone o wskazanie źródeł publicznych (samorząd lokalny i jego agendy; samorząd regionalny wojewódzki wraz z jego agendami; urząd wojewódzki i jego agendy; rząd, instytucje państwowe na szczeblu centralnym; środki Funduszy Strukturalnych UE; zagraniczne środki pomocowe), z których otrzymywały pomoc finansową w latach 2004-2008. Zamieszczony poniżej wykres obrazuje, w jakim stopniu badane organizacje korzystały ze środków finansowych pochodzących ze wspomnianych powyżej źródeł.

³ Zgodnie z brzmieniem ustawy obowiązującym w czasie realizacji badania.

Wykres 60. Korzystanie przez małopolskie organizacje pozarządowe ze środków pochodzących ze źródeł publicznych (w latach 2004-2008).

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

W latach 2004-2008, blisko 70% małopolskich organizacji pozarządowych otrzymało środki ze źródeł samorządowych (budżetów gminy, powiatu bądź samorządu wojewódzkiego). W drugiej kolejności organizacje pozyskiwały fundusze ze źródeł rządowych (środki ministerstw, agencji rządowych, wojewodów) – co czwarta małopolska organizacja pozarządowa wskazała taką odpowiedź. Natomiast trzeci sektor województwa małopolskiego znacznie rzadziej pozyskiwał środki z pozostałych dwóch źródeł publicznych – Funduszy Strukturalnych UE oraz zagranicznych środków pomocowych, w tym przedakcesyjnych. Z tych pierwszych skorzystało w latach 2004-2008 zaledwie 8,7% małopolskich organizacji, z drugich zaś jedynie 6,7%.

Poniżej szczegółowo zostały zaprezentowane poszczególne źródła, z których organizacje pozarządowe pozyskiwały środki finansowe w latach 2004-2008 (wykresy: 61-64 oraz tabele: 33-36).

W latach 2004-2008 blisko 70% małopolskich organizacji pozarządowych otrzymało środki ze źródeł samorządowych (środków gminy, powiatu lub samorządu wojewódzkiego), podczas gdy 30,6% organizacji nie korzystało z tego typu wsparcia – Wykres 61. Ze środków takich najczęściej korzystały organizacje z podregionu nowosądeckiego (82,4%), w następnej kolejności organizacje z podregionów: krakowskiego, oświęcimskiego oraz tarnowskiego (odpowiednio: 79,5%, 75,7%, 73,1%) – Tabela 33. Organizacje wywodzące się z podregionu miasto Kraków najrzadziej pozyskiwały środki ze źródeł samorządowych – niespełna połowa krakowskich organizacji. Jak można zauważyć, ze środków gminy, powiatu lub samorządu wojewódzkiego nieco częściej korzystały organizacje pożytku publicznego (75,5%), niż te, które nie posiadają takiego statusu (67,3%). Natomiast biorąc pod uwagę zasięg działania oraz siedzibę organizacji, stosunkowo częściej pozyskiwały środki ze źródeł samorządowych organizacje działające lokalnie – 73,3% względem 60,4% działających ponadlokalnie – oraz zlokalizowane na wsi – 83,0% względem 72,0% pochodzących z miast do 200 tys. mieszkańców i 48,0% organizacji z Krakowa.

Wykres 61. Korzystanie przez małopolskie organizacje pozarządowe ze środków pochodzących ze źródeł samorządowych (środków gminy, powiatu lub samorządu wojewódzkiego) w latach 2004-2008. (N=405)

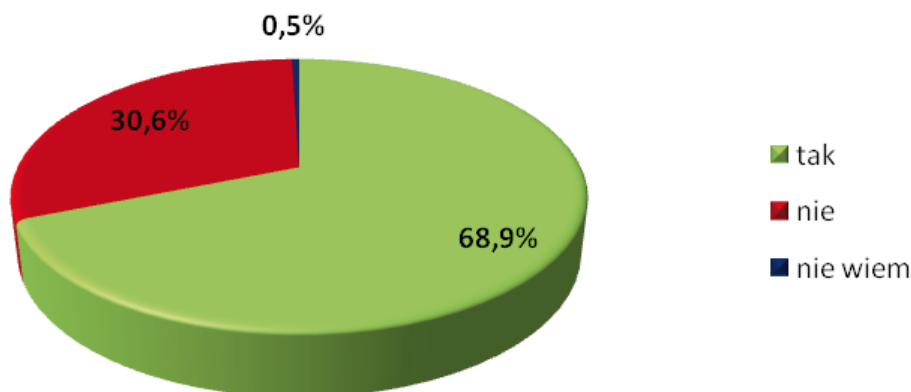

Tabela 33. Korzystanie przez małopolskie organizacje pozarządowe ze środków pochodzących ze źródeł samorządowych (środków gminy, powiatu lub samorządu wojewódzkiego) w latach 2004-2008.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	48,0%	51,2%	0,8%	125
	Oświęcimski	75,7%	22,9%	1,4%	70
	Krakowski	79,5%	20,5%	0,0%	73
	Tarnowski	73,1%	26,9%	0,0%	52
	Nowosądecki	82,4%	17,6%	0,0%	85
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	75,5%	22,3%	2,1%	94
	Nie	67,3%	32,7%	0,0%	309
Zasięg działania	Lokalny	73,3%	26,3%	0,4%	262
	Ponadlokalny	60,4%	38,8%	0,7%	139
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	48,0%	51,2%	0,8%	125
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	72,0%	27,2%	0,8%	125
	Wieś	83,0%	17,0%	0,0%	153

Z rządowych środków publicznych, tj. środków ministerstw, agencji rządowych, wojewodów, w latach 2004-2008 skorzystała 1/4 trzeciego sektora w Małopolsce (Wykres 62.), czyli prawie trzykrotnie mniej organizacji w porównaniu do liczby organizacji, które otrzymały w omawianych latach środki ze źródeł samorządowych. Najczęściej były to organizacje reprezentujące podregion tarnowski (36,0%) oraz miasto Kraków

(31,2%) – Tabela 34. W pozostałych podregionach Małopolski środki te udało się pozyskać od 16,5% do 18,8% organizacji pozarządowych. Ze źródeł rządowych znacznie częściej korzystały organizacje o zasięgu działania ponadlokalnym (43,1% do 14,2% działających lokalnie) oraz organizacje mające swoje siedziby w miastach, tych powyżej oraz do 200 tys. mieszkańców (odpowiednio: 31,2% oraz 26,6% do 16,0% organizacji zlokalizowanych na wsi). Dla porównania warto w tym miejscu nadmienić, że ze środków pozyskiwanych ze źródeł samorządowych (opisanych wcześniej), z kolei stosunkowo częściej korzystały organizacje zlokalizowane na wsiach i działające lokalnie.

Wykres 62. Korzystanie przez małopolskie organizacje pozarządowe ze środków pochodzących ze źródeł rządowych (środki ministerstw, agencji rządowych, wojewodów) w latach 2004-2008. (N=401)

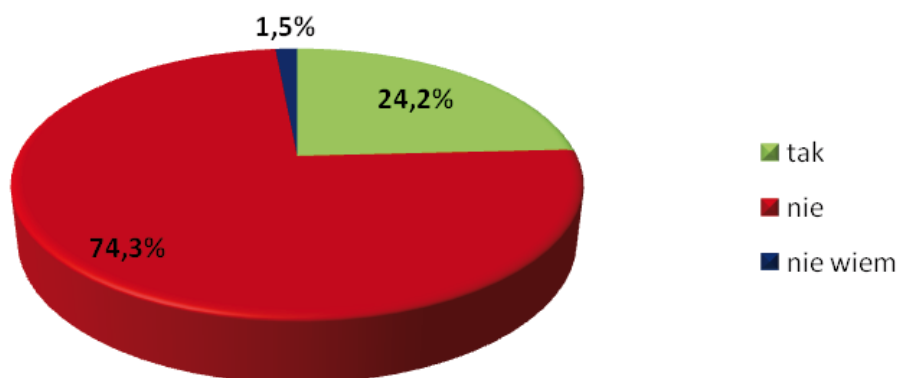

Tabela 34. Korzystanie przez małopolskie organizacje pozarządowe ze środków pochodzących ze źródeł rządowych (środki ministerstw, agencji rządowych, wojewodów) w latach 2004-2008.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	31,2%	67,2%	1,6%	125
	Oświęcimski	18,8%	79,7%	1,4%	69
	Krakowski	18,1%	81,9%	0,0%	72
	Tarnowski	36,0%	60,0%	4,0%	50
	Nowosądecki	16,5%	82,4%	1,2%	85
Zasięg działania	Lokalny	14,2%	84,6%	1,2%	260
	Ponadlokalny	43,1%	55,5%	1,5%	137
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	31,2%	67,2%	1,6%	125
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	26,6%	71,0%	2,4%	124
	Wieś	16,0%	83,3%	0,7%	150

W latach 2004-2008 aż 90,3% małopolskich organizacji pozarządowych nie otrzymało żadnych środków z Funduszy Strukturalnych UE. Z takich środków skorzystała niespełna 9% organizacji (Wykres 63.), w tym blisko 14% organizacji z Krakowa, 9,8% z podregionu tarnowskiego, nieco ponad 7% z podregionu oświęcimskiego, jak i nowosądeckiego oraz tylko 2,8% organizacji z podregionu krakowskiego – Tabela 35. Również w tym przypadku częściej były to organizacje działające na rynku ponadlokalnym od organizacji działających lokalnie (prawie trzykrotnie częściej deklarowały one otrzymanie środków Funduszy strukturalnych UE). Podobnie jak w odniesieniu do środków rządowych – odsetki organizacji deklaruujących otrzymanie środków Funduszy Strukturalnych UE rosną wraz ze wzrostem wielkości miejscowości, w której organizacje mają swoje siedziby (wieś – 2,7% wskazań, miasta do 200 tys. mieszkańców – 11,2% wskazań, miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków) – 13,7% wskazań).

Wykres 63. Korzystanie przez małopolskie organizacje pozarządowe ze środków pochodzących z Funduszy Strukturalnych UE w latach 2004-2008. (N=401)

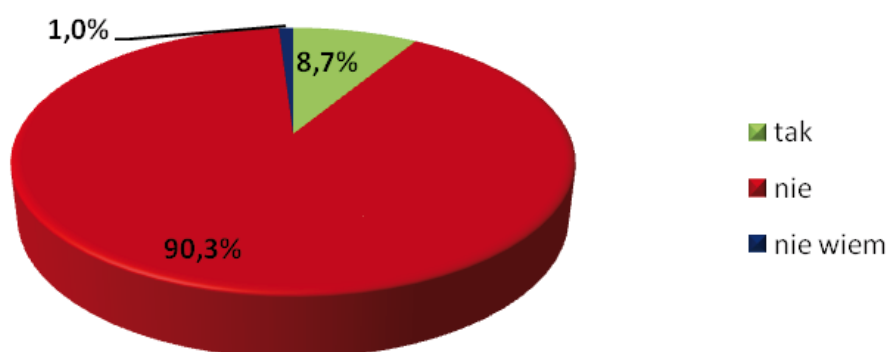

Tabela 35. Korzystanie przez małopolskie organizacje pozarządowe ze środków pochodzących z Funduszy Strukturalnych UE w latach 2004-2008.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	13,7%	84,7%	1,6%	124
	Oświęcimski	7,2%	92,8%	0,0%	69
	Krakowski	2,8%	95,8%	1,4%	72
	Tarnowski	9,8%	88,2%	2,0%	51
	Nowosądecki	7,1%	92,9%	0,0%	85
Zasięg działania	Lokalny	5,4%	93,5%	1,2%	260
	Ponadlokalny	15,3%	83,9%	0,7%	137
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	13,7%	84,7%	1,6%	124
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	11,2%	88,0%	0,8%	125
	Wieś	2,7%	96,7%	0,7%	150

W latach 2004-2008 około 90% sektora pozarządowego w Małopolsce nie otrzymało żadnych zagranicznych środków pomocowych, wliczając w to środki przedakcesyjne UE (sytuacja analogiczna jak w przypadku korzystania ze środków pochodzących z Funduszy Strukturalnych UE). Z takich środków skorzystało tylko niespełna 7% małopolskich organizacji pozarządowych – Wykres 64. Relatywnie najczęściej były to organizacje z Krakowa (blisko 10%), najrzadziej organizacje z podregionów: krakowskiego i oświęcimskiego (odpowiednio: 4,2% i 4,3%) – Tabela 36. Biorąc pod uwagę kryterium miejsca, gdzie znajdują się siedziby organizacji widać, że zdecydowanie częściej były to organizacje pochodzące z miast (niezależnie od wielkości) – prawie 10% organizacji miejskich otrzymało tego typu środki, niż ze wsi – jedynie 2,0% organizacji wiejskich skorzystało z tej formy pomocy finansowej. Wyższy jest również odsetek organizacji działających ponadlokalnie, które otrzymały środki z zagranicznych funduszy pomocowych (13,8%), niż organizacji o lokalnym zasięgu działania (3,1%).

Wykres 64. Korzystanie przez małopolskie organizacje pozarządowe ze środków pochodzących z zagranicznych funduszy pomocowych (w tym środki przedakcesyjne UE) w latach 2004-2008. (N=402)

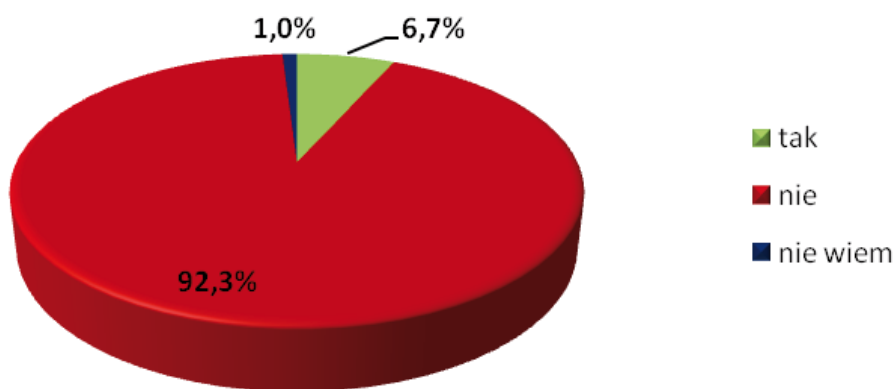
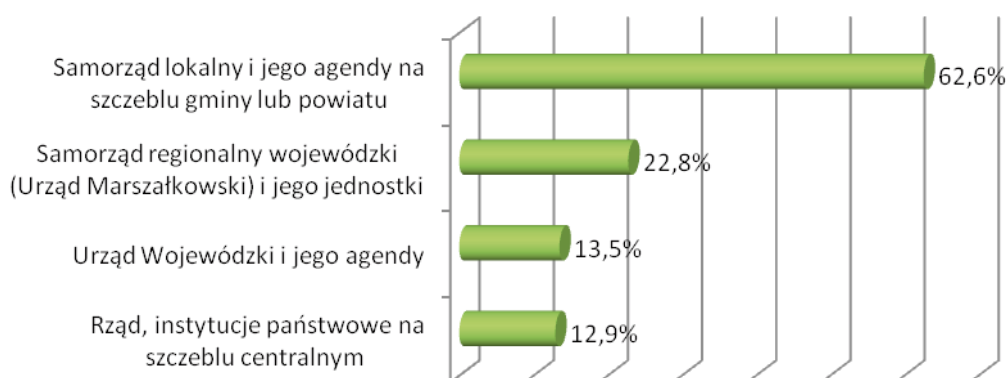

Tabela 36. Korzystanie przez małopolskie organizacje pozarządowe ze środków pochodzących z zagranicznych funduszy pomocowych (w tym środki przedakcesyjne UE) w latach 2004-2008.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	9,6%	88,8%	1,6%	125
	Oświęcimski	4,3%	94,2%	1,4%	69
	Krakowski	4,2%	95,8%	0,0%	72
	Tarnowski	7,8%	90,2%	2,0%	51
	Nowosądecki	5,9%	94,1%	0,0%	85
Zasięg działania	Lokalny	3,1%	95,8%	1,2%	260
	Ponadlokalny	13,8%	85,5%	0,7%	138
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	9,6%	88,8%	1,6%	125
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	9,6%	89,6%	0,8%	125
	Wieś	2,0%	97,3%	0,7%	150

Pozafinansową formą współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi jest między innymi wymiana informacji o prowadzonych działaniach. W związku z tym, respondenci zostali zapytani o to, czy uczestniczyli w takiej formie współpracy z instytucjami publicznymi poszczególnych szczebli administracji publicznej w latach 2004-2008. Jak się okazuje, w latach 2004-2008 blisko 2/3 małopolskich organizacji podjęło współpracę z samorządem lokalnym i jego agendami na szczeblu gminnym lub powiatowym w zakresie wymiany informacji na temat prowadzonych działań – Wykres 65. Z administracją publiczną, na poziomie samorządu regionalnego, w omawianym obszarze współpracowało niespełna 23% organizacji. Natomiast organizacje pozarządowe najrzadziej uczestniczyły w wymianie informacji z administracją rządową na szczeblu regionalnym i krajowym (centralnym) – odpowiednio: 13,5% oraz 12,9%.

Wykres 65. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w wymianie informacji o prowadzonych działaniach (w latach 2004-2008).

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Jak zostało już nadmienione, w latach 2004-2008 większość organizacji, bo około 63%, uczestniczyła w wymianie informacji z samorządem lokalnym i jego jednostkami – Wykres 66. Najczęściej w tego typu działaniach uczestniczyły organizacje wywodzące się podregionu oświęcimskiego (prawie 86%) – Tabela 37. Częściej były to również organizacje pożytku publicznego (80,6%), organizacje działające na rynkach lokalnych (około 70%) oraz organizacje, których siedziby zlokalizowane są w miastach do 200 tys. mieszkańców (76,0%). Najrzadziej, w działania polegające na wymianie informacji, angażowały się organizacje pozarządowe pochodzące z miasta Krakowa – niespełna 45% organizacji z tego podregionu brało udział w wymianie informacji z samorządem lokalnym.

Wykres 66. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w wymianie informacji o prowadzonych działaniach z samorządem lokalnym i jego agendami na szczeblu gminy lub powiatu, w latach 2004-2008. (N=404)

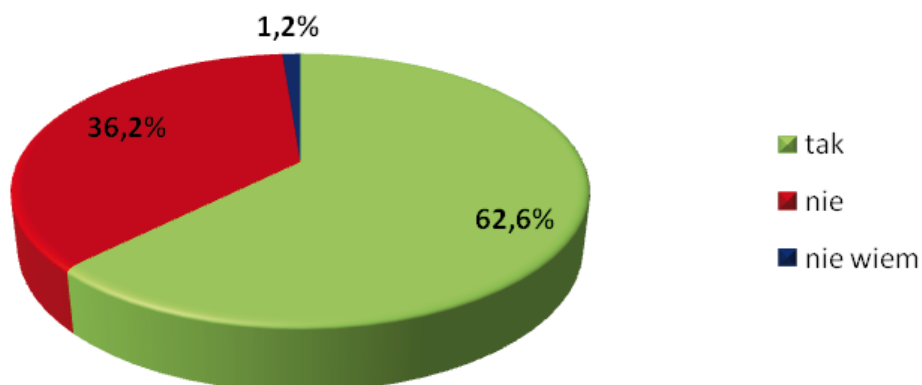

Tabela 37. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w wymianie informacji o prowadzonych działaniach z samorządem lokalnym i jego agendami na szczeblu gminy lub powiatu, w latach 2004-2008.

		Samorząd lokalny i jego agendy na szczeblu gminy lub powiatu			
		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	44,4%	55,6%	0,0%	126
	Oświęcimski	85,7%	14,3%	0,0%	70
	Krakowski	67,1%	31,5%	1,4%	73
	Tarnowski	54,9%	39,2%	5,9%	51
	Nowosądecki	71,4%	27,4%	1,2%	84
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	80,6%	18,3%	1,1%	93
	Nie	57,6%	41,1%	1,3%	309
Zasięg działania	Lokalny	66,3%	33,0%	0,8%	261
	Ponadlokalny	55,4%	42,4%	2,2%	139
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	44,4%	55,6%	0,0%	126
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	76,0%	20,8%	3,2%	125
	Wieś	66,2%	33,1%	0,7%	151

Co czwarta organizacja pozarządowa z Małopolski brała udział w wymianie informacji o prowadzonych działaniach z samorządem regionalnym lub jego jednostkami w latach 2004-2008 – Wykres 67. Natomiast około 3/4 organizacji nie uczestniczyło w ogóle w tego typu działaniach. Spośród wszystkich organizacji biorących udział w wymianie informacji z administracją publiczną na szczeblu regionalnym, najczęściej zaangażowane były w nią organizacje z Krakowa (34,1%), najrzadziej z podregionu tarnowskiego (11,8%) i oświęcimskiego (14,3%) – Tabela 38. Prawie dwukrotnie częściej były to organizacje pożytku publicznego (35,5%) niż nieposiadające tego statusu (19,1%). Ponadto częściej w wymianę informacji z samorządem regionalnym angażowały się organizacje działające ponadlokalnie (36,0% względem 15,3% działających lokalnie) oraz te, które mają swoje siedziby w miastach – tylko niespełna 10% organizacji zlokalizowanych na terenach wiejskich uczestniczyło w tego typu działaniach, podczas gdy 26,4% organizacji z miast do 200 tys. mieszkańców oraz 34,1% organizacji z Krakowa wskazało na udział w tej formie współpracy z samorządową administracją regionu.

Wykres 67. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w wymianie informacji o prowadzonych działaniach z samorządem regionalnym, wojewódzkim (Urząd Marszałkowski) i jego jednostkami, w latach 2004-2008. (N=404)

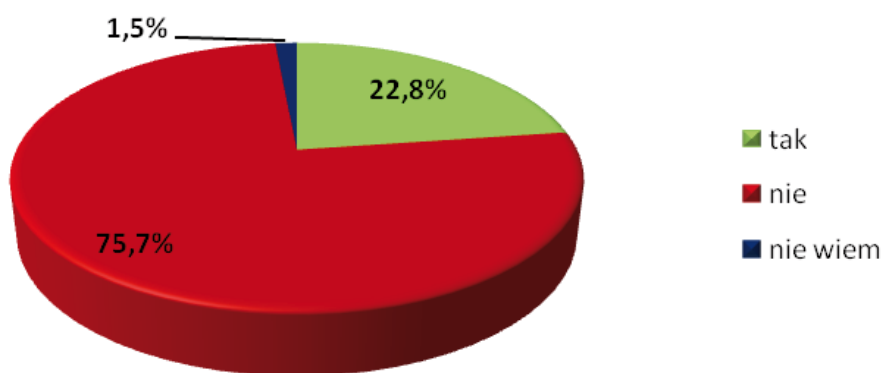

Tabela 38. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w wymianie informacji o prowadzonych działaniach z samorządem regionalnym, wojewódzkim (Urząd Marszałkowski) i jego jednostkami, w latach 2004-2008.

		Samorząd regionalny, wojewódzki i jego jednostki			
		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	34,1%	65,9%	0,0%	126
	Oświęcimski	14,3%	85,7%	0,0%	70
	Krakowski	23,3%	75,3%	1,4%	73
	Tarnowski	11,8%	80,4%	7,8%	51
	Nowosądecki	19,0%	79,8%	1,2%	84
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	35,5%	63,4%	1,1%	93
	Nie	19,1%	79,3%	1,6%	309
Zasięg działania	Lokalny	15,3%	83,5%	1,1%	261
	Ponadlokalny	36,0%	62,6%	1,4%	139
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	34,1%	65,9%	0,0%	126
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	26,4%	69,6%	4,0%	125
	Wieś	9,9%	89,4%	0,7%	151

84,5% organizacji w latach 2004-2008 nie uczestniczyło w wymianie informacji z administracją rządową na szczeblu regionalnym, zdefiniowaną jako Urząd Wojewódzki i jego agendy – Wykres 68. W takiej formie współpracy z administracją rządową w regionie uczestniczyło zaledwie 13,5% wszystkich organizacji, przy czym częściej były to organizacje z podregionu krakowskiego (18,3%) i samego Krakowa (16,8%), niż z pozostałych podregionów Małopolski – Tabela 39. Dwukrotnie częściej z regionalną administracją rządową wymieniały informacje organizacje pożytku publicznego – 22,8% względem 10,5% organizacji nie posiadających statusu pożytku publicznego oraz trzykrotnie częściej były to organizacje działające ponadlokalnie – 23,4% względem 7,7% organizacji działających lokalnie. Częściej w omawianej wymianie informacji uczestniczyły również organizacje, których siedziby znajdują się w miastach (do 200 tys. mieszkańców – 20,2%, Kraków – 16,8%) niż zlokalizowane na wsi (5,4%).

Wykres 68. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w wymianie informacji o prowadzonych działaniach z Urzędem Wojewódzkim i jego agendami, w latach 2004-2008. (N=400)

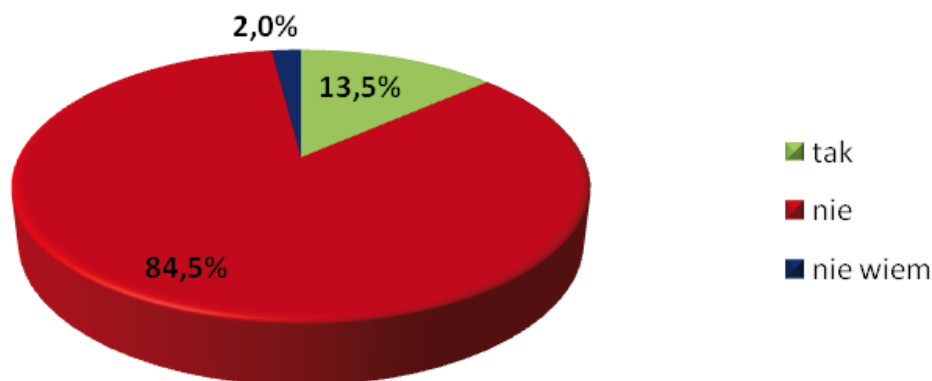

Tabela 39. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w wymianie informacji o prowadzonych działaniach z Urzędem Wojewódzkim i jego agendami, w latach 2004-2008.

		Urząd Wojewódzki i jego agendy			
		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	16,8%	81,6%	1,6%	125
	Oświęcimski	10,0%	90,0%	0,0%	70
	Krakowski	18,3%	80,3%	1,4%	71
	Tarnowski	10,0%	84,0%	6,0%	50
	Nowosądecki	9,5%	88,1%	2,4%	84
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	22,8%	75,0%	2,2%	92
	Nie	10,5%	87,6%	2,0%	306
Zasięg działania	Lokalny	7,7%	90,7%	1,5%	259
	Ponadlokalny	23,4%	73,7%	2,9%	137
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	16,8%	81,6%	1,6%	125
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	20,2%	76,6%	3,2%	124
	Wieś	5,4%	93,3%	1,3%	149

Podobnie jak w przypadku wymiany informacji z Urzędem Marszałkowskim i jego jednostkami oraz Urzędem Wojewódzkim i jego agendami, zdecydowana większość małopolskich organizacji pozarządowych (85,6%), w latach 2004-2008 nie uczestniczyła także w wymianie informacji z rządem, ani instytucjami państwowymi na szczeblu krajowym – Wykres 69. W takiej formie kooperacji wzięło udział niecałe 13% wszystkich organizacji pozarządowych z terenu Małopolski. Najczęściej były to organizacje pochodzące z Krakowa i podregionu nowosądeckiego (odpowiednio: 15,2% oraz 14,3%) – Tabela 40. Częściej były to również organizacje posiadające status pożytku publicznego – 23,7% względem 9,8% organizacji nie należących do tego grona; organizacje działające ponadlokalnie – 22,6% w stosunku do 7,7% organizacji obejmujących swoimi działaniami obszar lokalny oraz organizacje, których siedziby znajdują się w miastach (do 200 tys. mieszkańców – 19,4%, Kraków – 15,2%) niż organizacje, których siedziby zlokalizowane są na obszarach wiejskich (6,0%) .

Wykres 69. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w wymianie informacji o prowadzonych działaniach z rządem, instytucjami państwowymi na szczeblu centralnym, w latach 2004-2008. (N=402)

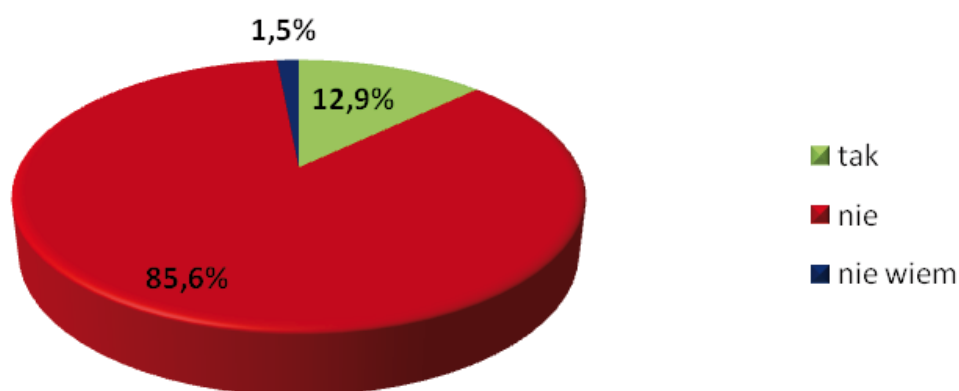

Tabela 40. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w wymianie informacji o prowadzonych działaniach z rządem, instytucjami państwowymi na szczeblu centralnym, w latach 2004-2008.

		Rząd, instytucje państwowe na szczeblu centralnym			
		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	15,2%	84,8%	0,0%	125
	Oświęcimski	12,9%	87,1%	0,0%	70
	Krakowski	9,6%	87,7%	2,7%	73
	Tarnowski	10,0%	84,0%	6,0%	50
	Nowosądecki	14,3%	84,5%	1,2%	84
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	23,7%	74,2%	2,2%	93
	Nie	9,8%	88,9%	1,3%	307
Zasięg działania	Lokalny	7,7%	90,8%	1,5%	261
	Ponadlokalny	22,6%	75,9%	1,5%	137
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	15,2%	84,8%	0,0%	125
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	19,4%	77,4%	3,2%	124
	Wieś	6,0%	92,7%	1,3%	151

Inną pozafinansową formą współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi jest konsultowanie projektów aktów normatywnych w obszarze działania organizacji na zaproszenie administracji publicznej. Dlatego też, respondenci zostali poproszeni o zabranie głosu w tej kwestii. Przedstawiciele małopolskich organizacji pozarządowych zapytano, czy w latach 2004-2008 ich organizacje konsultowały projekty aktów normatywnych (programy, ustawy itp.), a jeżeli konsultacje takie miały miejsce, to w jakim obszarze się one odbywały oraz na zaproszenie jakiej instytucji.

Okazuje się, że w województwie małopolskim zdecydowana większość (86,6%) organizacji pozarządowych, nie współpracowała w zakresie konsultowania projektów aktów normatywnych z administracją publiczną – Wykres 70. Niespełna 10% organizacji wskazało na udział w omawianych konsultacjach. Najczęściej były to organizacje z podregionów oświęcimskiego, nowosądeckiego oraz miasta Krakowa (odpowiednio: 12,9%, 11,9% i 11,9%) – Tabela 41. Częściej też w konsultacjach aktów normatywnych uczestniczyły organizacje posiadające status pożytku publicznego (15,1%), działające ponadlokalnie (18,0%) oraz zlokalizowane w miastach (do 200 tys. mieszkańców – 12,8%, Kraków – 11,9%).

Ze względu na niewielką ilość organizacji konsultujących akty normatywne oraz znaczącą różnorodność w deklaracjach respondentów dotyczących typologii tych aktów (obszaru konsultacji oraz instytucji organizującej konsultacje), w niniejszym opracowaniu nie zostały zaprezentowane procentowe dane dotyczące tego zagadnienia.

Wykres 70. Konsultowanie projektów aktów normatywnych przez małopolskie organizacje pozarządowe na zaproszenie administracji publicznej, w latach 2004-2008. (N=404)

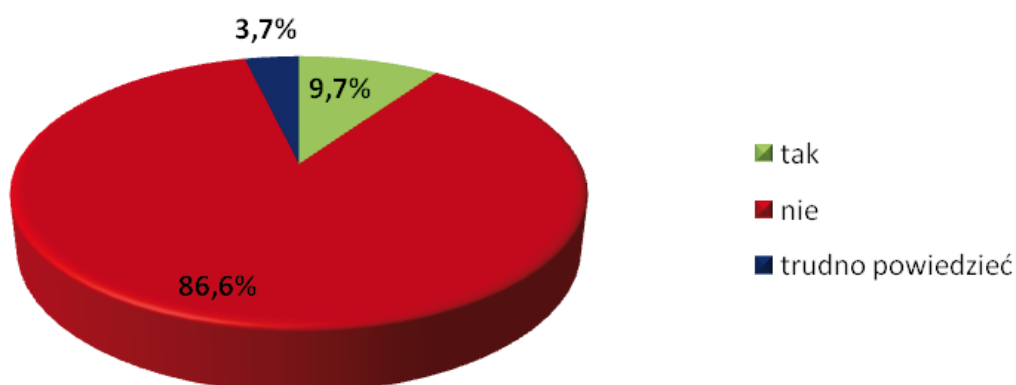

Tabela 41. Konsultowanie projektów aktów normatywnych przez małopolskie organizacje pozarządowe na zaproszenie administracji publicznej, w latach 2004-2008.

		Konsultowanie projektów aktów normatywnych			
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	11,9%	84,9%	3,2%	126
	Oświęcimski	12,9%	82,9%	4,3%	70
	Krakowski	4,1%	91,8%	4,1%	73
	Tarnowski	3,9%	86,3%	9,8%	51
	Nowosądecki	11,9%	88,1%	0,0%	84
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	15,1%	80,6%	4,3%	93
	Nie	8,1%	88,3%	3,6%	309
Zasięg działania	Lokalny	5,4%	91,6%	3,1%	261
	Ponadlokalny	18,0%	77,0%	5,0%	139
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	11,9%	84,9%	3,2%	126
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	12,8%	84,0%	3,2%	125
	Wieś	5,3%	90,1%	4,6%	151

Następnie badane organizacje zostały zapytane o kolejną ustawową, pozafinansową formę współpracy z administracją publiczną, mianowicie o udział w zespołach doradczych i konsultacyjnych prowadzonych przez organy administracji rządowej i samorządowej.

Podobnie, jak w przypadku konsultacji projektów aktów normatywnych, tak kwestia uczestniczenia w zespołach doradczych i konsultacyjnych prowadzonych przez administrację publiczną, jest dla zdecydowanej większości małopolskich organizacji (85,5%) zupełnie obca – Wykres 71. Jedynie 11,2%, spośród wszystkich organizacji biorących udział w badaniu, uczestniczyła w pracach takich zespołów w latach 2004-2008. Również w tym przypadku relatywnie częściej są to organizacje z Krakowa (15,1%) oraz posiadające status pożytku publicznego (15,1%) – Tabela 42. Ponadto prawie trzy razy częściej są to organizacje o ponadlokalnym zasięgu prowadzonych działań (19,4% względem 7,0% organizacji działających lokalnie). W większości przypadków są to również organizacje, których siedziby zlokalizowane są w miastach (do 200 tys. mieszkańców – 12,9% i Kraków – 15,1% w stosunku do 6,7% organizacji zlokalizowanych na wsiach).

Podobnie, jak w przypadku konsultowania projektów aktów normatywnych na zaproszenie administracji publicznej, ze względu na stosunkowo niewielką liczebność organizacji uczestniczących w zespołach doradczych i konsultacyjnych prowadzonych przez administrację publiczną w latach 2004-2008, a także dużą rozbieżność w zakresie typów zespołów i podmiotów organizujących te zespoły, nie zaprezentowano szczegółowych rozkładów dotyczących tych zagadnień w niniejszym raporcie.

Wykres 71. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w zespołach doradczych i konsultacyjnych prowadzonych przez administrację publiczną, w latach 2004-2008. (N=401)

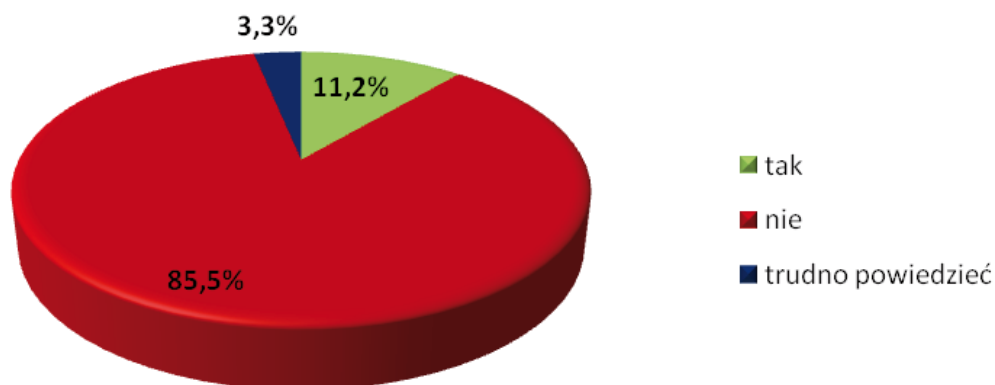

Tabela 42. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w zespołach doradczych i konsultacyjnych prowadzonych przez administrację publiczną, w latach 2004-2008.

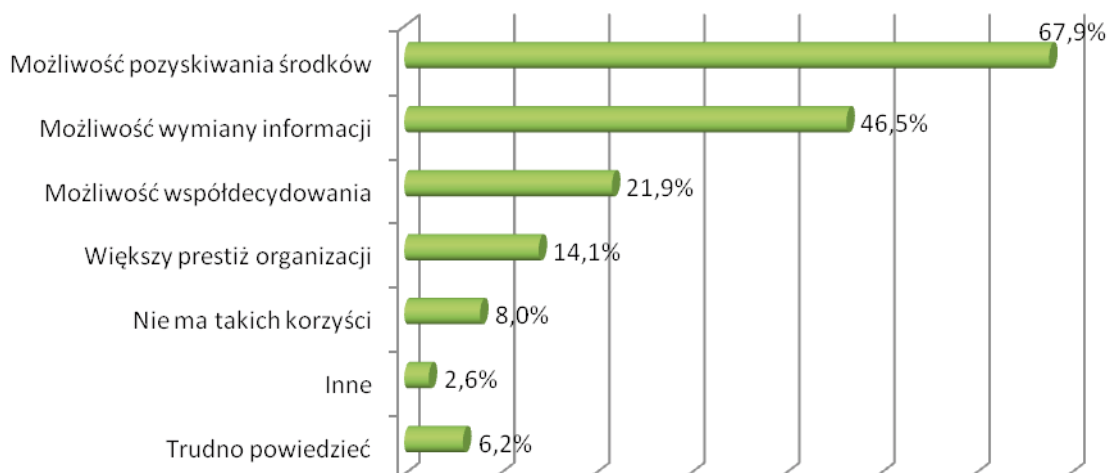
		Uczestniczenie w zespołach doradczych i konsultacyjnych			
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	15,1%	84,1%	0,8%	126
	Oświęcimski	10,0%	88,6%	1,4%	70
	Krakowski	10,0%	85,7%	4,3%	70
	Tarnowski	3,9%	88,2%	7,8%	51
	Nowosądecki	11,9%	83,3%	4,8%	84
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	15,1%	77,4%	7,5%	93
	Nie	10,1%	87,9%	2,0%	306
Zasięg działania	Lokalny	7,0%	89,1%	3,9%	258
	Ponadlokalny	19,4%	78,4%	2,2%	139
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	15,1%	84,1%	0,8%	126
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	12,9%	84,7%	2,4%	124
	Wieś	6,7%	87,2%	6,0%	149

Dla około 70% małopolskich organizacji pozarządowych, największą zaletą płynącą ze współpracy z administracją publiczną jest możliwość pozyskania środków finansowych za ich pośrednictwem – Wykres 72. Drugim głównym beneficjum, o którym mówią respondenci jest możliwość wymiany informacji – prawie co druga organizacja z Małopolski wskazuje taką korzyść (46,5%). Następnie małopolskie organizacje pozarządowe wskazują na – chociaż już znacznie rzadziej – możliwość współdecydowania (21,9%) oraz wzrost prestiżu organizacji (14,1%) jako efekt współdziałania z jednostkami sektora finansów publicznych. Natomiast 8% organizacji pozarządowych twierdzi, iż nie widzi w ogóle korzyści wynikających ze współpracy z administracją publiczną, a kolejne 6,2% organizacji nie ma zdania w tej kwestii.

Dodatkowe środki finansowe, jako podstawowa korzyść wynikająca ze współpracy z administracją publiczną jest najczęściej wskazywana przez organizacje z podregionów nowosądeckiego i oświęcimskiego (odpowiednio 82,9% i 79,7%) – Tabela 43. Ponadto, im mniejsze miejscowości, w których organizacje mają swoje siedziby, tym częściej uznają one tę możliwość za główną korzyść wynikającą ze współpracy z jednostkami administracji publicznej różnych szczebli, a inne korzyści tracą na znaczeniu. Wymiana informacji, jako beneficjum nawiązanej współpracy, jest najczęściej wskazywana przez organizacje z podregionu oświęcimskiego (66,7%) oraz te pochodzące z mniejszych i średnich miast do 200 tys. mieszkańców (51,6%). Najwięcej organizacji z podregionu krakowskiej uważa, że dzięki współpracy z administracją publiczną można zyskać większy prestiż, zaś na możliwość współdecydowania wskazują najczęściej organizacje z podregionu nowosądeckiego. Największe trudności z wymienieniem korzyści wynikających ze współpracy z administra-

cją publiczną mają organizacje z podregionu tarnowskiego – 18,4%, zaś prawie 12% organizacji z Krakowa i 10% z podregionu oświęcimskiego w ogóle nie widzi korzyści, które mogłaby przynieść współpraca z jednostkami administracji publicznej.

Wykres 72. Główne korzyści wg małopolskich organizacji pozarządowych wynikające ze współpracy z administracją publiczną.

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Tabela 43. Główne korzyści wg małopolskich organizacji pozarządowych wynikające ze współpracy z administracją publiczną.

		Możliwość pozyskiwania środków	Możliwość wymiany informacji	Możliwość współdecydowania	Większy prestiż organizacji	Nie ma takich korzyści	Trudno powiedzieć	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	53,8%	45,4%	23,5%	9,2%	11,8%	6,7%	119
	Oświęcimski	79,7%	66,7%	8,7%	13,0%	10,1%	1,4%	69
	Krakowski	68,6%	48,6%	25,7%	28,6%	2,9%	5,7%	70
	Tarnowski	59,2%	26,5%	10,2%	10,2%	8,2%	18,4%	49
	Nowosądecki	82,9%	41,5%	34,1%	12,2%	4,9%	2,4%	82
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	53,8%	45,4%	23,5%	9,2%	11,8%	6,7%	119
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	72,6%	51,6%	24,2%	16,1%	8,9%	4,0%	124
	Wieś	75,7%	43,1%	18,8%	16,7%	4,2%	7,6%	144

Generalnie można stwierdzić, iż skłonność małopolskich organizacji pozarządowych do realizowania określonych zadań we współpracy z administracją publiczną jest zbieżna z ich możliwościami – Wykres 73. Najwięcej organizacji wykazuje potencjał (48,8%) i pragnie realizować we współpracy z samorządem kompleksowe, długookresowe zadania o zasięgu lokalnym – nieco ponad połowa trzeciego sektora w Małopolsce wskazuje takie zadania. Stosunkowo dużą popularnością wśród sektora pozarządowego cieszą się również zadania z obszaru „małych grantów” na poziomie lokalnym, które to blisko 40% organizacji chciałoby realizować we współpracy z administracją publiczną. Tymczasem organizacje, które wykazują zainteresowanie realizacją zadań z obszaru „małych grantów” o zasięgu regionalnym, jak i kompleksowych, długookresowych zadań o zasięgu regionalnym, stanowią mniejsze odsetki wśród małopolskich organizacji pozarządowych (odpowiednio: 20,1% i 24,3%).

Kompleksowe, długookresowe zadania zarówno o zasięgu lokalnym, jak i regionalnym oraz zadania z obszaru „małych grantów” prowadzone lokalnie, najchętniej realizowałyby organizacje z podregionu oświęcimskiego – Tabela 44. Organizacje wywodzące się z tego obszaru jednocześnie deklarują, iż możliwości ich organizacji pozwalają na realizację takich zadań. Natomiast zadania z obszaru „małych grantów” o charakterze regionalnym relatywnie najchętniej chcą przeprowadzać organizacje z podregionu nowosądeckiego.

Wykres 73. Zadania jakie organizacje chciałyby realizować we współpracy z administracją publiczną, a możliwości małopolskich organizacji pozarządowych – zestawienie.

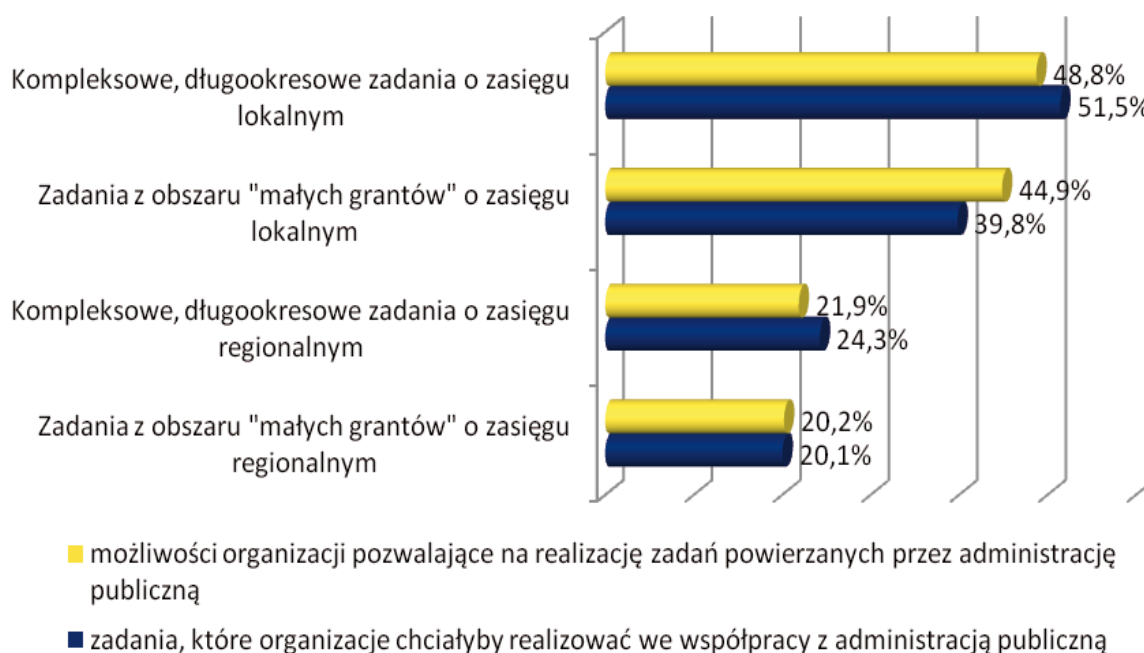

Tabela 44. Zadania jakie organizacje chciałyby realizować we współpracy z administracją publiczną, a możliwości małopolskich organizacji pozarządowych – zestawienie.

		Chęci	Możliwości
Kompleksowe, długookresowe zadania o zasięgu lokalnym			
Podregion	Miasto Kraków	56,0%	50,0%
	Oświęcimski	77,9%	79,1%
	Krakowski	38,9%	36,6%
	Tarnowski	52,1%	55,3%
	Nowosądecki	34,1%	29,3%
Zadania z obszaru „małych grantów” o zasięgu lokalnym			
Podregion	Miasto Kraków	29,4%	36,2%
	Oświęcimski	51,5%	52,2%
	Krakowski	43,1%	47,9%
	Tarnowski	35,4%	36,2%
	Nowosądecki	43,9%	51,2%
Kompleksowe, długookresowe zadania o zasięgu regionalnym			
Podregion	Miasto Kraków	34,9%	35,1%
	Oświęcimski	38,2%	37,3%
	Krakowski	5,6%	4,2%
	Tarnowski	18,8%	12,8%
	Nowosądecki	18,3%	14,6%
Zadania z obszaru „małych grantów” o zasięgu regionalnym			
Podregion	Miasto Kraków	20,2%	25,5%
	Oświęcimski	22,1%	20,9%
	Krakowski	16,7%	15,5%
	Tarnowski	8,3%	4,3%
	Nowosądecki	28,0%	26,8%

W diagnozie potencjału kooperacyjnego trzeciego sektora w Małopolsce istotna jest także informacja na temat zaufania, umiejętności komunikowania się oraz współdziałania organizacji między sobą. Z tego powodu reprezentanci sektora pozarządowego w regionie zostali zapytani o poziom zaufania względem innych organizacji pozarządowych, współpracę między organizacjami oraz wynikające z niej korzyści, a następnie poproszono ich o wskazanie przynależności do:

- federacji,
- sieci współpracy,
- organizacji parasolowych,
- organizacji pośredniczących,
- organizacji infrastrukturalnych.

Ponadto małopolskie organizacje pozarządowe biorące udział w badaniu poproszono, by wskazały inicjatorów współpracy trzeciego sektora, oceniły obserwowaną sytuację oraz wskazały ewentualne bariery hamujące współpracę sektorową.

Rozpatrując rozkład procentowy odpowiedzi udzielonych na pytanie o zaufanie małopolskich organizacji pozarządowych do siebie nawzajem, można stwierdzić, iż istnieje wysoki poziom zaufania w obrębie trzeciego sektora w Małopolsce – Wykres 74. Aż 77% organizacji ufa innym organizacjom pozarządowym, w tym 11,6% z nich deklaruje zdecydowane zaufanie. Co piąta małopolska organizacja jest niezdecydowana w omawianej kwestii i nie potrafi jednoznacznie zadeklarować swojego zaufania, bądź jego braku względem innych organizacji, natomiast tylko niecałe 4% organizacji trzeciego sektora nie ufa innym jednostkom sektora pozarządowego z terenu Małopolski (na uwagę zasługuje jednak fakt, iż wśród tych organizacji nie ma żadnej, która deklaruje zdecydowany brak zaufania względem innych organizacji pozarządowych).

Analizując poziom wzajemnego zaufania organizacji przez pryzmat podregionów województwa małopolskiego można zauważyć, iż stosunkowo najwięcej organizacji deklarujących zaufanie względem innych organizacji wywodzi się z podregionu oświęcimskiego (blisko 86%) oraz podregionu nowosądeckiego (80,2%) – Tabela 45. Relatywnie najniższy odsetek małopolskich organizacji pozarządowych ufających innym przedstawicielom trzeciego sektora odnotowano natomiast w podregionie tarnowskim (60,0%), gdzie z kolei występuje najwyższy procent organizacji nie potrafiących określić swojego stanowiska w przedmiotowej kwestii (32,0%).

Wykres 74. Czy ufają Państwo innym organizacjom pozarządowym? (N=398)

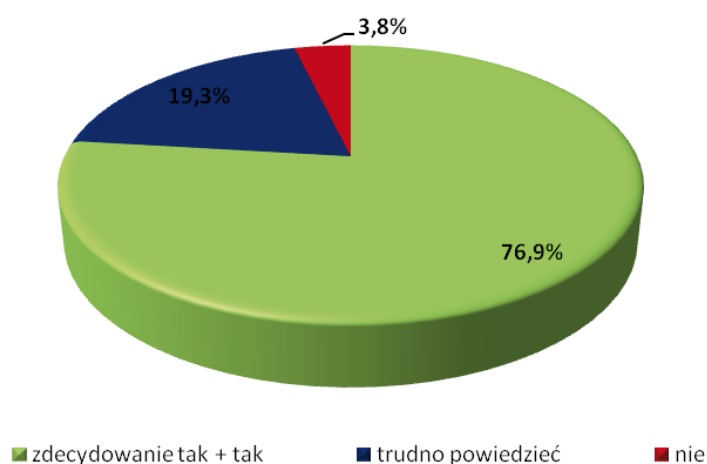

Tabela 45. Czy ufają Państwo innym organizacjom pozarządowym?

		Zdecydowanie tak + tak	Trudno powiedzieć	Nie	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	76,4%	20,5%	3,1%	127
	Oświęcimski	85,5%	10,1%	4,3%	69
	Krakowski	77,5%	18,3%	4,2%	71
	Tarnowski	60,0%	32,0%	8,0%	50
	Nowosądecki	80,2%	18,5%	1,2%	81

Mimo deklarowanego przez większość organizacji (76,9%) zaufania do innych przedstawicieli sektora pozarządowego, na wzajemną współpracę wskazuje 66,3% respondentów – Wykres 75. Najwięcej kooperujących organizacji wywodzi się z podregionów oświęcimskiego (85,7%) oraz nowosądeckiego (79,8%), najmniej zaś z podregionu tarnowskiego – jedynie 1/3 spośród organizacji wywodzących się z tego podregionu przyznaje się do współpracy z innymi przedstawicielami sektora pozarządowego (Tabela 46). Stosunkowo częściej współdziałają z innymi organizacjami, organizacje o ponadlokalnym zasięgu działania – 73,6% względem 62,4% organizacji trzeciego sektora działających na obszarze lokalnym. Ponadto częściej współdziałają organizacje, których siedziby zlokalizowane są w miastach (63,0% - 79,4%), niż na wsi (57,9%).

Wykres 75. Współpraca małopolskich organizacji pozarządowych z innymi organizacjami trzeciego sektora. (N=407)

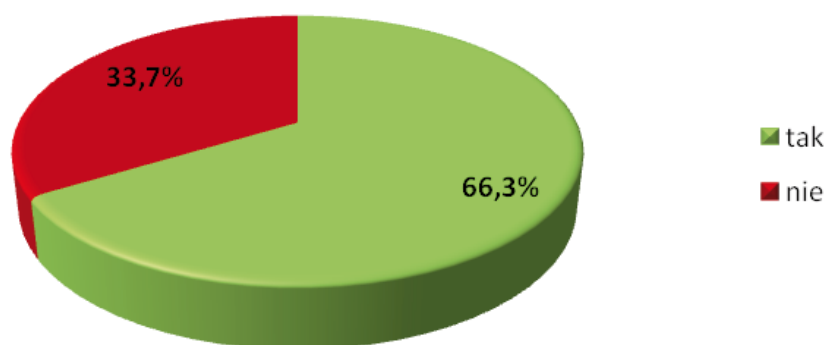

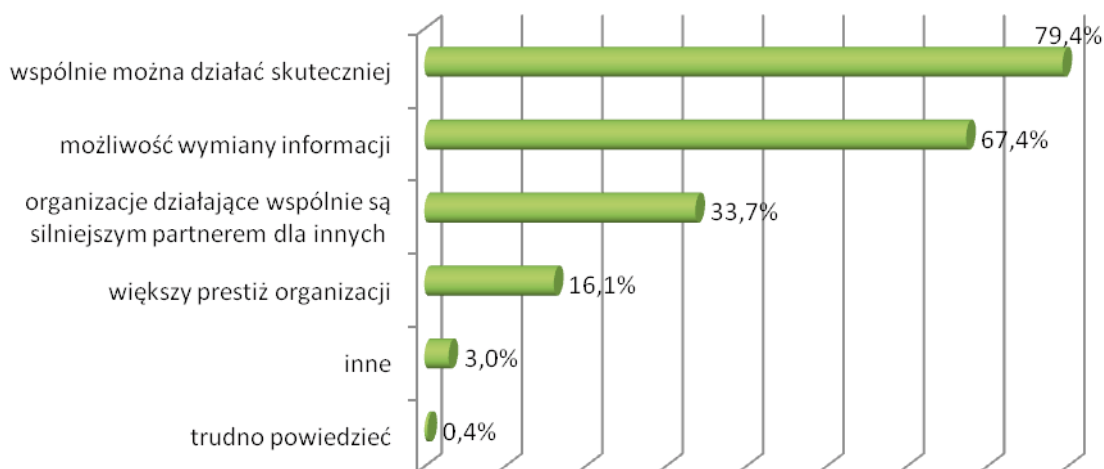
Tabela 46. Współpraca małopolskich organizacji pozarządowych z innymi organizacjami trzeciego sektora.

		Tak	Nie	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	63,0%	37,0%	127
	Oświęcimski	85,7%	14,3%	70
	Krakowski	61,6%	38,4%	73
	Tarnowski	34,0%	66,0%	53
	Nowosądecki	79,8%	20,2%	84
Zasięg działania	Lokalny	62,4%	37,6%	263
	Ponadlokalny	73,6%	26,4%	140
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	63,0%	37,0%	127
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	79,4%	20,6%	126
	Wieś	57,9%	42,1%	152

Organizacje, które deklarują współpracę z innymi organizacjami pozarządowymi jako główne korzyści wynikające z tego współdziałania wymieniają: po pierwsze – możliwość skuteczniejszego działania (prawie 80% respondentów wskazało na tę zaletę współpracy w obrębie trzeciego sektora), po drugie – możliwość wymiany informacji (67,4% wskazań) – Wykres 76. W dalszej kolejności małopolskie organizacje pozarządowe podkreślają, że dzięki wspólnemu działaniu stają się silniejszym partnerem dla innych (33,7%) oraz zyskują większy prestiż (16,1%).

Najczęściej, wzrost skuteczności prowadzonych działań dzięki podjętej współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi, jako główną korzyść deklarują organizacje z podregionu nowosądeckiego – aż 91,0% wskazań (Tabela 47). Również około 90% organizacji trzeciego sektora, których siedziby zlokalizowane są na wsi, jako zasadnicze beneficjum współpracy z innymi przedstawicielami organizacji pozarządowych, uznaje możliwość skuteczniejszego działania, podczas gdy odsetki takich wskazań wśród badanych organizacji mających swoje siedziby w miastach wynoszą od 74,4% do 76,8%. Możliwość wymiany informacji ma priorytetowe znaczenie dla zdecydowanej większości organizacji z podregionów oświęcimskiego (aż 91,7% wskazań) i tarnowskiego (82,4%), a także dla organizacji zlokalizowanych w miastach do 200 tys. mieszkańców (80,8%). Co druga organizacja pozarządowa z Krakowa (zarazem jest to najwyższy odsetek spośród wszystkich wskazań) uważa natomiast, iż dzięki wspólnemu działaniu jest silniejszym partnerem dla innych, podczas gdy o większym prestiżu organizacji, wynikającym ze współdziałania z innymi organizacjami, najczęściej mówią organizacje wywodzące się z podregionów krakowskiego i tarnowskiego (odpowiednio: 28,9% oraz 23,5%), a także te, których siedziby zlokalizowane są na wsi (20,5%).

Wykres 76. Główne korzyści wg małopolskich organizacji pozarządowych wynikające ze współpracy z innymi organizacjami trzeciego sektora.

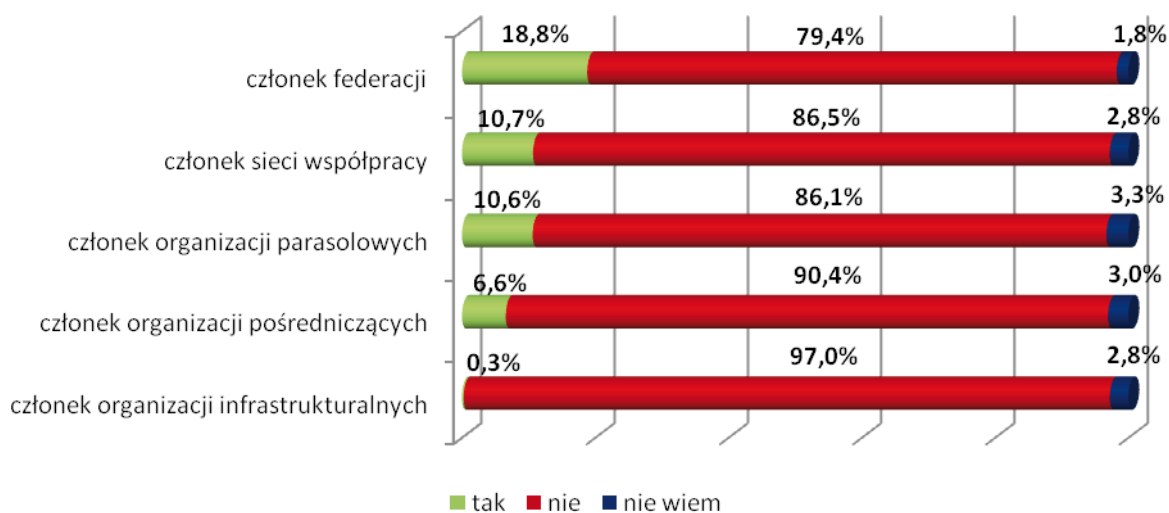

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Tabela 47. Główne korzyści wg małopolskich organizacji pozarządowych wynikające ze współpracy z innymi organizacjami trzeciego sektora.

		wspólnie można działać skuteczniej	możliwość wymiany informacji	organizacje działające wspólnie są silniejszym partnerem dla innych	większy prestiż organizacji	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	74,4%	67,9%	51,3%	15,4%	78
	Oświęcimski	78,3%	91,7%	23,3%	11,7%	60
	Krakowski	80,0%	57,8%	15,6%	28,9%	45
	Tarnowski	58,8%	82,4%	17,6%	23,5%	17
	Nowosądecki	91,0%	47,8%	38,8%	10,4%	67
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców	74,4%	67,9%	51,3%	15,4%	78
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	76,8%	80,8%	29,3%	13,1%	99
	Wieś	87,5%	52,3%	21,6%	20,5%	88

Wykres 77. Członkostwo małopolskich organizacji pozarządowych w strukturach zrzeszających organizacje.

Deklaracje dotyczące współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi oraz świadomość korzyści wynikających ze wspólnego działania w obrębie trzeciego sektora, nie przekładają się na członkostwo w różnego rodzaju strukturach zrzeszających organizacje między sobą – Wykres 77. Okazuje się, że w zdecydowanej większości (79,4% – 97,0%) małopolskie organizacje pozarządowe nie są członkami żadnej federacji, sieci współpracy, organizacji parasolowej, pośredniczącej, czy też infrastrukturalnej. Te z organizacji, które deklarują swoją przynależność do tego typu gremiów, najczęściej są członkami federacji – blisko co 5 małopolska organizacja jest w nich zrzeszona. Członkostwo w sieciach współpracy, organizacjach parasolowych oraz pośredniczących deklaruje odpowiednio: 10,7%, 10,6% oraz 6,6% badanych. W przypadku organizacji infrastrukturalnych zaledwie 1 organizacja (0,3%) spośród 396 organizacji, które udzieliły odpowiedzi na to pytanie jest jej członkiem. Z tego też względu, w niniejszym raporcie szczegółowe dane na ten temat nie zostaną zaprezentowane.

Organizacje będące członkami federacji to niespełna 20% organizacji małopolskiego sektora pozarządowego. Najczęściej wywodzą się one z podregionu oświęcimskiego – około 40%, najrzadziej z podregionu krakowskiego oraz tarnowskiego (odpowiednio: 5,5% i 7,8% organizacji z tych terenów wskazuje na członkostwo w federacjach organizacji pozarządowych) – Tabela 48. Częściej swoją przynależność do federacji deklarują także organizacje oferujące swoje usługi na rynku ponadlokalnym (29,5%), niż te działające lokalnie (12,9%). Dwukrotnie częściej są to również organizacje zlokalizowane w miastach (do 200 tys. mieszkańców – 23,4%, powyżej 200 tys. mieszkańców – 22,2%), niż mające swoje siedziby na terenach wiejskich (11,6%).

Tabela 48. Członkostwo małopolskich organizacji pozarządowych w federacjach.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	22,2%	76,2%	1,6%	126
	Oświęcimski	37,7%	62,3%	0,0%	69
	Krakowski	5,5%	93,2%	1,4%	73
	Tarnowski	7,8%	86,3%	5,9%	51
	Nowosądecki	16,3%	82,5%	1,3%	80
Zasięg działania	Lokalny	12,9%	85,2%	2,0%	256
	Ponadlokalny	29,5%	69,1%	1,4%	139
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	22,2%	76,2%	1,6%	126
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	23,4%	75,0%	1,6%	124
	Wieś	11,6%	86,4%	2,0%	147

Organizacje przynależące do struktur parasolowych stanowią niespełna 11% trzeciego sektora w Małopolsce. Najczęściej są to organizacje z podregionu krakowskiego – niecałe 28% (Tabela 49). Ponadto, względnie częściej swoją przynależność do organizacji parasolowych deklarują organizacje, których siedziby znajdują się na wsi (15,6%), niż te pochodzące z miast (Kraków – 8,8%; miasta do 200 tys. mieszkańców – 6,6%). Warto też zauważyć, iż żadna organizacja wywodząca się z podregionu tarnowskiego nie jest zrzeszona w organizacji parasolowej.

Tabela 49. Członkostwo małopolskich organizacji pozarządowych w organizacjach parasolowych.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	8,8%	88,8%	2,4%	125
	Oświęcimski	1,4%	98,6%	0,0%	69
	Krakowski	27,4%	68,5%	4,1%	73
	Tarnowski	0,0%	94,0%	6,0%	50
	Nowosądecki	12,7%	82,3%	5,1%	79
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	8,8%	88,8%	2,4%	125
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	6,6%	90,2%	3,3%	122
	Wieś	15,6%	80,3%	4,1%	147

Sieci współpracy tworzy (podobnie jak przynależą do organizacji parasolowych) niespełna 11% małopolskich organizacji pozarządowych. Organizacje deklarujące członkostwo w sieciach współpracy, w tym nieformalnych w większości wywodzą się z podregionów: oświęcimskiego, miasta Kraków oraz podregionu nowosądeckiego (odpowiednio: 14,5%, 12,9% i 10,1%) – Tabela 50. Analogicznie jak w przypadku członkostwa w federacjach, do sieci współpracy względnie częściej przystępują organizacje działające ponadlokalnie oraz mające swoje siedziby na terenach miejskich.

Tabela 50. Członkostwo małopolskich organizacji pozarządowych w sieciach współpracy.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	12,9%	83,9%	3,2%	124
	Oświęcimski	14,5%	85,5%	0,0%	69
	Krakowski	8,3%	90,3%	1,4%	72
	Tarnowski	4,0%	90,0%	6,0%	50
	Nowosądecki	10,1%	86,1%	3,8%	79
Zasięg działania	Lokalny	8,7%	89,3%	2,0%	252
	Ponadlokalny	14,5%	81,2%	4,3%	138
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	12,9%	83,9%	3,2%	124
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	15,7%	81,0%	3,3%	121
	Wieś	4,8%	93,2%	2,0%	147

Jedynie 6,6% organizacji sektora pozarządowego w Małopolsce jest członkiem organizacji pośredniczących. Co piąta organizacja przynależąca do organizacji pośredniczących pochodzi z podregionu oświęcimskiego – Tabela 51. Biorąc pod uwagę miejsce siedziby organizacji, względnie najczęściej członkami organizacji

pośredniczących są organizacje z miast do 200 tys. mieszkańców (9,8%). Podobnie jak w przypadku członkostwa w organizacjach parasolowych, do organizacji pośredniczących nie przynależy żadna z organizacji wywodzących się z podregionu tarnowskiego.

Tabela 51. Członkostwo małopolskich organizacji pozarządowych w organizacjach pośredniczących.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	4,8%	91,2%	4,0%	125
	Oświęcimski	20,3%	79,7%	0,0%	69
	Krakowski	1,4%	95,9%	2,7%	73
	Tarnowski	0,0%	94,0%	6,0%	50
	Nowosądecki	6,3%	91,1%	2,5%	79
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	4,8%	91,2%	4,0%	125
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	9,8%	87,7%	2,5%	122
	Wieś	5,4%	91,8%	2,7%	147

Zdecydowana większość małopolskich organizacji pozarządowych uważa, że brakuje osób bądź instytucji, czy też organizacji, które byłyby inicjatorami współpracy trzeciego sektora – tego zdania jest nieco ponad 67% respondentów – Wykres 78. Niespełna 1/3 małopolskich organizacji wskazuje, że w ich otoczeniu istnieją takie osoby lub instytucje, motywujące organizacje do współpracy i inicjujące współdziałanie wewnątrz trzeciego sektora.

Warto zaznaczyć, iż istnienie takich inicjatorów dostrzegają znacznie częściej organizacje z Krakowa (44,4%), podregionu oświęcimskiego (35,7%) i nowosądeckiego (31,3%) – Tabela 52. Częściej dostrzegają ich to również organizacje posiadające status pożytku publicznego (42,4%) niż organizacje nie należące do tego grona (29,2%), organizacje działające ponadlokalnie (42,0%) niż te, które prowadzą swoje działania na obszarach lokalnych (26,7%) oraz organizacje, których siedziby znajdują się w dużych (44,4%) oraz średnich i małych (38,2%) miastach, niż organizacje zlokalizowane na terenach wiejskich (16,2%).

Wykres 78. Występowanie osób/instytucji/organizacji będących inicjatorami współpracy organizacji trzeciego sektora. (N=399)

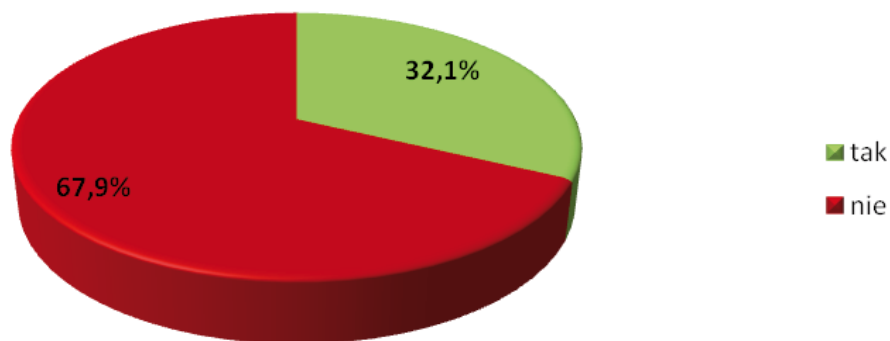
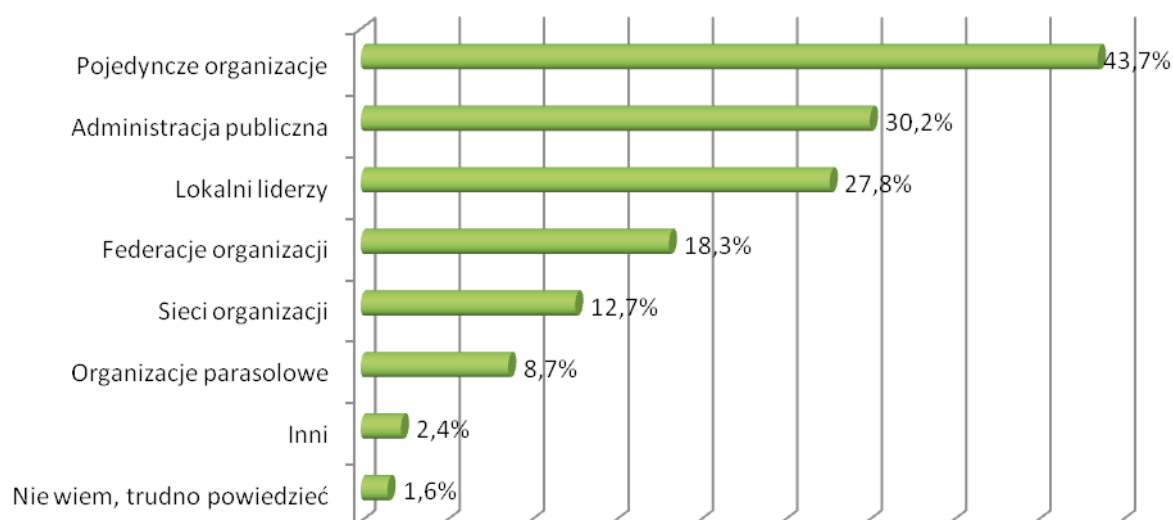

Tabela 52. Występowanie osób/institucji/organizacji będących inicjatorami współpracy organizacji trzeciego sektora.

		Tak	Nie	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	44,4%	55,6%	126
	Oświęcimski	35,7%	64,3%	70
	Krakowski	14,3%	85,7%	70
	Tarnowski	22,0%	78,0%	50
	Nowosądecki	31,3%	68,7%	83
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	42,4%	57,6%	92
	Nie	29,2%	70,8%	305
Zasięg działania	Lokalny	26,7%	73,3%	258
	Ponadlokalny	42,0%	58,0%	138
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	44,4%	55,6%	126
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	38,2%	61,8%	123
	Wieś	16,2%	83,8%	148

Te organizacje, według opinii których istnieją osoby i instytucje, bądź organizacje inicjujące współpracę w trzecim sektorze w Małopolsce, uważają, iż najczęściej są nimi inne pojedyncze organizacje (43,7%), administracja publiczna (30,2%) lub lokalni liderzy (ponad 27% wskazań tej kategorii) – Wykres 79. Część małopolskich organizacji pozarządowych upatruje takich inicjatorów także w federacjach organizacji (18,3%), sieciach organizacji (12,7%) lub organizacjach parasolowych (niepełna 9%).

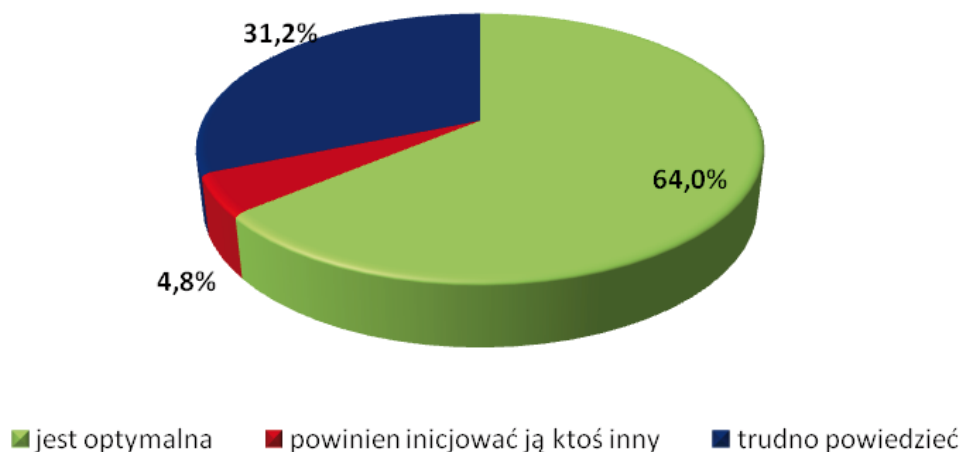
Wykres 79. Inicjatorzy współpracy organizacji trzeciego sektora.

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Większość z małopolskich organizacji pozarządowych, które wcześniej wskazały na obecność inicjatorów współpracy sektorowej, ocenia współdziałanie organizacji pozarządowych jako optymalne (64,0%) – Wykres 80. Prawie 32% przedstawicieli sektora pozarządowego w Małopolsce nie potrafi określić, czy współpraca organizacji trzeciego sektora jest optymalna, czy powinna być inicjowana przez kogoś innego. Natomiast niespełna 5% organizacji ocenia ją negatywnie i uważa, że powinna być animowana przez inne podmioty.

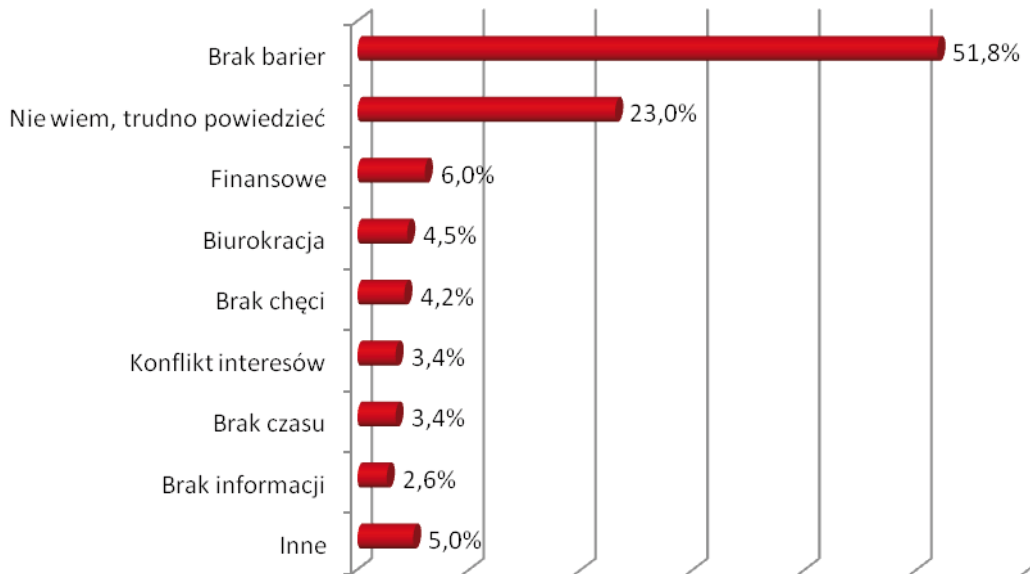
Wykres 80. Czy współpraca ta jest optymalna, czy też powinien ją inicjować ktoś inny? (N=125)

Przedstawiciele małopolskich organizacji pozarządowych biorący udział w badaniu, zostali poproszeni także o wypowiedzenie się na temat barier, które hamują współpracę w obrębie trzeciego sektora.

Ponad połowa sektora pozarządowego w Małopolsce nie dostrzega żadnych ograniczeń we współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi – Wykres 81. Warto zauważyć, iż stosunkowo liczna jest kategoria organizacji niezdecydowanych w tej kwestii – 23,0%. Natomiast te organizacje, które zetknęły się z problemami hamującymi współpracę sektorową wymieniają dość różnorodne przeszkody, można jednak wskazać na pewne powtarzające się typy barier: finansowe (6,0%), biurokratyczne (4,5%), brak chęci i woli organizacji do współpracy pomiędzy sobą (4,2%), konflikty interesów między organizacjami (3,4%), brak czasu na podejmowanie wspólnych działań (3,4%), czy brak przepływu informacji w obrębie trzeciego sektora (2,6%). Pozostałe ograniczenia ze względu na wysoki stopień rozproszenia włączono do kategorii „inne”.

Wykres 81. Bariery hamujące współpracę sektorową (z innymi organizacjami).

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

2.6.1. Podsumowanie

- Odsetek małopolskich organizacji pozarządowych współpracujących z administracją publiczną jest najwyższy na poziomie lokalnym (80,5%), najniższy na szczeblu centralnym (15,0%). Z administracją publiczną na poziomie lokalnym częściej współpracują organizacje zorientowane na realizację zadań w wymiarze własnej miejscowości, gminy, bądź powiatu, niż działające ponadlokalnie (88,5% i 66,2%) oraz organizacje mające swoje siedziby na terenach wiejskich i w miastach do 200 tys. mieszkańców, niż organizacje z Krakowa (odpowiednio: 90,1%, 90,4% i 58,7%). Natomiast z administracją publiczną na szczeblu regionalnym i centralnym generalnie częściej współpracują organizacje zlokalizowane w miastach oraz działające ponadlokalnie.
- Średnio, co druga organizacja deklarująca współpracę z administracją publiczną współdziała z nią „bardzo często i często”, przy czym częstotliwość współpracy jest wyższa na poziomie lokalnym (68,6%) niż regionalnym/centralnym (od 49,1% do 41,7%).
- Źródłem środków publicznych przekazanych małopolskim organizacjom pozarządowym w latach 2004-2008 były najczęściej budżety samorządów (68,9%), najrzadziej zagraniczne środki pomocowe oraz środki Funduszy Strukturalnych UE (odpowiednio: 6,7% i 8,7%). Ze źródeł samorządowych stosunkowo częściej korzystały organizacje o lokalnym zasięgu działania oraz organizacje zlokalizowane na terenach wiejskich. Natomiast więcej organizacji działających ponadlokalnie oraz zlokalizowanych w miastach korzystało ze środków rządowych, Unii Europejskiej oraz zagranicznych środków pomocowych.
- Wymiana informacji o prowadzonych działaniach z administracją publiczną najczęściej odbywała się na szczeblu lokalnym (62,6%), w tym aż 85,7% organizacji z podregionu oświęcimskiego uczestniczyło w takich działaniach. Niezależnie od szczebla administracji publicznej, częściej wymieniały informacje organizacje pożytku publicznego. Ponadto, za wyjątkiem wymiany informacji na poziomie lokalnym, częściej w wymianie informacji uczestniczyły organizacje działające ponadlokalnie oraz zlokalizowane w miastach.

- We wspólnych zespołach o charakterze doradczym i inicjatywnym uczestniczyło w latach 2004-2008 11,2% małopolskich organizacji pozarządowych, w tym najczęściej były to organizacje z Krakowa (15,1%). Częściej były to również organizacje pożytku publicznego (15,1%) niż nie należące do tego grona (10,1%), organizacje działające ponadlokalnie (19,4%) niż lokalnie (7,0%) oraz organizacje zlokalizowane w miastach (Kraków – 15,1%, miasta do 200 tys. mieszkańców – 12,9%) niż na wsi (6,7%).
- W konsultowaniu projektów aktów normatywnych uczestniczyło w latach 2004-2008 9,7% małopolskich organizacji pozarządowych. Częściej akty normatywne konsultowały organizacje z podregionów oświęcimskiego, nowosądeckiego oraz miasta Krakowa (odpowiednio: 12,9%, 11,9% i 11,9%), organizacje pożytku publicznego, organizacje działające ponadlokalnie oraz pochodzące z miast.
- Gotowość małopolskich organizacji pozarządowych do realizowania zadań we współpracy z administracją publiczną jest zbieżna z ich możliwościami. Najwięcej organizacji wykazuje potencjał (48,8%) i pragnie realizować długookresowe zadania o zasięgu lokalnym (51,5%), a także zadania z obszaru „małych grantów” również na poziomie lokalnym (39,8% organizacji chciałoby realizować takie zadania, a 44,9% organizacji dysponuje odpowiednim potencjałem). Zadania „regionalne, długookresowe” najchętniej realizowałyby organizacje krakowskie i oświęcimskie (odpowiednio: 34,9% i 38,2%).
- Dla większości organizacji (ok.70%) podstawową korzyścią wynikającą ze współpracy z administracją publiczną jest możliwość pozyskania środków finansowych, w tym dla aż 82,9% organizacji z podregionu nowosądeckiego i 79,7% oświęcimskiego. Częściej korzyść taką, jako podstawową widzą organizacje zlokalizowane na wsiach (75,7%) i w miastach do 200 tys. mieszkańców (72,6%), niż w Krakowie (53,8%). Dodatkowo blisko co 2 organizacja uznała wymianę informacji za główną korzyść ze współpracy z sektorem finansów publicznych, w tym 66,7% organizacji z podregionu oświęcimskiego.
- Małopolskie organizacje pozarządowe wskazują na dwie zasadnicze zalety płynące ze współpracy z innymi organizacjami. Pierwsza z nich to możliwość skuteczniejszego działania (ok. 80%), w tym aż 91,0% wskazań organizacji z podregionu nowosądeckiego i 87,5% organizacji zlokalizowanych na wsi. Druga korzyść to wymiana informacji (67,4%), w tym aż 91,7% wskazań organizacji z podregionu oświęcimskiego i 80,8% organizacji zlokalizowanych w małych i średnich miastach (do 200 tys. mieszkańców).
- Mimo, iż zdecydowana większość (blisko 80%) organizacji największą korzyść ze współpracy z innymi organizacjami widzi w skuteczniejszym wspólnym działaniu oraz 76,9% organizacji deklaruje zaufanie względem innych organizacji, tylko 2/3 małopolskiego trzeciego sektora współpracuje między sobą – najczęściej są to organizacje z podregionu oświęcimskiego i nowosądeckiego (odpowiednio: 85,7% i 79,8%), najrzadziej organizacje wywodzące się z podregionu tarnowskiego (34,0%).
- W zdecydowanej większości (79,4% – 97,0%) małopolskie organizacje pozarządowe nie są członkami żadnej struktury skupiającej organizacje trzeciego sektora. Najpopularniejszą formą jest federacja (18,8%).
- Inicjatorami współpracy trzeciego sektora w Małopolsce w opinii przedstawicieli organizacji są najczęściej pojedyncze organizacje (43,7% wskazań), administracja publiczna (30,2%) oraz lokalni liderzy (27,8%).
- Ponad połowa badanych organizacji pozarządowych nie dostrzega ograniczeń hamujących współpracę z innymi organizacjami. Stosunkowo liczna jest grupa organizacji nie mających zdania w tej kwestii (23,0%).

2.7. Budowanie relacji z otoczeniem oraz wizerunku trzeciego sektora w Małopolsce

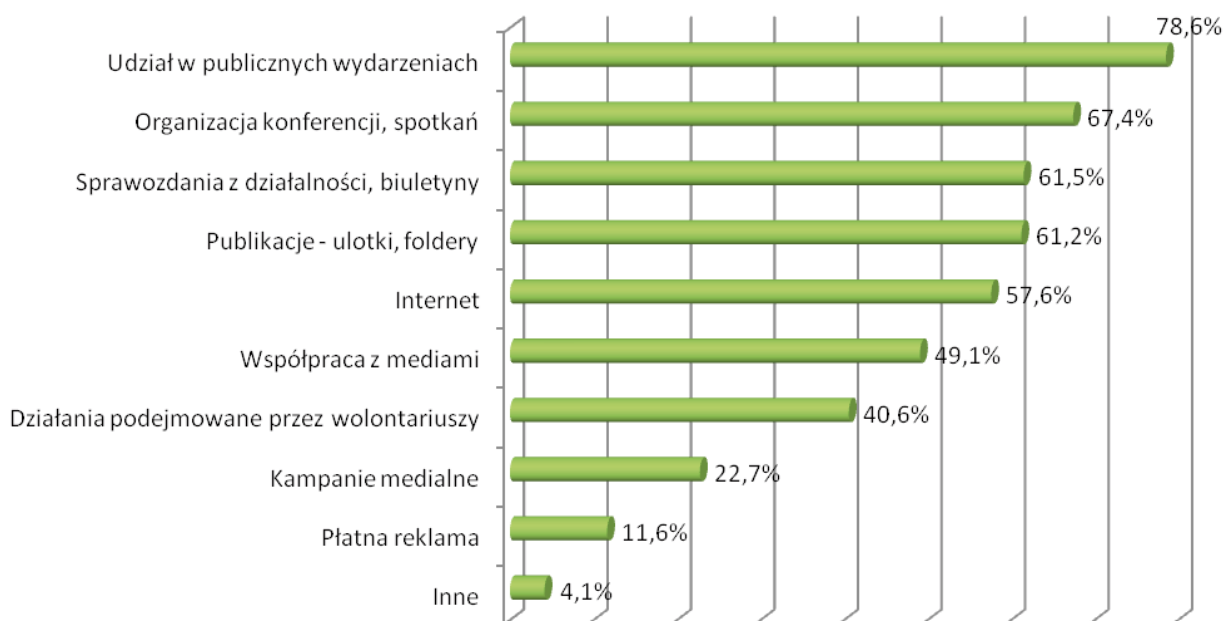
Kolejny aspekt analizy potencjału organizacji trzeciego sektora w województwie małopolskim dotyczył umiejętności tworzenia więzi z otoczeniem – promowania swoich działań, relacji z interesariuszami organizacji i kształtowania wizerunku przez organizacje. Jest to potencjał wizerunku (relacyjny) organizacji. W celu znalezienia odpowiedzi na postawione pytanie badawcze – w jaki sposób organizacje budują swoje relacje z otoczeniem w celu kształtowania swojego wizerunku? – przyjęto poniższy zestaw wskaźników:

- stosowane przez organizacje środki komunikowania się z otoczeniem;
- główne elementy (rysy) kształtujące wizerunek organizacji;
- działania reklamowe, czyli płatna forma nieosobistej prezentacji i promocji idei organizacji;
- uczestnictwo w kampanii 1% (dot. organizacji pożytku publicznego) - stosowane narzędzia;
- posiadanie strony internetowej i częstotliwość jej aktualizacji;
- bariery i trudności w kształtowaniu wizerunku organizacji.

Wśród form komunikowania się małopolskich organizacji z otoczeniem, do najbardziej popularnych należą narzędzia służące bezpośredniej komunikacji typu *face-to-face*: udział w publicznych wydarzeniach (78,6%) i organizacja konferencji, spotkań (67,4%) – Wykres 83. Inne chętnie wykorzystywane formy komunikacji to materiały drukowane – sprawozdania z działalności, biuletyny (61,5%), ulotki i foldery (61,2%). W dobie rozwoju mediów i technologii coraz popularniejszą formą komunikowania staje się Internet, zatem nie dziwi fakt, iż korzysta z niego 57,6% organizacji. Dużą popularnością cieszą się także: bezpośrednia współpraca z mediami (49,1%) oraz działania podejmowane przez wolontariuszy (40,6%). Stosunkowo mało małopolskich organizacji pozarządowych wybiera ścieżkę budowania wizerunku opartą o płatną reklamę (11,6%), przy czym z tej formy komunikowania częściej korzystają organizacje, których siedziby znajdują się w miastach (Kraków – 13,9%; miasta do 200 tys. mieszkańców – 17,2%) w porównaniu z tymi, które mieszczą się na wsi (5,0%) – Tabela 53. Częstotliwość korzystania z płatnej reklamy wzrasta również wraz z zasięgiem działania organizacji (im większy zasięg, tym chętniej organizacje komunikują się z otoczeniem przy pomocy płatnej reklamy). Wśród organizacji o zasięgu lokalnym tylko ok. 8,2% korzysta z tej formy, podczas gdy w grupie działających ponadlokalnie jest ich 17,3%.

Generalnie, organizacje pożytku publicznego częściej wykorzystują różne formy komunikowania się z rynkiem w porównaniu do organizacji nie posiadających takiego statusu. Także organizacje z większych miejscowości oraz o szerszym zasięgu działania wykorzystują częściej różnorodne formy dotarcia do społeczeństwa. W przypadku organizacji z mniejszych miejscowości, o lokalnym zasięgu działania największą popularnością cieszy się udział w wydarzeniach publicznych.

Wykres 82. Formy komunikowania się małopolskich organizacji pozarządowych z otoczeniem.

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Tabela 53. Formy komunikowania się małopolskich organizacji pozarządowych z otoczeniem.

		Kampanie medialne	Działania podejmowane przez wolontariuszy	Sprawozdania z działalności, biuletyny	Współpraca z mediami	Płatna reklama	Strona internetowa	Udział w publicznych wydarzeniach	Publikacje - ulotki, foldery	Organizacja konferencji, spotkań
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	31,5%	43,5%	67,4%	60,9%	16,3%	69,6%	82,6%	64,1%	72,8%
	Nie	20,1%	39,8%	59,5%	45,6%	10,2%	53,7%	77,6%	60,2%	65,6%
Zasięg działania	Lokalny	19,6%	35,9%	59,6%	40,0%	8,2%	44,5%	79,6%	53,9%	62,0%
	Ponadlokalny	27,3%	48,2%	64,7%	65,5%	17,3%	80,6%	77,0%	74,1%	77,0%
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	27,0%	44,3%	59,0%	54,1%	13,9%	83,6%	73,0%	65,6%	74,6%
	Miasto do 200 tys. mieszkańców	32,0%	44,3%	68,0%	64,8%	17,2%	62,3%	85,2%	70,5%	67,2%
	Wieś	11,3%	34,8%	58,2%	31,9%	5,0%	31,2%	78,0%	48,9%	61,0%

Zauważyć można pewne różnice w formach komunikowania się ze względu na podregion, z którego wywodzą się organizacje – Tabela 54. Organizacje z Krakowa najczęściej wykorzystują strony internetowe, konferencje, spotkania oraz udział w wydarzeniach publicznych. W podregionie oświęcimskim najczęściej wykorzystane formy to partycypacja w wydarzeniach publicznych oraz sprawozdania z działalności. W podregionie krakowskim i nowosądeckim najczęściej stosuje się następujące narzędzia: udział w publicznych

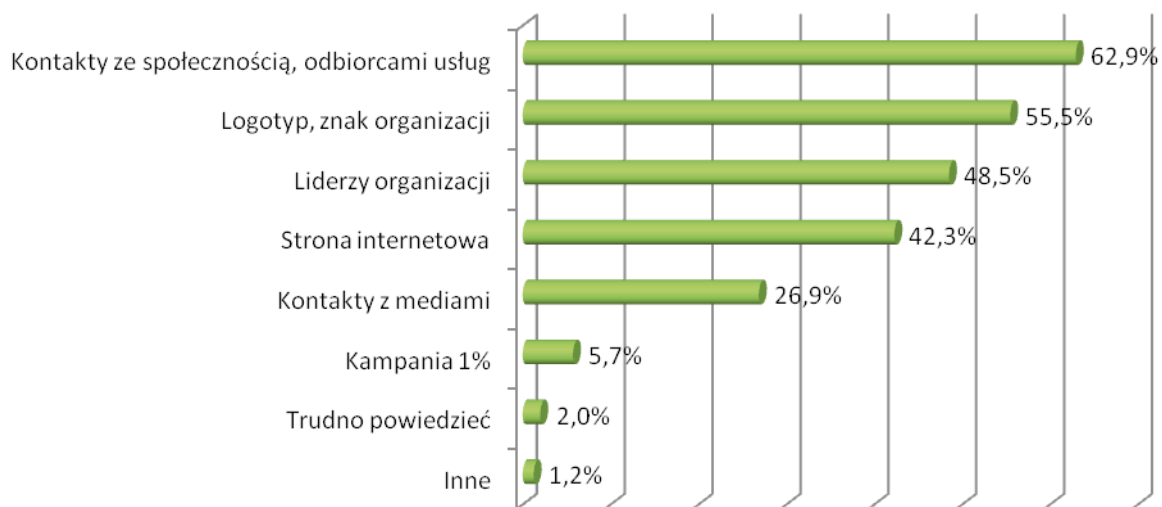
wydarzeniach, konferencje oraz sprawozdawczość i biuletyny. Natomiast organizacje z podregionu tarnowskiego najchętniej organizują spotkania, wydają różnego rodzaju publikacje (foldery, ulotki itp.) oraz wykorzystują stronę internetową do komunikowania się z otoczeniem.

Tabela 54. Formy komunikowania się małopolskich organizacji pozarządowych z otoczeniem.

		Kampanie medialne	Działania podejmowane przez wolontariuszy	Sprawozdania z działalności, biuletyny	Współpraca z mediami	Płatna reklama	Strona internetowa	Udział w publicznych wydarzeniach	Publikacje - ulotki, foldery	Organizacja konferencji, spotkań
Podregion	Miasto Kraków	27,0%	44,3%	59,0%	54,1%	13,9%	83,6%	73,0%	65,6%	74,6%
	Oświęcimski	14,3%	62,9%	74,3%	67,1%	8,6%	55,7%	95,7%	65,7%	67,1%
	Krakowski	19,2%	42,5%	67,1%	42,5%	9,6%	35,6%	83,6%	63,0%	71,2%
	Tarnowski	31,6%	26,3%	42,1%	39,5%	18,4%	57,9%	55,3%	57,9%	63,2%
	Nowosądecki	22,6%	21,4%	58,3%	36,9%	9,5%	40,5%	78,6%	51,2%	56,0%

Zdaniem większości organizacji najważniejszym elementem kształtującym pozytywny wizerunek organizacji jest kontakt ze społecznością i odbiorcami usług (62,9%) – Wykres 84. Dla ponad połowy małopolskich organizacji ważny jest także logotyp i znak organizacji kształtujący jej „markę” (55,5%). W opinii trzeciego sektora nie bez znaczenia pozostają liderzy organizacji (48,5%) oraz nowoczesne narzędzia budowy wizerunku instytucji i organizacji, takie jak strona internetowa (42,3% wskazań). Kontakt z mediami i dobry PR organizacji jako element kształtujący pozytywny wizerunek uznało też około 27% małopolskich organizacji. Natomiast kampania 1% nie została zbyt doceniona w kształtowaniu wizerunku organizacji – ten element wybrało jedynie 5,7% organizacji spośród wszystkich biorących udział w badaniu, w tym co czwarta organizacja posiadająca status pożytku publicznego.

Wykres 83. Główne elementy kształtujące wizerunek organizacji.

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Różnice we wskazywanych elementach kształtujących wizerunek organizacji uwidaczniają się analizując podregiony Małopolski – Tabela 55. Organizacje z Krakowa najczęściej wybierały logotypy organizacji, strony internetowe oraz kontakty ze społecznością i odbiorcami usług. Dziewięć na dziesięć organizacji z podregionu oświęcimskiego za główny czynnik kształtujący ich wizerunek uznaje kontakty z odbiorcami swoich usług. W dalszej kolejności wskazują na swoich liderów oraz znak organizacji. Najważniejszymi elementami modelującymi wizerunek organizacji z podregionu krakowskiego są logotypy oraz kontakty ze społecznością, podczas gdy organizacje pozarządowe z podregionu tarnowskiego kształtują swój wizerunek najczęściej poprzez liderów swoich organizacji. W podregionie nowosądeckim ponad połowa organizacji uważa kontakty ze społecznością i odbiorcami usług za główny element kształtujący ich wizerunek. Organizacje pozarządowe posiadające status organizacji pożytku publicznego jako główne elementy kształtujące wizerunek najczęściej wymieniają logotypy, znaki organizacji, kontakty z odbiorcami usług oraz stronę internetową. Natomiast, im większy jest zasięg działania i większa miejscowość, z jakiej pochodzi organizacja, tym bardziej rośnie znaczenie stron internetowych i kontaktów z mediami. Warto zwrócić uwagę, że na kampanie 1% jako pozytywny element budowy wizerunku częściej wskazują organizacje z Krakowa i podregionu oświęcimskiego.

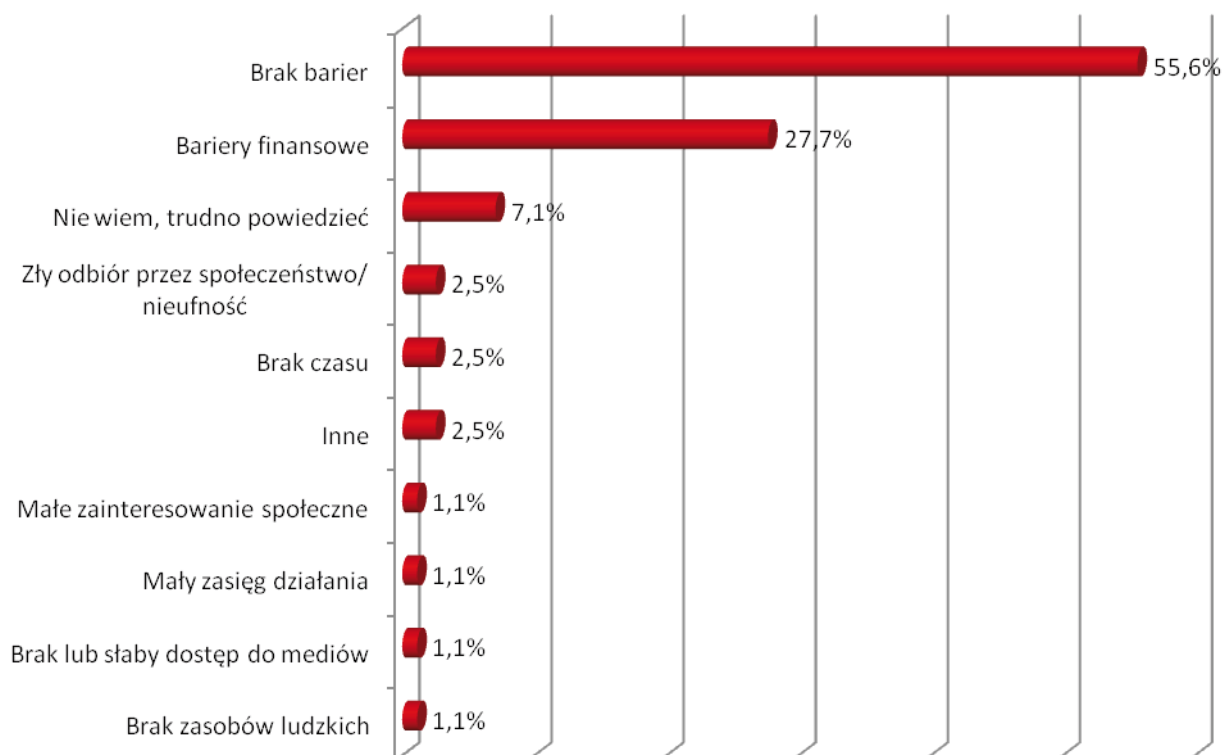
Tabela 55. Główne elementy kształtujące wizerunek organizacji.

		Logotyp, znak organizacji	Liderzy organizacji	Kontakty z mediami	Kontakty ze społecznością, odbiorcami usług	Strona internetowa	Kampania 1%	Inne	Trudno powiedzieć
Podregion	Miasto Kraków	69,6%	53,6%	38,4%	63,2%	66,4%	11,2%	3,2%	0,8%
	Oświęcimski	65,7%	74,3%	42,9%	90,0%	52,9%	11,4%	0,0%	0,0%
	Krakowski	56,2%	17,8%	8,2%	46,6%	16,4%	2,7%	0,0%	1,4%
	Tarnowski	31,4%	51,0%	21,6%	39,2%	31,4%	3,9%	2,0%	7,8%
	Nowosądecki	39,8%	44,6%	15,7%	68,7%	26,5%	6,0%	0,0%	2,4%
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	64,1%	44,6%	33,7%	53,3%	51,1%	25,0%	1,1%	4,3%
	Nie	53,1%	49,5%	24,9%	66,0%	39,5%	0,0%	1,0%	1,3%
Zasięg działania	Lokalny	49,0%	42,1%	18,8%	61,3%	32,6%	6,5%	0,4%	2,7%
	Ponadlokalny	67,1%	60,0%	41,4%	65,7%	60,0%	9,3%	2,9%	0,7%
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	69,6%	53,6%	38,4%	63,2%	66,4%	11,2%	3,2%	0,8%
	Miasto do 200 tys. mieszkańców	55,3%	54,5%	37,4%	68,3%	44,7%	8,1%	0,8%	2,4%
	Wieś	44,7%	39,5%	8,6%	58,6%	20,4%	4,6%	0,0%	2,6%

Ponad połowa małopolskich organizacji pozarządowych nie dostrzega żadnych barier w budowaniu własnego wizerunku (55,6%) – Wykres 85. Te organizacje, które dostrzegają ograniczenia w tym względzie łączą je głównie z ograniczeniami finansowymi (27,7%).

Najczęściej na problemy finansowe jako główną barierę w kształtowaniu wizerunku organizacji, uskarżają się organizacje z podregionu oświęcimskiego (38,1%), najrzadziej niedogodność tę dostrzegają organizacje z podregionu krakowskiego (jedynie 8,7%) – Tabela 56. Relatywnie częściej bariery finansowe w tym względzie wskazują organizacje pożytku publicznego, działające ponadlokalnie i zlokalizowane w miastach. Najwięcej organizacji, dla których nie ma przeszkód w kształtowaniu ich wizerunku, pochodzi z podregionu krakowskiego – blisko 80% respondentów z tego obszaru nie doświadczyło żadnych barier.

Wykres 84. Główne bariery w kształtowaniu wizerunku organizacji.

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Tabela 56. Główne bariery w kształtowaniu wizerunku organizacji.

		Bariery finansowe	Brak czasu	Brak zasobów ludzkich	Brak lub słaby dostęp do mediów	Brak barier	Mały zasięg działania	Zły odbiór przez społeczeństwo/ nieufność	Małe zainteresowanie społeczne
Podregion	Miasto Kraków	31,8%	2,8%	0,9%	1,9%	58,9%	0,0%	0,9%	0,9%
	Oświęcimski	38,1%	7,9%	4,8%	1,6%	46,0%	1,6%	4,8%	1,6%
	Krakowski	8,7%	0,0%	0,0%	0,0%	78,3%	0,0%	0,0%	0,0%
	Tarnowski	21,4%	0,0%	0,0%	2,4%	47,6%	0,0%	2,4%	2,4%
	Nowosądecki	34,2%	1,4%	0,0%	0,0%	42,5%	4,1%	5,5%	1,4%
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	31,6%	2,5%	2,5%	1,3%	45,6%	0,0%	5,1%	1,3%
	Nie	26,7%	2,6%	0,7%	1,1%	58,2%	1,5%	1,8%	1,1%
Zasięg działania	Lokalny	23,4%	0,9%	0,9%	0,4%	56,7%	1,7%	3,0%	1,3%
	Ponadlokalny	36,4%	5,8%	1,7%	2,5%	53,7%	0,0%	0,8%	0,8%
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	31,8%	2,8%	0,9%	1,9%	58,9%	0,0%	0,9%	0,9%
	Miasto do 200 tys. mieszkańców	34,3%	2,9%	1,0%	1,9%	50,5%	1,0%	5,7%	1,0%
	Wieś	20,0%	2,1%	1,4%	0,0%	56,4%	2,1%	1,4%	1,4%

Istotnym elementem w budowaniu wizerunku organizacji posiadających status pożytku publicznego jest niewątpliwie kampania 1%. Organizacje deklarujące status pożytku publicznego zostały zatem zapytane o swój udział w tej kampanii.

Generalnie w kampanii „1%” udział bierze jedynie co druga małopolska organizacja pozarządowa posiadająca status pożytku publicznego – Wykres 86. Być może, ze względu na stosunkowo małe zainteresowanie organizacji pożytku publicznego „Kampanią 1%”, tylko co 4 z nich wskazała na kampanię jako jeden z głównych elementów kształtujących wizerunek organizacji, co zostało opisane wcześniej.

Tendencja ta (co druga organizacja uczestniczy w kampanii) utrzymuje się w podregionie oświęcimskim i nowosądeckim – Tabela 57. Nieco korzystniej prezentują się organizacje z miasta Krakowa, gdzie dwie na trzy organizacje pożytku publicznego prowadzą takie kampanie. Natomiast w pozostałych podregionach: krakowskim i tarnowskim z kampanii 1% korzysta tylko jedna na trzy uprawnione organizacje. Ponadto, ze wspomnianej kampanii częściej korzystają organizacje pozarządowe mające siedzibę w miastach, w odróżnieniu od tych wywodzących się z obszarów wiejskich. Odsetek organizacji korzystających z kampanii 1% wzrasta także wraz ze zwiększającym się terytorium podejmowanych działań. Organizacje funkcjonujące na rynkach lokalnych znacznie rzadziej korzystają z możliwości udziału w kampanii przekazywania podatku dochodowego (35,6%), niż te organizacje, których obszar działania jest większy (69,7%).

Wykres 85. Udział małopolskich organizacji pożytku publicznego w kampanii 1%. (N=93)

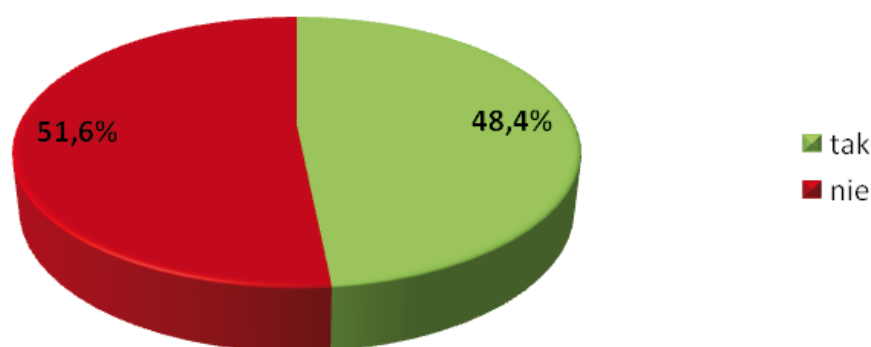
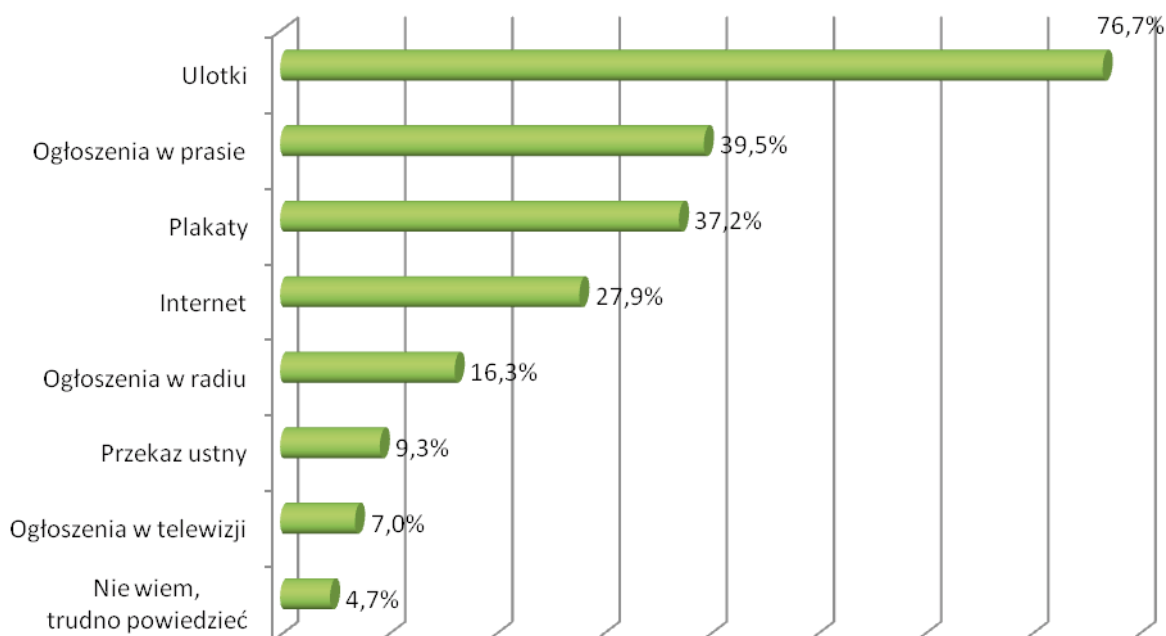

Tabela 57. Udział małopolskich organizacji pożytku publicznego w kampanii 1%.

		Tak	Nie	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	68,0%	32,0%	25
	Oświęcimski	50,0%	50,0%	14
	Krakowski	30,8%	69,2%	13
	Tarnowski	31,3%	68,8%	16
	Nowosądecki	48,0%	52,0%	25
Zasięg działania	Lokalny	35,6%	64,4%	59
	Ponadlokalny	69,7%	30,3%	33
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	68,0%	32,0%	25
	Miasto do 200 tys. mieszkańców	55,3%	44,7%	38
	Wieś	23,3%	76,7%	30

Zdecydowana większość, blisko 77% organizacji, które biorą udział w kampanii 1%, najczęściej wykorzystuje ulotki jako narzędzie reklamy – Wykres 86. Inne środki marketingu wskazywane przez respondentów to ogłoszenia w prasie (39,5%), plakaty (37,2%), Internet (27,9%) i ogłoszenia w radiu (16,3%). Stosunkowo najrzadziej przedstawiciele badanych organizacji podają przekaz ustny (9,3%) oraz ogłoszenia w telewizji (7,0%) jako instrumenty wykorzystywane podczas kampanii reklamowej 1%.

Wykres 86. Narzędzia wykorzystywane w kampanii 1% przez małopolskie organizacje pożytku publicznego.

Uwaga: wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Ponad połowa małopolskich organizacji pozarządowych posiada własną stronę internetową (54,3%) – Wykres 87, w tym aż 80% organizacji z Krakowa i 58% z podregionu oświęcimskiego – Tabela 58. Znacznie częściej stronę internetową posiadają organizacje z miast (do 200 tys. mieszkańców – 58,9%, Kraków – 80,3%), niż te zlokalizowane na wsi (28,9%). Nie bez znaczenia jest również w tym wypadku zasięg działalności danej organizacji – stronę internetową wykorzystuje prawie 80% organizacji działających na obszarze ponadlokalnym, zaś tylko 40,7% organizacji obejmujących swoim działaniem rynek lokalny. Nieco częściej są to także organizacje pożytku publicznego.

Wykres 87. Posiadanie strony internetowej przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=405)

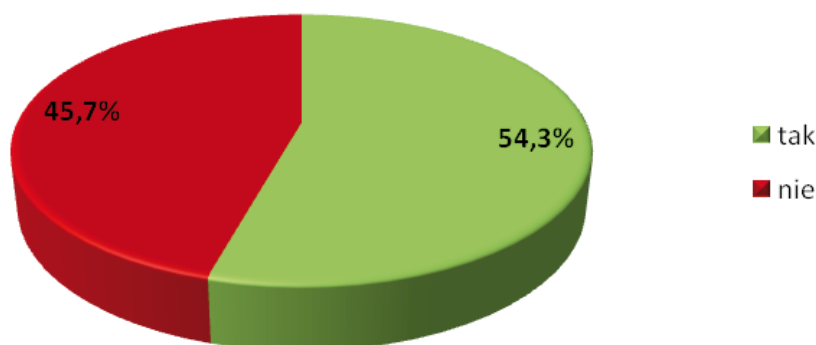
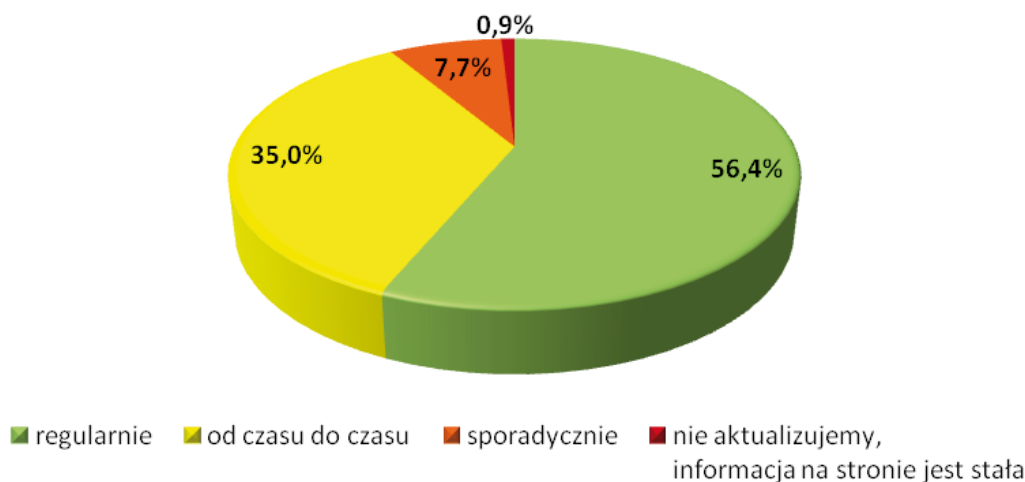

Tabela 58. Posiadanie strony internetowej przez małopolskie organizacje pozarządowe.

		Tak	Nie	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	80,3%	19,7%	127
	Oświęcimski	58,0%	42,0%	69
	Krakowski	37,0%	63,0%	73
	Tarnowski	40,4%	59,6%	52
	Nowosądecki	35,7%	64,3%	84
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	62,8%	37,2%	94
	Nie	51,5%	48,5%	309
Zasięg działania	Lokalny	40,7%	59,3%	263
	Ponadlokalny	79,3%	20,7%	140
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	80,3%	19,7%	127
	Miasto do 200 tys. mieszkańców	58,9%	41,1%	124
	Wieś	28,9%	71,1%	152

Większość organizacji posiadających własną stronę dba o jej regularne aktualizowanie (56,4%) lub robi to od czasu do czasu (35,0%) – Wykres 88. Zaledwie niespełna 8% czyni to sporadycznie. Jedynie dwie organizacje (0,9%) nie aktualizują swoich stron internetowych w ogóle.

Wykres 88. Częstotliwość aktualizacji stron internetowych małopolskich organizacji pozarządowych (N=220)

2.7.1. Podsumowanie

- Małopolskie organizacje pozarządowe korzystają z następujących narzędzi komunikowania się z otoczeniem: udział w publicznych wydarzeniach (78,6%), konferencje i spotkania (67,4%), sprawozdania z działalności i biuletyny (61,5%), publikacje – ulotki i foldery (61,2%), Internet (57,6%), współpraca z mediami (49,1%), działania wolontariuszy (40,6%), kampanie medialne (22,7%), płatna reklama (11,6%). Zróżnicowanie w wykorzystywanych formach komunikacji organizacji z otoczeniem jest większe wśród organizacji zlokalizowanych w miastach, niż na wsi. Podobny charakter zależności można zauważyć w odniesieniu do zasięgu działania organizacji – im jest on większy, tym więcej form organizacja wykorzystuje, oraz statusu organizacji pożytku publicznego – organizacje należące do grona organizacji pożytku publicznego częściej wykorzystują różnorodne formy komunikacji.
- Zdaniem większości organizacji najważniejszym elementem kształtującym pozytywny wizerunek organizacji jest kontakt ze społecznością i odbiorcami usług (62,9%). Ponad połowa organizacji uważa, że równie ważny jest logotyp i znak organizacji kształtujący jej „markę” (55,5%). Nie bez znaczenia są liderzy organizacji (48,5%) oraz nowoczesne narzędzia budowy wizerunku instytucji i organizacji – strona internetowa (42,3%). Tendencja ta uwidacznia się bez względu na status pożytku publicznego, siedzibę organizacji oraz zasięg terytorialny działania. Warto jednak zauważyć, że w organizacjach pochodzących z większych miejscowości oraz tych o szerszym zakresie działania widać większą świadomość wpływu kontaktu z mediami i posiadania strony internetowej w kształtowaniu pozytywnego wizerunku.
- Ponad połowa organizacji posiada własną stronę internetową (54,3%), w tym aż 80,3% organizacji z Krakowa i 58% z podregionu oświęcimskiego. Stosunkowo częściej stronę internetową posiadają organizacje pożytku publicznego (62,8%) niż organizacje nie należące do tego grona (51,5%). Zdecydowanie częściej są to także organizacje z Krakowa (80,3%) i mniejszych miast (58,9%) niż ze wsi (28%). Większość posiadaczy strony internetowej stara się by była ona regularnie aktualizowana (56,4%).

-
- W „kampanii 1%” bierze udział jedynie co druga małopolska organizacja pozarządowa posiadająca status pożytku publicznego i najczęściej są to organizacje z Krakowa (80,3%). Częściej są to również organizacje działające ponadlokalnie (79,3%) niż lokalnie (40,7%) oraz zlokalizowane w miastach (do 200 tys. mieszkańców – 58,9%, Kraków – 80,3%) niż na wsi (28,9%). Natomiast ulotki są najczęściej wykorzystywanym narzędziem reklamy w „kampanii 1%” – 76,7%.

2.8. Obszary profesjonalizacji małopolskich organizacji pozarządowych

Następny obszar analizy potencjału trzeciego sektora w województwie małopolskim obejmuje kwestię profesjonalizacji organizacji pozarządowych. W celu znalezienia odpowiedzi na postawione pytanie badawcze – w jaki sposób i w jakich obszarach profesjonalizują się małopolskie organizacje pozarządowe? – przyjęto poniższy zestaw wskaźników:

- stosowanie nowoczesnych technik i metod zarządzania organizacją;
- członkostwo w organizacjach propagujących etyczne działania organizacji pozarządowych;
- posiadanie spisanego lub nieformalnego kodeksu etycznego;
- angażowanie zewnętrznych konsultantów w działania organizacji;
- udział w szkoleniach prowadzonych przez organizacje trzeciego sektora lub instytucje publiczne.

Ważnym elementem w tej części badania było również zdiagnozowanie zainteresowania organizacji pozarządowych udziałem w szkoleniach oraz wskazanie obszarów, w których sektor pozarządowy odczuwa największą potrzebę szkoleń.

Profesjonalizacja małopolskich organizacji pozarządowych przede wszystkim przejawia się w ich etycznym postępowaniu, choć nie koniecznie organizacje te posiadają kodeks etyczny w formie dokumentu spisanego – Wykres 89. Ponad połowa badanych przedstawicieli trzeciego sektora deklaruje posiadanie nieformalnego kodeksu etycznego postępowania ich członków, podczas gdy tylko niespełna 16% organizacji przyznaje, iż dysponuje kodeksem etycznym w formie dokumentu. Jedynie około 20% organizacji z Krakowa, 21,4% z podregionu oświęcimskiego i nieco ponad 22% z podregionu tarnowskiego legitymuje się spisaniem kodeksem etycznym – Tabela 59.

Wykres 89. Elementy potencjału profesjonalizacji małopolskich organizacji pozarządowych.

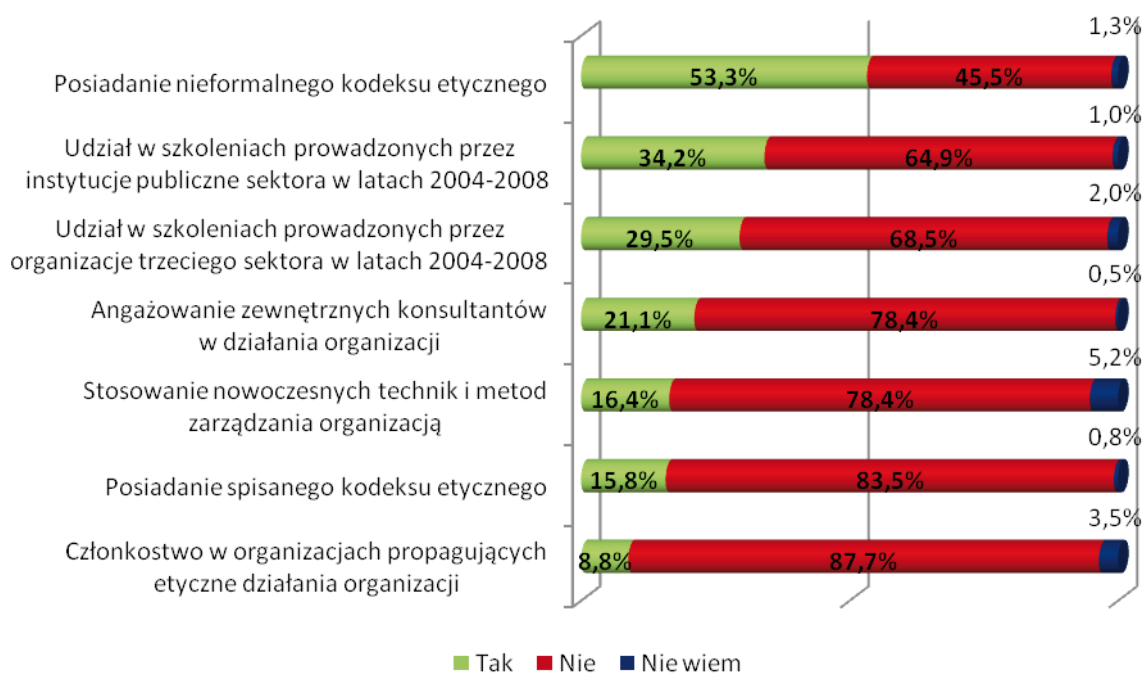

Tabela 59. Posiadanie spisane kodeksu etycznego przez małopolskie organizacje pozarządowe.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	19,2%	80,0%	0,8%	125
	Oświęcimski	21,4%	78,6%	0,0%	70
	Krakowski	9,6%	90,4%	0,0%	73
	Tarnowski	22,4%	73,5%	4,1%	49
	Nowosądecki	7,2%	92,8%	0,0%	83

8,8% organizacji pozarządowych z terenu małopolski jest członkiem organizacji propagujących etyczne działania wśród organizacji pozarządowych – jest to zarazem najniższy odsetek wskazań wśród wszystkich elementów potencjału profesjonalizacji. Zdecydowanie częściej członkami organizacji rozpowszechniających etyczne działania wśród podmiotów trzeciego sektora, są organizacje posiadające status pożytku publicznego oraz wywodzące się z małych, średnich i dużych miast – Tabela 60. Ponadto, najczęściej są to organizacje z Krakowa i podregionu krakowskiego (po około 11% wskazań), najrzadziej z podregionu tarnowskiego (4,0%).

24 przedstawicieli małopolskich organizacji spośród 35, którzy deklarują przynależność swojej organizacji do organizacji propagujących etyczne działania, odpowiedziało na pytanie, do jakich tego typu organizacji przynależą. Ponieważ odpowiedzi respondentów de facto oznaczały 24 odrębnych organizacji, w raporcie nie został zaprezentowany rozkład częstości dla tej zmiennej.

Tabela 60. Członkostwo małopolskich organizacji pozarządowych w organizacjach propagujących etyczne działania organizacji.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	11,4%	85,4%	3,3%	123
	Oświęcimski	7,1%	91,4%	1,4%	70
	Krakowski	11,1%	81,9%	6,9%	72
	Tarnowski	4,0%	92,0%	4,0%	50
	Nowosądecki	7,2%	90,4%	2,4%	83
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	18,9%	77,8%	3,3%	90
	Nie	5,9%	90,5%	3,6%	306
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	11,4%	85,4%	3,3%	123
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	10,6%	83,7%	5,7%	123
	Wieś	5,3%	92,7%	2,0%	150

Biorąc pod uwagę kolejny komponent omawianego potencjału – uczestnictwo w szkoleniach – okazuje się, iż 1/3 małopolskich organizacji brała udział w szkoleniach prowadzonych przez instytucje publiczne w latach 2004-2008. W szkoleniach tych uczestniczyło około 39% organizacji z podregionu oświęcimskiego, po 37% z krakowskiego i nowosądeckiego, prawie 31% z Krakowa oraz 27,5% z podregionu tarnowskiego – Tabela 61. Częściej ze szkoleń prowadzonych przez instytucje publiczne korzystały organizacje pożytku publicznego (50,5%), niż nie posiadające tego statusu (29,4%).

Szkolenia organizowane przez instytucje publiczne, w których uczestniczyły małopolskie organizacje pozarządowe, były dość różnorodne. Z tego też względu w niniejszym opracowaniu nie zostały przedstawione procentowe rozkłady częstości dla tej zmiennej, można jednak wskazać na pewne obszary takie jak: szkolenia związane z pozyskiwaniem i rozliczaniem środków publicznych, w tym pochodzących z UE, a także pisanie wniosków aplikacyjnych. Respondenci wskazywali także na szkolenia z zakresu finansów, księgowości, bądź zarządzania (projektami, organizacją, kapitałem ludzkim). Ponadto część organizacji brała udział w szkoleniach medycznych, przeciwpożarowych i BHP. O pozostałych szkoleniach ze względu na wysoki stopień rozproszenia można mówić w kategoriach „inne”.

Tabela 61. Udział małopolskich organizacji pozarządowych w szkoleniach prowadzonych przez instytucje publiczne w latach 2004-2008.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	30,7%	69,3%	0,0%	127
	Oświęcimski	38,6%	61,4%	0,0%	70
	Krakowski	37,0%	60,3%	2,7%	73
	Tarnowski	27,5%	68,6%	3,9%	51
	Nowosądecki	37,3%	62,7%	0,0%	83
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	50,5%	47,3%	2,2%	93
	Nie	29,4%	69,9%	0,6%	309

Niewiele mniej, bo prawie 30% badanych zadeklarowało, iż w latach 2004-2008 uczestniczyło w szkoleniach organizowanych przez trzeci sektor. Najczęściej były to organizacje z podregionu oświęcimskiego (37,1%), następnie z podregionów: nowosądeckiego, krakowskiego i miasta Krakowa (po około 30%) – Tabela 62. Najrzadziej uczestnikami szkoleń organizowanych przez inne organizacje byli badani z podregionu tarnowskiego – tylko 14% wskazań. Częściej były to organizacje pożytku publicznego oraz zlokalizowane w miastach.

Również w tym przypadku wystąpiło duże rozproszenie odpowiedzi na pytanie o tematykę odbytych szkoleń – organizacje wymieniały szeroki wachlarz szkoleń, wśród których można wyróżnić kilka dominujących dziedzin, mianowicie: pozyskiwanie środków, szkolenia medyczne oraz szkolenia wolontariuszy.

Tabela 62. Udział małopolskich organizacji pozarządowych w szkoleniach prowadzonych przez organizacje trzeciego sektora w latach 2004-2008.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	30,7%	68,5%	0,8%	127
	Oświęcimski	37,1%	62,9%	0,0%	70
	Krakowski	30,1%	63,0%	6,8%	73
	Tarnowski	14,0%	82,0%	4,0%	50
	Nowosądecki	30,1%	69,9%	0,0%	83
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	32,6%	66,3%	1,1%	92
	Nie	17,5%	82,2%	0,3%	309
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	30,7%	68,5%	0,8%	127
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	41,9%	55,6%	2,4%	124
	Wieś	18,0%	79,3%	2,7%	150

Zdecydowana większość badanych nie angażuje w prace własnej organizacji zewnętrznych konsultantów – tylko co piąty respondent zapewniał, iż działania organizacji wspierane są przez specjalistów z zewnątrz. Współpracę taką nawiązuje zdecydowanie więcej organizacji z Krakowa (prawie 31%), niż z podregionów: tarnowskiego, oświęcimskiego i krakowskiego (odpowiednio – 12,0%, 14,3%, 16,4%) – Tabela 63. Dodatkowo znacznie częściej do współpracy zapraszają zewnętrznych konsultantów organizacje pożytku publicznego (32,6%), niż nie posiadające tego statusu (17,5%); działające ponadlokalnie (34,3%), niż lokalnie (13,8%) oraz zlokalizowane w miastach.

Organizacje, które angażowały w swoje działania konsultantów zewnętrznych zostały zapytane także o to, jakiego rodzaju byli to specjaliści. W odpowiedzi najczęściej wskazywano na ekspertów z dziedziny prawa i administracji, psychologów i pedagogów.

Tabela 63. Angażowanie zewnętrznych konsultantów w działania małopolskich organizacji pozarządowych.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	30,7%	69,3%	0,0%	127
	Oświęcimski	14,3%	85,7%	0,0%	70
	Krakowski	16,4%	83,6%	0,0%	73
	Tarnowski	12,0%	84,0%	4,0%	50
	Nowosądecki	21,7%	78,3%	0,0%	83
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	32,6%	66,3%	1,1%	92
	Nie	17,5%	82,2%	0,3%	309
Zasięg działania	Lokalny	13,8%	85,8%	0,4%	260
	Ponadlokalny	34,3%	65,0%	0,7%	140
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	30,7%	69,3%	0,0%	127
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	26,6%	71,8%	1,6%	124
	Wieś	8,7%	91,3%	0,0%	150

Nowoczesne techniki i metody zarządzania organizacją wykorzystuje zaledwie co szósta małopolska organizacja pozarządowa. W głównej mierze są to organizacje z Krakowa – prawie 1/3 badanych z tego podregionu mówiła o nowoczesnych sposobach kierowania organizacją, podczas gdy zaledwie 2,4% z podregionu nowosądeckiego wskazała na nie – Tabela 64. Zdecydowanie częściej z nowoczesnych metod i technik zarządzania korzystają organizacje prowadzące swoje działania na szerszym, ponadlokalnym obszarze oraz mające swoje siedziby w miastach. Im większa miejscowość, w której znajduje się siedziba organizacji, tym częściej są stosowane nowoczesne metody i techniki zarządzania – organizacje zlokalizowane na wsi niespełna 5% wskazań, w miastach do 200 tys. mieszkańców – 16,1%, a w miastach powyżej 200 tys. mieszkańców – 31,0%.

Organizacje, które mogą się pochwalić stosowaniem nowoczesnych rozwiązań w zarządzaniu organizacją, wskazują między innymi na takie techniki, jak: zarządzanie za pośrednictwem Internetu, telefonu oraz komputera.

Tabela 64. Stosowanie nowoczesnych technik i metod zarządzania organizacją.

		Tak	Nie	Nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	31,0%	63,5%	5,6%	126
	Oświęcimski	11,4%	88,6%	0,0%	70
	Krakowski	17,8%	80,8%	1,4%	73
	Tarnowski	8,0%	78,0%	14,0%	50
	Nowosądecki	2,4%	90,4%	7,2%	83
Zasięg działania	Lokalny	8,8%	85,8%	5,4%	260
	Ponadlokalny	30,2%	64,7%	5,0%	139
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	31,0%	63,5%	5,6%	126
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	16,1%	74,2%	9,7%	124
	Wieś	4,7%	94,0%	1,3%	150

Małopolskie organizacje pozarządowe zostały także zapytane o ich zainteresowanie udziałem w szkoleniach w przyszłości. Następnie poproszono je o wskazanie najbardziej pożądanego obszaru, dziedzin z zakresu szkoleń, w których chciałyby się profesjonalizować.

Zdecydowana większość organizacji potwierdziła swoje zainteresowanie udziałem w szkoleniach w przyszłości (blisko 70%) – Wykres 90. Wyjątek stanowią tu organizacje z podregionu tarnowskiego, gdzie ponad połowa z nich nie odczuwa potrzeby uczestniczenia w szkoleniach – Tabela 65. Największe zapotrzebowanie na dodatkowe kształcenie deklarują organizacje z podregionu oświęcimskiego (81,4%). W dalszej kolejności są to organizacje z podregionów: nowosądeckiego, krakowskiego i miasta Krakowa (od 73,5% do 67,7%). Ponadto udziałem w szkoleniach najczęściej są zainteresowane organizacje zlokalizowane w małych i średnich miastach – prawie 80% wskazań.

Wykres 90. Zainteresowanie małopolskich organizacji pozarządowych udziałem w szkoleniach. (N=405)

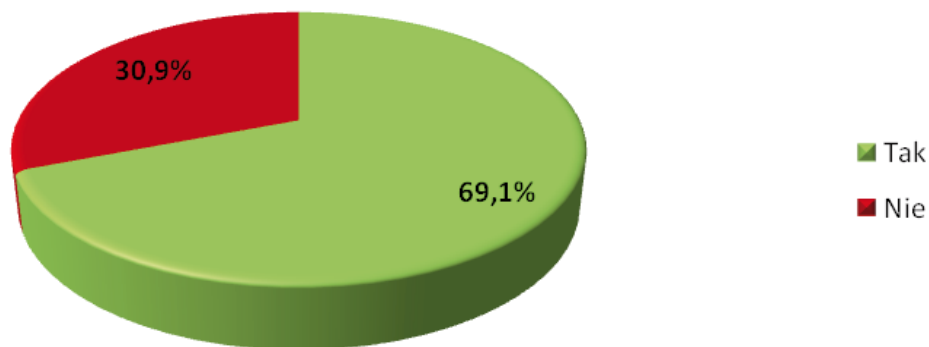

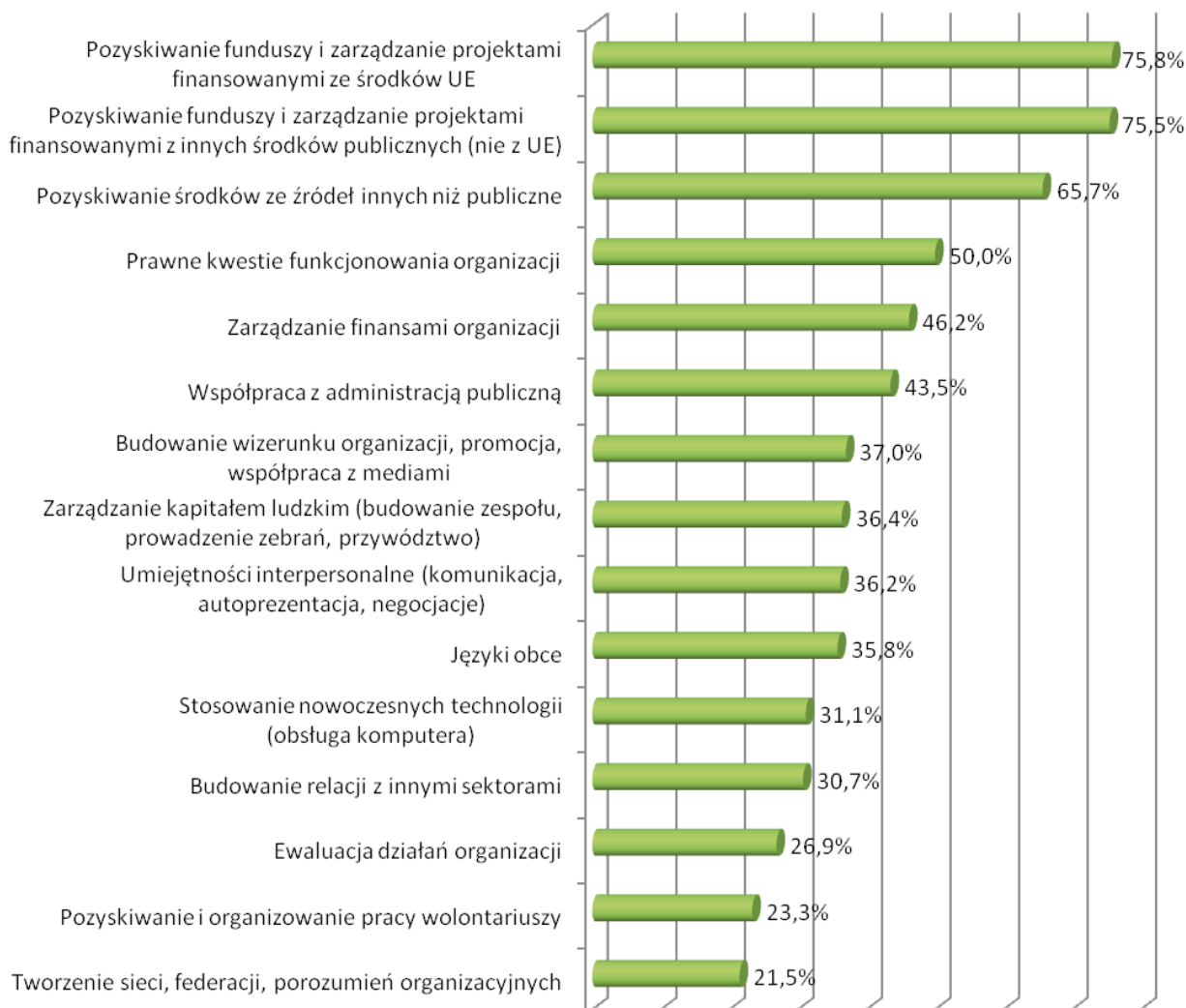
Tabela 65. Zainteresowanie małopolskich organizacji pozarządowych udziałem w szkoleniach.

		Tak	Nie	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	67,7%	32,3%	127
	Oświęcimski	81,4%	18,6%	70
	Krakowski	71,2%	28,8%	73
	Tarnowski	46,2%	53,8%	52
	Nowosądecki	73,5%	26,5%	83
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	67,7%	32,3%	127
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	79,0%	21,0%	124
	Wieś	62,5%	37,5%	152

Te z małopolskich organizacji pozarządowych, które wyraziły potrzebę udziału w szkoleniach, wskazały również na ich zakres, który został zaprezentowany na zamieszczonym poniżej wykresie 91. Jak się okazuje nieco ponad 75% trzeciego sektora z Małopolski chciałoby uczestniczyć w szkoleniach z obszaru pozyskiwania funduszy i zarządzania projektami finansowanymi ze środków UE, jak i z innych środków publicznych (nie UE), podczas gdy prawie 2/3 badanych pragnie szkolić się w zakresie pozyskiwania środków ze źródeł niepublicznych. Co druga małopolska organizacja byłaby zainteresowana szkoleniami w dziedzinie prawnych kwestii związanych z funkcjonowaniem organizacji i prawie tyle samo (46,2%) zarządzaniem finansami. Nieco mniej niż połowa (43,5%) organizacji wskazała na zagadnienia dotyczące współpracy z administracją publiczną, natomiast budowaniem wizerunku, promocją i współpracą z mediami byłoby zainteresowanych 37,0% badanych. Praktycznie co 3 organizacja chciałaby podnieść kwalifikacje swojego zespołu w obszarze zarządzania kapitałem ludzkim, umiejętności interpersonalnych, komunikacji w języku obcym, obsługi komputera, czy też umiejętności budowania relacji z innymi sektorami. Około 27% wszystkich organizacji wzięłoby udział w szkoleniach z zakresu ewaluacji działań. Natomiast jedynie około 23% organizacji pragnie

nabyć umiejętności związane z pozyskiwaniem i organizowaniem pracy wolontariuszy. Tylko co piąta z małopolskich organizacji byłaby zainteresowana wzięciem udziału w szkoleniach na temat tworzenia sieci, federacji i porozumień organizacyjnych.

Wykres 91. Potrzeby szkoleniowe małopolskich organizacji pozarządowych.

2.8.1. Podsumowanie

- Profesjonalizacja małopolskich organizacji przede wszystkim przejawia się w ich etycznym postępowaniu, choć nie wszystkie organizacje posiadają kodeks etyczny w formie dokumentu spisane – 53,3% organizacji deklaruje posiadanie nieformalnego kodeksu etycznego postępowania, podczas gdy niespełna 16% organizacji przyznaje, iż dysponuje spisany kodeksem etycznym.
- Generalnie w szkoleniach częściej uczestniczą organizacje pożytku publicznego. Organizacje, których siedziby zlokalizowane są w miastach oraz działające ponadlokalnie częściej stosują nowoczesne metody i techniki zarządzania organizacją, a także częściej angażują zewnętrznych konsultantów.

- Zdecydowana większość małopolskich organizacji pozarządowych jest zainteresowana uczestnictwem w szkoleniach w przyszłości. Wyjątek stanowią organizacje z podregionu tarnowskiego, gdzie ponad połowa z nich nie odczuwa potrzeby udziału w szkoleniach.
- Ponad 75% małopolskich organizacji pozarządowych chciałoby się szkolić z zakresu pozyskiwania funduszy i zarządzania projektami finansowanymi ze środków UE, jak i z innych środków publicznych (nie UE). Prawie 2/3 organizacji pragnie nabyć wiedzę i umiejętności z pozyskiwania środków ze źródeł innych niż publiczne. Co druga małopolska organizacja byłaby zainteresowana szkoleniami w dziedzinie prawnych kwestii związanych z funkcjonowaniem organizacji i prawie tyle samo (46,2%) zarządzaniem finansami. Nieco mniej, niż połowa (43,5%) organizacji wskazała na zagadnienia dotyczące współpracy z administracją publiczną, natomiast budowaniem wizerunku, promocją i współpracą z mediami byłoby zainteresowanych 37,0% małopolskich organizacji pozarządowych. Najmniejszym zainteresowaniem wśród organizacji pozarządowych cieszą się szkolenia z zakresu: tworzenia sieci, federacji, porozumień organizacyjnych, pozyskiwania i organizowania pracy wolontariuszy oraz ewaluacji działań organizacji (odpowiednio: 21,5%, 23,3% i 26,9%).

2.9. Potencjał zakorzenienia małopolskich organizacji pozarządowych

Kolejny obszar analizy potencjału organizacji pozarządowych województwa małopolskiego to charakter i „głębokość” zakorzenienia organizacji w społeczności lokalnej. Zakorzenienie w społeczności lokalnej odnosi się do relacji organizacji z interesariuszami. Zakorzeniona organizacja pozarządowa to taka, której interesariusze w części lub całości należą do danej społeczności, jak również, gdy większość podejmowanych przez nią działań służy społeczności lokalnej.

Celem tego modułu tematycznego było określenie stopnia zakorzenienia badanych organizacji pozarządowych w społecznościach lokalnych, poprzez ustalenie:

- zasięgu terytorialnego prowadzonych przez organizację działań,
- zainteresowania organizacji realizacją potrzeb lokalnych,
- stopnia zaangażowania mieszkańców społeczności lokalnych w funkcjonowanie organizacji,
- stosunku środowiska lokalnego do prowadzonych przez organizację działań.

Diagnostując zakorzenienie małopolskich organizacji pozarządowych w społeczności lokalnej, przedstawicieli sektora pozarządowego poproszono o określenie zasięgu terytorialnego działań ich organizacji. Prawie 2/3 organizacji pozarządowych swoje działania kieruje do społeczności lokalnych, pozostałe (34,9%) działa ponadlokalnie – Wykres 92. Najliczniejszą grupę (ok. 24%), zarówno wśród wszystkich organizacji, jak i tych o zasięgu lokalnym, stanowią organizacje, które swoim obszarem działania obejmują daną gminę. Wśród organizacji realizujących swoje działania na obszarze ponadlokalnym, najliczniejszą grupą są organizacje działające na terenie całego kraju – 18,6% wskazań. Podobny odsetek małopolskich organizacji (18,1%) działa w obrębie tylko własnej miejscowości. Najmniej liczną grupę stanowią organizacje deklarujące międzynarodowy zasięg prowadzonych działań – nieco ponad 1%.

Prawie 2/3 organizacji pozarządowych pochodzących z Krakowa działa ponadlokalnie, z tego ponad połowa (36,8%) swoim zasięgiem obejmuje obszar całego kraju – Tabela 66. Organizacje z pozostałych podregionów dominują na rynkach lokalnych. Najwięcej, bo aż 89,0% organizacji z podregionu krakowskiego obejmuje swoim zasięgiem działania obszar lokalny (w tym prawie 40% organizacji prowadzi swoje działania na terenie gmin). Największy odsetek organizacji z podregionu oświęcimskiego (32,9%) swoim zasięgiem działania obejmuje powiat, natomiast organizacje z podregionów tarnowskiego i nowosądeckiego najczę-

ściej działają w obrębie własnej miejscowości/miasta oraz gminy. Można zauważyć, iż działaniami na skalę międzynarodową mogą się pochwalić pojedyncze organizacje z Krakowa, podregionu krakowskiego i oświęcimskiego.

Wykres 92. Zasięg terytorialny działania małopolskich organizacji pozarządowych. (N=408)

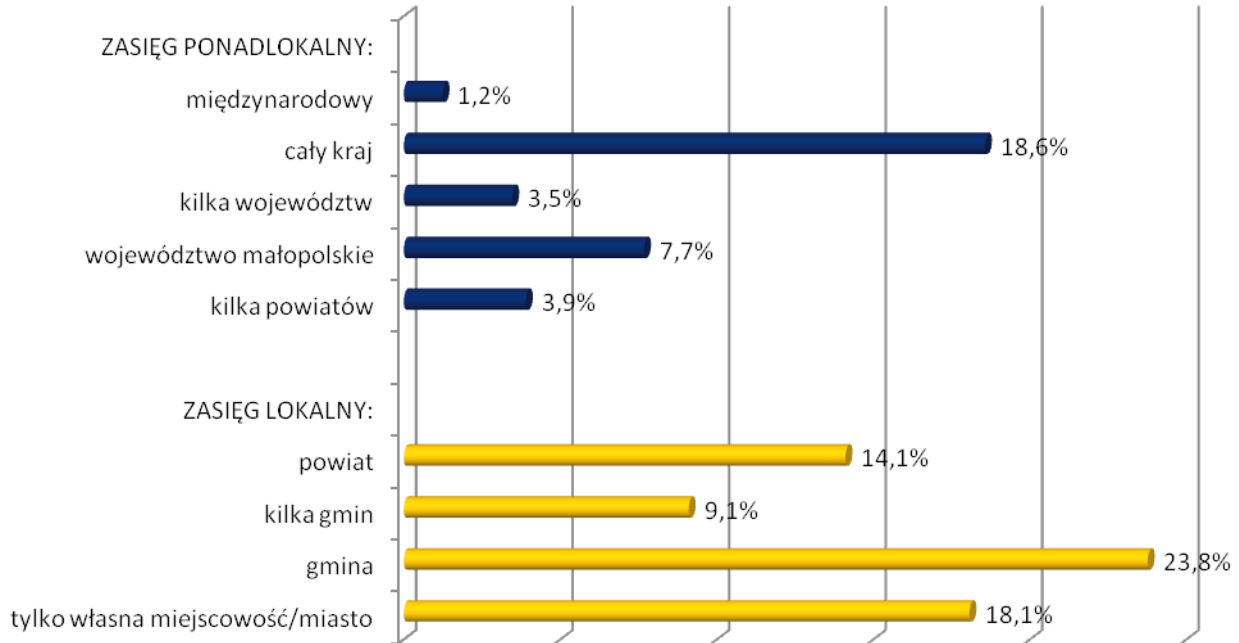

Tabela 66. Zasięg terytorialny działania małopolskich organizacji pozarządowych.

		Tylko własna miejscowość/miasto	Gmina	Kilka gmin	Powiat	Kilka powiatów	Województwo małopolskie	Kilka województw	Cały kraj	Zasięg międzynarodowy
Podregion	Miasto Kraków	20,0%	9,6%	3,2%	4,0%	4,0%	13,6%	6,4%	36,8%	2,4%
	Oświęcimski	5,7%	17,1%	8,6%	32,9%	5,7%	7,1%	7,1%	14,3%	1,4%
	Krakowski	9,6%	39,7%	26,0%	13,7%	0,0%	4,1%	0,0%	5,5%	1,4%
	Tarnowski	26,9%	30,8%	5,8%	11,5%	7,7%	5,8%	0,0%	11,5%	0,0%
	Nowosądecki	27,4%	32,1%	6,0%	15,5%	3,6%	3,6%	1,2%	10,7%	0,0%

Zdecydowana większość (nieco ponad 80%) małopolskich organizacji jest zorientowana na działania, które wychodzą na przeciw potrzebom miejscowych społeczności – Wykres 93. Tylko co piąta spośród badanych organizacji ukierunkowana jest na inne niż lokalne potrzeby, przy czym najczęściej są to organizacje z podregionu tarnowskiego (około 35%) oraz Krakowa (29%) – Tabela 67. Niemal wszystkie organizacje wywodzące się z podregionów: oświęcimskiego (97,1%) i nowosądeckiego (94,0%) deklarują ukierunkowanie prowadzonych działań wyłącznie na potrzeby społeczności lokalnej.

Wykres 93. Orientacja małopolskich organizacji pozarządowych na potrzeby lokalne.

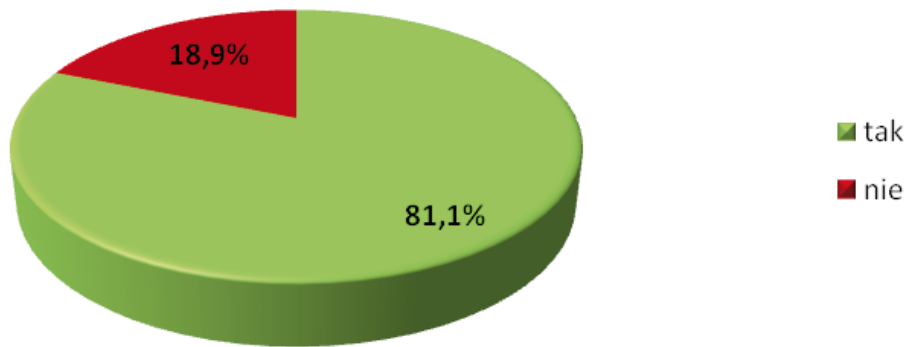

Tabela 67. Orientacja małopolskich organizacji pozarządowych na potrzeby lokalne.

		Tak	Nie	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	70,6%	29,4%	126
	Oświęcimski	97,1%	2,9%	70
	Krakowski	80,6%	19,4%	72
	Tarnowski	64,7%	35,3%	51
	Nowosądecki	94,0%	6,0%	84

Znając zasięg terytorialny prowadzonych działań oraz zainteresowanie organizacji zaspakajaniem lokalnych potrzeb, respondenci zostali poproszeni o ocenę zaangażowania mieszkańców w funkcjonowanie organizacji.

Jak się okazuje, w większości organizacje określają zaangażowanie lokalnej społeczności w ich funkcjonowanie jako przeciętne (41,0%) – Wykres 94. Zasadniczo tyle samo organizacji oceniło zaangażowanie lokalnych mieszkańców w prace organizacji pozytywnie (27,1%), jak i negatywnie (24,8%). Należy jednak zaznaczyć, iż wśród przychylnych opinii jedynie 3,5% organizacji wskazało na bardzo duże zaangażowanie, podczas gdy pośród opinii nieprzychylnych na bardzo małe zaangażowanie lokalnych mieszkańców zwróciło uwagę 12,4% przedstawicieli organizacji pozarządowych. Jedynie 7% respondentów nie miało zdania w omawianej kwestii.

W działania organizacji pozarządowych najchętniej włączają się lokalne społeczności z podregionu tarnowskiego – 40% organizacji z tego terenu oceniło zaangażowanie mieszkańców jako „bardzo duże lub duże” (Tabela 68.). Ponadto, warto zwrócić uwagę na korelację między wielkością miejscowości, z której pochodzi organizacja a zaangażowaniem jej mieszkańców. Okazuje się, że im mniejsza miejscowość, tym chętniej jej społeczność uczestniczy w działaniach organizacji – około 15% trzeciego sektora z Krakowa ocenia zaangażowanie jako „bardzo duże lub duże”, podczas gdy taką opinię wyraża nieco ponad 38% badanych organizacji z terenów wiejskich. Spośród małopolskich organizacji pozarządowych, postawę lokalnych mieszkańców najczęściej negatywnie oceniają te z podregionu miasta Kraków – prawie 40% wskazań na „bardzo małe lub małe” zaangażowanie lokalnej społeczności. Częściej są to również organizacje prowadzące działania o zasięgu ponadlokalnym (32,4%), niż działające lokalnie (32,4%).

Wykres 94. Zaangażowanie mieszkańców w funkcjonowanie małopolskich organizacji pozarządowych.

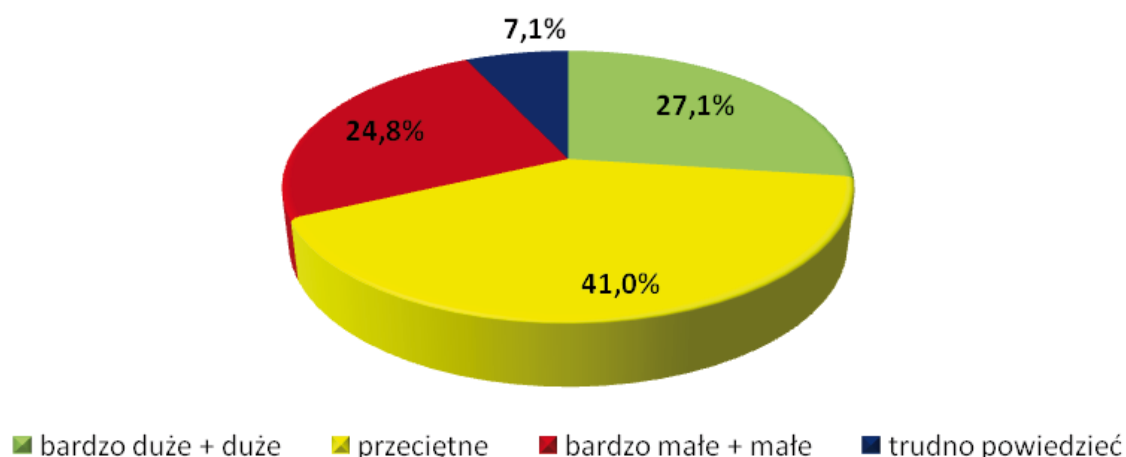

Tabela 68. Zaangażowanie mieszkańców w funkcjonowanie małopolskich organizacji pozarządowych.

		Bardzo duże + duże	Przeciętne	Bardzo małe + małe	Trudno powiedzieć	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	15,1%	29,4%	39,5%	16,0%	119
	Oświęcimski	28,6%	48,6%	20,0%	2,9%	70
	Krakowski	32,9%	49,3%	15,1%	2,7%	73
	Tarnowski	40,0%	32,0%	26,0%	2,0%	50
	Nowosądecki	30,1%	49,4%	15,7%	4,8%	83
Zasięg działania	Lokalny	29,8%	44,6%	20,9%	4,7%	258
	Ponadlokalny	21,3%	34,6%	32,4%	11,8%	136
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	15,1%	29,4%	39,5%	16,0%	119
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	23,8%	49,2%	21,3%	5,7%	122
	Wieś	38,2%	44,1%	16,4%	1,3%	152

3/4 małopolskich organizacji pozarządowych jest zdania, iż mieszkańcy mają pozytywny stosunek do ich organizacji, w tym 17,1% określiło go jako zdecydowanie pozytywny – Wykres 95. Tylko 2 spośród 386 organizacji, które wypowiedziały się w sprawie stosunku mieszkańców do ich organizacji, określiło ich postawę jako zdecydowanie negatywną. 5,4% trzeciego sektora w Małopolsce nie ma zdania w przedmiotowej kwestii.

Generalnie małopolskie organizacje pozarządowe, które pozytywnie (w tym zdecydowanie) oceniają stosunek mieszkańców do siebie, względnie częściej posiadają status pożytku publicznego (84,1% w stosunku do 73,6% organizacji nie należących do grona organizacji pożytku publicznego). Stosunkowo częściej są to

również organizacje działające na rzecz społeczności lokalnych (79,7% w stosunku do 68,4% organizacji działających ponadlokalnie) oraz organizacje pochodzące ze wsi oraz małych i średnich miast (Tabela 69.). Biorąc pod uwagę podregiony – najczęściej organizacje, które pozytywnie oceniły stosunek lokalnej społeczności do ich organizacji wywodzą się z podregionu krakowskiego (87,5%). W następnej kolejności są to organizacje pozarządowe z podregionu oświęcimskiego (85,5%), nowosądeckiego (82,7%), tarnowskiego (78,7%) oraz miasta Krakowa (56,4%).

Wykres 95. Stosunek mieszkańców do organizacji pozarządowych. (N=386)

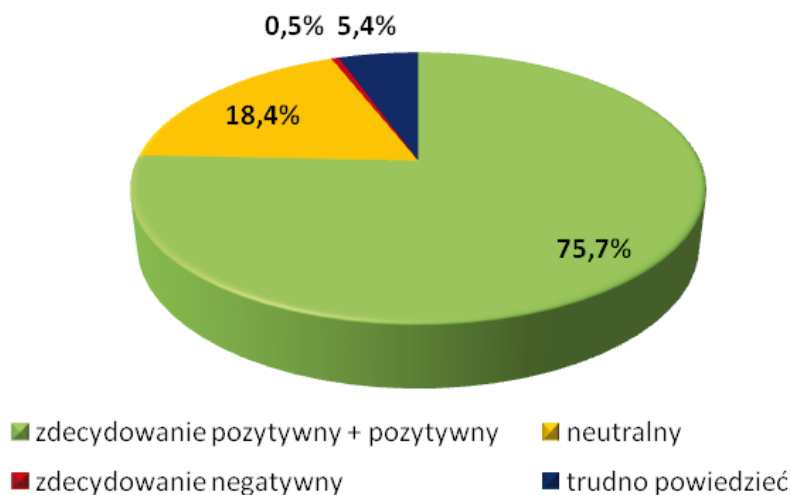

Tabela 69. Stosunek mieszkańców do organizacji pozarządowych.

		Zdecydowanie pozytywny + pozytywny	Neutralny	Zdecydowanie negatywny	Trudno powiedzieć	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	56,4%	32,5%	1,7%	9,4%	117
	Oświęcimski	85,5%	14,5%	0,0%	0,0%	69
	Krakowski	87,5%	9,7%	0,0%	2,8%	72
	Tarnowski	78,7%	14,9%	0,0%	6,4%	47
	Nowosądecki	82,7%	11,1%	0,0%	6,2%	81
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	84,1%	12,5%	1,1%	2,3%	88
	Nie	73,6%	20,3%	0,3%	5,7%	296
Zasięg działania	Lokalny	79,7%	15,5%	0,8%	4,0%	251
	Ponadlokalny	68,4%	24,1%	0,0%	7,5%	133
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	56,4%	32,5%	1,7%	9,4%	117
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	84,0%	10,9%	0,0%	5,0%	119
	Wieś	83,8%	13,5%	0,0%	2,7%	148

2.9.1. Podsumowanie

- Zdecydowana większość (81,1%) małopolskich organizacji pozarządowych jest zorientowana na działania, które wychodzą na przeciw potrzeb miejscowych społeczności.
- W działania organizacji pozarządowych stosunkowo najchętniej włączają się lokalne społeczności z podregionu tarnowskiego – 40% respondentów z tego terenu oceniło zaangażowanie mieszkańców jako „bardzo duże lub duże”.
- 3/4 organizacji uważa, iż mieszkańcy mają pozytywny stosunek do organizacji, w tym 17,1% określiło go jako zdecydowanie pozytywny. Generalnie organizacje, które pozytywnie (w tym zdecydowanie) oceniają stosunek mieszkańców do siebie, częściej posiadają status pożytku publicznego, pochodzą ze wsi oraz małych i średnich miast.

2.10. Otoczenie trzeciego sektora w Małopolsce

Ocena potencjału małopolskich organizacji pozarządowych powinna także odnosić się do otoczenia, w którym działa każda organizacja. Szczególnie istotne jest otoczenie społeczno-polityczne, które w znacznej mierze może przyczyniać się do wzmocnienia lub osłabienia potencjału ludzkiego, ekonomicznego, czy relacyjnego organizacji. Dlatego też ostatni zespół zagadnień, który podjęty został w badaniu trzeciego sektora w Małopolsce, dotyczy lokalnego kontekstu – otoczenia organizacji, który mierzono w badaniu na podstawie następujących wskaźników:

- współpracy z mieszkańcami na rzecz dobra wspólnego,
- aktywności gospodarczej mieszkańców,
- aktywności politycznej i publicznej mieszkańców,
- przychylności instytucji publicznych dla organizacji samorządowych,
- liczby i „jakości” liderów lokalnych,
- współpracy instytucji i organizacji na rzecz dobra wspólnego.

Większość przedstawicieli małopolskich organizacji (62,1%) jest zdania, iż lokalne problemy są rozwiązywane na obszarze działania organizacji, w tym prawie 15% respondentów wskazuje, iż „zdecydowanie tak” się dzieje – Wykres 96. Około 13% organizacji jest niezdecydowana w tej kwestii („ani tak, ani nie”), a dla blisko 11% sektora pozarządowego jest to trudne do stwierdzenia. Nieco ponad 14% respondentów twierdzi, iż w obszarze działań organizacji nie rozwiązuje się problemów lokalnych społeczności – najczęściej tak twierdzą organizacje z Krakowa (23,1%) – Tabela 70. Organizacje, które deklarują rozwiązywanie miejscowych trudności, w głównej mierze wywodzą się z 4 podregionów (oświęcimski, krakowski, tarnowski i nowosądecki) spośród 5 podregionów Małopolski. Ponadto organizacje posiadające status pożytku publicznego (75,6% względem 58,3% organizacji nie należących do tej grupy), organizacje działające lokalnie (67,9% względem 52,6% organizacji działających ponadlokalnie), a także organizacje, których siedziby są zlokalizowane na wsi oraz w małych i średnich miastach, stosunkowo częściej uważają, że lokalne trudności są skutecznie rozwiązywane na obszarze działania organizacji.

Wykres 96. Rozwiązywanie lokalnych problemów na obszarze działania organizacji. (N=375)

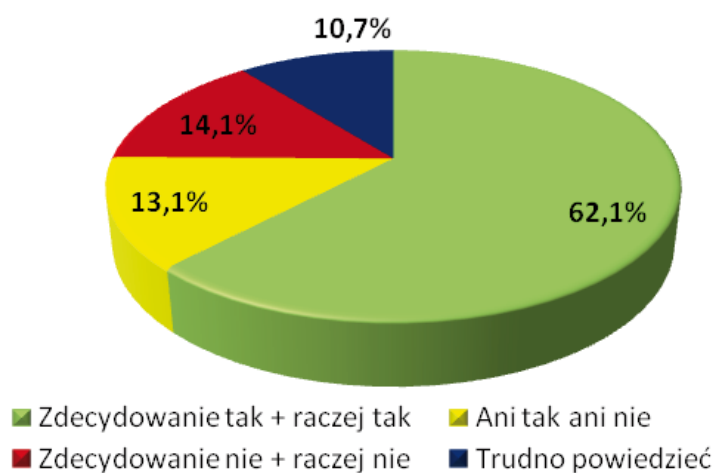

Tabela 70. Rozwiązywanie lokalnych problemów na obszarze działania organizacji.

		Zdecydowanie tak + raczej tak	Ani tak ani nie	Zdecydowanie nie + raczej nie	Trudno powiedzieć	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	37,2%	23,1%	23,1%	16,5%	121
	Oświęcimski	76,8%	10,1%	5,8%	7,2%	69
	Krakowski	75,0%	5,6%	15,3%	4,2%	72
	Tarnowski	70,8%	10,4%	8,3%	10,4%	48
	Nowosądecki	72,3%	7,7%	9,2%	10,8%	65
Organizacja Pożytku Publicznego	Tak	75,6%	7,8%	10,0%	6,7%	90
	Nie	58,3%	14,8%	15,5%	11,3%	283
Zasięg działania	Lokalny	67,9%	10,8%	12,1%	9,2%	240
	Ponadlokalny	52,6%	17,3%	17,3%	12,8%	133
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	37,2%	23,1%	23,1%	16,5%	121
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	75,5%	6,4%	7,3%	10,9%	110
	Wieś	72,5%	9,9%	12,0%	5,6%	142

W dalszej części modułu omawiającego kontekst lokalny małopolskich organizacji pozarządowych, przedstawiciele badanych organizacji oceniali na pięciostopniowej skali (od bardzo dobrze do bardzo źle) poszczególne jego elementy, tj.: działania mieszkańców na rzecz dobra wspólnego, aktywność gospodarczą mieszkańców, aktywność polityczną i publiczną mieszkańców, przychylność instytucji publicznych dla organizacji pozarządowych, liczbę liderów lokalnych, jakość liderów lokalnych oraz współpracę instytucji/organizacji na rzecz dobra wspólnego.

Najczęściej działania mieszkańców na rzecz dobra wspólnego są oceniane przez sektor pozarządowy z Małopolski „bardzo dobrze lub dobrze” – blisko 45% organizacji wskazuje taką odpowiedź (Wykres 97). Co trzecia organizacja uznała tego typu współpracę za „poprawną” (ani dobrą, ani złą), zaś około 16% oceniło ją negatywnie (bardzo źle lub źle).

Prawie 3/4 organizacji, które oceniły działania mieszkańców na rzecz dobra ogólnego pozytywnie wywodzi się z podregionu krakowskiego (w tym 23,3% oceniło tę współpracę „bardzo dobrze”) – Tabela 71. Ponadto częściej były to organizacje działające lokalnie (50,4%) i z terenów wiejskich (64,5%). Ciekawe wydaje się, że wśród organizacji z Krakowa praktycznie taki sam odsetek badanych, miał „bardzo dobre i dobre” (22,8%) zdanie na temat współpracy mieszkańców, jak i „bardzo złe i złe” (22,0%) – jednocześnie jest to najwyższy procent wśród organizacji oceniających negatywnie działania mieszkańców biorąc pod uwagę wszystkie podregiony. Dodatkowo, organizacje z Krakowa najczęściej miały problem z dokonaniem oceny prowadzonych przez mieszkańców działań (21,3%), o czym świadczą udzielone odpowiedzi „nie wiem, trudno powiedzieć”.

Wykres 97. Ocena współpracy/działań mieszkańców na rzecz dobra wspólnego. (N=406)

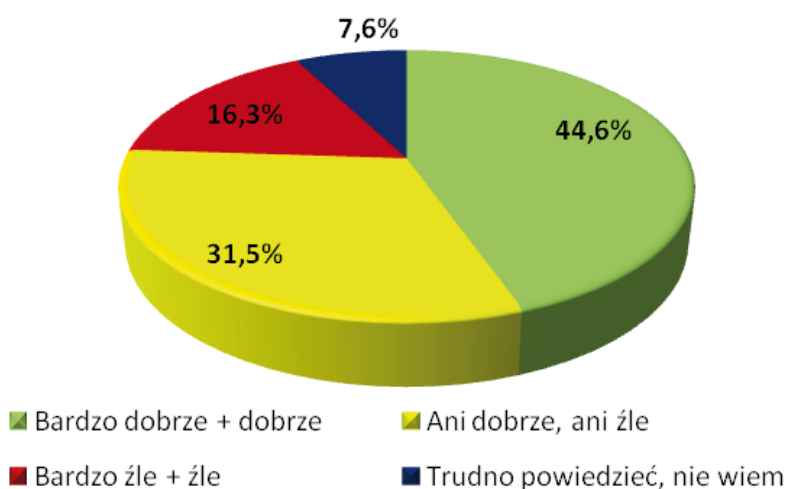

Tabela 71. Ocena współpracy/działań mieszkańców na rzecz dobra wspólnego.

		Bardzo dobrze + dobrze	Ani dobrze, ani źle	Bardzo źle + źle	Trudno powiedzieć, nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	22,8%	33,9%	22,0%	21,3%	127
	Oświęcimski	37,1%	44,3%	18,6%	0,0%	70
	Krakowski	72,6%	19,2%	5,5%	2,7%	73
	Tarnowski	51,9%	34,6%	9,6%	3,8%	52
	Nowosądecki	54,8%	26,2%	19,0%	0,0%	84
Zasięg działania	Lokalny	50,4%	32,4%	13,7%	3,4%	262
	Ponadlokalny	33,3%	29,8%	21,3%	15,6%	141
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	22,8%	33,9%	22,0%	21,3%	127
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	42,4%	34,4%	21,6%	1,6%	125
	Wieś	64,5%	27,0%	7,2%	1,3%	152

Prawie połowa małopolskich organizacji ocenia pozytywnie aktywność gospodarczą lokalnej społeczności (w tym 7,4% bardzo dobrze) – Wykres 98. Niespełna 13% badanych jest przeciwnego zdania i uważa, że mieszkańcy nie są przedsiębiorczy.

Organizacje z podregionów: nowosądeckiego oraz miasta Kraków (odpowiednio 17,9% i 17,3%) najczęściej są zdania, że lokalna społeczność nie wykazuje się aktywnością w sferze gospodarczej – Tabela 72. Bardzo dobre i dobre opinie na temat przedsiębiorczości mieszkańców, najczęściej wyrażają organizacje reprezentujące podregion krakowski (68,5%) i tarnowski (63,5%), najrzadziej zaś organizacje wywodzące się z Krakowa (29,9%). Ponadto, częściej pozytywne zdanie na temat postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców, prezentują organizacje obejmujące swoim zasięgiem rynek lokalny. Zaobserwować można także zależność między wielkością miejscowości, z której pochodzi organizacja, a częstotliwością wyrażanych pozytywnych opinii na temat postaw przedsiębiorczych wśród lokalnej społeczności – im mniejsza miejscowość, tym większy odsetek „bardzo dobrych i dobrych” ocen.

Wykres 98. Ocena aktywności gospodarczej mieszkańców – postaw przedsiębiorczych. (N=406)

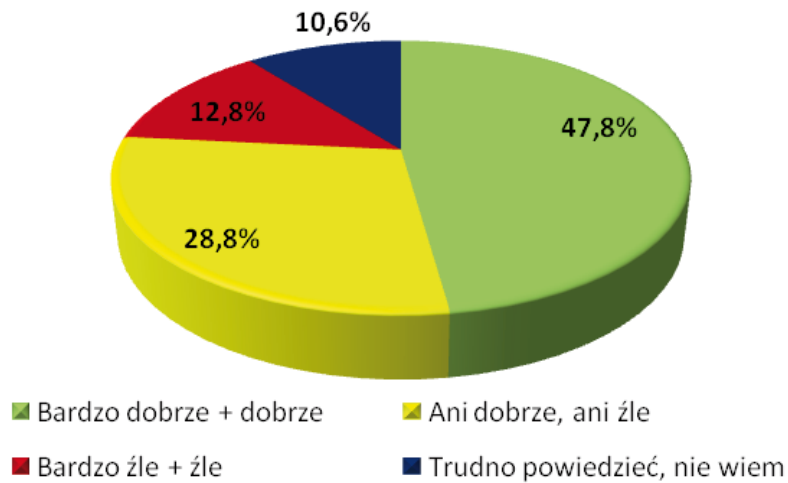

Tabela 72. Ocena aktywności gospodarczej mieszkańców – postaw przedsiębiorczych.

		Bardzo dobrze + dobrze	Ani dobrze, ani źle	Bardzo źle + źle	Trudno powiedzieć, nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	29,9%	27,6%	17,3%	25,2%	127
	Oświęcimski	38,6%	44,3%	14,3%	2,9%	70
	Krakowski	68,5%	23,3%	2,7%	5,5%	73
	Tarnowski	63,5%	23,1%	5,8%	7,7%	52
	Nowosądecki	54,8%	26,2%	17,9%	1,2%	84
Zasięg działania	Lokalny	53,8%	27,9%	12,2%	6,1%	262
	Ponadlokalny	36,9%	29,8%	14,2%	19,1%	141
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	29,9%	27,6%	17,3%	25,2%	127
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	48,0%	35,2%	12,0%	4,8%	125
	Wieś	62,5%	24,3%	9,9%	3,3%	152

Rozpatrując opinie małopolskich organizacji pozarządowych na temat aktywności politycznej i publicznej mieszkańców można zauważyć, iż generalnie taki sam odsetek organizacji ocenia aktywność lokalnej społeczności w tej sferze pozytywnie („bardzo dobrze i dobrze”), jak i przeciętnie („ani dobrze, ani źle”) – Wykres 99. Nieznacznie wzrósł odsetek ocen „bardzo złych i złych” wśród organizacji oceniających aktywność polityczną lub publiczną mieszkańców w porównaniu do oceny aktywności gospodarczej mieszkańców. Nie-

co ponad 1/3 małopolskich organizacji pozarządowych uważa, iż społeczność lokalna aktywnie uczestniczy w lokalnym życiu politycznym i publicznym, w tym aż 63,5% organizacji z podregionu tarnowskiego „bardzo dobrze i dobrze” ocenia działania mieszkańców w omawianym aspekcie – Tabela 73. Prawie połowa organizacji z podregionu krakowskiego i nowosądeckiego również jest takiego samego zdania. Natomiast najliczniejszą grupę wśród organizacji negatywnie oceniających aktywność polityczną i publiczną mieszkańców (np. uczestnictwo w wyborach, referendach, czy współpraca z samorządem) stanowią przedstawiciele organizacji wywodzących się z podregionu oświęcimskiego (co czwarta organizacja ocenia ją „bardzo źle lub źle”) oraz z Krakowa (22,0% wskazań). Biorąc pod uwagę zasięg działania oraz miejsce siedziby organizacji można zauważyć następującą zależność – im mniejszy obszar prowadzonych działań i mniejsza miejscowość, z której wywodzi się organizacja, tym częściej aktywność polityczna i publiczna mieszkańców tego obszaru jest oceniana pozytywnie przez organizacje („bardzo dobrze i dobrze”).

Wykres 99. Ocena aktywności politycznej i publicznej mieszkańców (uczestnictwo w wyborach, referendach, zebraniach, kontakty z samorządem). (N=406)

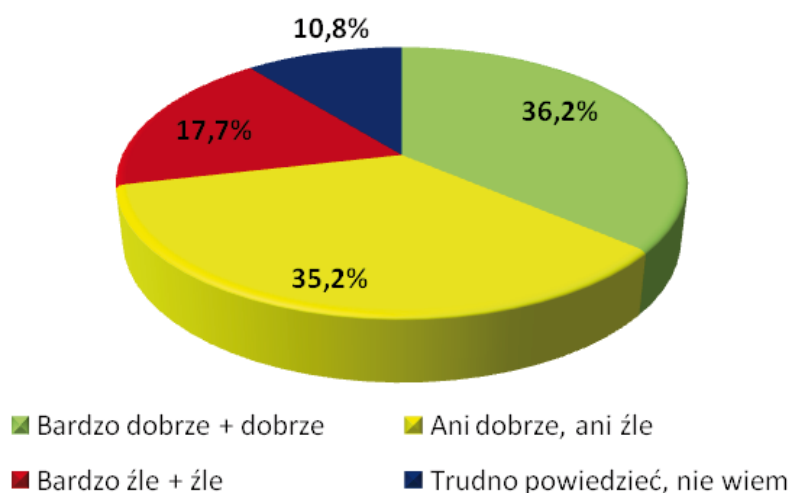

Tabela 73. Ocena aktywności politycznej i publicznej mieszkańców (uczestnictwo w wyborach, referendach, zebraniach, kontakty z samorządem).

		Bardzo dobrze + dobrze	Ani dobrze, ani źle	Bardzo źle + źle	Trudno powiedzieć, nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	15,0%	33,9%	22,0%	29,1%	127
	Oświęcimski	28,6%	45,7%	25,7%	0,0%	70
	Krakowski	49,3%	31,5%	15,1%	4,1%	73
	Tarnowski	63,5%	23,1%	7,7%	5,8%	52
	Nowosądecki	46,4%	39,3%	13,1%	1,2%	84
Zasięg działania	Lokalny	42,4%	35,5%	17,2%	10,8%	93
	Ponadlokalny	25,5%	34,8%	18,4%	10,3%	311
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	15,0%	33,9%	22,0%	5,0%	262
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	42,4%	36,8%	17,6%	21,3%	141
	Wieś	48,7%	34,9%	14,5%	10,7%	403

Przychylność instytucji publicznych względem organizacji pozarządowych jest oceniana „bardzo dobrze lub dobrze” przez co drugiego przedstawiciela organizacji trzeciego sektora w Małopolsce – Wykres 100. Jest to zarazem najczęściej wskazywana odpowiedź przez małopolskie organizacje pozarządowe. Niespełna 15% organizacji ocenia przychylność instytucji publicznych dla organizacji pozarządowych „źle lub bardzo źle”, w tym tylko 2,7% bardzo źle. Prawie co czwarta organizacja relacje te uznaje za „przeciętne” (ani dobre, ani złe) i najczęściej są to organizacje pochodzące z Krakowa (34,6%) oraz podregionu nowosądeckiego (33,3%) – Tabela 74. Przychylność instytucji publicznych dla organizacji pozarządowych najczęściej pozytywnie oceniają badani z podregionów: tarnowskiego (73,1%) i krakowskiego (72,2%), a także te organizacje, których siedziby są zlokalizowane na terenach wiejskich (64,2%) oraz w małych i średnich miastach (60,8%). Ponadto organizacje działające lokalnie stosunkowo częściej oceniają przychylność instytucji publicznych dla organizacji pozarządowych „bardzo dobrze i dobrze” (55,9%), niż organizacje działające ponadlokalnie (43,3%).

Wykres 100. Ocena przychylności instytucji publicznych dla organizacji pozarządowych. (N=405)

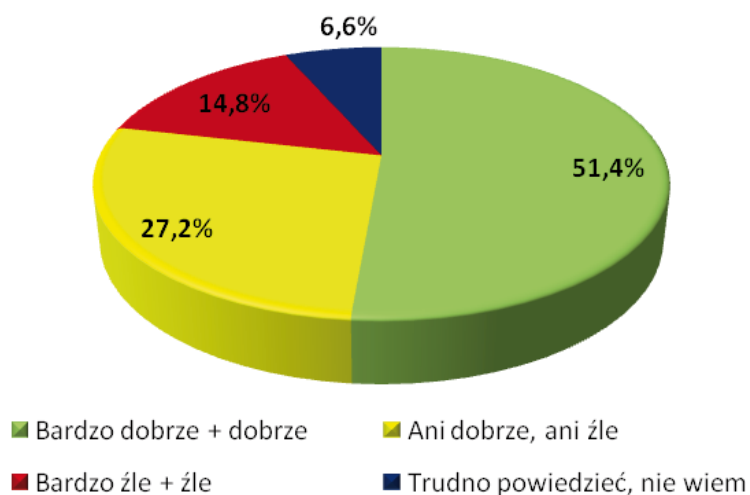

Tabela 74. Ocena przychylności instytucji publicznych dla organizacji pozarządowych.

		Bardzo dobrze + dobrze	Ani dobrze, ani źle	Bardzo źle + źle	Trudno powiedzieć, nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	26,0%	34,6%	23,6%	15,7%	127
	Oświęcimski	54,3%	27,1%	14,3%	4,3%	70
	Krakowski	72,2%	15,3%	8,3%	4,2%	72
	Tarnowski	73,1%	15,4%	9,6%	1,9%	52
	Nowosądecki	56,0%	33,3%	10,7%	0,0%	84
Zasięg działania	Lokalny	55,9%	25,7%	14,2%	4,2%	261
	Ponadlokalny	43,3%	29,1%	16,3%	11,3%	141
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	26,0%	34,6%	23,6%	15,7%	127
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	60,8%	21,6%	15,2%	2,4%	125
	Wieś	64,2%	25,8%	7,3%	2,6%	151

Badane organizacje zostały także zapytane o liczbę i „jakość” lokalnych liderów. Większość organizacji ocenia pozytywnie (bardzo dobrze i dobrze) lub „przeciętnie” (ani dobrze, ani źle) liczbę lokalnych liderów – odpowiednio 34,2% oraz 35,1% wskazań (Wykres 101). Około 15% przedstawicieli małopolskich organizacji pozarządowych uznaje, iż lokalnych liderów jest zbyt mało i ocenia ten aspekt źle lub bardzo źle. Podobny procent organizacji nie ma zdania w tej kwestii. Największe problemy z określeniem, czy liczba

liderów lokalnej społeczności jest wystarczająca czy nie mają organizacje wywodzące się z Krakowa – 27,8% z nich wybiera odpowiedź „nie wiem, trudno powiedzieć” (Tabela 75), dwa razy częściej są to też organizacje działające ponadlokalnie. Organizacje, które liczbę liderów oceniają bardzo dobrze i dobrze” najczęściej wywodzą się z podregionu tarnowskiego (58,8%). Częściej są to również organizacje zlokalizowane są na wsiach (47,4%) oraz działające lokalnie (39,1%). Natomiast największy odsetek organizacji, które negatywnie oceniają liczbę lokalnych liderów znajduje się w podregionie oświęcimskim (24,3%).

Wykres 101. Ocena liczby liderów lokalnych. (N=404)

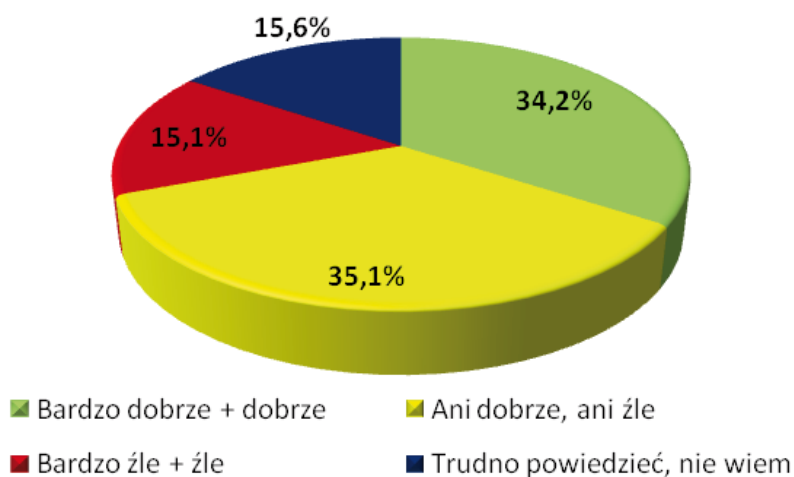

Tabela 75. Ocena liczby liderów lokalnych.

		Bardzo dobrze + dobrze	Ani dobrze, ani źle	Bardzo źle + źle	Trudno powiedzieć, nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	19,0%	40,5%	12,7%	27,8%	126
	Oświęcimski	34,3%	35,7%	24,3%	5,7%	70
	Krakowski	35,6%	32,9%	12,3%	19,2%	73
	Tarnowski	58,8%	25,5%	5,9%	9,8%	51
	Nowosądecki	40,5%	34,5%	19,0%	6,0%	84
Zasięg działania	Lokalny	39,1%	33,3%	16,5%	11,1%	261
	Ponadlokalny	24,3%	39,3%	12,1%	24,3%	140
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	19,0%	40,5%	12,7%	27,8%	126
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	33,1%	37,9%	17,7%	11,3%	124
	Wieś	47,4%	28,3%	15,1%	9,2%	152

Jakość działań lokalnych liderów została oceniona pozytywnie przez większość małopolskich organizacji pozarządowych – 43,4% wskazań (Wykres 102). Prawie o 10% więcej przedstawicieli trzeciego sektora w Małopolsce ocenia „jakość” liderów lokalnych „bardzo dobrze i dobrze” (34,4%), w porównaniu do oceny ich liczby (34,2%). Natomiast negatywnie ocenia ten aspekt podobny odsetek organizacji (14,5%), jak w przypadku oceny liczby liderów (15,1%) i najczęściej są to organizacje z podregionów: nowosądeckiego, oświęcimskiego oraz miasta Kraków (od około 17% do 21% wskazań) – Tabela 76. „Bardzo źle i źle” „jakość” liderów lokalnych oceniają częściej także organizacje, których siedziby znajdują się w małych i średnich miastach (20,0%) oraz dużych miastach (16,8%), niż te pochodzące ze wsi – niespełna 9% wskazań. Ponadto ocena „jakości” liderów koreluje z zasięgiem działania organizacji oraz miejscem ich siedzib – im mniejsza miejscowość oraz obszar, na którym organizacje działają, tym częściej „jakość” lokalnych liderów oceniana jest pozytywnie.

Wykres 102. Ocena „jakości” liderów lokalnych. (N=399)

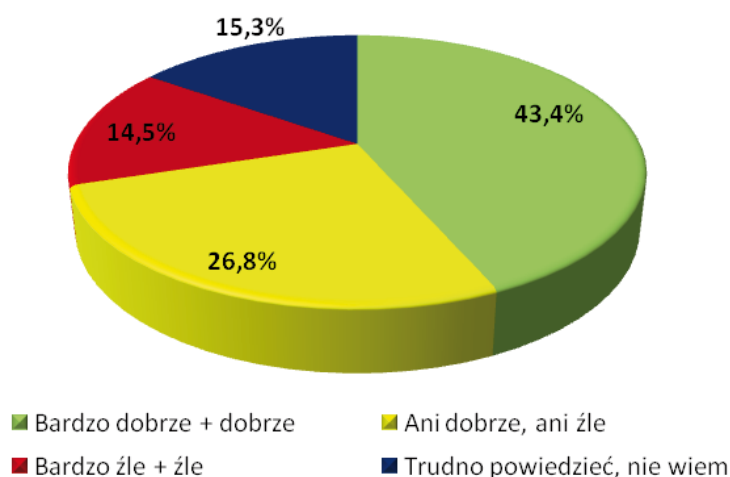

Tabela 76. Ocena „jakości” liderów lokalnych.

		Bardzo dobrze + dobrze	Ani dobrze, ani źle	Bardzo źle + źle	Trudno powiedzieć, nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	26,4%	31,2%	16,8%	25,6%	125
	Oświęcimski	46,3%	29,9%	17,9%	6,0%	67
	Krakowski	52,1%	21,9%	6,8%	19,2%	73
	Tarnowski	70,0%	14,0%	4,0%	12,0%	50
	Nowosądecki	42,9%	29,8%	21,4%	6,0%	84
Zasięg działania	Lokalny	48,3%	25,1%	15,1%	11,6%	259
	Ponadlokalny	33,3%	30,4%	13,8%	22,5%	138
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	26,4%	31,2%	16,8%	25,6%	125
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	41,7%	27,5%	20,0%	10,8%	120
	Wieś	57,9%	23,0%	8,6%	10,5%	152

Na zakończenie, przedstawiciele małopolskich organizacji pozarządowych zostali poproszeni o dokonanie oceny współpracy instytucji oraz organizacji na rzecz szeroko pojętego dobra wspólnego. Co druga organizacja ocenia ten aspekt w kategoriach „bardzo dobrze i dobrze” – Wykres 103. Prawie 1/3 organizacji pozarządowych określa takie współdziałanie jako „przeciętne”, a blisko 12% ocenia je negatywnie (w tym zaledwie 1% „bardzo źle”). Organizacje, które pozytywnie oceniają współpracę lokalnych podmiotów na rzecz dobra wspólnego, najczęściej wywodzą się z podregionu tarnowskiego (76,9%) – Tabela 77. Również w tym przypadku pozytywną ocenę lokalnej współpracy częściej wystawiają organizacje działające lokalnie oraz ze te, których siedziby zlokalizowane są na wsi. Natomiast przeciwnego zdania najczęściej są organizacje z Krakowa (20,8%). Częściej też „źle i bardzo źle” współpracę instytucji i organizacji oceniają organizacje działające ponadlokalnie.

Wykres 103. Ocena współpracy instytucji/organizacji na rzecz dobra wspólnego. (N=404)

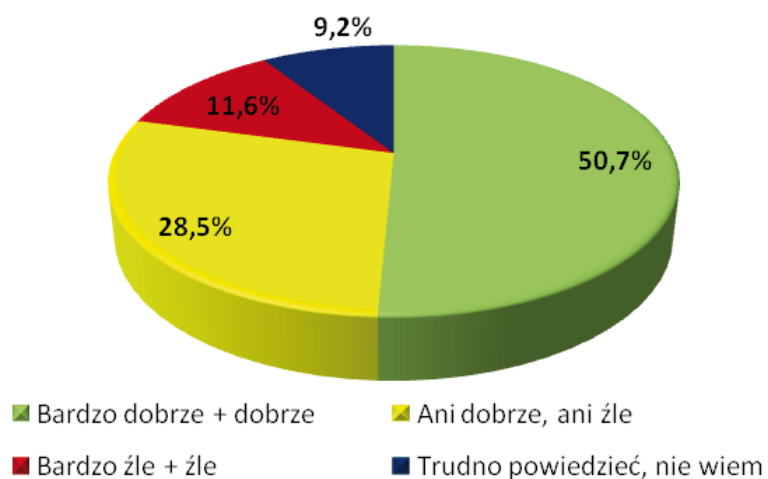

Tabela 77. Ocena współpracy instytucji/organizacji na rzecz dobra wspólnego.

		Bardzo dobrze + dobrze	Ani dobrze, ani źle	Bardzo źle + źle	Trudno powiedzieć, nie wiem	Liczba ogółem
Podregion	Miasto Kraków	32,0%	27,2%	20,0%	20,8%	125
	Oświęcimski	48,6%	42,9%	7,1%	1,4%	70
	Krakowski	68,5%	17,8%	4,1%	9,6%	73
	Tarnowski	76,9%	13,5%	5,8%	3,8%	52
	Nowosądecki	48,8%	36,9%	13,1%	1,2%	84
Zasięg działania	Lokalny	55,2%	30,3%	9,6%	5,0%	261
	Ponadlokalny	42,1%	25,0%	15,7%	17,1%	140
Siedziba organizacji	Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców (Kraków)	32,0%	27,2%	20,0%	20,8%	125
	Miasta do 200 tys. mieszkańców	49,6%	34,4%	13,6%	2,4%	125
	Wieś	66,4%	25,0%	3,3%	5,3%	152

2.10.1. Podsumowanie

- Większość małopolskich organizacji pozarządowych uważa, iż lokalne problemy są rozwiązywane na obszarze działania organizacji (62,1%). Przeciwnego zdania jest 14,1% organizacji, w tym najczęściej są to organizacje z Krakowa (23,1%).
- Blisko 45% organizacji pozarządowych z Małopolski ocenia działania mieszkańców na rzecz dobra wspólnego „bardzo dobrze i dobrze”, podczas gdy przeciwnego zdania jest 16,3% organizacji. Organizacje pozytywnie oceniające działania mieszkańców na rzecz dobra wspólnego częściej działają lokalnie oraz zlokalizowane są na wsiach.
- Blisko połowa trzeciego sektora w Małopolsce ocenia pozytywnie postawy przedsiębiorcze lokalnej społeczności. Organizacje wyrażające pozytywną opinię częściej działają lokalnie (53,8%) niż ponadlokalnie (36,9%), ponadto najczęściej wywodzą się z podregionu krakowskiego (68,5%) oraz tarnowskiego (63,5%).
- Zasadniczo taki sam odsetek organizacji pozarządowych ocenia aktywność polityczną i publiczną mieszkańców pozytywnie (36,2%), jak i przeciętnie (35,2%), podczas gdy negatywnie omawiany aspekt ocenia niespełna 18% organizacji. Zauważyć można następującą zależność – im mniejszy obszar prowadzonych działań i mniejsza miejscowość, z której wywodzi się organizacja, tym częściej aktywność polityczna i publiczna mieszkańców tego obszaru jest oceniana pozytywnie przez organizacje („bardzo dobrze i dobrze”).
- Co druga małopolska organizacja pozarządowa ocenia „bardzo dobrze i dobrze” przychyłność instytucji publicznych dla organizacji pozarządowych. Częściej takiego zdania są organizacje zlokalizowane na terenach wiejskich oraz w małych i średnich miastach, a także organizacje działające lokalnie.
- Prawie o 10% więcej przedstawicieli trzeciego sektora w Małopolsce ocenia „jakość” liderów lokalnych „bardzo dobrze i dobrze” (43,4%), w porównaniu do oceny ich liczby (34,2%). Zarówno „jakość” oraz ilość liderów lokalnych koreluje z zasięgiem działania organizacji oraz miejscem ich siedzib – im mniejsza miejscowość oraz obszar, na którym organizacje działają, tym częściej „jakość” i ilość lokalnych liderów oceniana jest pozytywnie.
- Co druga małopolska organizacja pozarządowa ocenia pozytywnie współpracę instytucji oraz organizacji na rzecz szeroko pojętego dobra wspólnego, w tym aż 76,9% organizacji z podregionu tarnowskiego. Częściej pozytywną opinię w omawianej kwestii wyrażają organizacje działające lokalnie oraz zlokalizowane na terenach wiejskich.

3. Spis wykresów

Wykres 1. Zasięg terytorialny działania małopolskich organizacji pozarządowych biorących udział w badaniu. (N=408)	10
Wykres 2. Status prawny małopolskich organizacji pozarządowych biorących udział w badaniu. (N=408)	11
Wykres 3. Założyciele małopolskich organizacji pozarządowych biorących udział w badaniu. (N=390)	11
Wykres 4. Okres powstania małopolskich organizacji pozarządowych biorących udział w badaniu. (N=403)	12
Wykres 5. Status organizacji pożytku publicznego wśród biorących udział w badaniu. (N=406)	12
Wykres 6. Lokalizacja siedziby małopolskich organizacji pozarządowych biorących udział w badaniu. (N=406)	13
Wykres 7. Korzystanie z usług wolontariuszy przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=408)	14
Wykres 8. Wybrane grupy wolontariuszy w małopolskich organizacjach pozarządowych	15
Wykres 9. Typ wolontariatu małopolskich organizacji pozarządowych. (N=176)	16
Wykres 10. Typ wolontariatu małopolskich organizacji pozarządowych	16
Wykres 11. Główne cele (powody) angażowania wolontariuszy przez małopolskie organizacje pozarządowe.	17
Wykres 12. Główne cele (powody) angażowania wolontariuszy przez małopolskie organizacje pozarządowe prowadzące różne typy wolontariatu (ciągły i akcyjny).	19
Wykres 13. Główne źródła rekrutacji wolontariuszy małopolskich organizacji pozarządowych.	20
Wykres 14. Główne źródła rekrutacji wolontariuszy małopolskich organizacji pozarządowych wg podregionów.	21
Wykres 15. Zapotrzebowanie na nowych wolontariuszy wśród małopolskich organizacji pozarządowych. (N=406)	22
Wykres 16. Powody braku zapotrzebowanie na nowych wolontariuszy wśród małopolskich organizacji pozarządowych. (N=265)	23
Wykres 17. Główne bariery w pozyskiwaniu nowych wolontariuszy przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=113)	24
Wykres 18. Brak chętnych – podstawowa bariera w pozyskiwaniu nowych wolontariuszy przez małopolskie organizacje pozarządowe wg podregionów oraz miejsca siedziby organizacji	24
Wykres 19. Cechy i umiejętności wolontariuszy pożądane przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=376)	25
Wykres 20. Wrażliwość społeczna – pożądana cecha wolontariusza wg podregionów	26
Wykres 21. Grupy społeczne najbardziej pożądane jako wolontariusze przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=355)	26
Wykres 22. Uczniowie/studenci, młodzi pracujący oraz „trudno powiedzieć” a podregion – zestawienie	27
Wykres 23. Czy płeć ma znaczenie w przypadku osób pożądanych jako wolontariusze? (N=375)	27
Wykres 24. Posiadanie wizji/strategii rozwoju wolontariatu przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=383)	28
Wykres 25. Zatrudnianie pracowników przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=408)	29
Wykres 26. Zapotrzebowanie na nowych pracowników wśród małopolskich organizacji pozarządowych. (N=405)	30
Wykres 27. Powody braku zapotrzebowania na nowych pracowników wśród małopolskich organizacji pozarządowych. (N=314)	31
Wykres 28. Brak funduszy na nowych pracowników a podregion	31
Wykres 29. Główne bariery w pozyskiwaniu nowych pracowników przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=73)	32

Wykres 30. Wysokie koszty pracy – główna bariera w pozyskiwaniu nowych pracowników przez małopolskie organizacje pozarządowe.....	32
Wykres 31. Posiadanie płynności finansowej przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=398)	35
Wykres 32. Regulacja zobowiązań małopolskich organizacji bez większych problemów. (N=397)	35
Wykres 33. Prowadzenie działalności gospodarczej przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=398).....	36
Wykres 34. Główne bariery w pozyskiwaniu środków na działalność małopolskich organizacji pozarządowych – ze źródeł UE. (N=404).....	37
Wykres 35. Główne bariery w pozyskiwaniu środków na działalność małopolskich organizacji pozarządowych – ze źródeł administracji rządowej i samorządowej. (N=399).....	39
Wykres 36. Główne bariery w pozyskiwaniu środków na działalność małopolskich organizacji pozarządowych – ze źródeł prywatnych. (N=392).....	40
Wykres 37. Potrzeba tworzenia nowych mechanizmów finansowania małopolskich organizacji pozarządowych. (N=401)	41
Wykres 38. Potrzeba tworzenia nowych mechanizmów finansowania małopolskich organizacji pozarządowych.	41
Wykres 39. Liczba projektów stworzonych przez członków, pracowników, wolontariuszy małopolskich organizacji pozarządowych, w latach 2004-2008. (N=395).....	43
Wykres 40. Liczba zrealizowanych innowacyjnych wdrożeń przez małopolskie organizacje pozarządowe, w latach 2004-2008. (N=395).....	44
Wykres 41. Liczba przygotowanych ekspertyz przez małopolskie organizacje pozarządowe, w latach 2004-2008. (N=394).....	45
Wykres 42. Liczba wniosków zgłoszonych przez małopolskie organizacje pozarządowe w celu otrzymania środków ze źródeł publicznych w latach 2004-2008. (N=394).....	46
Wykres 43. Kluczowe obszary (pola) praktycznych działań małopolskich organizacji pozarządowych. (N=390)	50
Wykres 44. Podstawowa rola Zarządu w małopolskich organizacjach pozarządowych wg praktyki działania. (N=396).....	51
Wykres 45. Częstotliwość spotkań Zarządów małopolskich organizacji pozarządowych. (N=389)	52
Wykres 46. Posiadanie oddziałów terenowych przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=408)	53
Wykres 47. Funkcjonowanie grup, zespołów zadaniowych w małopolskich organizacjach pozarządowych. (N=405)	55
Wykres 48. Funkcjonowanie innych, pozastatutowych wewnętrznych dokumentów regulujących zasady działania organizacji wśród małopolskich organizacji pozarządowych. (N=403).....	57
Wykres 49. Posiadanie stałego biura przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=407)	58
Wykres 50. Dostęp do komputera wśród małopolskich organizacji pozarządowych. (N=408).....	59
Wykres 51. Dostęp do Internetu wśród małopolskich organizacji pozarządowych. (N=408)	60
Wykres 52. Posiadanie formalnej strategii rozwoju przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=408).....	61
Wykres 53. Dokonywana ocena/ewaluacja wyników działania wśród małopolskich organizacji pozarządowych. (N=408)	62
Wykres 54. Współpraca organizacji z poszczególnymi szczeblami administracji publicznej – zestawienie.	64
Wykres 55. Częstotliwość współpracy małopolskich organizacji pozarządowych z poszczególnymi szczeblami administracji publicznej – zestawienie.....	68

Wykres 56. Częstotliwość współpracy małopolskich organizacji pozarządowych z samorządem lokalnym i jego agendami na szczeblu gminy lub powiatu.....	69
Wykres 57. Częstotliwość współpracy małopolskich organizacji pozarządowych z samorządem regionalnym, wojewódzkim (Urzędem Marszałkowskim) i jego jednostkami.....	70
Wykres 58. Częstotliwość współpracy małopolskich organizacji pozarządowych	71
Wykres 59. Częstotliwość współpracy małopolskich organizacji pozarządowych	71
Wykres 60. Korzystanie przez małopolskie organizacje pozarządowe ze środków pochodzących ze źródeł publicznych (w latach 2004-2008).....	72
Wykres 61. Korzystanie przez małopolskie organizacje pozarządowe ze środków pochodzących ze źródeł samorządowych (środków gminy, powiatu lub samorządu wojewódzkiego) w latach 2004-2008. (N=405).....	73
Wykres 62. Korzystanie przez małopolskie organizacje pozarządowe ze środków pochodzących ze źródeł rządowych (środki ministerstw, agencji rządowych, wojewodów) w latach 2004-2008. (N=401).....	74
Wykres 63. Korzystanie przez małopolskie organizacje pozarządowe ze środków pochodzących z Funduszy Strukturalnych UE w latach 2004-2008. (N=401).....	75
Wykres 64. Korzystanie przez małopolskie organizacje pozarządowe ze środków pochodzących z zagranicznych funduszy pomocowych (w tym środki przedakcesyjne UE) w latach 2004-2008. (N=402).....	76
Wykres 65. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w wymianie informacji o prowadzonych działaniach (w latach 2004-2008).....	77
Wykres 66. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w wymianie informacji o prowadzonych działaniach z samorządem lokalnym i jego agendami na szczeblu gminy lub powiatu, w latach 2004-2008. (N=404).....	78
Wykres 67. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w wymianie informacji o prowadzonych działaniach z samorządem regionalnym, wojewódzkim (Urząd Marszałkowski) i jego jednostkami, w latach 2004-2008. (N=404)	79
Wykres 68. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w wymianie informacji o prowadzonych działaniach z Urzędem Wojewódzkim i jego agendami, w latach 2004-2008. (N=400).....	81
Wykres 69. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w wymianie informacji o prowadzonych działaniach z rządem, instytucjami państwowymi na szczeblu centralnym, w latach 2004-2008. (N=402).....	82
Wykres 70. Konsultowanie projektów aktów normatywnych przez małopolskie organizacje pozarządowe na zaproszenie administracji publicznej, w latach 2004-2008. (N=404)	84
Wykres 71. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w zespołach doradczych i konsultacyjnych prowadzonych przez administrację publiczną, w latach 2004-2008. (N=401)	85
Wykres 72. Główne korzyści wg małopolskich organizacji pozarządowych wynikające ze współpracy z administracją publiczną.	87
Wykres 73. Zadania jakie organizacje chciałyby realizować we współpracy z administracją publiczną, a możliwości małopolskich organizacji pozarządowych – zestawienie.	88
Wykres 74. Czy ufają Państwo innym organizacjom pozarządowym? (N=398)	90
Wykres 75. Współpraca małopolskich organizacji pozarządowych z innymi organizacjami trzeciego sektora. (N=407).....	91
Wykres 76. Główne korzyści wg małopolskich organizacji pozarządowych wynikające ze współpracy z innymi organizacjami trzeciego sektora.....	92

Wykres 77. Członkostwo małopolskich organizacji pozarządowych w strukturach zrzeszających organizacje.....	93
Wykres 78. Występowanie osób/instytucji/organizacji będących inicjatorami współpracy organizacji trzeciego sektora. (N=399).....	96
Wykres 79. Inicjatorzy współpracy organizacji trzeciego sektora.	97
Wykres 80. Czy współpraca ta jest optymalna, czy też powinien ją inicjować ktoś inny? (N=125)	98
Wykres 81. Bariery hamujące współpracę sektorową (z innymi organizacjami).	99
Wykres 82. Formy komunikowania się małopolskich organizacji pozarządowych z otoczeniem.	102
Wykres 83. Główne elementy kształtujące wizerunek organizacji.	104
Wykres 84. Główne bariery w kształtowaniu wizerunku organizacji.	106
Wykres 85. Udział małopolskich organizacji pożytku publicznego w kampanii 1%. (N=93)	107
Wykres 86. Narzędzia wykorzystywane w kampanii 1% przez małopolskie organizacje pożytku publicznego.	108
Wykres 87. Posiadanie strony internetowej przez małopolskie organizacje pozarządowe. (N=405)	109
Wykres 88. Częstotliwość aktualizacji stron internetowych małopolskich organizacji pozarządowych (N=220)	110
Wykres 89. Elementy potencjału profesjonalizacji małopolskich organizacji pozarządowych.	112
Wykres 90. Zainteresowanie małopolskich organizacji pozarządowych udziałem w szkoleniach. (N=405)	118
Wykres 91. Potrzeby szkoleniowe małopolskich organizacji pozarządowych.....	119
Wykres 92. Zasięg terytorialny działania małopolskich organizacji pozarządowych. (N=408)	121
Wykres 93. Orientacja małopolskich organizacji pozarządowych na potrzeby lokalne.	122
Wykres 94. Zaangażowanie mieszkańców w funkcjonowanie małopolskich organizacji pozarządowych.	123
Wykres 95. Stosunek mieszkańców do organizacji pozarządowych. (N=386)	124
Wykres 96. Rozwiązywanie lokalnych problemów na obszarze działania organizacji. (N=375).....	126
Wykres 97. Ocena współpracy/działań mieszkańców na rzecz dobra wspólnego. (N=406).....	127
Wykres 98. Ocena aktywności gospodarczej mieszkańców – postaw przedsiębiorczych. (N=406).....	129
Wykres 99. Ocena aktywności politycznej i publicznej mieszkańców (uczestnictwo w wyborach, referendum, zebraniach, kontakty z samorządem). (N=406)	130
Wykres 100. Ocena przychylności instytucji publicznych dla organizacji pozarządowych. (N=405).....	132
Wykres 101. Ocena liczby liderów lokalnych. (N=404)	133
Wykres 102. Ocena „jakości” liderów lokalnych. (N=399).....	134
Wykres 103. Ocena współpracy instytucji/organizacji na rzecz dobra wspólnego. (N=404)	136

4. Spis tabel

Tabela 1. Liczba małopolskich organizacji pozarządowych biorących udział w badaniu a podregiony województwa małopolskiego – zestawienie. (N=408)	9
Tabela 2. Korzystanie z usług wolontariuszy przez małopolskie organizacje pozarządowe.....	15
Tabela 3. Główne cele (powody) angażowania wolontariuszy przez małopolskie organizacje pozarządowe.	18
Tabela 4. Zapotrzebowanie na nowych wolontariuszy wśród małopolskich organizacji pozarządowych.	22
Tabela 5. Czy posiadają Państwo wizję/strategię rozwoju wolontariatu w Państwa organizacji?	28
Tabela 6. Zapotrzebowanie na nowych pracowników wśród małopolskich organizacji pozarządowych.	30
Tabela 7. Prowadzenie działalności gospodarczej przez małopolskie organizacje pozarządowe.	36
Tabela 8. Główne bariery w pozyskiwaniu środków na działalność małopolskich organizacji pozarządowych – ze źródeł UE.....	38
Tabela 9. Główne bariery w pozyskiwaniu środków na działalność małopolskich organizacji pozarządowych – ze źródeł administracji rządowej i samorządowej.	40
Tabela 10. Główne bariery w pozyskiwaniu środków na działalność małopolskich organizacji pozarządowych – ze źródeł prywatnych.	42
Tabela 11. Liczba projektów stworzonych przez członków, pracowników, wolontariuszy małopolskich organizacji pozarządowych, w latach 2004-2008.....	43
Tabela 12. Liczba zrealizowanych innowacyjnych wdrożeń przez małopolskie organizacje pozarządowe, w latach 2004-2008.	44
Tabela 13. Liczba przygotowanych ekspertyz przez małopolskie organizacje pozarządowe, w latach 2004-2008.....	45
Tabela 14. Liczba wniosków zgłoszonych przez małopolskie organizacje pozarządowe w celu otrzymania środków ze źródeł publicznych w latach 2004-2008.....	46
Tabela 15. Korzystanie z usług wolontariuszy przez małopolskie organizacje pozarządowe a kapitał intelektualny organizacji.....	47
Tabela 16. Zatrudnianie pracowników przez małopolskie organizacje pozarządowe a kapitał intelektualny organizacji.....	48
Tabela 17. Podstawowa rola Zarządu w małopolskich organizacjach pozarządowych wg praktyki działania.....	51
Tabela 18. Częstotliwość spotkań Zarządów małopolskich organizacji pozarządowych.....	52
Tabela 19. Posiadanie oddziałów terenowych przez małopolskie organizacje pozarządowe.....	54
Tabela 20. Funkcjonowanie grup, zespołów zadaniowych w małopolskich organizacjach pozarządowych.....	55
Tabela 21. Posiadanie wolontariuszy i/lub pracowników a funkcjonowanie grup/zespołów zadaniowych.	56
Tabela 22. Funkcjonowanie innych, pozastatutowych wewnętrznych dokumentów regulujących zasady działania organizacji wśród małopolskich organizacji pozarządowych.....	57
Tabela 23. Posiadanie stałego biura przez małopolskie organizacje pozarządowe.....	58
Tabela 24. Dostęp do komputera wśród małopolskich organizacji pozarządowych.....	59
Tabela 25. Dostęp do Internetu wśród małopolskich organizacji pozarządowych.	60
Tabela 26. Posiadanie formalnej strategii rozwoju przez małopolskie organizacje pozarządowe.	61
Tabela 27. Dokonywana ocena/ewaluacja wyników działania wśród małopolskich organizacji pozarządowych.	62
Tabela 28. Współpraca małopolskich organizacji pozarządowych z samorządem lokalnym i jego agendami na szczeblu gminy lub powiatu.	65

Tabela 29. Współpraca małopolskich organizacji pozarządowych z samorządem regionalnym, wojewódzkim (Urząd Marszałkowski).....	66
Tabela 30. Współpraca małopolskich organizacji pozarządowych z Urzędem Wojewódzkim i jego agendami.....	67
Tabela 31. Współpraca małopolskich organizacji pozarządowych z rządem, instytucjami państwowymi na szczeblu centralnym.....	68
Tabela 32. Częstotliwość współpracy małopolskich organizacji pozarządowych z samorządem lokalnym i jego agendami na szczeblu gminy lub powiatu.....	70
Tabela 33. Korzystanie przez małopolskie organizacje pozarządowe ze środków pochodzących ze źródeł samorządowych (środków gminy, powiatu lub samorządu wojewódzkiego) w latach 2004-2008.....	73
Tabela 34. Korzystanie przez małopolskie organizacje pozarządowe ze środków pochodzących ze źródeł rządowych (środki ministerstw, agencji rządowych, wojewodów) w latach 2004-2008.....	74
Tabela 35. Korzystanie przez małopolskie organizacje pozarządowe ze środków pochodzących z Funduszy Strukturalnych UE w latach 2004-2008.....	75
Tabela 36. Korzystanie przez małopolskie organizacje pozarządowe ze środków pochodzących z zagranicznych funduszy pomocowych (w tym środki przedakcesyjne UE) w latach 2004-2008.....	76
Tabela 37. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w wymianie informacji o prowadzonych działaniach z samorządem lokalnym i jego agendami na szczeblu gminy lub powiatu, w latach 2004-2008.....	78
Tabela 38. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w wymianie informacji o prowadzonych działaniach z samorządem regionalnym, wojewódzkim (Urząd Marszałkowski) i jego jednostkami, w latach 2004-2008.....	80
Tabela 39. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w wymianie informacji o prowadzonych działaniach z Urzędem Wojewódzkim i jego agendami, w latach 2004-2008.....	81
Tabela 40. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w wymianie informacji o prowadzonych działaniach z rządem, instytucjami państwowymi na szczeblu centralnym, w latach 2004-2008.....	83
Tabela 41. Konsultowanie projektów aktów normatywnych przez małopolskie organizacje pozarządowe na zaproszenie administracji publicznej, w latach 2004-2008.....	84
Tabela 42. Uczestnictwo małopolskich organizacji pozarządowych w zespołach doradczych i konsultacyjnych prowadzonych przez administrację publiczną, w latach 2004-2008.....	86
Tabela 43. Główne korzyści wg małopolskich organizacji pozarządowych wynikające ze współpracy z administracją publiczną.....	87
Tabela 44. Zadania jakie organizacje chciałyby realizować we współpracy z administracją publiczną, a możliwości małopolskich organizacji pozarządowych – zestawienie.....	89
Tabela 45. Czy ufają Państwo innym organizacjom pozarządowym?.....	90
Tabela 46. Współpraca małopolskich organizacji pozarządowych z innymi organizacjami trzeciego sektora.....	91
Tabela 47. Główne korzyści wg małopolskich organizacji pozarządowych wynikające ze współpracy z innymi organizacjami trzeciego sektora.....	93
Tabela 48. Członkostwo małopolskich organizacji pozarządowych w federacjach.....	94
Tabela 49. Członkostwo małopolskich organizacji pozarządowych w organizacjach parasolowych.....	95
Tabela 50. Członkostwo małopolskich organizacji pozarządowych w sieciach współpracy.....	95
Tabela 51. Członkostwo małopolskich organizacji pozarządowych w organizacjach pośredniczących.....	96
Tabela 52. Występowanie osób/instytucji/organizacji będących inicjatorami współpracy organizacji trzeciego sektora.....	97

Tabela 53. Formy komunikowania się małopolskich organizacji pozarządowych z otoczeniem.....	102
Tabela 54. Formy komunikowania się małopolskich organizacji pozarządowych z otoczeniem.....	103
Tabela 55. Główne elementy kształtujące wizerunek organizacji.....	105
Tabela 56. Główne bariery w kształtowaniu wizerunku organizacji.	106
Tabela 57. Udział małopolskich organizacji pożytku publicznego w kampanii 1%.....	107
Tabela 58. Posiadanie strony internetowej przez małopolskie organizacje pozarządowe.....	109
Tabela 59. Posiadanie spisanego kodeksu etycznego przez małopolskie organizacje pozarządowe.	112
Tabela 60. Członkostwo małopolskich organizacji pozarządowych w organizacjach propagujących etyczne działania organizacji.....	113
Tabela 61. Udział małopolskich organizacji pozarządowych w szkoleniach prowadzonych przez instytucje publiczne w latach 2004-2008.	114
Tabela 62. Udział małopolskich organizacji pozarządowych w szkoleniach prowadzonych przez organizacje trzeciego sektora w latach 2004-2008.	115
Tabela 63. Angażowanie zewnętrznych konsultantów w działania małopolskich organizacji pozarządowych.....	116
Tabela 64. Stosowanie nowoczesnych technik i metod zarządzania organizacją.	117
Tabela 65. Zainteresowanie małopolskich organizacji pozarządowych udziałem w szkoleniach.....	118
Tabela 66. Zasięg terytorialny działania małopolskich organizacji pozarządowych.....	121
Tabela 67. Orientacja małopolskich organizacji pozarządowych na potrzeby lokalne.	122
Tabela 68. Zaangażowanie mieszkańców w funkcjonowanie małopolskich organizacji pozarządowych.	123
Tabela 69. Stosunek mieszkańców do organizacji pozarządowych.....	124
Tabela 70. Rozwiązywanie lokalnych problemów na obszarze działania organizacji.	126
Tabela 71. Ocena współpracy/działań mieszkańców na rzecz dobra wspólnego.	128
Tabela 72. Ocena aktywności gospodarczej mieszkańców – postaw przedsiębiorczych.	129
Tabela 73. Ocena aktywności politycznej i publicznej mieszkańców (uczestnictwo w wyborach, referendach, zebraniach, kontakty z samorządem).	131
Tabela 74. Ocena przychylności instytucji publicznych dla organizacji pozarządowych.	132
Tabela 75. Ocena liczby liderów lokalnych.	133
Tabela 76. Ocena „jakości” liderów lokalnych.	135
Tabela 77. Ocena współpracy instytucji/organizacji na rzecz dobra wspólnego.....	136

Wydawca:
Regionalny Ośrodek
Polityki Społecznej w Krakowie
ul. Piastowska 32
30-070 Kraków
www.rops.krakow.pl

PUBLIKACJA JEST DYSTRYBUOWANA BEZPŁATNIE

ISBN 978-83-60242-40-7